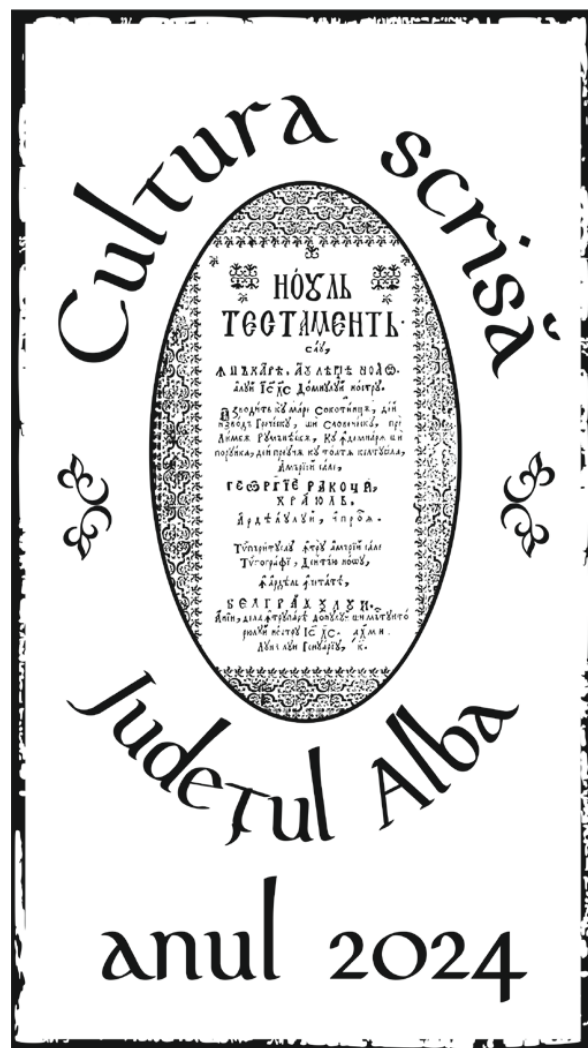

Bakó Árpád

A testgyakorlás története Nagyenyeden | Istoria sportului din Aiud

Bakó Árpád

A testgyakorlás története Nagyenyeden

Istoria sportului
din Aiud

*Sajtó alá rendezte / Editat de
Gordán Edina*

MEGA
Cluj-Napoca
2024

DTP & borító / Copertă:
Editura Mega

Fordítás / Traducere:
dr. Nagy József Gábor

Fényképek / Fotografii:
Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár, Bethlen Gábor Kollégium, Lixandru
Róbert, id. Lőrincz Zoltán és Gertrud, Văcariu Tiberiu, magántulajdon.

A kiadványban szereplő képek csak a szerkesztő és a képtulajdonosok előzetes engedélyével használhatóak fel.

Imaginile din această publicație pot fi utilizate numai cu acordul
prealabil al editorului și al proprietarilor de imagini.

© Gordán Edina, 2024

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BAKÓ, ÁRPÁD

A testgyakorlás története Nagyenyeden = Istoria sportului din Aiud / Bakó Árpád;

sajtó alá rendezte = ed. de Gordán Edina. – Cluj-Napoca: Mega, 2024

Conține bibliografie

Index

ISBN 978-606-020-772-6

I. Gordán, Edina (ed.)

796

EDITURA MEGA | www.edituramega.ro
e-mail: mega@edituramega.ro

TARTALOM / CUPRINS

ELŐSZÓ • PREFAȚĂ / 9

I. KEZDETI IDŐSZAK (1847–1865) • I. PERIOADA DE DEBUT (1847–1865) / 10

II. SCHMIDT GYÖRGY TEVÉKENYSÉGÉNEK IDŐSZAKA (1865–1888) • II. PERIOADA DE ACTIVITATE A LUI GYÖRGY SCHMIDT (1865–1888) / 11

1. Iskolai testnevelés (1865–1888) • 1. Educația fizică în școală (1865–1888) / 11

2. Városi sportélet (1865–1888) • 2. Viața sportivă urbană (1865–1888) / 13

III. ÁTMENETI IDŐSZAK (1888–1897) • III. PERIOADA DE TRANZIȚIE (1888–1897) / 18

1. Városi sportélet (1888–1897) • 1. Viața sportivă urbană (1888–1897) / 18

2. Iskolai testnevelés (1888–1897) • 2. Educația fizică în școală (1888–1897) / 20

IV. A HALADÁS IDŐSZAKA (1897–1914) • IV. PERIOADA DE PROGRES (1897–1914) / 26

1. Városi sportélet (1897–1914) • 1. Viața sportivă urbană (1897–1914) / 26

2. Iskolai testnevelés (1897–1914) • 2. Educația fizică în școală (1897–1914) / 38

V. AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ IDŐSZAKA (1914–1919) • V. PERIOADA PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL (1914–1919) / 65

1. Városi sportélet (1914–1919) • 1. Viața sportivă urbană (1914–1919) / 65

2. Iskolai testnevelés (1914–1919) • 2. Educația fizică în școală (1914–1919) / 68

VI. A BÉKE IDŐSZAKA (1919–1939) • VI. PERIOADA INTERBELICĂ (1919–1939) / 75

1. Városi sportélet (1919–1939) • 1. Viața sportivă urbană (1919–1939) / 75

2. Iskolai testnevelés (1919–1939) • 2. Educația fizică în școală (1919–1939) / 153

VII. A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ IDŐSZAKA (1939–1945) • VII. PERIOADA CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (1939–1945) / 197

1. Városi sportélet (1939–1945) • 1. Viața sportivă urbană (1939–1945) / 197

2. Iskolai testnevelés (1939–1945) • 2. Educația fizică în școală (1939–1945) / 216

VIII. ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATOK • VIII. TÁBELE DE SINTEZĂ / 231

1. A nagyenyedi testgyakorlásra vonatkozó fontosabb adatok időrendi táblázata • 1. Tabel cronologic al principalelor date privind activitatea fizică în Aiud / **231**
2. A nagyenyedi testgyakorló egyesületek • 2. Asociațiile sportive din Aiud / **234**
3. A testnevelés tanárai a nagyenyedi református Bethlen–Kollégiumban • 3. Profesorii de educație fizică din Colegiul Reformat Bethlen din Aiud / **235**
 - a. Főgimnázium • a. Colegiul național / **235**
 - b. Tanítóképző • b. Institutul Pedagogic / **236**
4. A Bethlen–Kollégium főgimnáziumának részvétele a kerületi és országos tornaversenyeken • 4. Participarea Colegiului Național Bethlen la concursurile județene și naționale de gimnastică / **236**
5. A Bethlen–Kollégium tanítóképző intézetének részvétele a kerületi és országos tornaversenyeken • 5. Participarea Institutului Pedagogic al Colegiului Bethlen la concursurile de gimnastică la nivel de district și național / **238**
6. A főgimnáziumban elért atlétikai eredmények táblázata • 6. Tabel cu rezultatele la atletism la colegiul național / **238**
7. Atlétikai csúcseredmények a főgimnáziumban • 7. Rezultate de top la atletism la colegiul național / **240**
8. A tanítóképző intézetben elért atlétikai eredmények táblázata • 8. Tabel cu rezultatele la atletism la Institutul Pedagogic / **240**
9. Atlétikai csúcseredmények a tanítóképző intézetben • 9. Rezultate de top la atletism la Institutul Pedagogic / **241**
10. A városi atlétikai eredmények táblázata • 10. Tabel cu rezultatele atletismului municipal / **241**
11. Nagyenyed atlétikai csúcseredményei • 11. Rezultate de top la atletism în Aiud / **244**
12. Nagyenyed atlétikai csúcseredményeinek értékelése a tízes küzdelem (dekatlon) pontszámítása alapján • 12. Evaluarea rezultatelor la atletism în probele de decatlon în Aiud / **244**
13. Nagyenyed atlétikai bajnokságain ki hány bajnokságot nyert? • 13. Câte campionate sau câștigat la campionatele de atletism din Aiud? / **245**
14. A Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) felnőtt, ifjúsági, törpe és oldboy labdarúgó csapatainak összesített eredményei az egyesület alapításától megszűntéig • 14. Rezultate sumare ale echipelor de fotbal NTK / **245**
15. Az Asociațiune Sportivă Axente Sever (ASA) összesített labdarúgó eredményei • 15. Rezultate sumare ale echipelor de fotbal ASA / **245**
16. Táblázat a Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) és az Asociațiune Sportivă Axente Sever (ASA) egyesületek közötti labdarúgó mérkőzésekről • 16. Tabelul meciurilor de fotbal dintre asociațiile NTK și ASA / **245**
17. Nagyenyed válogatott labdarúgó csapatainak összesített eredményei • 17. Rezultate sumare totale ale echipelor de fotbal din Aiud / **246**
18. Nagyenyedi úszó eredmények táblázata • 18. Tabel cu rezultatele de înot din Aiud / **246**
19. A Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) vízipoló csapatának összesített eredményei • 19. Rezultate sumare ale echipei de polo NTK / **246**

IX. TABEL CRONOLOGIC AL PRINCIPALELOR DATE PRIVIND ACTIVITATEA FIZICĂ ÎN AIUD / **247**

Asociații de exerciții fizice din Aiud / **250**

X. RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE • X. ABREVIERI/ **252**

XI. FORRÁSMŰVEK • XI. BIBLIOGRAFIE / **253**

XII. FÉNYKÉPEK JEGYZÉKE • XII. INDICE DE FOTOGRAFII/ **254**

XIII. NÉVMUTATÓ • XIII. INDICE DE NUME / **263**

XIV. REZUMAT / **276**

ELŐSZÓ

Régi adósságot sikerül ezzel a kötettel törleszteni és méltó emléket állítani a nagyenyedi sportéletnek. Bakó Árpád, a Bethlen-Kollégium volt diákja és tanárja időt és energiát nem kímélve gyűjtötte össze s írta meg a nagyenyedi testgyakorlás történetét 1847-től kezdődően a második világháború végéig. Nemcsak az elsődleges korabeli forrásokat (iskolai értesítők, helyi újságok) használta fel a műve megírásakor, hanem jómaga is az események részese volt 1924-től 1945-ig bezárólag. Ennek ellenére teljes objektivitással volt képes megírni az történéseket.

Bakó Árpád 1914-ben született Nagyenyeden. Elemi és középiskolai tanulmányait a Bethlen-Kollégiumban végezte 1924–1931 között. 1931 és 1935 között a Bukaresti Testnevelési és Sport Főiskola hallgatója volt. 1935-től az egykori alma materében tanít, mint tornatanár 1950-ig. 1950-ben áthelyezték Brassóba a Școala Medie Tehnica de Cultură Fizică și Sport torna tanszéke-re. 1955-től pedig a brassói 4. számú Magyar Vegyes Középiskola tanára lett. 1960-ban az 5. számú Unirea Líceum magyar tagozatán tanított 1974-es nyugdíjba vonulásáig. 1980-ban hunyt el Brassóban. A nagyenyedi református temetőben nyugszik. A Bethlen-Kollégiumban kifejtett tanári tevékenységéről és sport eredményeiről részletesen írt a könyvben, így azokra külön már nem térek ki.

A kéziratot Bakó Árpád 1986-ban adományozta a nagyenyedi Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtárnak, amely azóta is ott található. Többen is kísérletet tettek a kézirat kiadására, de eddig sikertelenül. Először fia ifj. Bakó Árpád kívánta a nyilvánosság elé tárni édesapja hagyatékát, majd Lőrincz László szerette volna kiadni a kötetet kiegészítve azt az 1989-es korszakig. Most lehetőség nyílt a kézirat kiadására a Fehér Megyei Tanács finanszírozásának köszönhetően. Az eredeti gépelt kéziratban számos fénykép másolata is megtalálható. Annak ellenére, hogy ezek egy része nem nyomdaminőségű fontosnak tartottam ugyanúgy közölni, mivel nem minden fotónak sikerült az eredeti példányát utólag megszerezni. A kéziratban szereplő fényképek mellett számos további fotóval gazdagítottam a most kiadásra kerülő könyvet. Ehhez a Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár fényképgyűjteményét s számos magántulajdonban levő fényképet használtam fel. A szöveget változatlanul közöltem, a szerkesztői megjegyzéseket lábjegyzetben tettem közzé. E mellett egy román nyelvű összefoglalót mellékeltem a könyvhöz, amely dr. Nagy József Gábor fordítása.

A kötet létrejöttében nyújtott segítségükért külön köszönettel tartozok Lixandru Róbertnek, Szakács Tibor Ferencnek, id. Lőrincz Zoltánnak s Gertrudnak, ifj. Lőrincz Zoltánnak, Văcariu Tiberiunak és Maxim Botondnak.

Gordán Edina

I. KEZDETI IDŐSZAK (1847–1865)

A nagyenyedi testgyakorlásra vonatkozó legrégebbi adatunk az 1847. évből való, t. i. Vajna Antal följegyzéseiben¹ az 1847. évre vonatkozólag a következőket olvashatjuk:

„Freytag Gustav is ezen évben hozatott volt Ischlből² 550 p[engő] forint fizetéssel a gymnastica (úszást is ideértve) tanítására. A forradalom őtet is elkergette. Az ő hivatalával összhangzólag a Collegiumban egy nagy termet készítettünk fel mindenféle testgyakorló készülékekkel, s a Cseremalomnál³ a kertben uszodát állítottunk, mi a Collegiumnak többé került 3 ezer pengőforintnál. A sokbakerülésének tagadhatatlan – az is volt oka, hogy b. Kemény Domokos alondnok és b. Kemény Diénes fiai kedvéért nyakrafőre kellett csináltatnunk. A forradalom alatt azt is elpusztították.”

1. A Bethlen-Kollégium 1858-ban

lóifjúság körében minél jobban megkedveltetni. A Bethlen Kollégium ezen lépése a testnevelés terén úttörő munka volt nemcsak nagyenyedi, hanem országos viszonylatban is. Sajnos ezt a jól indult munkát megakasztotta az 1848/49-es szabadságharc, mely után több év kellett eltelen, hogy a megkezdett munka folytatódjék.

¹ Vajna Antal professzor évi jegyzetei a Nagy-Enyedi ev. Ref. Collégiumról. Másolat. Lelőhelye és jelzete: Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár, MS 324, 5.

² Bad Ischl, Ausztria. (szerk. megj.)

³ Ma Iazului utca. (szerk. megj.)

II. SCHMIDT GYÖRGY TEVÉKENYSÉGÉNEK IDŐSZAKA (1865–1888)

1. Iskolai testnevelés (1865–1888)

A Bethlen Kollégiumban a torna és úszás tanítása kb. az 1865–66. tanévtől kezdve ismét rendszeresen folyik. Vagy ebben az iskolai évben, vagy a következő 1866–67. tanévben nyer alkalmazást az intézetnél Schmidt György tornász- és úszómester, szaktanító, aki ezután megszakítás nélkül, 22 éven keresztül szolgálja a Bethlen Kollégium ifjúságának testnevelés ügyét. Schmidt György 1835-ben született; mint 30–31 éves fiatalember kerül a Bethlen Kollégiumhoz kb. a már említett években. Az 1867–1871 közötti években „tanított a különböző osztályú növendékeknek tornászatot és úszást.”⁴ Az 1872–73. tanévben az I–VI. gimnáziumi osztályoknak tanított testgyakorlatot heti 2–2 órán, ezenkívül úszást és önként vállalkozóknak vívást.

A nagyenyedi Bethlen-Főtanoda 1872–73. évi iskolai értesítvényének 25. oldalán olvassuk a következőket: „Testgyakorló intézet és úszoda. Főtanodánk a tanuló ifjúságnak alkalmat kíván nyújtani arra, hogy testi erejét és ügyességét is kifejthesse, s e végre van jól berendezett testgyakorló intézetünk és uszodánk.

a. A testgyakorlatok télen a várépület alsó helyiségében levő és e végre berendezett teremben tartanak, a tavaszi és őszi idény alatt pedig az iskolai épület megetti terjedelmes kertben.”⁵

2. Az Ókollégium az 1849-es pusztítás után

⁴ Hegedüs János: *A nagy-enyedi ev. reform. Bethlen-Főtanoda tanító- és tanuló-személyzetének s az 1867/68 [-1870/71] tanév végével tartandó közvizsgáknak kimutatása*. Pollák és Volz könyvnyomdája, Gyulafehérvár 1868[-1871], 7.

⁵ A mai tornakert (szerk. megj.).

b. Az úszoda a város Fel-Enyed felőli végén a muzsinai patak mellett van, melyből vizét is kapja, s két osztályra van osztva, az egyik az úszni még nem tudó gyermek-, a második az úszás-tanítás és úszni tudók részére berendezve.

Farkas Károly és Solymosi Lajos tanuló ifjak, kik a közös hadseregnél a tisztvizsgát letették, önként vállalkozó tanuló ifjakból egy kis csapatot alakítottak, melyet katonai gyakorlatokban oktattak magyar és német vezényszóval, s mint a testgyakorlati vizsgák alkalmával tartott mutatóványokból kiűnt, ezen gyakorlatokban szép eléhaladást tettek.⁶

Ugyanezen értesítvény X. oldalán olvashatjuk, hogy „a gymnastikát, mint az elemi- és középszályokban kötelezett a felsőbbekben szabad tantárgyat csaknem az egész ifjúság gyakorolta.”⁷

A fenti értesítvény 25. oldalán írottakból kitűnik, hogy a tanév végén testgyakorlati vizsga volt, mely a következő tanévben már minden bizonnyal nyilvánosan, közönség előtt folyt le. Az 1873–74. tanévben Schmidt György nemcsak az I–IV. gymnasiumi osztályoknak, hanem a 4 elemi osztálynak is tanított testgyakorlatot heti 2–2 órában, ezenkívül (mint az előző években) úszást és az önként vállalkozóknak vívást is. Ebben a tanévben jutalmat nyertek:

„Tornászásból a tornatanító és a közönség ítélete szerint: Porzsolt Jenő V. és Kocsis Gábor IV. k. osztályosok, legkitűnőbbeknek találtván, az első 3 frt., a második 2 frt. Jutalmat kapott, főtanodai orvos tudor t[e]k[in]t[e]t[e]s Donogány Jakab, t[e]k[in]t[e]t[e]s Ludvig János urak és Vajna [Antal], Elekes [Károly], Garda [József] tanárok 1–1 frtnyi adományaikból.”⁸

Ugyanezen értesítő 40. oldalán a következőket olvassuk:

„Tornászat. A testi erő és ügyesség fejlesztésére külön torna- és úszoda-helyiségünk van. Nyárban a tornászat és szabad tömeges mozgások a főtanoda közvetlen kerthelyiségében történnek.”⁹

Az 1874–75. tanévben „tornázásban, a középtanoda sok növendéke dícséretes ügyességet fejtett ki, főképp a karizom erejének fejlesztésében és a kúszásban, 12 öl magas árbócfán, sokan kitűntek. A múlt évinél kevesebb pontosságot észleltünk a tömeges mozgások- és fordulatokban.”¹⁰

Tornászásban a legkitűnőbb Porzsolt Jenő VI. k. osztályos 10 frt. jutalmat nyert. Schmidt György ebben a tanévben a tanítóképezdében is tanított testgyakorlatot.

1875–76. tanévben a testgyakorlás tanítása is folyik a 4 elemi és 6. k. osztályokban, heti 2–2 óra alatt, Schmidt György vezetésével.

„Tornászásban leginkább kitűntek évfolytán Kocsis Gábor VI. gy., Ferenci Géza V. gy., továbbá Grét Géza, Kovács Sándor, Dombrowski Albert és Kovács Samu. A 10 frt. jutalom a két első között egyenlően megosztott. Különösen ki kell emelnem Porzsolt Jenő I. bölcsészt, ki deák létére is egész buzgósággal folytatja a tornászsát, méltóságával nem tartván össze férkezhetlen foglalkozásnak. Példája szolgáljon buzdításul. A jutalom őt illetné, ha szabályaink nem szorították volna a középtanoda osztályára.”¹¹

⁶ 1872/3dik évi iskolai értesítvény a nagy-enyedi Bethlen–Főtanodáról. Ny. Imreh Sándor az Ev. Ref. Főtanoda gyors-sajtóján, Marosvásárhely 1873, 25.

⁷ Uo. X.

⁸ A nagy-enyedi Bethlen–Főtanoda 1873/74 tanévi értesítője. Ny. Volz és Körner a Lyc. Betűivel, Gyulafehérvár, 1874, 11.

⁹ Uo. 40.

¹⁰ A nagy-enyedi ref. Bethlen–Főtanoda 1874/5. tanévi értesítője. Ny. Volz és Körnernél, Nagy–Enyeden 1875, 88.

¹¹ A nagy-enyedi ref. Bethlen–Főtanoda 1875/6. tanévi értesítője. Nyomatott Volz és Körnernél, Nagy–Enyeden 1876, 28.

Az 1876–77. tanévtől kezdve 6 iskolai éven át tovább is rendszeresen folyik a testgyakorlás tanítása a 4 elemi és 6 középosztályokban, heti 2–2 óra alatt, Schmidt György szaktanító irányítása mellett.

Ezen hat iskolai év alatt említésre méltó, hogy az 1876–77. tanévben testgyakorlásban „*Porzolt Jenő úr (II. bölcsész) a lefolyt tanévben szintén közreműködött több bölcsész osztálytársával gyakorolván magát (Varró István, Nagy Imre, Hegedüs Lajos, Balázs József, Oláh József, Kocsis Gábor stb.)*.”¹² Az 1878–79. tanévtől kezdve pedig Schmidt György rendkívülileg a theol. és bölcs. tanfolyam hallgatói közül az önként vállalkozóknak is tanított tornászatot, heti 2 órán, valamint a tanítóképezdében is ugyancsak heti 2 órán.

A Bethlen Kollégiumban 1882–1887 között eltelt öt tanév alatt tölti el Schmidt György utolsó tanítási éveit, tanítva a testgyakorlatot nemcsak a gymnasiumban, hanem az elemi osztályokban és a tanítóképezdében is. A nyári időszakokban szerda és szombat délutánonként az úszás tanítója és felügyelője. Utolsó szolgálati évében, az 1886–87. iskolai évben vívást is tanít. 22 évi áldásos nevelői munka után válik meg a Bethlen Kollégiumtól, nem tudni mi okból kifolyólag s azt sem, hogy hová-merre távozik. Különös, hogy a Bethlen-Főiskola akkori vezetői, Schmidt György csaknem negyedszázados munkájának méltatására, vagy tőle mint kartárstól való elbúcsúzására az 1886/87-i, vagy az 1887/88-i értesítőben nem szántak egyetlen egy mondatot sem.

2. Városi sportélet (1865–1888)

Az 1865–1875 közötti években Magyarországon már szépszámu vidéki tornaegylet működött. Ezek a tornaegyletek nyilvános kirándulásokat, dísztornákat és tornaversenyeket rendeztek, melyeknek egyikén-másikán szórványosan már atlétikai versenyszámok is szerepeltek. Ebben az időben a torna úgyszólván egész Magyarország területén meglehetősen elterjedt volt s az atlétika is kezdett népszerűségnek örvendeni. Megfoghatatlan, hogy Nagyenyeden, ahol ebben az időben a Bethlen-főiskolai testgyakorlás már mintegy 34 éves múlttra tekintett vissza, még hosszú ideig nyomát sem találjuk a tornának és atlétikának. Nem mozdította előbbre a nagyenyedi testnevelés ügyét a gróf Esterházy Miksa által 1875. áprilisában alapított Magyar Athletikai Club s az általa rendezett első nyilvános atlétikai verseny ténye sem (1875. május 6.), jóllehet a magyar atlétika e nagynevű úttörőjének munkássága egymásután keltette életre a fővárosi és vidéki sportegyleteket.

Az 1875–1882. évek hozzák városunkban a korcsolyázás és az úszás elterjedését, mely két sportág hosszú időn át ifjúságunk egyedüli testi tevékenysége, abban az időben inkább szórakozása volt.

1882

Ebben az évben Nagyenyeden már korcsolyázó egyesület működött. Alapítási évét nem ismerjük, valószínűleg az 1882. évben már több esztendő s múlttra tekintett vissza. Az első jégünnepély, melyről biztos tudomásunk van, 1882. február 12-én volt. Erről a Közérdek 1882-i I. évfolyamának egyik februári száma a következőképpen számol be:

„A f. hó 12-iki jégünnepély nem is hagyott kívánni valót hátra, legfennebb, hogy az álarcos menetben résztvevők száma nagyon redukálódott. (...) A jégpálya közepe is kellően meg volt ez alkalommal

¹² A nagy-enyedi ref. Bethlen-Főtanoda 1876/7 tanévi értesítője. Ny. Stein J. M. Kir. Egyet. Nyomd. Az ev. ref. Főt. Betűivel, Kolozsvárt 1877, 54.

*világítva az egylet saját találmányú petroleum lámpáival.*¹³

November 18-án a korcsolyázó-egylet választmányi ülést tartott,¹⁴ majd november 12-én tartotta rendes évi közgyűlését. Ezen új választás eredménye a következő volt: elnök Zeyk Dániel, alelnök Vajna Károly, titkár Fogarasi Albert, pénztárnok dr. Winkler Albert, gazda Bőjthe Zsigmond. Mindnyájan a megelőző évek s ezen közgyűlésen közfelkiáltással választottak meg újra.

1883

Május 20-án nyílik meg a város uszodája. Ezen év nyarán szerdán és szombaton délután 2 órától estig kizárólag a Bethlen-főtanoda ifjúsága fürdött díjmentesen és saját úszómestere felügyelete alatt. Ebben az évben már városi úszómester működik (id. Tomai Pál). Júniusban a fürdőzők száma naponként 150–200 között váltakozott.¹⁵

1907. augusztus 18-án a Közérdekben ifj. Tomai Pál úszómester és bérlő a városi uszoda létesítéséről a következőket írja:

3. Fogarasi Albert, a korcsolyázóegylet titkára

„1882. február 1-én tartott képviselőtestületi gyűlésen Vajna Károly tanácsos jelentést tesz az uszoda felépítése tárgyában és legalkalmasabbnak találja a jelen helyen, az Eckstein-féle szeszgyár mellett levő város-telket a Munkácsi Mihálytól megvásárolt telekkel kiegészítve.

A kolozsvári Horváth testvérek terve alapján árlejtést hirdet a képviselő, és közben tárgyal a kollégiummal, mely szívesen járul hozzá a szükséges keményfa anyaggal, és 2000 forint 6%-os kölcsönt ad a városnak az építés megkezdésére, mely összeg kifizetésére úgy egyezik ki a város, hogy szerződést köt a kollégiummal 10 évre és évi 200 forintért engedi a kollégium ifjúságát hetenként kétszer, szerdán és szombaton délután 3–5-ig díjmentesen fürödni, saját úszómesterük felügyelete alatt, amit akkor Schmidt tanár teljesített.

Az 1882. március 20-án megtartott árlejtésen Balázs Gyula vállalkozó volt a legtöbbet ígérő, ki 3545 forintért vállalkozott Székely Sára János kőműves társaságában. Az építkezés június 10-re fejeztetett be. (...) Sándor Elek főhadnagy, Vajna István tanácsos és Kovács Gyula főjegyző fel is ajánlották neki [id. Tomai Pálnak] az uszoda vezetését, amit ő – bekövetkező iparának hanyatlása is – el is vállalt 30 frt fizetésért és lakásért.”¹⁶

Id. Tomai Pál 1882. június 10-től 1901. április 24-ig vezette az uszodát. Az első évben 186 tanítványa volt. 19 éven keresztül átlagosan számítva 90-el, 1700–2000-et tanított meg úszni.”

¹³ Közérdek I (1882/9) február 19, 4.

¹⁴ Közérdek I. (1882/48), november 25, 3.

¹⁵ Közérdek II. (1883/24) június 17, 3.

¹⁶ Közérdek XXVI. (1907/66) augusztus 18, 5.

4. A nagyenyedi strandon

Érdekes tudósítást olvashatunk a Közérdek november 11-i 46. számában, melynek sajnós eredménye nem volt. A tudósítás így hangzik:

*„Athletikai club alakult Kolozsvárt. Azonnal rendeztek egy nyilvános versenyt. Helyén lenne minde-
niütt ily egyletek alakulása, ahol – mint pl. Nagy-Enyeden és Gyulafehérvárt – az egy korcsolyázást
kivéve, a nagyszámú szobában ülő tisztviselő, tanár stb. semminemű testedzésben nem fejleszti erőit.”¹⁷*

1884

Ez az év is csupán a korcsolyázás és úszás lanya gyakorlását jegyezte fel. Január 13-án a korcsolyázó egylet estélyt rendezett az első zenekar közreműködésével, mely alkalommal négyest táncolt mintegy 20 pár. Az uszoda május 14-én nyílt meg, a múlt évihez hasonló szervezéssel. Az év végén, decemberben folyik a korcsolyázás, különösen vasárnap délutánonként, amikor 2–4-ig zene is van.

1885

A korcsolyázó egylet február 1-én jól sikerült jótékonycélú, zártkörű táncestélyt rendezett a

¹⁷ Közérdek II. (1883/46) november 11, 3.

Üdvözet Nagyenedről

Földes Ede kiadása.

Nagyenyed látképe

5. Nagyenyed látképe 1905-ben

régi városháza nagytermében, együttesen a 20. és 29. zászlóaljak tisztikarával. A Közérdek május 10-i, 19. számának egy kis híréből értesülünk, hogy a polgári iskola több tornaeszközt rendelt, melyek a leányiskola kertjében nemsokára felfognak állíttatni. Ugyanezen számból értesülünk, hogy a korcsolyázó egyesület köréből a pünkösdi ünnepeken társas kirándulás terveztetik Torockóra és a Tordai-hasadékba. November 29-én tartotta a korcsolyázó egyesület közgyűlését. Az egyesületnek a múlt évben a 22 újonnan felvett taggal együtt 76 tagja volt. Elnök lett Zeyk Dániel, alelnök Zeyk Kálmán és Vajna Károly, titkár Gyulai Kálmán, pénztáros Varga József, gazda Vermeser György.

1886

A korcsolyázó egyesület január 9-én házas jellegű táncestélyt rendezett, melyet b. Kemény Kálmán főispán ő méltósága is megtisztelt jelenlétével. Az uszoda május 21-én nyílt meg.

A Közérdek december 19-i, 51. számában Schmidt György részéről felhívás történik egy atlétikai-klub alakítása érdekében. Úgy látszik a felhívás nem vezetett eredményre; a város fiatalsága érthetetlen nemtörődömséget mutatott e nagyszerű terv iránt. Sok-sok év kellett elteljen, míg Schmidt György felhívása teljesülhetett. Íme a felhívás teljes szövege:

„Értesülve arról, hogy városunk férfiközössége örömmel venne részt atletikai testgyakorlatokban, tisztelettel felkérem a t. érdeklődő urakat, szíveskedjenek f. évi deczem. hó 23. este 6 órakor a Bethlen-főiskola torna-termében egy atletikai-klub megalakítása céljából tartandó értekezletre minél

számosabban megjeleni. E hasznos és nemes intézménynek városunk rég érzi szükségét, éppen azért vagyok bátor remélni, hogy felhívásom köz óhajtással és pártolással fog találkozni. Az atletikai-club gyakorlatainak célja a physikai erő s ezzel együtt a testi egészség ápolása és edzése, nem különben a lélek kellemes szórakoztatása. Csak iskolázott izomrendszer biztosítja a tagoknak arányos és kellemes mozgását s a férfiaknál különösen szükséges testi ügyességét és rugékonyságot. E mellett az erő érzete bizonyos nyugalmat és méltóságot kölcsönöz magatartásunknak; a mi a férfiúi character legszebb vonása. Különösen azok, kik életpályájuknál fogva nagyobb mérvű szellemi foglalkozásra s ezzel kapcsolatos szobában ülésre vannak utalva, éreznék rövid idő alatt az atletikai testgyakorlatok jótékony és üdvös hatását. Az értekezlet tárgyai a következők lesznek: 1. Alapszabályok iránti intézkedés. 2. Tagsági díj meghatározása. 3. A gyakorlati-órák megállapítása. 4. Indítványok. Nagyenyed 1886. dec. 12. Schmidt György”

1887

Január 15-én a korcsolyázó egylet a helyben állomásozó két honvéd zászlóalj tisztikarával közösen táncestélyt rendezett. Ugyanezen a héten nyílt meg a korcsolyázó egylet jégpályája.

III. ÁTMENETI IDŐSZAK (1888–1897)

1. Városi sportélet (1888–1897)

1888

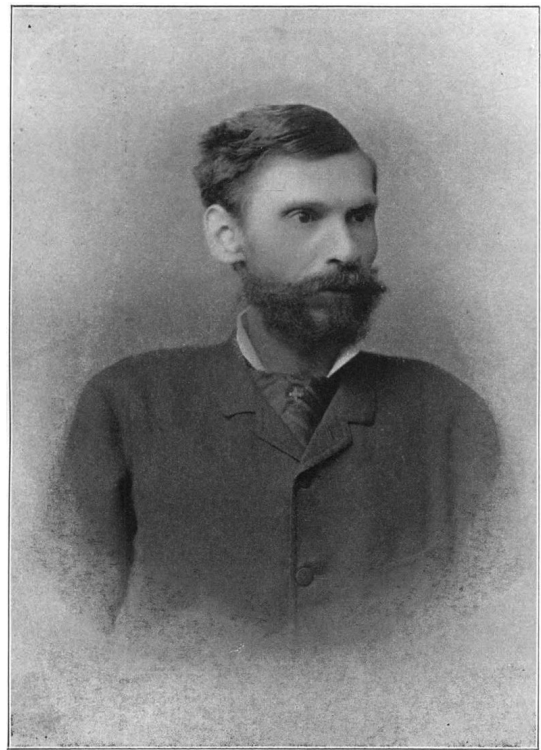
Január hó folyamán a jégpálya ismét működik, vasárnaponként zene is van a jégen. A korcsolyázó egyesület évi közgyűlését január 8-án tartotta. Kiemelkedő sporteseménynek volt tanúja Nagyenyed közönsége április 22-én, amikor is a kolozsvári atletikai klub *„díjjal jutalmazandó versenygyaloglást”* rendezett Kolozsvártól Nagyenyedig. Erre vonatkozólag a Közérdek így ír:

„Kolozsvár ide mintegy 66 km s a mint számítják, jó gyaloglók az utat 8 ½ óra alatt megteszik. Az indulás reggel 7 órakor lesz, tehát ide délután 4 óra tájban érkeznek meg a versenyzők. Számosan jönnek velőczipeddel és este a színházban atletikai mutatóványok lesznek főleg a kard és a törvívásból, boxolásból stb.”¹⁸

A versenygyaloglás előnyverseny volt, első lett a reggel 7 órakor indult Kolozsváry János bajnok, ki Nagyenyedre délután 3 óra 44 perckor érkezett, a mintegy 66 km utat 8 óra 44 perc alatt téve meg. Második lett Gidró Gergely, ki 40 perc előnnyel, reggel 6 óra 20 perckor indult s délután 3 óra 53 perckor érkezett ide.

1889

A korcsolyázó egyesület jégpályája január 6-án nyílt meg. Január 14-én tartotta az egyesület évi közgyűlését, melyen a választások eredménye a következő volt: elnök Zeyk Dániel országgyűlési képviselő, helyettes elnök Orgonás Zsigmond őrnagy, alelnök Zeyk Kálmán birtokos, titkár Pongrácz Géza, pénztárnok dr. Winkler Albert, gazda Bőjthe Zsigmond. Az egyesületnek ebben az időben 57 tagja volt.

6. Zeyk Dániel (1851–1930), a korcsolyázó egyesület elnöke, országgyűlési képviselő

¹⁸ Közérdek VII. (1888/16) április 15, 2.

1890

Erről az évről kevés a feljegyezni való. 1889–1890 telén a jégsport iránt a város közönsége feltűnő részvétlenséget mutatott. Megemlíthető még, hogy az országos tornaszövetség március 30-án lelkes hangú felhívást intézett Nagyenyed város intelligenciájához, tornaegylet alakítását szorgalmazva. Sajnos ezen felhívásnak sem volt eredménye.

1891

Január 21-én tartotta a korcsolyázó-egylet közgyűlését. A tisztújítás eredménye a következő volt: elnök Zeyk Dániel országgyűlési képviselő, alelnökök Zeyk Kálmán és dr. Winkler Albertné,¹⁹ pénztárnok dr. Winkler Albert, gazda Böjthe Zsigmond. Vasárnap délutánonként zene is volt a jégen. Február 1-én a korcsolyázó egylet fáklyás zene mellett sikerült mulatságot rendezett a kitűnő egyleti jégen. A mulatságot sikerült négyes zárta be.

1892

Március 30-án tartotta alakuló közgyűlését az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület (EKE) alsófehérvármegyei fiókja. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Csató János alispánt kérte fel az elnöki tisztség elvállalására. A vezetőségbe egyhangúlag a következők választottak: alelnököknek Zeyk Gábor és Gelberg Gusztáv, jegyzőknek dr. Varró László és dr. Winkler Albert, pénztárnoknak Horváth Miklós és ellenőrnek Dezső Zsigmond.

A kolozsvári atletikai klub május 15-én versenyt tervezett Nagyenyedre, valószínűleg hasonlót az ezelőtt négy évvel rendezetthez. Ez a verseny elmaradt; a Közérdek május 8-i száma így ír: „A kolozsvári atletikai club f. hó 15-én Enyedre tervezett versenyét elegendő számú versenyző hiánya miatt, más alkalomra halasztotta el. Sajnáljuk.”

Az EKE alsófehérvármegyei fiókja július 12-én kirándulást rendezett a Szabaderdőre. A kiránduláson 57-en vettek részt. Augusztus 28-án tartotta első évi közgyűlését, melyen alelnökké Blaska Ubáld, az erdélyi sóbánya hivatalok főnöke választott meg. A közgyűlés után kirándulást rendeztek a Kőközhöz.

A korcsolyázó egylet december 11-én tartotta közgyűlését amint a Közérdek írja: „a múlt évi gyöngye tél következtében a zárszámadás 3 frt 95 kr deficittel állapított meg. (...) Az egylet igazgatásában a következő változások történtek: titkár lett Lázár Ottó. A női választmányba br. Bánffy

7. dr. Winkler Albertné sz. Jancsó Gizella (1868–1943), a Korcsolyázó Egylet alelnöke

¹⁹ Sz. Jancsó Gizella (1868–1943) (szerk. megj.)

Kázménné, özv. Gencsy Zoltánné vétettek fel; férfi választmányba Tóthfalusi József, Nádori Vilmos, Ágotha Elek és Pásztóhi Ernő.”²⁰

1893

A városi uszoda pünkösöd első napján nyílt meg. „A hölgyközönség kívánságára az udvarias városatyák az öltöző kabinok számát tízzel szaporították és a folyosók nagy részét csillagtéglákkal rakatták ki.”²¹ A Közérdek június 4-i számában a következőket olvashatjuk: „a helybeli uszodát a város serényen javíttatja. A cementburkolatot kitatarozzák, a fürdőkabinokat szaporítják és a korhadt deszkapadlót csillag téglával cserélik ki. Ezzel kapcsolatban megemlíthetjük, hogy egy idő óta az öreg Tomai is komolyan foglalkozik a jól megérdemelt nyugalomba vonulás eszméjével, mely esetben a kormányrudat ezután ifj. Tomai Pál erősebb karjai örökölnék.” Az öreg Tomai, majd utánna fia ifj. Tomai Pál városi úszómesterek s az uszoda bérlői voltak.

8. A detonátai Csató menedékház avatása, 1893. augusztus 25.

Az EKE alsófehérvármegyei fiókja július 30-án kirándulást rendezett a Csáklya-kőhöz. Évi közgyűlését augusztus 25-én tartotta Abrudbányán, kirándulással egybekötve Zalatnára Verespatakra és a Detonátára. A vezetőség a múlt évi maradt. Az EKE megbízása folytán Radnóti Dezső főtitkár ez alkalommal adta át a detonátai menedékházat az alsófehérvármegyei osztálynak s egyúttal ugyancsak megbízás folytán „Csató menedékháznak” keresztelte el.

Az 1894, 1895 és 1896 évekről adathiány miatt semmit nem tudunk.

1. Iskolai testnevelés (1888–1897)

A Bethlen Kollégiumban 1887–1892 közötti öt tanév átmeneti időszak, a testgyakorlás tanítása lanyhán s megfelelő szakember hiányában folyik. Schmidt György távozása után ezen öt tanév alatt Gyulai D. Kálmán a természetrajz segédtanára, Bihari István tanító és Lázár István latin-görög-magyar szakos rendes tanár tanították a testgyakorlást.

1887–1888. tanév

„A testgyakorlás tanításával Gyulai D. Kálmán tanárt bízta meg az előljáróság, ki aztán, elméleti s gyakorlati ismeretinek kiegészítése és tornatanári oklevél szerzése céljával folyamodván, megnyerte az 1888. évi augusztus hóban kezdődő budapesti torna pót-tanfolyamra való előjegyeztetését.”²²

²⁰ Közérdek XI. (1892/52) december 25., 6.

²¹ Közérdek XII. (1893/22) május 28., 2.

²² A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Főiskola 1887/8. tanévi értesítője. Wokál János könyvnyomdája, Nagyenyed 1888, 49.

Gyulai D. Kálmán 1853-ban született, természetrajz szakos segédtanár, tanítói pályán töltött éveinek száma 8, valamennyit a Bethlen Kollégium szolgálatában töltötte. Tanította a testgyakorlást a gimnázium I–VIII. osztályaiban, heti 2–2 órában.

A tanítóképző és az elemi iskola I–IV. osztályaiban a tornászatot Bihari István szaktanító. Bihari 1850-ben született, tanítói pályán eddig eltöltött szolgálati éveinek száma 18 volt.

Az 1888–89. tanév értesítőjében olvashatjuk: Gyulai D. Kálmán segédtanár a hódmezővásárhelyi ref. főgimnáziumhoz rendes tanárnak választatván meg: a testgyakorlás tanítása, melyet köteles munkakörén kívül egy évig ő folytatott vala, némi fennakadást szenvedett. Az órák számának lehető apasztásával a testgyakorlást ez évben az előljáróság rendelkezése szerint Bihari István, a néptanítóképző gyakorlóiskolájának vezetője tanította.”²³

Bihari István látta el tehát ezen tanévben a testgyakorlás tanítását a gimnázium I–VIII. (az órák számának apasztásával), valamint a képző és elemi I–IV. osztályaiban.

Az 1889–1890. és 1891–1892. tanévekben Bihari István tanította a testgyakorlást: a gimnázium I–III., valamint a képző és elemi I–IV. osztályaiban. A gimnázium IV–VIII. osztályaiban a testgyakorlást Lázár István latin-görög-magyar szakos rendes tanár tanította. Lázár István 1861-ben született, az 1889–90. tanévig csurgói rendes tanár volt. Az 1889–90. tanév 9. évi szolgálata volt.

Részletesebb és említésre méltó adatokat találunk az 1891–92. tanév értesítőjében. Fogarasi Albert rektor professzor évzáró beszédéből vannak az alábbiak:

9. A Bethlen utca a kollégiummal

„A testi nevelés feltételei között évek óta kiáltó s egyre sürgetőbb hiány a téli torna-csarnok. Az eddig alkalmazott ideiglenes kiegészítő kísérletek majdnem többet ártottak, mint használtak, úgy hogy előljáróságunk a jelen iskolai év telén kezdve, meg is szüntette a téli tornázást, várva a jobb időket, csökkenő reménnyel számítva az ismételten kért államsegélyre.

Egyetlen vigasztalásunk csak abban áll, hogy nyári tornahelyiségünk még a legfokozottabb igényeket is kielégítheti. S ha még egy nyári fürdő- és úszó helyiséggel is korlátlanabban rendelkezünk: akkor a nyári időszakban kellő mértékben megfelelnénk az összhangzatos nevelés mérsékeltbb követelményeinek. Pedig itt már meghozott áldozatokra is hivatkozhatunk. Előljáróságunk e kérdést, egy pár évtizeddel ezelőtt, már egyszer megoldotta, az intézet költségén építetvén az ifjúság használatára nyári fürdő- és úszó-helyet. Azonban ez részint a távolság, részint a kedvezőtlen talajviszonyok miatt nem bizonyult elég czélszerűnek és könnyen használhatónak; tehát meg kellett szüntetni.

Ez előtt 10 évvel újabb áldozatokat hozott az intézet e célra, tetemes segítséggel járulván a városi

²³ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Főiskola 1888/9. tanévi értesítője. Wokál János könyvnyomdája, Nagyenyed 1889, 81.

közfürdő felépítéséhez, hogy az ifjúság testi nevelésének ezt a szükségletét véglegesen biztosítsa. Az állam főhatósága alatti intézetekre, egyenes hivatkozással az illető városok áldozatkészségére, a jelen éven kezdve miniszteri rendelet tette kötelezővé a tanulók rendszeres fürdéséről és úszásáról való gondoskodást. Mi magunk hoztuk meg a kellő áldozatokat, s a mit nyertünk, még mindig korlátoltabb, semhogy a célzt biztosítaná.”²⁴

Ugyancsak az 1891–1892. évi értesítőből vettem a következőket:

„10. Pályázat a testgyakorlásból. Díj a közalaphól 10 frt. Ebből 5 forintot nyert Pásztóhi Ernő VI. g. a súlyvetésben, Csekme Gyula VI. g. a rúdugrásban tanúsított ügyességéért. (...) Labdajátékban legszebb eredményt mutatott fel az év folyamán a IV. g. osztály.”²⁵

Továbbá: „II. Tornaszertár. (Felügyelő és kezelő tanár Lázár István). A szerek száma 375 drb. Idei gyarapodás 1 drb. 10 mgr. súlyú vassúlyzó 2 frt. 80 kr. értékben.

Jegyzet: A lefolyt iskolai évben a kollégium felsőkertjében megkezdődtek a 3000 négyzet méter területű játék- és versenytér munkálatai s a jövő tavaszon be is fejeztetnek. S ezzel ifjúságunknak a legfokozottabb igényeket is kielégítő nagy kiterjedésű üdülő és testgyakorló nyári tornahelyiség fog rendelkezésére állani.”²⁶

1892–1893. tanév

1893. februártól kezdi szolgálatát Lázár Imre gimnáziumi tornatanító és elemi tanító. Született 1868-ban; tanári munkáját itt kezdte. Tanította a testgyakorlást a gimnázium IV–VIII. osztályaiban. A gimnázium I–III., a képző és elemi I–IV. osztályaiban ebben a tanévben is Bihari István tanított. Az iskolai év folyamán négy kirándulás volt: három a gimnázium és egy a tanítóképző intézet növendékeivel, több tanár részvételével, kétszer Marosújvárra, kétszer másfelé.

10. A nagyenyedi Bethlen-Főtanoda

1893–1894. tanév

Ebben az iskolai évben a gimnázium, a képző és az elemi összes osztályaiban Lázár Imre tanította a testgyakorlást. A következő gimnáziumi kirándulások voltak:

– Szeptember 10-én 130 tanuló részvételével a Tövis környéki falvakba.

– Szeptember 17-én 128 tanuló részvételével Felenyedre és Magyargorbóra.

²⁴ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Főiskola 1891–92. tanévi értesítője. Nyomatott Wokál János könyvnyomdájában, Nagyenyeden 1892, 5–6.

²⁵ Uo. 17–18.

²⁶ Uo. 114.

- Október 15–16-án 30 tanuló: Torockó, Tordai-hasadék, Torda.
- Május 5–9-én 18 tanuló részvételével: Szászváros, Petrozsény, Vajdahunyad, Piski.

„A testgyakorlásban tanúsított dícséretes előmenetelükért, nagyszámú közönség jelenlétében lefolyt, nyilvános versenyen jutalmat nyertek: rúdászásért a gymn. I. A) osztályából Juhász Gyula 2 koronát, I. B) osztályából Kovács Elek 2 koronát, a II. osztályból Zágoni János 2 koronát; a versenyfutásban Thuróczi Gyula III. o. 4 koronát, Györfi Pál IV. o. 4 koronát; magas ugrásért György János V. o. 6 koronát; távolugrásban Hoffmann Ferencz VI. o. 6 koronát; rend- és szergyakorlatokban Koncz Albert VI. o. 6 koronát; nyújtó-gyakorlatokban Dali Géza V. o. 8 koronát; az általános tornadíjat 16 koronát Hoffmann Ferencz VI. o. nyerte el kitüntető dícsérettel.”²⁷

1894–1895. tanév

Lázár Imre a gimnázium I–VIII., a tanítóképző I–IV., valamint a gyakorlóban és az elemi iskola II–IV. osztályaiban tanított testgyakorlást heti 2–2 órában.

Nagy Lajos rektor-professzor évváró beszédében a tanévi testgyakorlásról a következőképpen emlékezik meg:

„Ezen év történetét gazdagította és emlékeztetése tette gimnáziumi ifjúságunk tornaversenyi diadalaival. Derék tornászcsapatunk Kolozsvárt dísz- és elismerő oklevelekkel lőn kitüntetve; a legelső díjat pedig az összes versenyzők közül Hoffmann Ferencz VII. g. o. növendékünk vitte el. Díjakat nyertek még Koncz Albert VII. g. o. és Derzsi Ödön VI. g. o. tanulók és öten elismerő oklevelet. E győzelmét még szebb követte Nagyváradon június 4-én, midőn negyven tagú tornászcsapatunk fegyelmezett és mintaszerű magatartásával nemcsak a nagy közönséget hódította meg, hanem a bíráló bizottságot is, és minden tekintetben kiváló, plasztikus gyakorlataiért a legelső díjat hozta haza intézetünknek diadala jeléül, három oklevél kíséretében. E mellett Hoffmann Ferencz nyerte el, mint legtöbb gyakorlatban kitűnt tornász, az e végre kitűzött két aranyérem közül az egyiket; ugyanő nyert két ezüst- és egy bronzérmet; Koncz Albert ezüstérmet és oklevelet; Székely János bronzérmet és oklevelet.”²⁸

11. A nagyváradi kerületi tornaverseny, 1895. június 4.

²⁷ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Főiskola 1893–94. évi értesítője. Nyomatott Cirner J. József könyvnyomdájában, Nagyenyeden 1894, 21.

²⁸ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Kollégium 1894–95. tanévi értesítője. Ifj. Cirner József könyvnyomdája, Nagy-Enyed 1895, 12.

A fenti tornaversenyekre, valamint a helybeli tornaversenyre vonatkozó részletesebb adatokat az 1894/95. évi értesítő 102. oldalán találjuk:

„1. A szept. 22-én tartott kolozsvári kerületi tornaversenyen főgimnáziumunk V–VIII. osztályaiból 29-en – az utóbb megalakult tornakör törzstagjai – vettek részt. Katonai rendgyakorlatokért és buzogány-gyakorlatokért az intézet dísz-oklevelet nyert; intézetünk tornatanára második kitüntetést, egy ezüst szivardobozt; szergyakorlatokkal és versenyfutáson Hoffmann Ferencz, Koncz Albert VII. o. és Derzsi Ödön VI. o. értékes arany és ezüst emléktárgyakat, Székely János, László Jenő VII. o., Dali Géza, Farkas Károly VI. o. és Szatmári Károly V. o. oklevelet nyertek.

2. A június 4-én, Nagyváradon lefolyt kerületi tornaversenyen részt vett a főgimnáziumi tornakör 38 tagja. A nagyváradi tornakör ezüst koszorúját, mint legelső díjat, intézetünk csapata nyerte el; az egyéni versenyeken Hoffmann Ferencz VII. o. korlátgyakorlatokért ezüst, nyújtónál ezüst, súlydobásért bronz érmet, általános kitüntetésül, első arany érmet nyert; Koncz Albert VII. o. korlátnál bronz érmet, nyújtónál oklevelet, Székely János VII. o. korlátnál oklevelet nyertek. Maga az intézet katonai gyakorlatokért egy, buzogány-játékért egy és súlyemelésért is egy oklevelet kapott.

3. A helyi tornaverseny, a tornakör tagjainak kizárásával, június 12-én tartatott meg. Az osztályok és az egyesek legszabatosabb gyakorlatait a jelenvolt közönség rokonszenvének és tetszésének élénk nyilvánításával tüntette ki.”²⁹

A kolozsvári és a nagyváradi kerületi tornaversenyekre induló csapat tagjai előzetesen orvosi-lag megvizsgáltattak. A kolozsvári kerületi tornaversenyen résztvett V–VIII. osztálybeli tanulók ebben az iskolai évben a tanárkar engedélyével tornakört alakítottak. A kör tagjai egyenruhát viselnek: „sötétkék blúz és pantalon, fekete tiszti sapka a Bethlen–czímer–rózsával. Tornagyakorlatok alkalmával fehér-kék-csíkos tornaing, kék tornaöv és barna vászoncipő.”³⁰

A tornakör parancsnoka a tornatanár. A kör, részben az intézeti előjáróság adományából, Bethlen Gábor fejedelem címerével ékesített, díszes, fehér selyemzászlót szerzett s azt június 2-án nyilvános köri verseny alkalmával vette át az igazgató kezéből. A következő főgimnáziumi kirándulások rendezettek ebben az iskolai évben:

– Szeptember 22-én 204 tanuló részvételével: Csombord, Magyarbagó, bagói tó, Szárazvám völgye, felső-újvári szőlők, Apahida.

– Június 4–9-én a tornakör 38 tagja: Nagyvárad, Karcag, Nagy-Kunmadaras, Debrecen.

1895–1896. tanév

A testgyakorlás tanítása úgy folyt, mint az előző iskolai évben. Ebben a tanévben rendelték el a vívásnak, mint rendkívüli tárgynak, tanítását, mely meg is kezdődött két gimnáziumi tanulóval. Az ifjúság testgyakorló tevékenységéről Nagy Lajos rektor-professzor az 1895/96. évi értesítőben közölt évzáró beszédében a következőképpen számol be:

„Ifjúsági tornászatunknak magas fejlettsége mellett tanuskodnak az előző évi tornaversenyek; de tanuskodik az idei országos tornaverseny is, ahol 50 gimnáziumi növendékünk jelent meg Szilágyi Gyula igazgató, Lázár István, Fogarasi Béla és Lázár Imre tanárok vezetése alatt. Tornász-ifjúságunkat mindjárt elején az a kitüntetés érte, hogy a versenyen megjelent 125 intézet közül csupán 12, s ezek között a mienk, mint egyik legkiválóbb, jelöltetett ki és bocsáttatott a katonai gyakorlatok bemutatására.

²⁹ Uo. 102.

³⁰ Uo. 96.

Nagy megelégedésünkre szolgál a tudat, hogy ifjaink úgy katonai, mint többi összgyakorlataikat kitüntető elismerések kíséretében végezték; megelégedésünkre szolgál, azért, mivel az elismerés az egész csapatnak és általa magának az intézetnek, a benne uralkodó iránynak és szellemnek szól. Hogy tornászatunk még jobban fejlődhessék, amit oly soká sajnós nélkülöztünk: előjáróság egy czélszerű és díszes tornacsarnok emelését határozta el, amelyet az elfogadott terv szerint helybeli vállalkozó iparosok még a nyári szünet alatt kötelesek elkészíteni.”³¹

Az ezredvégi országos tornaversenyre induló csapat tagjai május 30-án orvosilag megvizsgáltattak. A csapat a már említett tanárok vezetése alatt május 31-én indult el Nagyenyedről. Június 1-én délelőtt a próba- és csoportversenyeken vettek részt, június 2-án délután pedig a tornaverseny első, szép küzdelmein mérköztek s a katonai rendgyakorlatokat közvetlen a királyi páholy előtt „aránylag legjobban megfelelő” eredménnyel végezték. Június 3-án délután a szertornázáson a „szép testtartásukkal és fegyelmezettségükkel kitűnő” csoportok közé tartoztak. Megemlítem, hogy a csapat tagjai voltak Málnásy Károly (akkor V. o. tanuló) a főgimnázium későbbi igazgatója, aki magasugrásban is versenyzett, valamint Elekes Viktor (akkor VI. o. tanuló) a Bethlen Kollégium későbbi rektor-professzora.

A tornakör az 1895/96. iskolai évben 70 órán át gyakorolt. Főgimnáziumi kirándulások voltak:

- Szeptember 29-én 166 tanuló részvételével Oláhlapádra (szilvaszüretre).
- Május 3-án 81 tanuló részvételével Marosszentimrére és Tövisre.

A téli tornacsarnok tervek közül csekély átalakítással a tordai Király és Zyzda-féle tervet fogadták el.

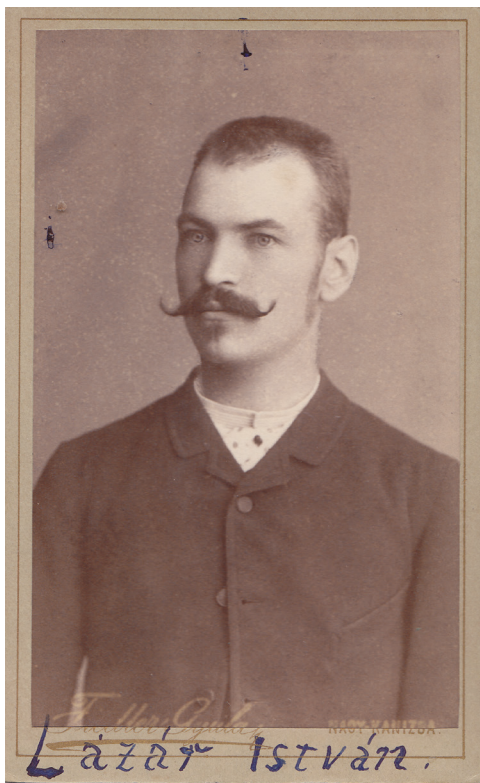
12. Fogarasi Béla (1861–?) tanár 1886-ban

³¹ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Kollégium 1895–96. tanévi értesítője. Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyed 1896, 14–15.

IV. A HALADÁS IDŐSZAKA (1897–1914)

1. Városi sportélet (1897–1914)

1897

13. Lázár István (1861–1915), tanár, a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület elnöke

Január havában Lázár István, a Bethlen Kollégium latin–görög–magyar szakos rendes tanárának kezdeményezésére egy nagyobb részt fiatalemberekből álló társaságban merült fel a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület megalakításának eszméje. A február 10-re összehívott előleges tanácskozmány kimondotta a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület megalakítását s elnökéül egyhangúlag, nagy lelkesedéssel Lázár István tanárt választotta meg. A kiküldött három tagú bizottság alapszabály-tervezetet készített, melyet a február 19-re összehívott gyűlés elfogadott s egyben az előírt választásokat is megejtette. A m. kir. belügyminiszter az alapszabályokat június 20-án megerősítette.

A Bethlen Kollégium előjárósága a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület kérésére gyakorló-helyül használatra a legnagyobb készséggel átadta az intézet akkori ideiglenes tornacsarnokát, szeptembertől kezdődőleg pedig az egészen újonnan épült díszes tornacsarnokot. Ebben az évben az egyesületnek 48 rendes tagja volt. A választmány által előre megállapított különböző gyakorlatok hetenkint kétszer tartattak. Ez év tavaszán az egyesület egy jól sikerült táncestélyt is rendezett.

A Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület célja: „Testgyakorlatok és a testedzés egyéb módzatai által az egészség és testi erő ápolása. E célból hetenkint legalább kétszer tornagyakorlatokat, labdajátékokat és alkalmas időben kirándulásokat rendez s amennyiben erre működő tagjai elég számban jelentkeznek, a vívást is fölveszi programjába.”³²

Augusztus 21. és 22. az EKE alsófehérvármegyei osztálya kirándulást rendezett a fenesi

³² Bodrogi János tanár f. hó 14-én tartott titkári jelentése. In: Közérdek XVII. (1898/7) január 23, 4.

Kecskekőhöz.³³ A Közérdek december 2-i, 96. számában egy rövid hírből értesülünk, hogy a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület már több mint 15 éves múlttra visszatekintő Nagyenyedi Korcsolyázó Egylettel kíván egyesülni. A hír a következő:

„Egyesülés. A Nagyenyedi Testgyakorló–Egyesület választmánya múlt hó 29-én tartott ülésében, mint értesülünk, megbízást adott az elnöknek arra nézve, hogy a már ismert elvek megtartása mellett a Nagyenyedi Korcsolyázó–Egylettel leendő egyesülés kérdésében nevezett egylet elnökségével érintkezve, az egyesület mihamarább eszközölje.”

1898

Az előző év végén megindított egyesülési akció ezen év január 14-én megvalósult. E nagy horderejű és öröndetes eseményről a Közérdek január 16-i, 5. száma a következőképpen számol be:

„A Nagyenyedi Korcsolyázó és Testgyakorló Egyesület közgyűlése. Az a gondolat, hogy társadalmi erők nemes célok megvalósítására egyesítenek, s az a siker, melyet Nagy-Enyed város társadalma, előkelő állású és gondolkodású férfiak vezetése alatt, ezen gondolat szolgálatában az utóbbi évek alatt megvalósított: teremtette meg a címben jelzett egyesületek összeolvasztásának eszméjét.

Az eszmét mind a két egyesület választmánya és közgyűlése örömmel üdvözölte, módozatait tárgyalta és megállapította. Az egyesülés határozattá emelése végett tartatott meg a Korcsolyázó és Testgyakorló egyesületek együttes közgyűlése f. é. január 14-én esti 6 órakor a városház nagytermében.

Előzőleg fél 6 órakor a Testgyakorló Egyesület tartott ülést, hogy a letelt évről a titkári jelentést és benne az alakulásnak s az egész évnél történetét meghallgassa. Jól esett hallanunk azt a meleg hangot, mellyel az alakulás lelkesültsége és az előző év küzdelmei jellemeztettek. Bodrogyi János titkár magas eszmei tartalommal töltötte ki a jelentés keretét, melyben az egyesület életrevalóságát és szükségét más nemzetek példáival és társadalmunk igényeivel bizonyította. Általános lelkesedéssel fogadott jelentése végén, az egyesület nevében, szíves szavakkal vesz búcsút Lázár István elnöktől, kinek vezetése alatt az egyesület megalakult s annyira erősödött, hogy a legelőkelőbb társadalmi tényezők figyelmét és rokonszenvét felkeltette. A számvizsgáló bizottság jelentése s a pénztárnoknak elismerés kíséretében megadott felmentvény után az elnök meleg köszönetet mond az egyesület bizalmáért, amelynek érdekeit jövőre is híven szolgálni óhajtja.

A gyűlés végeztével megjelenik Zeyk Dániel, a Korcsolyázó egyesület elnöke, s ezen egyesület tagjai, kiket élénk éljenzés fogad belépésükkor.

14. Bodrogi János (1869–1954) tanár, a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület titkára

³³ Zalatnához közel, a fenesi patak mellett Fehér megyében. (Pietrele Caprei) (szerk. megjegy.)

Zeyk Dániel elfoglalván az elnöki széket, szíves szavakkal üdvözli az együttes közgyűlés tagjait, jelzi az egyesülés eszméjének fontosságát és az előzményeket, melyek közt a módoszatok megállapítottak. Az egyesülés tervét Lázár István olvasta fel és ajánlotta a közgyűlésnek. Ezen terv csak ideiglenes; az új választmány bizatott meg a Testgyakorló egyesület alapszabályainak olyanforma átdolgozásával, mely az új helyzetnek megfelel. A módoszatok vita nélkül elfogadtattak. Sor szerint az új egyesület tisztikarának és választmányának megalakítása következett. Lázár István hangsúlyozván, hogy a társadalmi erők egyesítésében az első szerep Zeyk Dániel főispánt illeti meg, kinek bölcs vezetése legnagyobb biztosítékot nyújt az új egyesület felvirágzására, a közgyűlés nevében kéri ő méltóságát, legyen kegyes az elnöki tisztet elvállalni s az egyesület virágzására segíteni. Általános öröm közt nyilvánította ki a megválasztott elnök, hogy a neki felajánlott tisztet elfogadja. Alelnökök lettek a volt két egyesületnek alelnökei: Zeyk Kálmán és dr. Jenei Elek; titkár Bodroghy János; pénztáros Hollós István, jégpálya-felügyelők dr. Winkler Albert és Bőjthe Zsigmond. A tagok abban a meggyőződésben oszlottak szét, hogy városunk társadalmának érdeklődése megadja a további sikerek feltételeit.”

Az új egyesület neve Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület. Ebben az időben Nagyenyeden működött még két egyesület: a lawn-tennis labdázó társaság³⁴ és a lövész egyesület. A lövészegyesület vezetői Medgyes Bálint ügyvéd és Kovács Gyula polgármesterek voltak. A Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület február 7-i választmányi ülésének határozatából kifolyólag ezen egyleteket ugyancsak csatlakozásra kéri fel, mely a következő esztendőben meg is történik.

1899

A lawn-tennis labdázó társaság és a lövész-egyesület egyesül a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesülettel. Az új alakulat neve: Nagyenyedi Sport Egyesület. Alakuló közgyűlését január 12-én tartotta az új városháza dísztermében, Zeyk Dániel főispán elnöklése alatt. A közgyűlés az egyesület alapszabályait tárgyalta és elfogadta. Az új egyesület alapszabályait dr. Jenei Elek elnöklése alatt a következő tagokból álló bizottság dolgozta ki: Hollós István, Lázár István, Majláth Oszkár, Váró Ferenc, dr. Winkler Albert és Bodrogi János.

„Az egyesület címe: Nagyenyedi Sport-Egyesület. Pecsétje a város címere, az egyesület címe és alakulási éve körirattal.

Cél: testgyakorlatok, vívás, korcsolyázás, kerékpározás, labdázás, úszás és céllövés által s esetleg más módon is az egészség és testi erő ápolása.

Az egyesületünk már az ősz folyamán 80–100 frt értékű vívó felszerelést szerzett be s azóta hetenként kétszer (hétfőn és csütörtökön délután 6 órakor) odaadó nemes lelkesedéssel gyakorolják a tagok a vívás nemes sportját. Ugyanakkor a tagok egy része a Bethlen–Kollégium tornacsarnokának pompás tornaeszközei fejlesztik testi erőit s szerez magának mindennél kellemesebb és egészségesebb szórakozást.

Amint az idő kedvez, azonnal hozzá lehet fogni a lawn-tennis kellemes labdajátékhoz is. A pálya már teljesen rendben van, sőt amennyiben a múlt év folyamán bizonyossá lett, hogy egy pálya nem elégséges, a város áldozatkészsége folytán alig egy pár nap múlva még egy új pályához is fogunk jutni.”³⁵

A Nagyenyedi Sport Egyesület alapszabályait az év vége felé a belügyminiszter megerősítette. Az NSE bálja február 4-én volt s igen fényesen sikerült. Az április 13-i Közérdekből értesülünk, hogy az NSE torna és vívógyakorlatokat ezután hetenként nem kétszer, hanem háromszor tart.

³⁴ Royal tennis, királyi tenisz más néven. A mai tenisz elődje, fűvön játszották kaucsuklabdával. A Magyar Országos Lawn Tenisz Szövetség 1907-ben alakult meg. (szerk. megjegy.)

³⁵ Bodrogi János, az NSE titkárának a Közérdekből leközölt cikkéből.

Június hó folyamán érkezett meg a sétatéren lévő második lawn-tennis pálya felszerelése s így használhatóvá vált.

Az uszoda a nyár folyamán rendszeren működik. Az EKE alsófehérvármegyei osztálya július 22-én egy napos kirándulást rendezett, 38 résztvevővel a Kecsketőre. Az egyesület 8 évi fennállása óta ez volt a 10. kirándulás. Közgyűlését szeptember 15-én tartotta a vármegyház kis tanácstermében. Csató János kir. tanácsos, alispán, az egyesület elnöke sokoldalú elfoglaltságára hivatkozva s arra is, hogy ezen állást egy fiatal, sokat tenni tudó és akaró erőre kell bízni, elnöki tisztségéről lemondott. A közgyűlés a lemondást elfogadta s egyben az egyesület körül szerzett érdemei elismeréséül örökös tiszteletbeli osztályelnöknek választotta. A tisztújítás eredménye a következő volt: elnök dr. Varró László vármegyei tb. főjegyző, alelnökök Zeyk Gábor országgyűlési képviselő, Gelberg Gusztáv bányakapitány és Novák Ferenc polgármester, titkárok Horváth Miklós vármegyei főszámvévő és Bodrogi János főiskolai tanár, pénztáros Kovács János vármegyei alszámvévő, ellenőr Dezső Zsigmond kir. főerdész. Ebben az évben befejezést nyer a Pilis-hegy alatti és a ponori menedékház. Mindkettőt a vármegye törvényhatósága építteti, de az építési költség felét az EKE tíz év alatt visszatéríti. Tervezte s felépítésüket vezeti Albert Iván főmérnök.

„Szigeti Benedek Gyula, országosan ismert előkelő sportsman és vívómester a napokban vívó-iskolát nyitott a kollégium tornatermében.”³⁶ Valószínű, hogy nem akadt sok tanítvány, mert hasonló hírrel később is találkozunk. Egyik, hogy szeptember 1-től a vívó-iskola, mely a kollégiumi tornaterem renoválása miatt egy ideig szünetelt, újból megnyílt; másik pedig, hogy október 1-től ismét vívókurzus kezdődik. Szigeti Benedek Gyula különben az év szeptemberétől két iskolai éven át a Bethlen Kollégium tornatanára.

15. Varró Ferenc (1851–1924)
tanár, az NSE alelnöke

1900

A Nagyenyedi Sport Egyesület január 27-re hirdette évi rendes közgyűlését, melyet azonban a tagok hiányában nem tarthatott meg. Erről a Közérdek március 1-i, 17. száma így ír: „Felette csodáljuk, hogy az egyesület tagjai oly kevés érdeklődést tanúsítanak ezen nemcsak életrevaló, de hasznos egyesület működése iránt, hogy még az évi közgyűlést sem lehet megtartani.”

Március 6-án azonban megtartotta közgyűlését a városháza nagytermében, Zeyk Dániel főispán, egyesületi elnök elnökletével. A közgyűlés egyebek között elhatározta, hogy dr. Winkler Albertnek, az egyesület buzgó tagjának, kétszáz koronás alapítványát olyképp használják fel, hogy ennek kamatai fejében a leányiskola két növendéke díjtalanul vehet részt a sport bármely szakában.

³⁶ Közérdek XVIII. (1899/54) július 6, 3.

Üdözlét Nagyenyedről

A Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár r.-t. tulajdona.

Utányomás tilos.

Itt születtem én ezen a Lajón... ez a város születésem helye... mintha
 vajdák palotáján lennék... Gondolom rá, de inkább haza a gyerekeim
 iskolája és haza a régi város - lesik.

16. Nagyenyed látképe 1899-ben

A közgyűlés a 14 tagú választmányt újra alakította s a következő tisztkart választotta: elnök Zeyk Dániel főispán, alelnökök dr. Jenei Elek és Lázár István, titkár Bodrogi János, pénztárnok Hollós István. Az NSE sétatéri két tenispályáját ebben az évben is fenntartotta s a tagok szép számmal használták. A tagok közül többen a vívást is gyakorolták, csupán a tornaszás ment lanyhán.

A városi uszoda május hó folyamán megnyílt. Az EKE július 15-én városunkban tartotta évi rendes közgyűlését, melyen elnökké ismét br. Feilitzsch Arthur választott. E közgyűléssel kapcsolatban két napi kirándulást rendeztek a ponori és pilisi menedékházhoz. A kirándulást az 50 résztvevő 15 kocsin tette meg. Ebből az alkalomból avatták fel a két menedékházat, mindkettőt Csató menedékháznak keresztelve.

Szigeti Benedek Gyula Bethlen-kollégiumi tornatanár és vívómester ebben az évben is több alkalommal hirdet vívótanfolyamot: a tanfolyamok működéséről azonban semmit nem tudunk. A Közérdek szeptember 20-i, 75. számában olvashatjuk a következő érdekes hírt:

„Benedek Gyula, a Bethlen-főtanoda derék tornatanára, szombaton délután 4 órakor a Bethlen-főtanoda vívótermében házi vívóversenyt rendez, melyen Vermes Lajos kolozsvári bajnok és Tóth Ferenc dévai vívómesterekkel fog megküzdeni.”

Semmi nyoma nincs annak, hogy ezt a versenyt megtartották, mégis érdekesnek tartom idézni Zuber Ferenc: Az atlétika története Magyarországon c. művéből a Vermes Lajosra vonatkozó egyes adatokat, annál is inkább, mert ezekben többek között Szigeti Benedek Gyuláról is szó van.

„Vermes Lajos 1860-ban született Szabadkán. Orvosnak készült, de hogy elvégezte-e tanulmányait, nem ismeretes. Ő maga névjegyein használta a tr. (tudor) később a drd. (doctorandus) jelzőket. Később elvégezte a tornatanári tanfolyamot és a szabadkai községi főgimnázium tornatanára, majd 1894-ben a kolozsvári egyetem és az unitárius gimnázium torna-vívótanára lett. Fiatalabb éveiben mint aktív sportember egyike volt a legsikeresebb és legsokoldalúbb versenyzőknek. Első díjait, mint tornász nyerte a Nemzeti Torna Egyletben, azután az athletikára vetette magát és 1885-ben a MAC titkára, majd a következő évben amatőr művezetője volt. De úszott, vívott, boxolt és birkózott is, főleg és mindenképp pedig kerékpározott. (...) Vermes volt a nyolcvanas évek legnagyobb sportagitátora. A sport volt az életcélja, mindene, melyért a legnagyobb örültségekre volt hajlandó. Módszere a blöff volt, épatez

le bourgeois! Sokan egyszerű szélhámosnak, notórius hazudozónak tartották és tény, hogy a sporttal kapcsolatban az igazmondás és megbízhatóság nem volt kenyere. (...) Egyéniségére jellemző az általa nagy buzgósággal terjesztett névjegye:

Nagy- és Kisbudafalvi Ráthonyi Bethlen
Magyarország királyi viadora
Vermes Lajos tr.

a Magyarországi Tornaegyletek Szövetségének leg-
elsőbb koszorúzott tornásza; a Self defence of the art
of boxing nagymestere; az Unites Universities Ath.
Club viadaltintéző bajnoka (Steward Champion); 35
cím, 16 bajnoki serleg, 250 érem, 140 koszorú, 120 ok-
levél tulajdonosa, többszörös bajnok és viador, a Le-
vente cím védője, a palicsi teljesen felszerelt verseny-
pálya tulajdonosa.

Okleveles vívómester és tornatanár.

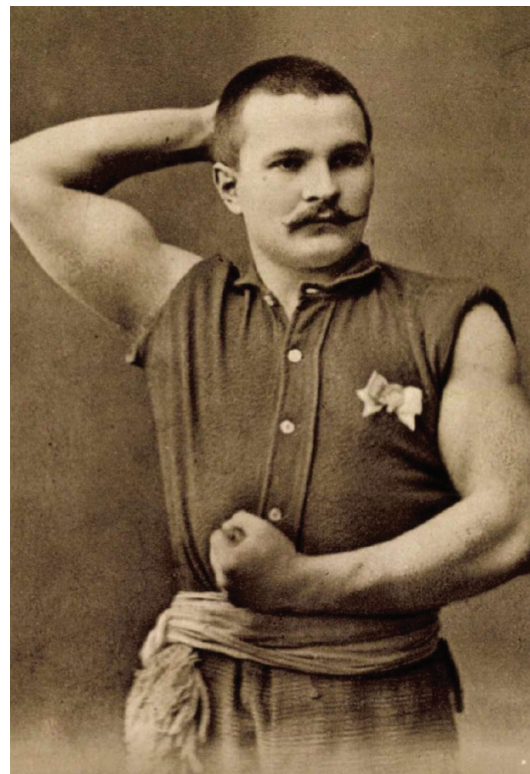
*E névjegyen kívül volt még egy könyomattal sokszorosított Bajnok–mesteri oklevele, melyet szintén megküldött fűnek–fának. Ebben a bajnok–mesteri oklevélben el van mondva, hogy az alulírottak hite-
lesítik Vermes Lajos bajnok–mester úrnak hivatalos okmánnyal is igazolt alábbi versenyeredményeit:*

100 yard 10 mp, 1 mérföld 4:15 p, 4 mérföld 19:28 p, 1 mérföldes gyaloglás 6:35 p, magasugrás 197 cm, rúdmagasugrás 335 cm, távolugrás 620 cm, hármassugrás 1420 cm, kalapácsvetés 4215 cm, diszkoszvetés 3512 cm.

*Jegyezzük meg jól, ezek az eredmények az oklevél szerint mind az 1881–89. időközből valók, mikor is ezek mind az akkori világ-
rekordok körül, sőt azokon felül jártak. (...) Ha Vermes beteges sportrajongása csak efféle ártatlan lódításokban és hárijánosko-
dásokban merült volna ki, egy bosszús kézlegyintéssel napirendre lehetett volna feleltük térni. De sokszor úgy elvetette a súlykot, hogy a külföldi előtt is súlyosan blamáta a magyar sportot. (...)*

Még súlyosabb volt a hírhedt Hartl–botrány, mikor Vermes a sajtó útján kihívta a világ összes vívómestereit Szigeti Benedek Gyula szabadkai vívómesterrel a világbajnoki címért és 1000 aranyforint díjért tartandó mérkőzésre. Akadt egy Hartl nevű naiv bécsi vívómester, aki úgy látszik nem ismerte még Vermest és aki beugrott neki. Hartl öt tussal 2 ellen legyőzte Benedeket s ekkor kiderült, hogy a beígért 1000 aranyforint a holdban van. Óriási botrány lett ebből és végül is gróf Esterházy Mihály, kinek semmi köze nem volt az egész mérkőzésre, rendezte az ügy anyagi oldalát a magyar sport hírneve érdekében. (...)

Megjegyzendő, hogy Kolozsvárra történt átköltözése után Vermes elcsendesült és megkomolyodott, úgy látszik csak a bácskai levegő volt rá veszélyes. Még ma is él jó egészségben Szabadkán (1934) és ma már bizonyára ő is mulat ifjúkori csínyjein.”³⁷

17. Vermes Lajos
(1860–1945) 1878-ban

³⁷ Zuber Ferenc: Az atletika története Magyarországon. In: Testnevelés VII. (1934), 500–504.

1901

Január 10-én megnyílt az NSE korcsolyapályája. Elég jó látogatottságnak örvendett; 20-án a tűzoltó zenekar is játszott a pályán.

Szigeti Benedek Gyula január 10-én hirdeti a Közérdekben, hogy hölgyeket is hajlandó a vitőrívásban oktatni;³⁸ majd március 7-én értesít, hogy vasárnap délelőtt növendékeivel próbavívást tart. Mint írja: „bárki jelentkezhet.”

Az NSE március 7-re összehívott közgyűlését nem tarthatta meg, mivel a tagok nem jelentek meg kellő számmal. Megtartotta 17-én, Zeyk Dániel főispán elnöklete alatt. Az egyesület tagjai most is kevés számban jelentek meg. A választások eredménye a következő volt: elnök Zeyk Dániel főispán, alelnökök Lázár István és Varró László, titkár Bodrogi János, pénztáros Czirner Ákos, ellenőr Kövér János, gazda dr. Gyarmati Ernő, orvos dr. Reich Béla.

A városi uszoda alaposan renoválva, gyökerestől kitisztítva, újonnan berendezve június 2-án megnyílt. Április 24-én id. Tomai Pál az uszoda vezetését fiának ifj. Tomai Pálnak adja át, aki ettől az időtől kezdve bérlője az uszodának.

A nyár folyamán a leglátogatottabb volt a tenispálya. Novemberben az NSE tornaórái ismét megkezdődtek s folytak hetenként kétszer a kollégiumi tornacsarnokban. A testgyakorlásban, szabadgyakorlatokban és vívásban résztvevők száma csekély volt, 3–12 között váltakozott.

1902

A városi uszoda június elején nyílik meg. Az NSE június 20-ára összehívott közgyűlését nem lehetett megtartani, mivel a tagok ebben az évben sem jelentek meg kellő számmal ezen első összehívásra. Négy nappal később, 24-én tartatott meg a városháza közgyűlési termében, Zeyk Dániel főispán elnöklete alatt. A titkári jelentésből értesülünk, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt a jégsporthoz ismét nem lehetett gyakorolni. A választások eredménye: Zeyk Dániel elnök, alelnökök dr. Varró László polgármester és Váró Ferenc Bethlen-kollégiumi tanár, titkár Hollós István, pénztáros Czirner Ákos, ellenőr Kövér János, gondnokok (gazdák) Nagy Ignác és dr. Joksmann Ödön, orvos dr. Reich Béla.

18. A nagycsényi városháza a Bethlen Kollégiummal 1902-ben

³⁸ Törvívás (szerk. megj.)

1903

Az NSE lanyha tevékenysége jellemzi ezt az évet. Említésre méltó dolog csupán a január 10-én az egyesület által rendezett, kedvesen sikerült estély.

1904

Január hó folyamán a korcsolyázás ismét folyik, 10-én és 31-én zene is volt a jégen. Az NSE május 24-ére összehívott évi közgyűlését, mivel a tagok közül csak nyolcan jelentek meg, nem lehetett megtartani. Másodszori összehívásra végre 31-én megtartatott, Váró Ferenc elnöklete alatt. A titkári jelentés részletesen beszámolt a lefolyt két év eseményeiről, kiemelve különösen az egyesületi élet némi lanyhaságát. A tisztikar a következőképpen lett megválasztva: elnök Zeyk Dániel, alelnökök Váró Ferenc és dr. Varró László, pénztárnok dr. Szilágyi Zoltán, ellenőr Kövér János, titkár Hollós István (egyúttal a tenisz gazdája), gazdák dr. Winkler Albert (jégpálya) és Székely János (torna-vívó csoport, melynek egyúttal művezetője is), orvos dr. Reich Béla.

1905

A Közérdekben Palliardi Ervin kolozsvári vívómester hirdeti, hogy február 7-étől kezdve 3 hónapig tartó vívóiskolát nyit városunkban. Nincs tudomásunk arról, hogy a vívóiskola tényleg működött-e vagy sem. Július hó folyamán az NSE a sétatéri egyik tenispályát, mely kicsiny és elhanyagolt volta miatt nem felelt meg az igényeknek, kibővítette és restaurálta. Decemberben az NSE művezetője Bakcsi Sándor.

1906

Az NSE alig működik, sajnálatos, hogy a város közönsége nem ismerte fel ezen sportegyesület létjogosultságát és fontosságát. A Közérdek január 14-i, 4. számában így ír: *„a sport-egylet agonizál. A sport azon nemei közül, melyeket a Sport-egylet programjába felvett, csak az egy tenisz mutatkozik életképesnek. Jég nincs, tornász és vívó-kedv sincs, a tagok is kedvüket veszítették s ennek folytán előbb-utóbb arra a gondolatra jutottak, hogy mai programjával fenntartani az egyesületet hiábavaló törekvés. Legjobb volna, ha ismét külön csoportok alakulnának azok közül, akik egy-egy sportnemet együtt szívesen gyakorolnak.”*

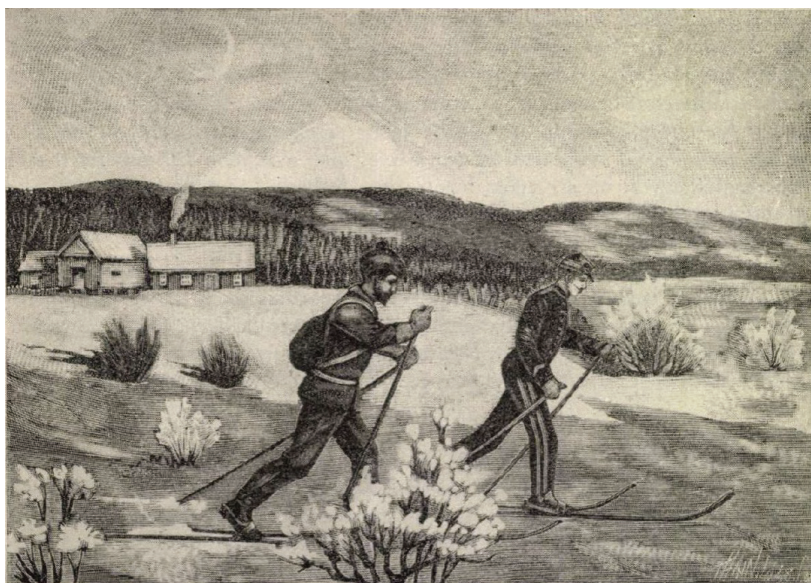

19. A tenispálya 1904-ben

Az NSE május 14-én tartotta évi közgyűlését, Zeyk Dániel nyug. főispán elnöklete alatt. A tagok szép számú megjelenéssel fejezték ki az egyesület fontos ügyei iránt való érdeklődésüket. Legfontosabb tárgy volt Hollós István egyesületi titkár indítványa, melynek alapján határozottá lett, hogy az egyet korcsolyapályáját átadja Nagyenyed városának, mely a pályát megfelelően átalakítva fenntartja, a Sportegylet tagjainak szerződésszerűleg megállapítandó kedvezményt biztosít és az egyesület mintegy 500 korona adósságát átvállalja. Az NSE korcsolyapályája azon a helyen volt, ahol ma a strandfürdő van. A korcsolyapálya, dacára ezen közgyűlés határozatának, nem adatott át a városnak csak nyolc év múlva, 1914-ben. Tekintettel arra, hogy Zeyk Dániel nem volt rávehető, hogy az elnöki tisztelet továbbra is elvállalja, dr. Varró László polgármester szép szavakban mondott köszönetet ő méltósága eddigi szíves érdeklődéséért. A megejtett tisztújításon egyhangúlag megválasztottak: elnök Sándor Jenő, alelnökök Lázár István és Folyovics József, titkár Hegedüs Kálmán, pénztáros Czirner Ödön, ellenőr Borda János, gazda Toronyi Gyula.³⁹ Július és augusztus hónapokban a sétatéri két tenispályán élénk játék folyik.

1907

Február 7-én Lakits Béla tiszthelyettes előadást tartott a „hótalp-vagy ski-sportról.” Előadása után a Kollégium udvarán és kertjében bemutatta a ski használatát és a parancsnokság szíves

20. Síelők a 19. század végén

engedélyével a helyőrség hótalpas csapatának működését is. Az érdeklődő nagy közönség tetszéssel fogadta a bemutatót s Veres tiszthelyettes vakmerő mutatványait meg is éljenezte.

A kollégiumi jégpályán vidám élet folyik, több alkalommal zene mellett korcsolyáznak nemcsak a tanulók, hanem a városi közönség is. Így pl. február 7-én a jégpálya fölött mintegy 100 nemzeti színű lámpion vetette alá pazar fényét, középpükt a Bethlen-címerrel, ezen alkalomból Káló Géza cigányzene-kara muzsikált.

Az NSE február 12-én táncestélyt rendezett. A Közérdek május 2-i, 35. számában

olvassuk, hogy br. Chappon Samu, egyetemi torna- és vívótanár a tör- és kardvívásban tanfolyamot nyit városunkban. Valószínű, hogy a tanfolyam nem működött, mert erre vonatkozólag semmi további hírt nem találunk.

Az EKE alsófehérvármegyei fiókja ebben az évben alig ad életjelt magáról, egyetlen egy kirándulást rendezett, augusztus 11-én a Pilisre és a Szabaderdőre, kocsikon. A városi uszoda 1000 korona költséggel kijavítva, cement alsó és felső kifolyó csatornákkal ellátva, június 1-én nyílt meg. Augusztus 20-án ifj. Tomai Pál úszómester, a városi uszoda 25 éves fennállásának évfordulója alkalmából, igen szépen sikerült ünnepélyt és úszóversenyt rendezett. Az úszóverseny a

³⁹ Közérdek XXV. (1906/39) május 17, 3.

közönség élénk érdeklődése között folyt le s a versenyzők igen szép és dicséretre méltó eredményeket értek el. Az Alsófehér szerint az eredmények a következők voltak:

I. Egy órai távolságúszás

1. ifj. Telegdi Árpád, az uszoda 52-szeri megkerülésével (nyert egy órát lánccal).
2. Bogdándy István, az uszoda 45-szöri megkerülésével (nyert egy gyümölcstartót)

II. Gyermekek vegyesugrása

1. Belházy Jenő (nyert egy libát)
2. Szathmári Albert (nyert egy óraláncot)

III. Kezdőúszók gyorsúszása

1. csoport: 1. Végh Tibor (nyert egy könyvet)
 2. csoport: 1. Last Ottó (nyert egy ezüst csüngőt)
 3. csoport: 1. Mátyás Ákos (nyert egy melltűt)
 4. csoport: 1. ifj. Felméri Sándor (nyert egy koszorú fűgét és egy csomag cukrot)
- Mindenik csoport versenyzője kapott egy koszorú fűgét és egy csomag cukrot is.

IV. Hátúszás

1. Uray László (nyert egy tíz koronás aranyat)
2. Vojnár Kálmán (nyert egy dohánytárcát)

V. Felnőttek versenyugrása

1. Harmat János (nyert egy tíz koronás aranyat)
2. Aczél Lajos (nyert egy hamutartót)⁴⁰

Ezután következett a kötélhúzás és bűvárkodás, mely Aradi János zenekarának játékaival együtt oly jó hangulatba hozta a közönséget, hogy csak a legjobb emlékekkel távozhatott el. Az NSE sétatéri két tenispályán a nyár folyamán folyik a teniszezés.

1908

Január hó folyamán elkészült az NSE jégpálya s folyik rajta a korcsolyázás. A városi uszoda június 6-án nyílt meg.

Az EKE alsófehérvármegyei osztálya július 9-én dr. Varró László polgármester elnöklete alatt közgyűlést tartott. Dr. Varró László 1900 óta vezette az együletet, de azt továbbra is megtartani nem volt hajlandó. A tisztújítás eredménye a következő volt: díszelnök Csátó János ny. alispán, elnök br. Bánffy Kázimir alispán, alelnökök Dezső Zsigmond, Inczedy Joksmann Ödön és Csuka Domokos, főtitkár Sándor Jenő, titkár dr. Müller Géza, pénztáros Horváth József vm. aljegyző, ellenőr Kovács János.

Október 11-én, a városháza nagytermében tartott gyűlésen alakult meg a Nagyenyedi Polgári Céllövő Egyesület. A szervező bizottság 160 tagot gyűjtött az egyesületnek s az alakuló gyűlésen 150-en jelentek meg. Székely Ödön tanár nyitotta meg gyűlést s indítványára közfelkiáltással dr. Nagy Albert ny. főtörzsorvost választották meg főlövészmasternek. Ugyancsak egyhangúlag választották meg főlövészmaster helyettesnek dr. Varró László polgármestert és Székely Ödön tanárt.

November elején Beczner honvédhadnagy buzgalmának sikerült felébreszteni a sport iránti érdeklődést városunk férfi közönségében. A városi intellegiánciából és a honvéd tisztikar tagjaiból

⁴⁰ Alsófehér II. (1907/67), augusztus 22, 3.

társaság alakult, a vívás és a szertornázás gyakorlás végett. A társaság hetenként négyszer gyakorolt a kollégium tornacsarnokában, esténként 6–7-ig. A társaságba való belépés nem volt semmi formalitáshoz kötve.

1909

A múlt év október 11-én megalakult Nagyenyedí Polgári Céllovő Egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta s ennek alapján megtartotta első közgyűlését, április 4-én, melyen ténylegesen is megválasztottak: dr. Nagy Albert ny. főtorzsorvos főlovészmasternek, dr. Varró László polgármester és Székely Ödön tanár pedig főlovészmaster helyetteseknek. Az egyesület pénztárosa Székely János tanár lett. Ebben az időben az egyletnek 4 alapító és 200 rendes és pártoló tagja volt. Alapító tagok a következők: br. Kemény Árpád főispán, dr. Nagy Albert, br. Bánffy Ferenc és br. Bánffy Kázmír. Fent említett közgyűlés a honvéd tiszteket tiszteletbeli tagoknak választotta.

Az Alsófehér május 16-i, 39. számából értesülünk, hogy a polgári céllovő egyesület számára a helybeli honvédparancsnokság a laktanya házi lövöldjében céllovési oktatást tart s gyakorlatra engedélyt adott. Az oktatás vezetője Birta Sándor százados. Oktató és gyakorló óra hetenként kétszer van.

21. Álló sor Lázár István, Winkler János, dr. Varró László, Szász József, Folyovich Sándor, dr. Müller Jenő. Ülő sor Török Bertalan, Csató János, Szilágyi Farkas, dr. Bocz József, Gáspár János

1910

Április 3-ára hirdette közgyűlését a Nagyenyedi Polgári Céllövő Egyesület, melyet azonban nem tarthatott meg, mert a tagok nem jelentek meg kellő számban. Későbbi időpontra halasztották el, de nincs tudomásunk, hogy megtartatott-e vagy sem. Az egyesület a városi 16–20 éves iparos és kereskedő ifjúság részére ingyenes céllövő tanfolyamot szervezett s az oktatást meg is kezdte június 12-én.

Az Alsófehér július 17-i, 57. számában hat hetes vívótanfolyamot hirdetett Magvassy Lajos okl. vívómester, a szatmári vívó-klub vezetője. Később jelzi, hogy július 25-én a sétatéri nyári helyiségben megkezdte a tanítást, de hogy ténylegesen meg is kezdődött és folyt is a vívóoktatás, arról nincs tudomásunk.

1911

Ifj. Tomai Pál az uszoda bérlője augusztus 20-ára 11 pontból álló úszóversenyt hirdetett, melyen a különböző versenyszámok jutalmazására 3 arany, 6 ezüst, 5 nagy és 6 kis bronzérmes tűzött ki. Nem tudjuk, hogy a versenyt megtartották-e vagy sem, mert az akkori hírlapok beszámolót nem közöltek róla.

1912

Március 31-én a Nagyenyedi Polgári Céllövő Egyesület (NPCE) valószínűleg feloszlott. Következtetem ezt a Közérdek március 24-i, 24. számában megjelent alábbi hírből:

„Céllövő-Egyesület tagjait kérem, hogy f. hó 31-én vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében közgyűlésre megjelenni szíveskedjenek. A gyűlés tárgya: az Egyesület feloszlatása. Székely János ügyvezető-elnök.”

Július 28-án, a városháza gyűléstermében tartott alakuló közgyűlésen új egyesület alakult: a Nagyenyedi Atlétikai Club (NAC). A megjelentek Papp János gyárigazgató korelnök indítványára egyhangú lelkesedéssel választották meg a klub elnökévé Lázár István kollégiumi rektor-professzort. A tisztikar többi tagjai a következők lettek: alelnök ifj. Uray László, titkár dr. Enyedy Jenő, pénztáros Kádár János. Az alapszabályok megalkotása után felhatalmazták az elnökséget

22. ifj. Tomai Pál (1872–1935) úszómester

az alakulással felmerülő és az egyleti élet felvirágoztatása végett mindennemű adminisztráció intézkedésének megtételére és főképp arra, hogy a régi Nagyenyedi Sport Egylettel tervbe vett fuziót létre hozza. Az egyesületnek már 90 tagja van.

„A megnyilvánult érdeklődésből ítélve és ismerve az egylet programját, reméljük, hogy az új egyletben életképes sport egylet alakul meg. Működését már meg is kezdette a Bethlen-kollégiumnak patak melletti kertjében, ahol a terv szerint egy modern sporttelepet fog berendezni a kor és az ősszel rendezendő országos atlétikai verseny igényeinek megfelelően.”⁴¹

Fennti alakuló közgyűlés szeptember hó folyamára országos atlétikai verseny tartását határozta el, aminek megrendezése azonban elmaradt. A belügyminiszter a klub alapszabályait jóváhagyta.

Szánthay Ferenc temesvári okleveles vívómesternek, ki a Bethlen Kollégium főgimnáziumában az ősz folyamán két hónapig vívótanfolyamot tartott, a városról is elég nagy számban voltak tanítványai, kb. 30–35-ön. Mint hírlapi tudósításaiból értesülünk, lövészetet is tanított.

1913

Schmakk Ede dzsiu–dzsicu művész a Közérdek február 27-i, 16. számában két hetes tanfolyamot hirdet, ami azonban valószínűleg elmaradt.

„A Nagyenyedi Sport Egylet javára november hó 15-én a Szeidl szálloda kávéházi termében tennisz-estélyt rendez egy negyventagú rendezőség, élén dr. Enyedy Jenővel. A fővédnöki tisztet id. Zeyk Dániel főrendiházi tag és Sándor Jenő polgármester töltik be, mint a Sportegylet díszelnöke és elnöke.”⁴²

Ezen tennisz-estélyről az Alsófehér november 20-i, 73. száma a következőképpen számol be.:

„Tennisz estélyt rendezett a helyi Sport Egylet ifjúsága a Szeidl-szállóban f. hó 15-én. Az estélyen szép-számú, előkelő közönség vett részt s a legjobb kedvben oszlott el a hajnali órákban. A haldokló Sport Egylet úgy látszik csak egy-egy multság rendezésével árulja el, hogy él. Tevékenysége egyedül a táncban nyilvánul. Hiszen sport az is, az igaz, de mégse kellene kizárólagos testedzésnek lennie.”

Ezekből látható, hogy a múlt év július 28-án megalakult NAC (Nagyenyedi Atlétikai Club) kezdeményezésére megindult egyesülési akció az NSE-vel (Nagyenyedi Sport Egyesület), nem vezetett eredményre. Az NSE nem oszlott fel, nem olvadt be más egyesületbe, csupán tevékenysége lanyhult el pár esztendő óta s mint a fentti tudósítás helyesen megjegyzi: haldoklik s csak egy-egy multság rendezésével árulja el, hogy él.

2. Iskolai testnevelés (1897–1914)

1896–1897. tanév

Lázár Imre ebben az iskolai évben is a múlt évekhez hasonló beosztásban tanította a testgyakorlást. A tornacsarnok az 1897. év tavaszán teljesen elkészült, de nem vették használatba ebben az iskolai évben. Tornaszerekkel Gráner Pál budapesti jónevű tornaszerkészítő szerelte fel, 1238 frt költséggel.

⁴¹ Közérdek XXXI. (1912/57) augusztus 4, 2.

⁴² Közérdek XXXII. (1913/68) november 1, 5.

Főgimnázium

Vívást ebben a tanévben 15 tanuló tanult. A tornakörnek 40 tagja volt, az év folyamán összesen 16 gyakorló órát tartott. A tornakört 5 frt jutalmát Málnásy Károly VI. o. tanuló kapta.

Kirándulások voltak:

- Augusztus 1–5-ig 22 tanuló a fővárost és az ezredéves kiállítást tekintette meg.
- Május 1-én a IV–VIII. osztályok a kollégium erdejére, az I–III. osztályok pedig a Holtmarosba kirándultak.
- Május 29-én 90 tanuló Marosújvárra rendezett tanulmányi kirándulást.

Ebben az iskolai évben rendezte a szomszédos három tankerület a dévai kerületi tornaversenyt, június 19–21-én, melyen a főgimnázium 32 tanulóból álló csapata résztvett. Vezető tanárok voltak: Szilágyi Gyula igazgató, Lázár István, Fogarasi Béla és Lázár Imre. Június 19-én tartották a próbaversenyeket; a másnapi esős, hideg idő miatt a tulajdonképpeni versenyt csak 21-én lehetett megkezdeni s igen kedvezőtlen időjárási tünetek között valahogy lejártni. A versenyen növendékeink ezúttal is csapat–fellépéseikkel, különösen pedig katonai gyakorlataikkal váltak ki, ezekért most is elsőrendű oklevelet szerevezve intézetünknek. Szergyakorlataik és buzogány–játékuk szintén kitűnő tetszésben részesültek.

Az eredményekről részletesebben Nagy Lajos rektor–professzor évváró beszédében a következőképpen számol be:

„Tornász ifjaink pedig megóvták és fenntartották főgimnáziumunk jó hírét–nevét a f. é. június 21-én tartott dévai tornaversenyen is. Intézeti kitüntetésül három oklevelet nyertek: egyet, az első díjat, a katonai gyakorlatokért; egyet a buzogánygyakorlatokért, egyet a szergyakorlatokért. Egyéni versenyenél nyertek: Haragos Ádám VIII. g. o. ezüstérmét futásért; Nagy Miklós VI. g. o., Elekes Károly V. g. o. bronzérmét rúdászásért; Málnásy Károly VI. g. o. oklevelet magas ugrásért.”⁴³

1897–98. tanév

A legjobb minőségű tornaeszközökkel felszerelt, végleg elkészült díszes tornacsarnok, valamint megnagyobbított és jól planírozott nyári tornahelyiség ebben az iskolai évben bocsátatott a tanulóifúság rendelkezésére. A testgyakorlati órák beosztása és Lázár Imre munkaköre hasonló volt az előző évekhez.

Főgimnázium

Május 8-án volt az egyetlen kirándulás Gyulafehérvárra, a VII. és VIII. osztályok részvételével.

„Tornász ifjaink nem vehettek részt az idei kerületi versenyen a tanítási idő megrövidülése miatt. De ha megjelennek vala, minden bizonnyal újabb győzelmi jelvényekkel tértek volna vissza, mert a torna-vizsgálaton fölmutatott eredménnyel túlszárnyalták a kerületi verseny győzteseit, különösen a hossz–magas ugrásban és rúdugrásban. Az összes gimnáziumi tanulók szabadgyakorlatai igazán megkapó látványt nyújtottak; ritka szabatosággal mentek végbe a buzogány- és katonai rendgyakorlatok; szépen

⁴³ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium 1896–7. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság, Nagy–Enyed 1897, 15.

23. A tornacsarnok

24. A tornacsarnok hátsó nézetből

sikerült a kótya játék is.⁴⁴ De érdekes volt az elemi és gyakorló iskolai növendékek tornavizsgálata is, akiknek szabadgyakorlatait a III. és IV. éves képezdészek vezényelték hivatásukhoz illő ügyességgel.”⁴⁵

Az évváró tornavizsga és verseny a rendesnél nagyobb méretekben, a városi közönség meleg érdeklődése mellett, június 19-én délután zajlott le a tornakertben. A versenybíróságok jelentése szerint az elért eredmények a következők voltak:

Magasugrás	155 cm
Távolugrás	480 cm; Incze Miklós VIII. o.
Rúdugrás	300 cm
Súlydobás	14,3 m (mindkét kézzel); Szathmári Gyula V. o.

Kötélhúzásban győztes lett a két első osztály mérkőzésében az I. B. osztály, a két második osztály mérkőzésében a II. B. o. Nem ismerjük minden egyes versenyszám névszerinti győztését, mert az ezévi értesítő közli ugyan az évváró tornavizsgán megjutalmazottak névsorát, ebből azonban teljesen nem állapítható meg, hogy ki melyik versenyszámban győzött, vagy ért el helyezést. A jutalmazottak a következők voltak:

- Magasugrásért és magas rúdugrásért: Málnásy Károly VII. o. 10 frt.
- Távolugrásért: Incze Miklós VIII. o. 5 korona
- Magasugrásért és magas rúdugrásért: Dezső Zsigmond VII. o. 5 korona

⁴⁴ Három pár játszik, a két ütőpárnál 60–100 cm hosszú ütők vannak. Az ütő nélküli pár a dobó- vagy fogópár. A játéktér téglalap alakú, a négy sarkán egy-egy lyuk van. A téglalap hosszabb oldalain helyezkednek el az ütőpárok, ütőiket a mélyedésbe helyezik, mintegy lefoglalják azt. A téglalap rövidebb oldalainak közepén áll egymással szemben a két dobó, az egyik fogja a kezében a kótyát. A kótyát a játékos az egyik ütő felé dobja, aki igyekszik azt eltalálni. Ha nem találja el, akkor az ütő- és a dobópár helyet cserélnek. Ha eltalálja, akkor az ütőpár tagjai egymás felé szaladnak, amikor közel érnek egymáshoz, összeérintik az ütőiket, majd igyekeznek vissza, elfoglalni a gödröket. A dobó, a kótya elütése után, párjával azon igyekszik, hogy az elütött kótyát megszerezze és az egyik szabad gödörbe juttassa. Ha ez sikerül, a párok helyet cserélnek. (szerk. megjegy.)

⁴⁵ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-Kollégium 1897–8. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság, Nagy-Enyed 1898, 26–27.

- Súlydobásért: Szathmári Gyula V. o. 5 korona
 - Futásért: Maksai Andor és Dózsa Jenő IV. o. 2–2 korona
 - Rúdmászásért: Paulini Rezső I. A. o., Székely József II. A. o., Salczer János V. o. és Gecse Albert VI. o. 2–2 korona
- Vívást nyolc főgimnáziumi tanuló tanult.

1898–99. tanév

Lázár Imre tornatanító és elemi iskolai tanító a tanév elejétől kezdve gyöngélkedett s 1899. február 25-én, 7 évi szolgálat után, 31 éves korában meghalt. Helyette az iskolai év hátralevő részében a gimnázium I. A., I. B. és II. osztályaiban Székely Ödön latin–görög szakos gimnáziumi tanár, a III–VIII. osztályokban pedig Lázár István latin–görög–magyar szakos rendes gimnáziumi tanár tanították a testgyakorlást. Lázár Imre halála után, március 1-től a tanítóképző I–IV. osztályaiban ismét Bihari István vette át a testgyakorlás tanítását.

Főgimnázium

A vívás gyakorlását ebben az iskolai évben is megkezdte 12 tanuló, mely aztán a vívást tanító Lázár Imre tornatanár betegsége s halála miatt abbamaradt. A tornakör vezetője Lázár Imre volt; halála után pedig Székely Ödön tanár. Tornaköri alparancsnok ebben az iskolai évben Málnásy Károly VIII. g. o. tanuló. Ebben a tanévben 45 taggal működött, összesen 11 gyakorló órát tartva. A kör szokásos 10 koronás jutalomdíját Málnásy Károly VIII. g. o. tornaköri alparancsnok nyerte el.

Kirándulások rendeztek:

- Április 18-án félnapra, az összes növendékek részvételével a Bükköslaposára s Magyarlapádra.
- Április 30-án a tornakör tagjai menetgyakorlatot tartottak Miriszlóra.
- Május 16–20-ig 32 diák részvételével, 8 kocsin a következő útiránnyal: Felenyed, Torockó, Offenbánya,⁴⁶ Topánfalva, Verespatak, Abrudbánya, Zalatna, Sárd, Tövis.

Az évzáró tornaversenyt június 11-én délután rendezték a tornakertben. „Daczára, hogy a rendes tornatanár hosszas betegsége és halála miatt a tanítás február végéig, csak hézagosan folyhatott,

25. A kollégium csapata a bányavárosokba tett kiránduláson, 1899. május 16–20.

⁴⁶ Ma Aranyosbánya (Baia de Arieș) Fehér megyében. (szerk. megj.)

a helyettesítő tanárok buzgalma folytán a nagy számmal összegyűlt érdeklődő közönség igen szép összegyakorlatokat és precíz kivitelű egyéni mutatványokat látott.”⁴⁷

A versenybíróságok jelentése szerint az elért eredmények a következők voltak:

Rúdászásért	I. csoport	1. Winkler Gyula I. A. o.
	II. csoport:	1. Mózes Albert II. o.
100 m gyorsfutás	III–IV. o.	1. Méra Mihály III. o. és Vizi Béla IV. o.
Magasugrás	V–VIII. o.	1. Málnásy Károly VIII. o. 145 cm
Rúdugrás	V–VIII. o.	1. Málnásy Károly VIII. o. 270 cm
Távolugrás:	V–VIII. o.	1. Dózsa Jenő V. o. 475 cm
Súlydobás (7 kg-os súllyal, két kézzel)	V–VIII. o.	1. Nagy Miklós VIII. o. 15,75 cm*

* Az 1898/99. évi értesítő szerint. A Közérdek a súlydobás eredményét 15,15 méternek írja.

1899–1900. tanév

Ebben az iskolai évben választották kollégiumi tornatanárnak Szigeti Benedek Gyula torna- és vívómestert. 1841-ben született, mint 58 éves idős ember kerül a Bethlen–Kollégiumhoz s működik két iskolai éven át. Szigeti Benedek Gyula tanította a testgyakorlást: fiúgimnázium I–VIII., tanítóképző I–IV., valamint a gyakorlóban és az elemi iskola II–IV. osztályaiban, heti 2–2 órán.

Főgimnázium

A tornakör vezetője Szigeti Benedek Gyula, tagok száma 39 volt. Az iskolai év folyamán 28 gyakorlati órát tartottak. A következő kirándulások voltak ebben a tanévben:

– Április 6-án Marosújvárra, 96 tanuló és nyolc tanár részvételével.

– Május 7–8-án öt tanár vezetésével a VII–VIII. osztályok: Alvinc, Szászsebes, Gyulafehérvár.

– május 28–június 2-ig 11 tanár vezetésével 48 tanuló a Székelyföldre a következő útiránnyal: Brassó, Sepsiszentgyörgy, Tusnád, Szent Anna tó, Kézdivásárhely, Kovászna.

„A rendkívüli tárgyak száma eggyel ismét szaporodott, ez a vívás. Havi csekély egy korona díj fizetésének kötelezettségével jelentkezett 52 tanuló: a kisebbek törrel való, a nagyobbak karddal való vívásra. E tömeges jelentkezés hatása alatt s hogy a tanuló ifjúság e nemes sportban is fejleszthesse magát, Előjáróságunk 432,64 korona költséggel vívóeszközöket szerzett be, mely

26. Zathureczky Károly tanuló

⁴⁷ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium 1898–99. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruháár Résztvénrtársaság, Nagy–Enyed 1899, 93.

kiadás az év folytán s az év végén tartott versenyek alkalmával hasznos befektetésnek bizonyult. E tanévben az évfáradó vizsgálaton kívül két házi versenyt is tartottunk december 18-án és április 5-én. Mindkét alkalommal növendékeink szép számú közönség és tanári kar érdeklődése mellett a felvonuláson kívül igen csinos szabad- és szerygyakorlatokat, kard-, tör- és botvívást mutattak be.”⁴⁸

Az évfáradó vizsgálat és verseny május 25-én tartatott meg. Kitüntek a különböző versenyszámokban a következő tanulók:

rúdmászásban	Kis György József, Szilágyi Károly és Vörös József I. o.	
távolugrásban	Demeter János VII., Dózsa Jenő és Kozma Balázs VI. o.	450 cm
rúdugrásban	Kozma Balázs VI. o.	280 cm
súlydobásban	Szathmári Gyula VII. o.	9,4 m
gerelydobásban	Zathureczky Károly VII., Elekes Károly VIII. és Balázs Balázs VII. o.	
különféle műugrásban	Elekes Károly VIII., Zathureczky Károly, Nagy Gyula VII. és Szász Domokos VI. o.	
birkózásban	Pap János, Demeter János, Zathureczky Károly VII. és Kozma Balázs VI. o.	
törvívásban	Füzi Sándor, Monostori Károly és Szilágyi Dezső IV. o.	
kardvívásban	Zathureczky Károly VII., Fodor Rezső VIII. és Nagy Béla VII. o.	

Mulattató volt a football labdajáték egyik változata.⁴⁹ Az 1899–1900. évi értesítő említi még a diszkoszvetést is, melyben 22 méteres eredményt értek el. Megemlítem, hogy a főgimnázium tornaköre április hó folyamán megkezdte a labdarúgás (football–rugó labda) gyakorlását.⁵⁰

1900–1901. tanév

A kollégium tagozataiban a testgyakorlás tanítása úgy folyt, mint az előző tanévben, Szigeti Benedek Gyula vezetése alatt. Ő volt a főgimnázium tornakörének vezetője, mely ebben az iskolai évben 27 taggal működött. Vívni 41 gimnáziumi ifjú tanult. A főgimnázium csupán egy kirándulást rendezett: május 7–8-án Algyógyra, hét tanár és 73 tanuló részvételével.

„Tornaversenyt az idén nem rendeztünk, mert a vörheny⁵¹ járvány miatt a szorgalomidő megrövidülvén, a rendes tanórákon kívül rendkívüli órákat a szükséges együttes gyakorlásokra nem fordíthattunk. Ezen okból – nagy sajnálatunkra – nem vehettünk részt az országos tornaversenyen sem. A tornavizsga osztályonként tartatott meg.”⁵²

⁴⁸ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium 1899–1900. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágar Részvénýtársaság, Nagy–Enyed 1900, 40.

⁴⁹ Közérdek XIX. (1900/42), május 27, 3.

⁵⁰ Közérdek XIX. (1900/27), április 5, 2.

⁵¹ Skarlát (szerk. megjegy.)

⁵² A nagyenyedi ev. Ref. Bethlen–Kollégium 1900–1901. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágar Részvénýtársaság, Nagy–Enyed 1901, 52.

27. Az algyógyi földműves iskola meglátogatása, 1901. május 7–8.

1901–1902. tanév

28. Bokor Sándor papjelölt, tornatanár.

Szigeti Benedek Gyula állásáról önként lemondott a kollégiumi tornatanárnak Bokor Sándor papjelölt választotta meg. 1878-ban született, ez volt második évi tanítói szolgálata. Tanított testgyakorlást: főgimnázium I–VIII, a tanítóképző I–IV, valamint a gyakorlóban és az elemi iskola II–IV. osztályaiban, heti két-két órában.

Főgimnázium

Bokor Sándor vívást tanított 23 tanulónak. Vezette a 66 tagú tornakört, mely heti egy gyakorló órát tartott. Két kirándulást rendeztek:

- szeptember 22-én kilenc tanár vezetésével 146 tanuló a Pilisre.

- május 10–14-én négy tanár vezetésével 37 tanuló Budapestre.

„E tanévben az évváró vizsgálaton kívül egy házi tornaversenyt is tartottunk dec. 17-én, mely alkalommal növendékeink szép számú közönség és a tanári kar érdeklődése mellett a felvonulásokon kívül igen csinos szabad és szergyakorlatokat mutattak be. [Az ünnepélyt Székely János tanár, a tornakör parancsnoka tervezte, készítette elő és vezette.] Az évváró vizsgálat és verseny

június 1-én tartatott meg. (...) Jelentések szerint az eredmények a következők: elsőnek érkezett be a futásban az I. osztályból Szalay György, a II. osztályból Szabó Sándor, a III. osztályból Dafcsinszky Emil, a IV. osztályból Farkas Albert: első volt a rúdászásban az I. osztályból Neumann Albert, a II. osztályból Szabó Sándor, a III. osztályból Dafcsinszky Emil. Legnagyobb eredményt ért el a magasugrásban: Kozma Balázs VIII. o. (150 cm), a távolugrásban Náznám József V. o. (4 m), a rúdugrásban: Kozma Balázs VIII. o. (2,1 m), a súlydobásban [7 ½ kg súly]: Tollas Árpád IV. o. (16 m).⁵³

1902–1903. tanév

Bokor Sándor papjelölt, tornatanár külföldi tanulmányútra ment és állásáról lemondott. Helyét ebben a tanévben nem sikerült megnyugvással betölteni. A testgyakorlást az egyes tagozatokban a következők tanították: a főgimnázium I. A., I. B. és II. osztályaiban Lázár István, a III–VIII. osztályokban Székely Ödön. Mindketten főgimnáziumi rendes tanárok s a testgyakorlás tanítására oklevéllel minősítettek voltak. A tanítóképző I–IV. osztályaiban, valamint a gyakorlóban és az elemi iskola II–IV. osztályaiban Bihari Béla okleveles tanítójelölt, elemi iskolai osztálytanító működött, mint a testgyakorlás tanítója.

Főgimnázium

Ebben az iskolai évben jött az intézethez Székely János tanárjelölt, az intézet volt tanítványa, ki a jövő tanévtől kedve, mint a főgimnázium tornatanára folytatja működését. Székely János 1875. szeptember 14-én született, alapvizsgálatot tett a magyar és német nyelv s irodalomból és filozófiából. Ez a tanév első szolgálati éve. Tanított magyart és németet. Ő volt a tornakör vezetője. A vívás tanítása ebben a tanévben szünetelt. A kerületi tornaversenyen a főgimnázium nem vett részt, mert a felhívás későn érkezett s a verseny napja is az intézetre nézve alkalmatlan időre tűzetett ki. Kirándulások voltak:

- szeptember 14-én a III.–IV. osztályok a miriszlói csataemlékhez.
- október 12-én 160 tanuló Kolozsvarra, a Mátyás-szobor leleplezésére.
- május 2-án 62 tanuló Gyulafehérvárra.

E tanévben az évváró vizsgálaton kívül a tornakör két háziversenyt is rendezett, az egyik március 31-én volt. Minden alkalommal szokatlanul fokozott érdeklődés mellett. A május 21-én lefolyt évváró tornaünnepély eredményei a következők voltak:

- rúdászás: I. A. o. 1. Pataki Lajos
- I. B. o. 1. Sándor Mihály

29. Székely János tornatanár

⁵³ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium 1901–1902. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság, Nagy–Enyed 1902,

II. o. 1. Bányai Károly

– futás: III. és IV. o. részére 1. Kiss János III. o.

– súlydobás (7,5 kg-os vasgolyóval): 1. Pávai Vajna Ferenc V. o., ki jobb kézzel 9,2, bal kézzel 7,8, összesen 17 métert dobott (IV–VIII. o. részére)

– magasugrás: 1. Szabó Sándor VII. o. 155 cm (V–VIII. o. részére)

– távolugrás: 1. Szabó Sándor VII. o. 490 cm (V–VIII. o. részére)

Bakcsi Sándor VIII. o. tanuló, mint testgyakorlásban kiváló, 20 korona jutalomban részesült.

A Közérdek május 24-i, 42. száma a tornaünnepélyről többek között így ír: „*bár a szereplők mind ambícióval és szép készületséggel működtek, de lehetetlen külön meg nem említeni Bakcsi Sándor VIII. o. tanulót, ki bámulatos ügyességet és ami még dicséretesebb, buzgóságot tanúsított s valóságos lelkesedést öntött társaiba.*”

Tanítóképző

Versenyjutalmat nyertek a következők:

– súlydobásért (10 m) 10 koronát nyert Tollas Árpád

– Magasugrásért (155 cm) 10 koronát nyert Magyar Albert

– Távolugrásért (4,6 m) 5–5 koronát nyert Mihályfalvi Ernő és Nagy Gergely

– Nyújtón végzett gyakorlatokért 10 koronát nyert Ferencz Ernő

1903–1904. tanév

30. Bihari Béla tanító

Ebben az iskolai évben kezdi működését, mint tornatanár Székely János, ki megszerezte a képesítést a tornából középiskolákra. Tanított a főgimnázium I–VIII. osztályaiban testgyakorlást, ő volt a tornaszertár őre, a tornakör vezetője és a nagyenyedi sport egyesület tornaosztályának gazdája és művezetője.

Főgimnázium

Kiránduláson voltak:

– 1903. augusztus 18–25-ig 11 tanár vezetésével 27 tanuló: Debrecen, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Széphalom, Kassa, Csorbai tó, Poprádi tó, Tátraszéplak, Alsótátrafüred, Dobsinai jégbarlang, Pelsőc, Aggteleki cseppkőbarlang, Miskolc útírányal.

– Szeptember 19–20-án 30 VI. osztályos tanuló: Felenyed, Kőköz, Torockó, Borrév, Tordai-hasadék.

A tornakör heti egy órában gyakorolt, 31 taggal. E tanévben az évváró vizsgálaton kívül a tornakör két házi versenyt tartott a közönség állandó érdeklődése mellett. Az első volt december 15-én, a második március 25-én, ez utóbbi belépő díj mellett tánccal volt egybekötve.

Az évzáró tornaünnepély június 5-én volt, melyen a következő eredményeket érték el a tanulók:

Távolugrás	1. Nágó Gyula V. o.	5 m
	2. Datky Lajos VII. o.	4,7 m
	3. Paulini Rezső VII. o.	4,7 m
Súlydobás	1. Nágó Gyula V. o.	16,85 m
	2. Paulini Rezső VII. o.	16,70 m
Diszkoszvetés	1. Vadas József VI. o.	43,7 m
	2. Szergely József VII. o.	41 m
	3. Paulini Rezső VII. o.	40,5 m

Tanítóképző

Az I–IV. osztályokban, valamint a gyakorlóban és az elemi iskola II–IV. osztályaiban ebben a tanévben is Bihari Béla tanító tanította a testgyakorlást. Az évzáró tornaverseny június 2-án folyt le s ott versenyjutalmakat nyertek:

- Magasugrásért 8 koronát Bornemissza József
- Távolugrásért 8 koronát Kacsó Dénes
- Súlydobásért 8 koronát Kelemen Miklós
- Sztortornászatért 8 koronát Kacsó Dénes

1904–1905. tanév

Székely János rendes tornatanár ebben az iskolai évben nemcsak a főgimnázium I–VIII., hanem a tanítóképző I–IV. és a gyakorló elemi iskola I–IV. osztályaiban is tanított. A tornaszer-tárban már 827 darab különböző tornaszer és eszköz van.

Főgimnázium

Két kirándulás volt ebben a tanévben, mégpedig:

– 1904. augusztus 10–19. 23 tanuló részvételével, hat tanár vezetése alatt a következő helyekre: Temesvár, Resicabánya, Anina,⁵⁴ Fehértemplom,⁵⁵ Buziás, Orsova, Ada–Kaleh, Herkulesfürdő, Lugos.

– Október 9-én négy tanár vezetésével 52 tanuló Felvincre.

A tornakörnek 33 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. Rendezett két házi versenyt, december 20-án és április 18-án, csekély belépti díjjal, tánccal

31. A kollégium országos ifjúsági tornaverseny csapata

⁵⁴ Stájerlakanina (Anina), Krassó–Szörény megye. (szerk. megjegy.)

⁵⁵ Bela Crkva, Biserica Alba, Szerbia. (szerk. megjegy.)

egybekötve, a közönség meleg érdeklődése mellett. Mindkét estély tiszta jövedelme az országos tornaversenyen résztvevő tanulók költségeinek fedezésére fordított.

A főgimnázium részt vett a május 26–28-án Budapesten tartott országos ifjúsági tornaversenyen, 27 tanulóval, Fogarasi Béla igazgató, Lázár István, Székely Ödön és Székely János tanárok vezetése alatt.

Az általánosan kötelező szabadgyakorlatokon kívül a következő versenyekben vett részt:

1. A főversenyben a zászlóért (rögtönzött szabad-, szergyakorlat és távolugrás, 20 tanuló)
2. A mintacsapatversenyben (lovon), 10 tanuló
3. A kótyajáték-versenyben, 4 tanuló
4. A kötélhúzásban, 10 tanuló
5. Szabadon választott szabadgyakorlatokban (buzogány), az összes 27 tanuló
6. A futómászásban (egyéni verseny, 30 vagy 50 m futás s folytatólagos mászás 5 m magas farúdon) 4 tanuló

A verseny fényes tanúbizonysága annak, hogy kollégiumunk nemcsak a szellemi, hanem a testi nevelés terén is az ország első tanintézetei közé tartozik, amennyiben felküldött csapata a kötélhúzást kivéve, minden versenyben kitüntette magát s az intézet részére öt oklevelet, maguknak pedig 24 ezüst és 2 darab bronzérmét szereztek.

A részletes eredmény a következő:

1. A főversenyben 12599 ponttal az összes abban résztvevő intézetek között a 14. helyre, jutalmazásban az első negyedbe jutottunk. Kitüntetés: oklevél és a tagok mindegyik részére ezüstérem.
2. Mintacsapatverseny: oklevél.
3. Kótyajáték: I. díj, oklevél és 4 darab ezüstérem.
4. Szabadon választott szabadgyakorlatok: oklevél.
5. Egyéni verseny (futómászás): bronzérem (Datky Lajos VIII. o. és Nagy Károly VII. o.)
6. Az egész versenyen tanúsított magatartásáért: oklevél

Ezen az országos ifjúsági tornaversenyen 123 intézet vett részt, a főgimnázium 14. helyre igen fényes eredmény.

Fogarasi Albert rektor–professzor évváró beszédében erről a következőket mondja:

„Az örömdetes izenetek közül nem hagyhatom ki azt a szép sikert, mondhatnám dicsőséget, melyet ifjaink a budapesti országos tornaversenyen szereztek. A versenyen megjelent 123 intézet között a mi csapatunk a 14. helyre jutott, 24 ezüst, 2 bronz érmet és 5 díszoklevelet hozott haza. Ékesen szóló bizonsága ez annak, hogy kollégiumunkban a testi nevelés egyenes arányban áll és halad a lelkiel, de dicséri és mindnyájunk köszönetével, elismerésével koszorúzza a mestert, Székely János tornatanárt. Elöljáróságunk az elismerést és erkölcsi jutalmat azzal tetőzte, hogy a résztvevők nevét egyenkint jegyzőkönyvbe iktatta.”⁵⁶

Tanítóképző

Évváró tornaversenyét együtt tartotta a gyakorló iskolával június 4-én. 8–8 korona jutalmat nyertek ez alkalommal: Kacsó Dénes rúdugrásért, Székely Samu távolugrásért, Tollas Árpád súlydobásért, Kacsó Dénes szertornáért.

⁵⁶ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium 1904–1905. tanévi értesítője. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény Társaság, Nagyenyed 1905, 199.

1905–1906. tanév

Székely János tornatanár tanított a főgimnázium I–VIII., a tanítóképző I–IV. és a gyakorló elemi iskola I–V. osztályaival, heti két-két órán.

Főgimnázium

A következő kirándulásokat rendezték:

- Szeptember 9-én a VI. osztály Marosújvárra.
- Szeptember 10-én ugyancsak a VI. osztály Közép- és Felsőorbóra.
- Május 8-án a VII. és VIII. osztályok hét tanár vezetésével Gyulafehérvárra.

Megemlítem, hogy a tél folyamán a VII. és VIII. osztályokból 22 tanuló magyar táncokat (körmagyar, palotás) tanult. A tornakörnek 35 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. Az év folyamán tartott két házi versenyt, a közönség élénk érdeklődés mellett: december 19-én és április 6-án, mindkettőt csekély belépődíjjal és tánccal egybekötve. A december 19-i házi versenyen főleg két diák tűnt ki: Szathmári Albert VII. o. a nyújtógyakorlatokban és Lukácsi Zoltán VII. o. a lovon.

Az április 6-i versenyen díjakat nyertek a következők:

- „Herepei Árpád VII. o. (I. ugrásért és általános ügyesség)
- Dávid György V. o. (II. ugrás)
- Harmath János VI. o. (I. általános ügyesség)
- Székely István VI o. (II. általános ügyesség).⁵⁷

A tavaszi estélyen 24 pár körmagyart táncolt. Az évzáró tornaünnepély május 24-ére volt kitűzve, de az esős idő miatt nem sikerült megtartani.

Tanítóképző

Nyolc–nyolc korona versenydíjat nyertek:

- Kiss Ferenc II. éves távolugrásért
- Tollas Árpád IV. éves súlydobásért
- Török Árpád I. éves súlyemelésért
- Bartha Károly II. éves szertornászatért.

Az évzáró tornaverseny június 17-ére volt kitűzve a kollégium kertjébe, de az eső ezt a versenyt is félig elmosta.

1906–1907. tanév

Székely János tornatanár tanított testgyakorlást a főgimnázium I–VIII, a tanítóképző I–IV. és a gyakorló elemi iskola I–VI. osztályaiban.

Főgimnázium

A következő kirándulások voltak:

- 1906. augusztus 13–25. között rendezte a főgimnázium első kirándulását hazánk határain

⁵⁷ Alsófehér I. (1906/33) április 8, 3.

kívül, Velencébe. A kiránduláson 35 tanuló vett részt, nyolc tanár vezetésével. Útirány a következő volt: Budapest, Zágráb, Fiume, Abbázia,⁵⁸ Velence, Trieszt, Adelsberg, Csáktornya.

– Október 4-én 55 tanuló 10 tanár vezetésével Tordára.

– Október 27–29-én 18 tanár vezetése alatt 18 gimnáziumi és 8 tanítóképzői növendék Rákóczi és bújdosó társai szent hamvainak hazahozatalát és temetését nézték meg Budapesten és Kassán. Ezen kirándulásról itthonmaradottak október 30-án a miriszlói emlékhöz.

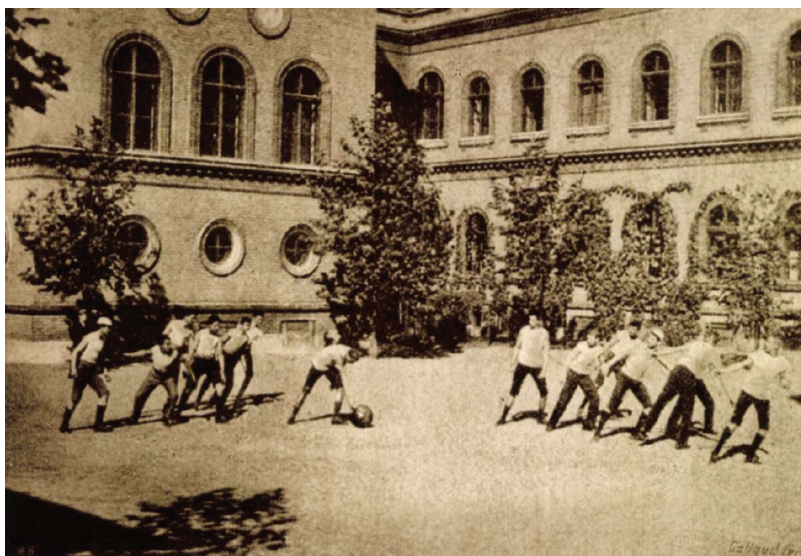
– November 10-én az V–VI. osztályok Marosújvárra; és végül ide számíthatjuk

– Május 26–27-én az egri tornaversenyre 28 tanuló és négy tanár.

A tél folyamán tanulóink a kollégium udvarán 500 m² területű jégpályát készítettek, mely több, mint egy hónapig működött. A városi közönség is bejárt korcsolyázni. A tornakörnek 43 tagja volt, heti 1 órában gyakorolt. Rendezett két táncos egybekötött házi versenyt a közönség élénk

érdeklődése mellett: december 21-én és március 22-én. A decemberi házi versenyen kitünt Herepei Ádám VIII. o. könyved, elegáns és braviros gyakorlataival, valamint ügyes vezényletével. Tekintettel Székely János tornatanár betegségére, ezt a házi versenyt Székely Ödön tanár vezette le.

Az évváró tornaünnepélyt május 5-én tartották, mely nagyszámú közönség jelenlétében szépen sikerült. Május 26-án az egri kerületi tornaversenyen a főgimnázium résztvett, 27 tanulóból álló csapattal, négy tanár vezetése alatt. Fegyelmezett és szép magatartásával a közönség tetszését és szeretetét vívta ki.

32. Füzlabda játék

„Mintacsapata a kollégium okleveleinek számát eggyel szaporította, az egyéni versenyekben mérkőzők: Uray László VII., Sükösd Sándor VIII. és Szilágyi Béla VIII. o. t. ezüst, nagy és kisbronz érmet szereztek. Ugyancsak derekasan megállotta a helyét a füzlabdacapatok,⁵⁹ legyőzve a szolnoki áll. főgimnázium erős küzdőit. S bár a további küzdelemben fáradtan kiállított csapatunknak át kellett engednie a babért a sokkal ügyesebb és gyakorlottabb kolozsvári ref. testvér-intézetnek, mégis büszkén gondolhatunk vissza a nemes mérkőzésre, annál is inkább, mert a mieinknek játéktér és játékdélutánok hiányában egyenlőtlen mérkőzésekben kellett sikra szállniuk.”⁶⁰

⁵⁸ Opatija, Horvátország. (szerk. megjegy.)

⁵⁹ Német eredetű labdajáték, különleges fogantyús 2 kg súlyú labdával kell játszani. A labdát a fülénél fogva vagy fülfogás nélkül két kézzel lendítik. A mérkőzés időtartama kétszer 20 perc. A játék úgy kezdődik, hogy az egyik játékos a kezdővonalról az ellenpárt kapuja felé hajtja a labdát, amit az ellenpárt valamelyik tagja még a levegőben igyekszik elfogni. Ha ez sikerül, akkor kétkezes dobás következik. Az ellenpárt igyekszik ezt a labdát elkapni, majd visszadobni; így megy ez mindaddig, amíg egyszer nem ér földet. Ekkor az előnybe került csapat utolsó dobója egy kézzel hajtja a labdát. Ha ez ellenfél elkapja, a fent leírt eset következik be, most már a másik csapat javára, ha nem, akkor mindaddig folytatódik a hajtás, míg egyszer egyik csapat nem kapja el a labdát s míg végül az öt méter magasan kifeszített szalag felett gólba nem dobja. Forrás: Az élet útmutatója (Budapest, 1937), 415. (szerk. megjegy.)

⁶⁰ A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium értesítője az 1906–1907-ik iskolai évről. Nyomatott Keresztes Nagy Imre könyvnyomdájában, Nagyenyed 1907, 59.

Részletesebben írja le az eredményt az Alsófehér, a következőképpen:

- Korlátmutatványokban a mintacsapat első lett
- 120 m síkfutás Uray László VII. o. első
- 150 m síkfutás Sükösd Sándor VIII. o. második
- Súlydobás Szilágyi Béla VIII. o. harmadik⁶¹

Fogarasi Albert rektor–professzor évzáró beszédében a tornaversenyről a következőképpen emlékszik meg:

„A tornaversenyen 28 tanuló vett részt négy tanár kíséretében. Kollégiumunk harmonikus nevelésének és résztvevő tanulóinak is méltó büszkeségére szolgálhat, hogy tornászcsapatunk testi ügyesség, fejlettség, fegyelmezett, mintaszerű magatartás dolgában, ott a hősök földjén is, osztatlan elismerést vívott ki. (...) Az elismerés külső tanújeleit érmekben és oklevelekben hozták haza. Játékversenyben a kolozsvári testvérintézet vívta ki az elsőséget, mert kellő nagyságú játéktéren gyakorolhatta magát. Ilyen játéktérről nekünk is gondoskodni kell minél előbb, mert a meglevőn szinte lehetetlen a szabadabb mozgás. Előljáráságunknak van is gondja rá.”⁶²

„Céllövés. Az iskola kezdeményezésére, a főhatóság hozzájárulásával s a honvédelmi miniszter úr jóindulatú támogatásával e lefolyt iskolai év utolsó két hónapján bevezettük önkényt vállalkozó VII–VIII. osztályosoknak céllövésben való oktatását.

Az engedélyt rá későn kaptuk. E miatt az előismereteknek és előgyakorlatoknak négy délután 2–2 órát szenteltünk, gyakorlati céllövést növendékeikkel két délután tartottunk a helybeli honvéd zászlóalj elemi céllövő helyén.

Jelentkezett 42 növendék.

Az oktatás Székely Ödön rendes tanár és internátusi felügyelő, továbbá Székely János tornatanár felügyelete–, Székelyhid József m. kir. honvéd százados úr szakértő vezetése mellett, altisztek közreműködésével kölcsönösen megállapított tanítási terv szerint folyt le és szép eredménnyel végződött. A záró céllövésen, melyen a diákok 300 lépés távolban felállított tan–céltáblára lőttek (...):

- 1. díjat nyerte Tőkés Gyula VIII. o. (52 egység)
 - 2. díjat nyerte Kozma Viktor VIII. o. (49 egység)
 - 3. díjat nyerte Harmath János VII. o. (46 egység)
- (...) A céllövő verseny a bükkös laposi katonai lőtéren folyt le.”⁶³

Tanítóképző

Az évzáró tornavizsga június 9-én volt. A nagy érdeklődés mellett lefolyt versenyeken győztesek az alábbiak voltak: 8–8 korona versenydíjat nyertek: Török Árpád II. é. távolugrásért, Székely Lajos IV. é. súlydobásért, Molnár Vilmos IV. é. gerelyvetésért, Bari András II. é. súlyemelésért, Kacsó Dénes III. é. szertornászásért és 2 korona díjat Kusztós István I. é. akadály versenyért (futó).

1907–1908. tanév

Székely János tornatanár tanított testgyakorlást a főgimnázium I–VIII., valamint a tanítóképző I–IV. osztályaiban (a tanítóképző III. és IV. osztályaiban a gyakorló elemi iskola I–VI. osztályaival kapcsolatban), heti két-két órán.

⁶¹ Alsófehér II. (1907/43) május 30. 3.

⁶² A nagyenyedi ev. ref. Bethlen–Kollégium értesítője az 1906–1907-ik iskolai évről. Nyomatott Keresztes Nagy Imre könyvnyomdájában, Nagyenyed 1907, 13–14.

⁶³ Uo. 85–86.

Főgimnázium

A tornakör 40 taggal heti egy órában gyakorlatozott. Rendezett két tánccal egybekötött házi versenyt, a közönség élénk érdeklődése mellett: február 1-én és április 4-én, csekély belépti díjjal.

Kirándulásokat rendeztek:

– Szeptember 20–21-én a VI. osztály a következő helyekre: Torda, Tordai–hasadék, Borrév, Torockó, Hidas, Oláhrákos, Nyírmező.

– Szeptember 22-én kilenc tanár vezetésével 146 tanuló a Kőközbe.

– Október 5–7-ig három tanár vezetése alatt 48 tanuló Aradra látogatott el. Visszajövet Déván kiszálltak. Ezen a kiránduláson résztvettek a zilahi, marosvásárhelyi és szászvárosi református testvérkollégiumok is.

– Május 8-án a VII–VIII. osztályok Gyulafehérvárra kirándultak.

Az évzáró tornaünnepély nagy közönség jelenlétében, május 25-én, igen szépen sikerült.

A Közérdek szerint az eredmények a következők voltak:

Rúdugrás	1. Fogarasi Pál VII. o.	281 cm
Súlydobás	1. Iszay Sándor VII. o.	19,65 m
Diszkoszvetés	1. Nagy Pál VIII. o.	24,80 m
Gerelydobás	1. Fogarasi Pál VII. o.	
Gátverseny	1. Iszay Sándor VII. o.	
Korláton kitűntek	Harmath János VII. o. és Visky Béla VII. o. tanulók*	

* Közérdek XXVII. (1908/43) május 28, 3.

Egyebek mellett nagy haladás volt tapasztalható a füles labda kezelésében. Az ifjúság a tél folyamán egy hónapra ismét egy 500 m² területű jégpályát létesített a kollégium udvarán. A jégpályát ebben az évben is a tanítványokon kívül az intelligens városi közönség is szívesen látogatta.

Tavasszal készült el az intézettől egy negyed órányi fekvő kollégiumi kertben a játékterületnek átengedett darab egy része (jelenlegi sporttelep).

Céllövés. A VII–VIII. osztályos tanulók egész év folyamán gyakorolták a céllövést, Székelyhid József m. kir. honvédszázados vezetése alatt. A záró céllövésben a tanulók 400 lépés távolságra felállított tan céltáblára lőttek a legújabb szerkezetű Mannlicher fegyverrel. Minden tanuló 5 töltenyt kapott, egyet próbálövésre.

1. Díjat nyert: Bauer Antal VII. o. 24 egységszámmal (elnyerte Szemere Miklós adományát, egy Mannlicher fegyvert)

2. Bogdándy István VIII. o., 23 egységszámmal

3. Váró Béla VIII. o., 20 egységszámmal

Tanítóképző

A következő kirándulásokat rendezték:

– Október 5–7. három tanár vezetése alatt 16 tanuló Aradra.

– Október 11-én öt tanár vezetése alatt 112 tanuló Marosújvárra.

– Május 8-án a III. é. Felső-, Közép és Alsóorbóra, a IV. é. pedig Gyulafehérvárra.

Szeptember 25-én megalakul a tanítóképző ifjúsági tornaköre, 48 taggal, Székely János tornatanár vezetése mellett. Gyakoroltak heti egy órában s az elért eredményről a március 21-én rendezett, tánccal egybekötött tornászestélyen számoltak be, a kollégium előljárósága, tanárkara

és a város intelligens közönsége jelenlétében. Az évváró ünnepélyen a tornavizsgálat alkalmából május 17-én kiváló tornászásért jutalmat nyertek a következők:

- Csinádi István IV. o. korláton és súlydobásban győztes, 10 korona
- Magyari Kálmán III. o. (távolugrás, gátverseny) 8 korona
- Török Árpád III. o. (súlydobás, gátverseny), 5 korona
- Kusztós István II. o. (súlydobás), 5 korona
- Zalányi György II. o. (korlát és gátverseny), 5 korona
- Csont Samu II. o. (gátverseny, rúdugrás), 5 korona
- Filep Zoltán II. o. (rúdugrás), 5 korona
- Székely Sándor II. o. (korlátverseny), 5 korona
- Ravasz Endre I. o. (korlátverseny) 5 korona

A Közérdek szerint az eredmények a következők voltak:

- Rúdugrás 1. Kacsó Dénes IV. o.
- Távolugrás 1. Magyari Kálmán III. o. (550 cm)
- Súlydobás 1. Kusztós István II. o. (17,6 m)
- Gerelydobás 1. Nagy Lajos II. o.
- Gátverseny 1. Magyari Kálmán III. o.⁶⁴

Ezen évváró tornaünnepély különben a gyakorló elemi iskolával közösen folyt le.

Céllövés

Céllövésben és fegyverforgatásban rendszeres oktatásban részesült 52 önként vállalkozó III. és IV. éves tanuló, Székelyhidy József m. kir. honvédszázados vezetése alatt október 5–május 28-ig, heti 2 órán át. A kiképzés helye az időjáráshoz és viszonyokhoz képest, váltakozva a kollégiumi tornacsarnok, a honvéd laktanya tornaterme, lövőszobája, házi lövőtere s a honvédségi gyakorló-tér. Május 27–28-án folyt le a záró céllövő vizsgálat (elméleti vizsga is volt). A gyakorlati részen, a katonai lövő-téren a Bükköslaposán 400 lépés távolságra 5 lövést adtak le a tanulók. Az eredmény a következő volt:

1. Bartha István III. tj. 16 egységgel (nyert 1 ezüstérmét és 10 koronát)
2. Vitályos János III. tj. 15 egységgel (nyert 1 bronzérmét és Werdn lovassági karabélyt)
3. Gyenge Károly III. tj. 14 egységgel (nyert 1 bronzérmét és dísztárgyat)

1908–1909. tanév.

Székely János tornatanár ugyanolyan beosztásban tanította a testgyakorlást, mint a múlt iskolai évben.

Főgimnázium

A tél folyamán tanulóink ismét elkészítették a kb. 500 m² területű jégpályát a kollégium udvarán, melyet a tanulókon kívül az intelligens városi közönség is szívesen látogatott. Kirándulások voltak:

- Szeptember 27-én a IV–VIII. o. a Pilisre, az I–III. o. pedig a kollégium erdejére.

⁶⁴ Közérdek XXVII. (1908/41) május 21, 3.

- November 21-én négy tanár vezetésével 67 tanuló Kolozsvárra.
- Május 8–9-én 14 tanár vezetésével 70 tanuló Marosillyére.

A tornakörnek 45 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. December 12-én a tornacsarnokban tánccal egybekötött házi tornaestélyt tartott, melyen a tanulók igazi lelkesedéssel magyar táncokat táncoltak.

A főgimnázium az országos tornaversenyen és a kapcsolatos céllövő-ünnepélyen is készült résztvenni, a verseny azonban elmaradt. Az évzáró tornaünnepély június 6-án nagy érdeklődés mellett, igen szépen sikerült. Fontosabb eredmények a következők voltak:

Magasnyújtón	1. Visky Béla VIII. o. 2. Székely István VIII. o. 3. Barzán Jakab V. o.	
Magasugrás	1. Bangárth István VI. o. 2. Gálffy Béla V. o. 3. Dezső Miklós VI. o.	150 cm 145 cm 140 cm
Határvédő	VI–V. o. VI–VII. o.	2:0 0:1 Legszabályosabban és legszebben játszott a VI. o. versenycsapata.
Kötélhúzás	V. és VI. osztályok versenycsapata	Helyből győztes a VI. osztály csapata, nekifutással eldöntetlen.

Rendkívüli tárgyként taníttatott ebben az évben is a céllövészet, VII–VIII. osztályos tanulóknak, vezette Székelyhidy József m. kir. honvédszázados. Az évzáró céllövő verseny május 23-án a tanítóképzővel közösen folyt le és szépen sikerült, a tanulók 400 lépés távolban felállított tan-céltáblákra lőttek a legújabb szerkezetű Mannlicher fegyverrel. Minden tanulónak öt lövése volt és egy próbálövése. Az eredmények a következők voltak:

1. Pataki Endre VII. o.	25 egységgel
2. Vásárhelyi István VII. o.	19 egységgel
3. Váró Pál VIII. o.	18 egységgel

Az összes jutalmazottak átlaga 15,6 egység, félegységgel jobb a tavalyinál.

Tanítóképző

A tornakörnek 44 tagja volt, gyakorolt heti egy órában, Székely János tornatanár vezetése alatt. Április 2-án rendezett egy tánccal egybekötött tornaestélyt, melyen 5–5 korona jutalmat nyertek a következő tanulók: Bartha István IV, Zalányi György, Deák Károly, Filep Zoltán, Székely Sándor III, Nagy Gyula, Derzsi Ferenc II. és Kiss Ernő I. tj.

A tanítóképző a következő kirándulásokat rendezte:

- Szeptember 6-án az összes növendékek a miriszlói emlékoszlophoz.
- Szeptember 9-én két tanár vezetésével a Pilisre.
- Október 16-án 4 tanárral Tordára és a Tordai-hasadékba.
- Március 6-án 30 növendék három tanár vezetésével Balázsfalvára.
- Május 21-én négy tanár vezetésével Zalatnára.

A május 23–24-ére kitűzött országos ifjúsági torna- és céllövőversenyen a tanítóképző 30 növendékkel kívánt résztvenni, de a nemes verseny – miniszteri intézkedés értelmében, ismeretlen okokból kifolyólag – végleg elmaradt. Az évzáró tornaünnepély június 10-én volt, melyen mint kiváló tornászok, többen jutalmat kaptak.

A céllövésben 43 tanuló vett részt. Az oktatás ugyanúgy folyt le, mint a múlt tanévben, Székelyhid József m. kir. honvédszázados vezetése alatt. A céllövő záróvizsga május 23-án folyt le (400 lépés távolság, 5 lövés) a következő eredménnyel:

1. Bán György III. o.	15 egységgel
2. Filep Zsigmond III. o.	13 egységgel
3. Sidó József IV. o.	11 egységgel

A három első helyezetten kívül még többen is jutalmat nyertek.

1909–1910. tanév

Székely János tornatanár ebben az iskolai évben, a főgimnázium I–VIII. és a tanítóképző I–IV. osztályai-ban tanított testgyakorlást, heti 2–2 órában. Ő volt így a főgimnázium, mint a tanítóképző tornakörének vezetője. A gyakorló elemi iskolában a testgyakorlást Felméri Sándor elemi iskolai tanító tanította.

Főgimnázium

A céllövés, mint rendkívüli tárgy, a VII–VIII. osztály tanulóinak ugyanúgy taníttatott, mint a múlt iskolai évben, Székelyhid József m. kir. honvédszázados vezetése alatt. Az évzáró céllövés május 25-én folyt le, a tanulók 400 lépésre felállított céltáblára lőttek ugyanolyan körülmények között, mint a múlt iskolai évben. Ez alkalommal több tanuló jutalmat nyert. Legjobbnek mutatkozott Donáth József VII. o. tanuló 21 egységgel, aki egy órát láncsal és egy érmet nyert.

Az iskolai év folyamán a következő kirándulások voltak:

- Október 1–2-án hét tanár vezetése alatt az V–VIII. osztályok Torockóra és Tordára.
- Október 1-én az I–IV. osztályok a miriszlói emlékhöz, másnap pedig az egyik közeli erdőbe.
- május 7-én négy tanár vezetése alatt a VII–VIII. osztályok Gyulafehérvárra.
- június 3–6-án hét tanár vezetésével 53 tanuló Vajdahunyadra és környékére.

A tornakörnek 56 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. „Rendezett egy táncsal egybekötött házi versenyt a közönség élénk érdeklődése mellett 1909. december 21-én csekély belépti díjjal, egy tavaszi versenyt 1910. május 10-én a kolozsvári tankerülethez tartozó középiskolák igazgatói értekezletének tiszteletére. Mindkét verseny a tornakör fegyelmezettségéről, nagy haladásáról és az ifjúság nemes

33. Felméri Sándor elemi iskolai tanító

magatartásáról tett tanúbizonyságot, mit úgy a főigazgató, valamint az igazgató az ifjúsághoz intézett buzdító beszédekben elismertek.”⁶⁵

A versennyel egybekötött évzáró tornaünnepély június 2-án folyt le. Eredmények a következők voltak:

Versenymászásban (póznákon)		1. Damó István III. A. o.
Versenymászásban (póznákon)		1. Jászai Benő
Versenyfutás	I. A.	1. Pap György
	I. B.	1. Nagy Mihály
	II. A.	1. Regiusz János, Verkóczy István
	II. B.	1. Köteles Árpád, id. Nagy Sándor
	III. A.	1. Farkas Endre, Damó István
	III. B.	1. Kónya Samu, Szenes Mihály
	IV. o.	1. Szacsavay István, Szilágyi Dezső
Gátverseny	V. o.	1. Bitai István, Török Ferenc
	VI. o.	1. Gálffy Béla
	VII. o.	Kónya Gyula
Rúdugrás		1. Bangárth István VI. o. (2,8 m)
		2. Zajos Kálmán VII. o. (2,7 m)
Súlydobás		1. Nagy Gyula VII. o. (17,75 m)
		2. Végh Tibor VI. o. (17,7 m)
		3. Elekes Vilmos VII. o. (16,75 m)
Kötélhúzás	V–VI. o.	helyből győztes a VI. o., nekifutással eldöntetlen
Határvédő	VI–VII. o.	eldöntetlen*

* A nagyenyedi református Bethlen–Kollégium értesítője az 1909–1910-ik iskolai évről. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény Társaság, Nagyenyed 1910, 125.

Tanítóképző

Céllövés gyakorlásában résztvett 26 III. éves és 26 IV. éves tanuló, összesen 52-en, Székelyhidy József m. kir. honvédszázados vezetése alatt. A záró céllövő vizsga május 25-én volt, a tanulók 400 lépés távolságra felállított céltáblákra öt lövést tettek.

Az eredmény a következő:

1. Bán György III. o.	17 egység
2. Kесе József IV. o. és Zalányi György IV. o.	15 egység
3. Szabó Károly III. o.	14 egység

Ebből az alkalomból tíz tanuló a honvédelmi miniszter adományából lövészérmét nyert.

A következő tanítóképzői kirándulások voltak:

- október 9-én két tanár vezetésével 103 tanuló a Pilisre.
- január 29-én három tanár vezetésével 29 tanuló Balázsfalvára, ahol hangversenyt adtak.
- április 16-án 109 tanuló Marosújvárra, ugyancsak hangversenytartás céljából. Ezen a kiránduláson egy kivételével az egész tanári kar résztvett.

⁶⁵ A nagyenyedi református Bethlen–Kollégium értesítője az 1909–1910-ik iskolai évről. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény Társaság, Nagyenyed 1910, 124.

A tornakörnek 49 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. Március 18-án tánccal egybekötött tornaestélyt rendezett. Az évváró tornaünnepély a gyakorló elemi iskolával együttesen tartatott meg, június 11-én.

1910–1911. tanév

A testgyakorlás tanítása a kollégium összes tagozataiban úgy történt, mint a múlt iskolai évben, Székely János tornatanár által a főgimnáziumban és a tanítóképzőben, Felméri Sándor elemi iskolai tanító által pedig a gyakorló iskolában. Ebben az iskolai évben a svédturna tanítása is kellő figyelemben részesülhetett, mert Székely János tornatanár az előljárásság megbízásából december 3–10-ig Budapesten a svédturnát tanulmányozta.

Főgimnázium

A céllövés ugyanúgy taníttatott, mint a múlt évben, Székelyhidy József m. kir. honvédszázados vezetésével. A május 28-án tartott évváró céllövésen a tanulók 400 lépés távolban felállított tan-céltáblára lőttek a legújabb szerkezetű Mannlicher fegyverrel. Minden tanuló öt töltenyt kapott, egyet próbálövésre. A céllövésre tanúsított szép eredményért a honvédelmi miniszter ajándékából 1–1 érmet nyertek a következők:

- Agyagási Károly VII. (20 egységgel első)
- Donáth József VIII. (16 egységgel második)
- Csutak Ferenc VIII. (16 egységgel harmadik)
- Nagy Gyula VIII. o.
- Elekes Vilmos VII. o.

Ugyanezek 1–1 emléktárgyat is kaptak.

Kirándulások voltak:

- Október 11–15-ig öt tanár vezetésével az V–VIII. osztályokból 40 tanuló a következő helyekre: Alsófehérvármegye aranybánya vidéke, Detonáta, Mogos, Mamaligány, Ponor, Remete.
- Január 28-án négy tanár vezetésével a IV–VIII. osztályokból 64 tanuló Kolozsvárra.
- Május 6-án a VI. osztály Marosújvárra.

A tornakörnek 51 tagjai volt s heti egy órában gyakorolt. Rendezett egy tánccal egybekötött házi versenyt december 20-án, a közönség élénk érdeklődése mellett csekély belépti díjjal. Ezen versenyen kitüntették magukat: Zajos Kálmán VIII. o., Bangárth István, Lengyel Béla VII. o., Okos István, Jóvér Gyula VI. o. és Borbély Andor V. o. tanulók. A versennyel egybekötött évváró tornaünnepély május 30-án folyt le. A nagyszámú közönség előtt tartott verseny a következő eredménnyel végződött:

Versenymászás (póznákon)

1. Szőcs Mihály III. A. o.
2. Baráth László III. A. o.

Korlátgyakorlatok

1. Kárpáthy Zoltán VIII. o.
2. Bangárth István VII. o.
3. Kósa Mihály VIII. o.

Versenyfutás

I. o.

1. Földes László
- Nagy János

	Jakab László
	Goldstein József
	Nagy Elek
	Tolnai László
	Herberger Sándor
II. o.	1. Lukács Béla
	Miske Lajos
	Szilágyi Dezső
	Prodán Valér
III. o.	1. Baráth László
	Paál Gyula
IV. o.	1. Ágfalvi Ipoly
	Kovács Zoltán
Rúdugrás	1. Zajos Kálmán VIII. o.
	2. Bangárth István VII. o.
	3. Kárpáthy Zoltán VIII. o.
Súlydobás	1. Nagy Gyula VIII. o.
	2. Szabó Árpád VI. o.
	3. Végh Tibor VII. o.
Diszkoszvetés	1. Végh Tibor VII. o.
	2. Kónya Gyula VIII. o.
	3. Nagy Gyula VIII. o.
Gerelyhajítás	1. Bíró István VI. o.
	2. Végh Tibor VII. o.
	3. Székely Szilárd VI. o.
Kötélhúzás	az V. o. válogatott csapata a IV. o. válogatott csapatával szemben 2:0 arányban
	VI. o. válogatott csapata a VII. o. válogatott csapatával szemben 2:0 arányban
Határvédő	VI–VII. o. válogatott csapatai között eldöntetlen*

* A nagyenyedi református Bethlen–Kollégium értesítője az 1910–1911-ik iskolai évről. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény Társaság, Nagyenyed 1911, 140–141.

A tél folyamán tanulóink ismét elkészítették jégpályájukat a kollégium udvarán és többször zenés jégünnepélyt is rendeztek.

Tanítóképző

A céllövés tanítása úgy folyt, mint a múlt iskolai évben, Székelyhidy József m. kir. honvédszázados vezetése alatt. A tanulók száma 54 volt. A céllövő záróvizsgát május 28-án tartották, a következő eredményekkel:

- 1. Szilágyi Miklós III. o. 16 egységgel (nyert egy ébresztő órát és egy érmet)
- 2. Elekes Dezső III. o. 15 egységgel (nyert egy zsebórát és egy érmet)
- 3. Szabó Árpád III. o. 12 egységgel (nyert egy asztali órát és egy érmet)

A lövész érmeket a honvédelmi miniszter ajándékozta.

A következő kirándulások voltak:

- Szeptember 24–25-én négy tanár vezetésével 104 tanuló Torockóra.
- December 17-én öt tanár vezetése alatt 53 tanuló Dicsőszentmártonra, ahol tornaestélyt és hangversenyt rendeztek
- Január 14-én két tanár vezetésével 30 tanuló Balázsfalvára, ugyancsak hangverseny rendezés céljából

A tornakörnek 46 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. Az elért eredményről december 17-én Dicsőszentmártonban a zászló-alap javára rendezett, tánccal és hangversennyel egybekötött estén, továbbá az április 7-én Nagyenyeden rendezett, ugyancsak tánccal egybekötött tornászestélyen számolt be a kollégium előjárósága, tanárkara és a város intelligens közönsége előtt.

Az április 7-i tornászestélyen kitüntették magukat: Kiss Ernő III. o., Bojtor György IV. o. és Nagy Gyula III. o. tanulók. Az évzáró tornaünnepélyt a gyakorló elemi iskolával közösen, május 27-én tartották a tornakertben. Úgy a tornászestélyeken, mint az évzáró tornaünnepélyen többen jutalmat nyertek.

1911–1912. tanév

Főgimnázium

Az I–VIII. osztályokban a testgyakorlást Székely János tornatanár tanította, heti 2–2 órában. A céllövés ugyanúgy folyt, mint a múlt iskolai évben. A céllövő verseny eredménye a következő volt:

1. Szacsvey Sándor VIII. o. (nyert 1 ezüstérmét és emléktárgyat)
2. Benedek Ferenc VII. o. (nyert 1 bronzérmét és emléktárgyat)
3. Török Ferenc VII. o. (nyert 1 bronzérmét és emléktárgyat)

A következő főgimnáziumi kirándulások voltak:

– Október 6–12-ig négy tanár vezetésével a IV–VIII. osztályokból 44 tanuló a Székelyföldre: Brassó, Sepsiszentgyörgy, Tuszád, Szent Anna-tó, torjai kénbarlang, Kézdivásárhely, Kovászna, Gyulafalva, Sepsiszentgyörgy, Marosvásárhely útiránnyal.

- Október elején a VI. osztály a Kőközbe.
- Február 2–4-ig a Bethlen Gábor vallásos kör hat tagja Zayzon János tanár vezetése alatt részt vett a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség téli konferenciáján Budapesten.
- Május 5-én a III. B. osztály a Kőközbe.
- Május 8-án a III. A. és a IV. osztály a Kőközbe.
- Május 8-án az I. A. és a III. B. osztály félnapra Miriszlóra.
- Május 7–9-én két tanár vezetésével 37. VI. osztályos tanuló Dévára és Brádra.
- Május 8-án három tanár vezetésével 43 VII. és VIII. osztályos tanuló Gyulafehérvárra.

A tornakör heti egy órában gyakorolt, 46 taggal. Rendezett egy tánccal egybekötött házi versenyt december 19-én, a közönség érdeklődése mellett, csekély belépti díjjal. Május 19-én közös versenyt rendezett a tanítóképző intézettel, tetszés szerinti belépő díjjal. Ezen a közös versenyen fűleslabda játék is volt a főgimnázium és a tanítóképző csapatai között, melyet a főgimnázium csapata nyert meg 3:2 arányban.

Június 16-án tartott meg a versennyel egybekötött tornaünnepély. A nagyszámú közönség előtt lefolyt a következő eredménnyel végződött:

Magasugrás	Jóvér Gyula VII. o	150 cm
	Török Ferenc VII. o	150 cm

	Májai Gyula V. o.	150 cm
Súlydobás	1. Székely Szilárd VII. o.	18,6 m
	2. Szabó Árpád VII. o.	18,4 m
	2. Dahinten Alfréd VI. o.	18,4 m
Síkfutás	Kaba Géza	I. A. o.
	Komáromi Pál	I. A. o.
	Spangenberg Frigyes	I. B. o.
	Fosztó Balázs	I. B. o.
	Benedek Sándor	II. A. o.
	Kertész Márton	II. A. o.
	Schmidt Tamás	II. B. o.
	Nagy Elek	II. B. o.
	Török Miklós	III. A. o.
	Kis Ernő	III. A. o.
	Prodán Valér	III. B. o.
	Muszka Sándor	III. B. o.
	Baráth László	IV. o.
	Mán Zoltán	IV. o.
	Kovács Zoltán	V. o.
	Huszár József	V. o.
	Némethy Gyula	VI. o.
	Rákosi Zoltán	VI. o.
	Jóvér Gyula	VII. o.
	Székely Szilárd	VII. o.
Rúdmászás	1. Barát László	IV. o.
	2. Rózenbaum József	IV. o.
	3. Karakas Miklós	IV. o.
Kótyajáték (12-es kótya)	VII. o. a VI. és V. osztállyal szemben	
	III. B. o a III. A. és IV. osztállyal szemben	
Határvédő	V–IV. o.	1:0
	VII–VI. o.	3:1

Az intézet udvarán jégpálya volt, melyet a polgári leányiskola növendékei s más sportkedvelők is használtak csekély díjért, melyből szegény tanulóknak korcsolyát vettek. A svédturna a folyó iskolai évben is kellő figyelemben részesült. Felsőbb osztályú tanítványaink közül a kollégium anyagi támogatásával 41-en résztvettek a június 1–2. napjain Kolozsváron tartott kerületi tornaversenyen az igazgató Molnár Károly, Székely János, Bodrogi János és Szabó Árpád tanárok vezetése alatt.

Derék fiaink önérzetes magatartásukkal, fegyelmezettségükkel, a verseny különböző nemeiben tanúsított ügyességükkel úgy a versenybírák elismerését, mint a közönség rokonszenvét megnyerték. A versenyen résztvett 28 intézet között a mienk a harmadik volt. Csapatunk különösen a füleslabda-versenyben tűnt ki, ugyanis miután az elő- és középmérkőzésben négy csapattal szemben fényes győzelmet aratott, a legerősebbnek bizonyult szamosújvári csapattal került döntő versenyre s ezzel szemben is, jóllehet mindjárt a mérkőzés kezdetén a legügyesebb játékosunk érzékeny ütést kapott, elég szépen megállotta a helyét (6:3).

Az eredmény a következő:

Harmadik fődíj, két elismerő oklevél, az egyik füleslabdában aratott győzelemért, a másik korláton végzett gyakorlatokért, 11 ezüst érem és 9 bronzérem.

A győztes tanulók a következők:

I. távolugrásban: Májai Gyula V. o. I. helyezés (ezüst érem, eredmény 521 cm)

II. Súlydobásban: Végh Tibor VIII. o. III. helyezés (bronz érem)

III. Füleslabdajáték: 1–1 ezüst érmet nyertek: Okos István, Neumann Jenő, Végh Tibor, Dahinten Alfréd, Szacs vay Sándor VIII. o., Székely Szilárd, Szabó Árpád, Jóvér Gyula, Török Ferenc VII. o. és Silberstein Imre VI. o. tanulók

IV. 100 m síkfutás: Kovács Zoltán V. o. III. helyezés (bronz érem), Némethy Gyula VI. o. II. helyezés (bronz érem)

V. 150 m síkfutás: Török Ferenc VII. o. III. helyezés (bronz érem), Szacs vay Sándor VIII. o. II. helyezés (bronz érem)

VI. Mászásban: Májai Gyula V. o. II. helyezés (bronz érem)⁶⁶

VII. Függeszkedés: Jóvér Gyula VII. o. II. helyezés (bronz érem)

A versenyről való hazaérkezéskor ünnepélyes fogadtatásban részesültek tornászaink. Zenekíséret mellett vonultak be a kollégiumba s este a győztes csapattal együtt vacsorázott a tanári kar a konviktusban. A versenyen elért szép eredményért előjárósági gyűlésen

Székely János tornatanárnak elismerést és 100 korona jutalomdíjat szavaztak meg.⁶⁷ A kerületi versenyen különben az első fődíjat, a Kolozsvár város által felajánlott gyönyörű zászlót, a Verseci Főgimnázium csapata nyerte el. A második fődíjat, a nagybizottság ezüstkoszorúját a Békési Református Főgimnázium nyerte. A harmadik fődíjért a Bethlen–Kollégium Főgimnáziuma egy ezüst serleget kapott. A füleslabda elő és középmerkőzéseiben a főgimnázium csapata a nagyenyedi tanítóképző intézetet 1:0, a Kolozsvári Unitárius Főgimnáziumot 9:0 és a Békési Főgimnáziumot 8:1 arányban győzte le.

34. Kirándulás a dévai várba, 1912. május 7.

⁶⁶ Az Alsófehér szerint bronzérmet nyert még Körtvélyfai Sándor VI. o. tanuló.

⁶⁷ A nagyenyedi református Bethlen–Kollégium értesítője az 1911–1912-ik iskolai évről. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény–Társaság, Nagyenyed 1912, 138.

A székelyudvarhelyi diákok hazatérő útjukban kiszállottak Nagyenyedén s a kollégium vendégei voltak. A három ifjúság délután hirtelen füleslabda mérkőzést rögtönzött, melyen a főgimnázium győztes csapata újból legerősebbnek bizonyult, de a közönség hálásan ismerte el a képezdei és udvarhelyi csapatok jó stílusú kitartó játékát is.

Tanítóképző

Az I–II. osztályokban a testgyakorlást Csaplár Aladár rendes tanár tanította. Csaplár 1882-ben született, képesítve volt felső- és polgári iskolákra a mennyiségtan-természettudományokból és tornából. A III–IV. osztályokban Székely Ödön főgimnáziumi görög–latin szakos rendes tanár tanított. A gyakorló elemi iskolákban a testgyakorlást, mint a múlt évben Felméri Sándor tanította.

A céllövés-oktatásban 27 tanuló vett részt, gyakoroltak kéthetenként 2–2 órában. Az oktatás úgy folyt le, mint a múlt iskolai évben Székelyhidy József m. kir. honvédszázados vezetése alatt. A céllövő zárőnnepély a főgimnáziummal közösen volt, június 9-én, majálissal összekapcsolva. Minden növendék hat lövést tett, az eredmény a következő volt:

1. Sikó Pál IV. o. (5 találat, 26 egység) nyert egy ezüstérmet és 1 velo–dog revolvért
2. Ravasz Endre III. o. (5 találat, 15 egység) nyert 1 bronzérmet és 1 bankjegy tárcát
3. Bartalis Kornél IV. o. (5 találat, 14 egység) nyert 1 bronzérmet és 1 virágvázát

A következő tanítóképző intézeti kirándulások voltak:

- Február 2–4-ig Zayzon János főgimnáziumi vallástanár vezetése alatt 5 tanuló résztvett a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség téli konferenciáján Budapesten.
- Február 20-án három tanár vezetésével 30 tanuló Balázsfalvára, ahol hangversenyt is rendeztek.
- Május 31–június 3. Három tanár vezetése alatt 30 tanuló vett Kolozsváron a kerületi tornaversenyen.

– Ezeken kívül a közeli vidékre több félnapos kirándulást is rendeztek.

A tornakör vezetője Csaplár Aladár tanár volt. Gyakoroltak 42 taggal heti egy órában. Március 29-én rendeztek egy tánccal egybekötött torna estélyt, mely alkalomból többen jutalmat nyertek. Az évváró tornaünnepély május 12-én folyt le, a gyakorló elemi iskolával közösen. Ezen alkalommal is többen jutalmat nyertek.

A tanítóképző a tanári kar vezetése mellett 30 tagú tornászcsapattal résztvett a kolozsvári ifjúsági tornaversenyen június 1. és 2-án, ahol úgy a versenybírótság, mint a nagyközönség elismerését érdemelte ki. Egyes növendékek az egyéni versenyekben érmet nyertek, így:

- Józsa Lajos II. o. a síkfutásból és távolugrásból (a távolugró eredmény 507 cm volt)
- Csont Lajos II. o. a rúdászásból
- Sikes András I. o. a rúdászásból

A 10-es mintacsapat bemutatott szép és szabatos korlátgyakorlatiért intézeti kitüntető oklevelet nyert, a füleslabda 10-es csapata is a legerősebb csapatok egyikének bizonyult. A korlátgyakorlatok 10-es mintacsapata a következőkből állott: Kiss Ernő csapatvezető IV. o., Jenei Gyula, Krizbai György IV. o., Borbély Aladár, Ravasz Endre III. o., Farkas István, Bajzáth András, Csont Lajos, Kiss Lajos II. o. és Kiss Elek I. o. tanulók. A tornaversenyre a csapatot Székely Ödön és Csaplár Aladár tornatanárok készítették elő.”⁶⁸

⁶⁸ Uo. 48

1912–1913. tanév

Főgimnázium

Székely János tornatanár ugyanolyan beosztásban tanította a testgyakorlást, mint a múlt iskolai évben. A céllovást a VII–VIII. osztályosok ugyancsak Székelyhidy József m. kir. honvédszázados vezetése alatt gyakorolták. Az évváró céllovó verseny majálissal egybekötve június 8-án folyt le a tanítóképző intézettel közösen s az első díjat egy ezüst érmet és egy emléktárgyat Göllner Lajos VII. o. tanuló nyerte. Rajta kívül még hét tanuló egy-egy bronzérmet nyert, akik közül a négy első egy-egy emléktárgyat is. Az intézet udvarán a tanulók ebben az évben is elkészítették a korcsolyapályát, melyet a városi sportkedvelő közönség is támogatott.

Kirándulások voltak:

- Szeptember 29-én 12 tanár vezetésével 95 tanuló Magyarigenbe.
- Május 4–10-ig hét tanár vezetésével 38 tanuló Budapestre és a Balaton vidékére.
- Május 27-én két tanár kíséretében a VI. osztály Marosújvárra.

Ezekon kívül több félnapos kirándulás volt a város környékére.

Az őszi folyamán két hónapig tartó vívótanfolyam volt Szánthay Ferenc vívómester oktatása mellett, melyen 39 tanuló vett részt. 34 tanuló kardvívást, öt tanuló pedig törvívást tanult. A vívómester a tanfolyam végén szép eredményről számolt be a tanári kar és nagyszámú közönség jelenlétében (november 10-én volt ez a vívóverseny, táncsal egybekötve). Ezen az őszi vívótanfolyamon a versenyvívásban nagy ezüstérmet nyertek a következő tanulók:

- Göllner Lajos VII. o. (nyert még egy ezüst tintatartót)
- Dahinten Alfréd VII. o. (nyert még egy vívófelszerelést)
- Török Ferenc VIII. o.

A II. félévben a kardvívást Székely János tornatanár vezetése mellett 15 tanuló gyakorolta. A tornakörnek 53 tagja volt s heti egy órában gyakorolt. Rendezett egy táncsal egybekötött háziversenyt január 25-én, csekély belépti díj mellett.

A versenyekkel egybekötött évváró tornaünnepély június 15-én volt, melyen a nagyszámú közönség előtt lefolyt verseny a következő eredménnyel végződött:

„Győztesek:

1. Mintacsapat korlát versenyében: Czaykowsky Jenő VII, Jóvér Gyula VIII, Harmath Ferenc VII és Varga Péter VIII. o.

2. Versenyfutásban:

I. A. Molnár István, Harmath Miklós

I. B. Aszalós János, Domsa Simon

II. A. Cövek Róbert, Kaba Géza

II. B. Schmidt Tamás, Fosztó Balázs

III. A. Jakab László, Illyés Árpád

III. B. Juhász László, Nagy Elek

IV. Prodán Valér, Török Miklós

3. Rúd magasugrás: Török Ferenc VIII. és Czaykowsky Jenő VII. o. (2,5 m)

4. Súlydobásban (távolmagas): Jóvér Gyula VIII. o, Érsek Elek VII, Dahinten Alfréd VII. o. tanulók (3 m magasság, 5,25 m távolság)

5. Kótyajátékban: III. B. o. contra III. A. és IV. o.

6. Távolugrás: (versenyzett a négy felső osztály 5–5 tanulója) VI. o. (24,83 m), VIII. o. (23,62 m)

7. Diszkoszvetés: Dahinten Alfréd VII. o. t. (29,5 m), Silberstein Imre VII. o. t. (29,3 m)

8. Rúdmászás: Cövek Róbert, Nagy András II. A., László Sándor, Schmidt Tamás II. B., Domokos András, Takács János III. A., Péter Lajos, Ferencz Imre III. B.

9. Határvédő játékban: V. o. contra IV. (11-es csapat) 1:0 arányban.

10. Fülelabda-játékban: VII. contra VIII. o. (11-es csapat) 1:1 arányban, VIII. o. contra VI. (11-es csapat) 1:0⁶⁹

Az évzáró tornaünnepélyen győztes tanulók közül többen pénz és könyvjutalmat nyertek.

Tanítóképző

A kollégium előljárósága a tanítóképző intézet torna-szlőjd segédtanári állására megválasztja Rapp Károlyt. Közvetlenül megválasztása után Rapp egy hónapi szabadságot nyer tornatanári oklevele megszerzése végett. Rapp Károly 1890. április 25-én született, okleveles elemi népiskolai tanító volt s megszerezte a képesítést tornából főgimnáziumokra és tanítóképző intézetekre is. Intézetünkben ez az év első szolgálati éve. Rapp Károly a tanítóképző I–IV. osztályaiban tanított testgyakorlást heti 2–2 órán.

A gyakorló elemi iskolában, mint a múlt iskolai évben Felméri Sándor tanított testgyakorlást. A tanítóképző intézeti céllovás oktatása ugyanúgy folyt, mint a múlt iskolai évben, 32 tanuló részvételével. A céllovó záróvizsgálat június 8-án volt, melyen a tanulók 400 lépés távolságra felállított kis iskola-céltáblákra lőttek 6–6 lövést. Az eredmény a következő:

1. Csont Lajos III. o. 4 találat, 5 egység (nyert egy ezüstérmét és egy dohánykészletet)
2. Ács Endre III. o. 3 találat, 7 egység (nyert egy bronz érmet és egy könyvet)
3. Kovács Sándor IV. o. 3 találat, 6 egység (nyert egy bronzérmét és egy pénztárcát)

A következő tanítóképzői kirándulások voltak:

– Október 12-én négy tanár vezetésével a III–IV. osztályosok Gyulafehérvárra, két tanár vezetésével pedig az I. és II. osztályok a miriszlói emlékhöz.

– Május 2–5. öt tanár vezetése alatt 43 III–IV. éves tanítójelölt kötelező kirándulást tett Hunyad megyébe.

– Május 3. az I–II. évesek és a gyakorló elemi iskola 16 tanulója öt tanár vezetése alatt Marosújvárra.

– Május 5. ugyancsak az I–II. évesek egy tanár vezetésével a Kőközbe.

A tornakörnek 43 tagja volt és heti egy órában gyakorolt. Vezetője Rapp Károly tornatanár volt. Rendezett egy tánccal egybekötött tornaestélyt március 14-én, mely alkalommal több kiváló tornász pénzdíjnyertes részesült. Az évzáró tornaünnepély május 1-én tartatott meg, a gyakorló elemi iskolával közösen. A különböző versenyek győztesei egy-egy könyvet kaptak jutalmul:

- Futásért: Nagy Simon I. o., Nagy Sándor II. o., Józsa Lajos III. o. és Páll József IV. o.
- korlátgyakorlatokért: Greifenstein János II. o.
- Nyújtógyakorlatokért: Ravasz Endre IV. o. és Tróznér Lajos IV. o.
- Fülelabdaért: Szabó Árpád IV. o.

35. Rapp Károly
(1890–1942) tornatanár

⁶⁹ A nagyenyedi református Bethlen–Kollégium értesítője az 1912–1913-ik iskolai évről. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény-Társaság, Nagyenyed 1913, 177.

V. AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ IDŐSZAKA (1914–1919)

1. Városi sportélet (1914–1919)

1914

Május 3-ára tűzte ki a Nagyenyedi Sport Egyesület rendes évi közgyűlését, melyen az egyesület gyökeres reformját és életképes alapra való fektetését szándékozott megvalósítani. A tagok nem jelentek meg kellő számban s ezért a közgyűlést csak egy héttel később, 10-én lehetett megtartani. Ezen a közgyűlésen a tagok szép számban jelentek meg s Nagyenyed város tanácsának átirata kezdeményezésére az egyesület a tulajdonát képező jégpályának eladását határozta el. Az egyesület vezető tagjainak megbízása lejárván, a közgyűlés a lemondott tisztikarnak, különösen Sándor Jenő elnöknek az eddigi működésükért köszönetet mondva megejtette a tisztújítást. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel dr. Inczedy-Joksmán Ödön vármegyei főjegyző választott meg. Alelnöknek dr. Enyedy Jenő, titkárnak Wéghmann Erik, pénztárnoknak Székely József választott. A megválasztott tisztikar az egyesület új alapokra szándékozik fektetni s a sportnak minden ágát űzni óhajtja.

Már április hónapban megkezdte a labdarúgás gyakorlását a Bethlen–Kollégium ifjúságának csapata, a kollégium Híd–utcai kertjében (mai sporttelep). Ugyanezen helyen gyakorlatozik egy másik labdarúgó-csapat, mely városi fiatalemberekből alakult. A játék Adorján Hangya tisztviselő vezetése alatt folyik. Ezek a lelkes labdarúgó–fiatalok felkeresik Székely János kollégiumi tornatanárt, kinek közbenjárására a kollégium teljesen díjtalanul bocsátja rendelkezésükre a Híd–utcai játszókertet. Ez a fiatal labdarúgó csapat kezdetben az NSE kötelékébe alcsoporthoz szándékozott belépni, hogy a sportélet ezen régi egyesület vezetésével irányíttassék a lehető legjobb sikerrel. Ennek a tervnek megghiúsulása után vetődött fel a gondolata egy új egyesület alakításának. A szót tett követte, a fiatalok szorgalmasan gyakorlatoztak s csapatukat Football Egyesület Nagyenyednek (FENE) nevezték el. Fáradhatatlanul dolgoztak az egyesület megalakításán Adorján Ödön pénzügyi számtiszt, Unghi Mihály Hangya-tisztviselő és Fejér József banktisztviselő.

Május 21-én, áldozócsütörtökön délután játszotta a FENE első labdarúgó mérkőzését egy helybeli nagyon erős ifjúsági csapattal 2:0 arányban győzött. A csapat kapitánya Fejér József banktisztviselő volt, ki középcsatárt játszott. Jobb fedezet Unghi Mihály Hangya-tisztviselő volt, bal összekötő pedig Gállfalvi.

Május 31-én vasárnap, pünkösöd napján délután fél 3-kor tartotta meg alakuló közgyűlését a Football Egyesület Nagy–Enyed (FENE) a Bethlen–Kollégium tornacsarnokában. A közgyűlés a következő vezetőséget választotta: elnök Székely János főgimnáziumi tornatanár, alelnök

Adorjáni Ödön pénzügyi számtiszt, titkár Unghi Mihály, pénztárnok Friedrich Rudolf, jegyzők Neumann Jenő és Szabó Árpád, sport-rendező és football kapitány Fejér József. A közgyűlés az egyesület programjába vette a rendszeres testnevelést és mindenféle sportág űzését.

A közgyűlés után a kollégium Híd–utcai játéktérén labdarúgó mérkőzést játszott a FENE a Kolozsvári Torna Club (KTC) csapatával. Tulajdonképpen ez volt az első nyilvános mérkőzése a FENE-nek, melyre a csapat Fejér József football kapitány vezetése alatt gyakorlatozott nagy kitartással és szorgalommal. A mérkőzés kedvező szép időben, elit közönség előtt zajlott le. A FENE három megszokott játékosát nélkülözte s így előre látható volt, hogy nem győzhet. Mindazonáltal a FENE játéka mindenkit meglepett és a kitűnő KTC remekül játszó, de sokat beszélő csapatával szemben korrektül, némán és komolyan játszott. Az eredmény 5:2 (1:1) volt a KTC javára. A szép és sima, igazán élvezetet nyújtó játékban nagy része volt Adorjáni Ödön bírónak, aki pártatlanul, nagyszerűen vezette le a mérkőzést. A FENE csapata a következő összeállításban játszott: kapus Tarisznya, hátvédek Beke, Adorján, fedezetek Unghi, Fejér, Friedrich, csatárok Nagy, Réti, Fur, Szőke, Folbert. A csapat fehér színű dressben játszott.

Június 11-én megalakult a FENE atlétikai szakosztálya, vezetője Szabó Árpád lett. Tervbe vették a vívás és a vízi sportok bevezetését is. Az egyesület keretében füleslaba-csapat is alakult és szorgalmasan gyakorlatozott. A június 21-én tartott választmányi ülésen az egyesület tagjainak száma már elérte az ötvenet. Ez a választmányi ülés vette fel az első jelentkező nőtágot: Bécsi Ilonát.⁷⁰

Június 28-ára a FENE füleslaba-csapata mérkőzést tervezett a Bethlen–Kollégium ifjúsági csapatával. A mérkőzést meg is kezdték, de a közbejött zivatar miatt félbe kellett hagyni. Dacára a szakadó esőnek, a FENE labdarúgó csapata megmérkőzött a Gyulafehérvári Sport Egyesület (GySE) csapatával, a következő módosított összeállításban:

Kapus Peltz, hátvédek Miske, Beke, fedezetek Friedrich, Érsek, Szakács, csatárok Lőrincz, Bedeleán, Fejér (csapatkapitány), Réti, Hirsch. A mérkőzést Adorjáni Ödön szövetségi bíró vezette, győztek a gyulafehérváriak 4:2 arányban.

Másnap, június 29-én a FENE Gyulafehérvárra rándult le, hogy a GySE csapatával reváns mérkőzést játsze. A vezető bíró hibái miatt a csapatok között nézeteltérés támadt s a nagyjából lejátszott mérkőzést, melyet a FENE elvesztett, mindkét csapat kölcsönös megegyezés után újból lejátszották s az 1:1 arányban eldöntetlenül végződött.

Július 5-én a FENE a Marosvásárhelyi Torna Egylettel (MTE) méri össze erejét. A mérkőzés ugyancsak a kollégium Híd–utcai játszóterén folyt le s a FENE a következő összeállításban játszott: kapus Peltz; hátvédek Beke, Máté; fedezetek Lőrincz, Földi, Fejér; csatárok Farnos, Schupiter J., Wild, Réti, Hirsch. Győzött a FENE 6:1 (2:1) arányban. A csapatok érdekes és szép küzdelmet fejtettek ki, a játékosok fejes játéka, de különösen a kis Réti ügyes kijátszásai gyönyörködtették a nézőket. A góllövők Schupiter, Réti és Farnos voltak.

Ugyanezen a napon, július 5-én választmányi ülést tartott a FENE, melyen Bauer Béla háznagy helyett, ki a városból eltávozott, Lőrincz József választatott meg. Ugyancsak eltávozását jelentette be és kérte felmentését az egyesület pénztárosa Friedrich Rudolf, aki az alakításban fáradhatatlanul dolgozott és eddigi agilitásával fényes tanújelét adta áldozatkészségének. Helyette Sebessy Gábor választatott pénztárosnak.

Július hó elejére a Bethlen–Kollégium Híd–utcai játszóterén a FENE elkészítette a futópályát, valamint az ugró és dobó pályákat.

⁷⁰ Közérdek XXXIII. (1914/51) június 25, 3.

Július 12-án folyt le a FENE második összecsapása a Kolozsvári Torna Club (KTC) csapatával. Alig 1 ½ hónap leforgása alatt a FENE sokat javult és sikerült megérdemelten és szépen visszavágni a kolozsvári csapatnak. A FENE győzött 4:3 (3:2) arányban. Góllövők voltak: Wild, Schupiter J., Farnos és ismét Wild. A játék legjobb embere Földi és Mann volt; a mérkőzést Adorján Ödön nagyon jól vezette.

Július 22-én újabb választmányi ülést tartott a FENE, melyen 52 új tagot vettek fel. Elhatározták, hogy a jövőben az egyesület tenispályát építtet. Augusztus 23-ára pályaavatást terveztek, melyen fottball-mérkőzést és atlétikai versenyt szándékoztak rendezni. Erre a KEAC (Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club) mintegy 20 atlétát és footballistát már előlegesen be is nevezett. Sajnos ez a nagyszabású sportünnepség a háború kitörése miatt elmaradt. Ugyancsak fennti választmányi ülés határozta el, hogy az egyesület belép a Magyar Labdarúgó Szövetségbe.

A FENE július 26-ára a marosvásárhelyi Korinthis labdarúgó csapatával tervezett mérkőzést, mely az akkori zűrzavaros idők miatt valószínűleg elmaradt. A következő összeállításban szándékozott mérkőzni: kapus Mann; hátvédek Máté, Miske; fedezetek Lőrincz, Szakács, László; csatárok Farnos, Schupiter J., Wild, Réthi, Hirsch.

Az NSE a FENE megalakulásával nem szűnt meg, az év folyamán egyszer életjelt adott magáról. Június 20-án délután az újonnan megcsinált kitűnő tenispályán barátságos víg versenyt rendezett, utána pedig vacsorát és jól sikerült nyári mulatságot a Sétatér nyári tánctermeiben.

A FENE 1914. évi összesített labdarúgó eredményei

Május 21.	FENE	Helybéli ifjúsági csapat	2:0
Május 31.	FENE	KTC	2:5 (1:1)
Június 28.	FENE	GySE	2:4
Június 29.	FENE	GySE	1:1
Július 5.	FENE	MTE	6:1 (2:1)
Július 12.	FENE	KTC	4:3 (3:2)

Játszott 6 mérkőzést; győzött háromszor, döntetlent ért el egyszer, vereséget szenvedett kétszer. Adott 17 gólt és kapott 14-et.

1915

Városunk sporttevékenységének semmi nyomát nem találjuk; a háború miatt valószínűleg a sportélet is szünetelt.

1916

Egyetlen említésre méltó dolog, hogy a nyár folyamán az uszoda működött.

1917

Egy rövid újsághírből értesülünk, hogy december 30-án megnyílt a gőzfürdő melletti korcsolyapálya.

1918

A sportélet a háború, majd a későbbi zűrzavaros állapotok miatt szünetelt.

2. Iskolai testnevelés (1914–1919)

1913–1914. tanév

Főgimnázium

A testgyakorlást Székely János tornatanár tanította, heti 2–2 órában az I–VIII. osztályokban.

Céllövés. A honvédelmi miniszter jóindulatú támogatásával a VII–VIII. osztályos tanulók a céllövésben, a szükséges előismeretekben és gyakorlatokban ebben az évben is oktatást nyertek. A tervszerű oktatást Rumi Sándor m. kir. honvédhadnagy vezette, altisztek közreműködésével. Az évzáró céllövés június 14-én volt s ezen a tanulók a Tordai Állami Főgimnázium és a Bethlen–Kollégium tanítóképzőjének ifjúságával együttesen vettek részt. A tanulók 300 lépés távolságban felállított tan-céltáblára lőttek a legújabb szerkezetű Mannlicher fegyverrel: minden tanuló öt töltenyt kapott. A három intézet együttes versenyében az egyéni díjak másodikát: egy ezüst és emléktárgyat Harmath Ferenc VII. o. tanuló nyerte meg 130+4 egységgel. Rajta kívül még öt tanuló nyert egy-egy bronzérmét és emléktárgyat. Az érmekeket a honvédelmi miniszter küldötte.

A tanulók ebben az évben is elkészítették jégpályájukat a kollégium udvarán, melyet a polgári leányiskola növendékei s más sportkedvelők is használtak csekély díjért. A jégpálya jövedelméből emléktárgyakat kaptak a január 20-án rendezett korcsolyaversenyen győztes tanulók: Borbély Andor VIII. o., Dahinten Alfréd VIII. o., Farnos Jenő VII. o., Mátéffy Géza III. B. o. és Nyerges Ferenc I. B. o. A korcsolyaverseny részletes eredménye a következő volt:

gyorsfutás	1. Nyerges Ferenc I. B. o. és Mátéffy Géza III. B. o. 2. Fejér István o. és Szücs Aladár III. o.
kitartófutás	1. Dahinten Alfréd VIII. o.
műkorcsolyázás	1. Borbély Andor VIII. o.

Kitünt még Farnos Jenő VII. o. szép testartásával.

A főgimnázium füleslabda csapata november 15-én Kolozsvárt megmérkőzött a testvérkollégium (Református Kollégium) csapatával és 8:1 arányban győzelmet aratott.

Vívást Székely János tornatanár tanított. A szeptember–októberi tanfolyamon 17, a november–decemberin 10 és a január–márciusin 10 tanuló vett részt.

A következő kirándulásokat rendezték:

- Szeptember 20–21-én hat tanár vezetésével 43 tanuló a Székelykőre és Torockóra.
- Május 17–24. hat tanár vezetésével 31 tanuló Győr, Bécs, Pozsony, Budapestre. Ezzel kapcsolatban 16 tanuló Székely János tornatanár felügyelete mellett résztvett a pozsonyi tornaversenyen.
- Május 8-án három tanár vezetése alatt a VII–VIII. osztályok Gyulafehérvárra.

Ezekon kívül több egynapos és félnapos kirándulás volt a város környékére. Az év folyamán

Jékely Lajos tanár, a „diákvándorlás” lelkes apostola több tanítványát vitte egy-két napos kirándulásokra.

A tornakörnek 74 tagja volt, tartott heti egy-egy gyakorlóórát. Rendezett egy tánccal egybekötött háziversenyt december 19-én, csekély belépti díj mellett. Ezen a háziversenyen többen kitüntették magukat. Az évzáró torna-ünnepély május 10-én, nagyszámú közönség előtt folyt le. Eredmények a következők voltak:

Győztesek:

1. A korláton	1. Czaykowsky Jenő VIII. o.
	2. Borbély Andor VIII. o.
	3. Harmath Ferenc VIII. o.
2. Nyújtón	1. Czaykowsky Jenő VIII. o.
	2. Nagy Imre VI. o.
	3. Szócs Mihály V. o.
3. 75 m síkfutás	1. Nagy Imre VI. o.
	2. Sárkány Károly VI. o.
	3. Prodán Valér V. o.
4. 150 m síkfutás	1. Szacsavay Pál VII. o.
	2. Hadnagy Ferenc VII. o.
	3. Agyagási Domokos VIII. o.
5. Magasugrásban	1. Májai Gyula VII. o. (165 cm)
	2. Agyagási Domokos VIII. o. (155 cm)
	3. Medgyesi István VIII. o. (155 cm)
6. Rúdugrásban	1. Májai Gyula VII. o. (280 cm)
	2. Borbély Andor VIII. o. (280 cm)
	3. Czaykowsky Jenő VIII. o. (260 cm)
7. Távolugrásban	1. Májai Gyula VII. o. (5,45 m)
	2. Agyagási Domokos VIII. o. (5,35 m)
	3. Prodán Valér V. o. (5,35 m)
8. Súlydobásban	1. Dahinten Alfréd VIII. o. (10,10 m)
	2. Érsek Elek VIII. o. (9,53 m)
	3. Belényesi János VIII. o. (9,12 m)
9. Diszkoszvetésben	1. Dahinten Alfréd VIII. o. (30,75 m)
	2. Silberstein Imre VIII. o. (29,6 m)
	3. Nagy Károly VII. o. (26,6 m)
10. Gerelydobásban	1. Silberstein Imre VIII. o. (37 m)
	2. Lőrinci Samu VIII. o. (34 m)
	3. Albert Márton V. o. (34 m)
11. Fülelabda-játékban	VI. o. contra V. o. 2:0
	VIII. o. contra VII. o. 3:1 arányban*

36. Jékely (Áprily) Lajos
(1887–1967) tanár

* A nagyenyedi Református Bethlen-Kollégium értesítője az 1913–1914-ik iskolai évről. Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvény-Társaság, Nagyenyed 1914, 91–92.

A középiskolások sportszövetsége május 21-én Pozsonyban atlétikai versenyt rendezett.

„Ifjúságunk a pozsonyi középiskolai versenyen is megállotta helyét, bár a kirándulás fárasztó hatása nagyon visszavetette versenyzőinket. Egy tanulást azonban szereztünk, – eltekintve attól, hogy az egyes atlétikai ágak stílusait is elleshették tanulóink- és ez az, hogy ifjúságunk az atlétikában is inkább a tömegversenyben érvényesül, ami – tekintve a középiskolai testnevelés célját – helyesebb irány, mint az egyesek érvényesülésére való törekvés. A magas ugrásra bejelentett mind a négy tanulónk bejutott a döntő mérkőzésbe (155 cm), a többi 15 intézet négy tanulójával szemben. A rúdugrásban, résztvett mindhárom tanulónk díjat nyert az összes versenyző intézetek három tanulójával szemben. E verseny győztesei: Czaykowsky Jenő VIII. o. (rúdugrásban bronzérem), Belényesi János VIII. o. (rúdugrásban bronzérem), Dahinten Alfréd VIII. o. (súlydobásban bronzérem), Silberstein Imre VIII. o. (súlydobásban bronzérem), Májai Gyula VII. o. (magasugrásban ezüst, rúdugrásban bronzérem), Prodán Valér V. o. (magasugrásban bronzérem), Török Miklós V. o. (súlydobásban bronzérem).⁷¹

37. Májai Gyula

Az iskolai év végén, mint testgyakorlásban kiválóak, többen pénz és könyvjutalmat nyertek.

Tanítóképző

Az I–IV. osztályokban, valamint a gyakorló elemi iskola III–IV. osztályaiban a testgyakorlást Rapp Károly tornatanár tanította. A gyakorló elemi iskola I–II. osztályaiban Felméri Sándor gyakorló iskolai rendes tanító tanította.

A céllövés a III–IV. osztályokkal kéthetenként két órán át folyt, Nemes József m. kir. honvédfőhadnagy vezetésével. Az oktatásban 42 tanuló vett részt. Oktatóul először Szalontai József hadnagy volt kivezényelve, aki időközben Kovács honvédszázados váltott fel, akinek áthelyezése miatt azután Nemes József főhadnagy vette át az oktatást.

Június 14-én ifjúsági céllövő verseny volt három intézet, a Tordai Állami Főgimnázium, a Bethlen–Kollégium Főgimnáziuma és a Tanítóképző Intézet között, a vándordíjért megállapított Hazádnak rendületlenül feliratú szelyemszalagos babérkoszorúért. „A versenyben 745 egységgel a Tanítóképző Intézet céllövő csapata lett a győztes s így a legközelebbi ifjúsági céllövő versenyig a díszes koszorú a Tanítóképző Intézet zászlóját ékesíti.

Az egyéni versenyben is első helyet vívott ki magának az egyesület, mert Liszka Gedeon IV. é. tanuló 130+7 egységgel az összes versenyzők között az első lett s mint ilyen a honvédelmi miniszter részéről adományozott ezüst érmet s az első jutalomtárgyat nyerte.” Rajta kívül még öt tanuló nyert bronzérmet és jutalomtárgyat. „A versenyzők 300 lépésre felállított hét közös tancéltáblára lőttek fekvő helyzetből, szabad kézzel.”⁷²

A következő tanítóképzői kirándulások voltak:

– Szeptember 20–21-én öt tanár vezetésével 91 tanuló a Remetei–szorosba, a Pilisre, Szabaderdőre és a kollégium erdejére.

⁷¹ Uo. 92.

⁷² Uo. 24.

– November 14–15-én két tanár vezetésével 38 tanuló Kolozsvárra (a Bethlen–Eötvös emlékünnepeyre).

– Május 26-án az egész tanári kar és az egész ifjúság az Enyed környéki falvakba.

A tornakör 41 taggal, Rapp Károly tornatanár vezetése alatt kéthetenként egy órában gyakorolt. Rendezett egy táncdal egybekötött tornaestélyt április 3-án, melyen többen érem és pénzjutalmat nyertek.

Az évváró tornaünnepély május 24-én folyt le a gyakorló elemi iskolával közösen, a tornakertben. A testgyakorlásban kiváló tanulók ezen is érem és pénzjutalomban részesültek. Ezüst érmet nyertek: Csont Lajos, Farkas István, Józsa Lajos, Kádár Márton, Pataki Dénes, Thamo Gábor, Kiss Lajos IV. o. tanulók, Greifenstein János, Molnár Jenő, Sikes András III. o. tanulók és Molnár László II. o. tanuló. Bronz érmet nyertek: Nagy Simon II. o. tanuló, Varga Kálmán és Bardócz Álmos I. o. tanulók.

1914–1915. tanév

Főgimnázium

Ebben az iskolai évben a tornatanítás szünetelt, mert Székely János rendes tornatanár az északi harctéren, mint honvéd főhadnagy teljesített szolgálatot. Január végén az ifjúság elkészítette hagyományos jégpályáját a kollégium udvarán. A pályán városiak is korcsolyáztak.

Kirándulások. A diákvándorlás lelkes barátja, Jékely (Áprily) Lajos tanár ebben az évben is több kiránduláson volt vezetője kisebb–nagyobb diákcsoportnak. Ilyenek voltak:

38. Tanárok és tanárnők kirándulása a Remetei–sziklaszorosba

39. Tanárok és tanárnők kirándulása a Remetei–sziklaszorosba

– 1914. június 23–29. hét tanulóval: Torockó, Alsójára, Dobrin–havas⁷³, Rekető, Magura,⁷⁴ Funtinel,⁷⁵ Jósikafalva, Kissebes, Kolozsvár.

– 1914. július 15–16. Pilis, Remetei–szoros, Havasgyógy, Havasgáld, Négerfalvi barlang,⁷⁶ Magyarigen.

– Január 10-én a Pilisre.

– Január 17-án Bethlen Gábor fájához (csókolóki őrház).

– Február 14-én a Kőközbe.

– Március 28-án a Kőközbe és oláhrákosi völgybe.

– Április 18-án a Buvópatakhöz.⁷⁷

40. Rapp Károly és családja

– Május 1–2. a Csáklyakőre és a Remetei–szorosba.

Tanítóképző

1915. márciusában választotta meg az egyházkerületi közgyűlés Rapp Károlyt a Tanítóképző Intézet tornaszlőjd⁷⁸ rendes tanszékére, segédtanári címmel és jeleggel. Rapp Károly tanított a képző I–IV. és a gyakorló elemi iskola III–VI. osztályaiban. A gyakorló elemi I–II. osztályaiban Farnos Lili okleveles elemi iskolai tanítónő tanított testgyakorlást.

A tornakör és céllövő csapat működése szünetelt, mert a III. és IV. osztá-

lyos tanulók hadbavonultak. Kirándulás egy volt ebben az iskolai évben:

– Októberben két tanár vezetésével az egész ifjúság a miriszlói emlékhöz

1915–1916. tanév

Főgimnázium

Székely János tornatanár ebben az évben is katonai szolgálatot teljesített, mint magyar királyi tartalékos főhadnagy. A testgyakorlást Rapp Károly tanítóképző intézeti tornatanár tanította az I–VIII. osztályokban, heti tíz órán. Az iskolai év végén, mint jeles tornászok, 10–10 korona jutalmat nyertek: Ajtai Bálint VI. és Aszalós János IV. o. tanulók.

Az év folyamán a következő kirándulások voltak:

– Szeptember 25-én négy tanár vezetésével az V–VIII. osztályok a Pilisre.

⁷³ Más néven Andrassy–havas (1477 m) a Gyalui havasokban. (szerk. megjegy.)

⁷⁴ Szamosfő (Măguri), Kolozs megye. (szerk. megjegy.)

⁷⁵ Havasnagyfalu (Mărișel) fölötti fennsík (Funtinella). (szerk. megjegy.)

⁷⁶ Ma Nekrilesti (Necrilești) Fehér megyében. (szerk. megjegy.)

⁷⁷ Szolcsvai Buvópatak (Peștera Huda lui Papară) a Torockói hegységben. (szerk. megjegy.)

⁷⁸ Kézgyességi foglalkozás az iskolában, kézimunka. (szerk. megjegy.)

- Szeptember 25-én három tanár vezetésével a III–IV. osztályok a Kőközbe.
 - Szeptember 25-én három tanár vezetésével az I–II. osztályok a kollégiumi erdőbe.
 - Október 22-én egy tanár vezetésével 15 tanuló Marosújvárra.
 - Március 12-én két tanár vezetésével 37 tanuló a Csokolóki tetőre.
 - Április 2-án két tanár vezetésével 24 tanuló a Székelykőre.
 - Április 24-én két tanár vezetésével 11 tanuló a Bedellői-barlanghoz.
- Ezekon kívül az I–IV. osztályok több kisebb kirándulást tettek a közeli helyekre.

Tanítóképző

A testgyakorlást Rapp Károly tornatanár tanította, az I–II. osztályokban heti egy-egy órán, a III–IV. osztályokban pedig heti két-két órán. Ugyancsak ő tanított a gyakorló elemi iskola III–IV. osztályaiban. A gyakorló I–II. osztályaiban Farnos Lili tanított. A tornakör és a céllövő csapat a növendékek nagy részének katonai szolgálata miatt megalakítható nem volt.

Kirándulások voltak:

- Október 2-án öt tanár vezetésével 84 tanuló Marosújvárra; ezen kívül több félnapos kirándulás volt a közeli vidékre.

1916–1917. tanév

Főgimnázium

Székely János tornatanár katonai szolgálata miatt a testgyakorlás tanítása úgy folyt, mint a múlt évben. Az iskolai év végén testgyakorlásban tanúsított szép eredményért tíz korona jutalmat nyertek a következő tanulók: Aszalós János V. o., Mátéffy Géza VI. o., Benedek Sándor VII. o. és Juhász László VII. o.

Tanítóképző

Ebben az iskolai évben úgy a tanítóképző I–IV., valamint a gyakorló elemi iskola I–VI. osztályaiban is a testgyakorlást Rapp Károly tanította. A tanulók nagy részének katonai szolgálata miatt a tornakör és a céllövő csapat ebben az évben sem alakulhatott meg. A Bethlen–Kollégium ifjúsága Rapp Károly vezetése mellett május 17-én sikerült tornaünnepélyt tartott a kollégium kertjében, szép és nagy közönség jelenlétében.

1917–1918. tanév

Főgimnázium

Székely János tornatanár katonai szolgálata miatt a testgyakorlás tanítása a következőképpen történt: az I–III. osztályokban heti öt órán Rapp Károly, a IV–VIII. osztályokban pedig Olajos János okleveles mennyiségtan–ábrázoló geometria szakos helyettes tanár tanított. A testnevelés a múltéhoz képest vesztett intenzitásából, aminek oka az, hogy a tornatanár a háború kitörése óta katonai szolgálatot teljesít. Az iskolai év végén, mint jó tornászok tíz-tíz korona jutalmat nyertek: Aszalós János VI. o., Berecky Sándor VI. o., Kovács András VIII. o. és Nagy Dezső VIII. o. tanulók.

41. Vajdahunyadi kirándulás, 1917. július.

Kirándulások szervezése lanyhult, az irántuk megnyilvánuló érdeklődés is megcsappant. Ennek dacára Jékely Lajos tanár vezetése mellett a következő kirándulások voltak:

- 1917. július, három tanár vezetésével 35 tanuló két napig Vajdahunyadra.
- 1917. július, három tanár vezetésével 32 tanuló három napig a révi Zichy-barlanghoz.
- 1917. augusztus 1. egy tanár vezetése alatt 18 tanuló két napig Tordára és a Tordai-hasadékhoz.
- 1917. augusztus, egy tanár vezetése alatt 16 tanuló négy napig Kissebes, Dregán-patak és Vlegyásza vidékére.
- 1918. június, két tanár vezetésével 16 tanuló három napig Vajdahunyadra és a gyalári vasbányához.

Tanítóképző

Az I–IV. osztályokban, valamint a gyakorló elemi iskola I–IV. osztályaiban is a testgyakorlást Rapp Károly tornatanár tanította, a képzőben heti két-két órán, a gyakorlóban pedig heti egy-egy órán.

VI. A BÉKE IDŐSZAKA (1919–1939)

1. Városi sportélet (1919–1939)

1919

Ebben az évben újraébred a FENE és kb. ebben az időben ejti el első nevét s veszi fel a Nagyenyeri Testgyakorlók Köre (NTK) nevet. Május 11-én tartotta évi rendes közgyűlését a Nagyenyeri Testgyakorlók Köre, melyen új tisztikar választott. Az új egyesületi elnök Incze Miklós rendőrkapitány lett. A sportpályát átalakítják, kibővítik, drótkerítést létesítenek és ülőhelyeket helyeznek el. Az NTK ebben az évben egy nagyszabású sportteljesítményt is lebonyolít a Kolozsvári Atlétikai Clubbal (KAC), mely alkalommal már atlétikai számokkal is érdemeket szerez. Kiváló atlétája volt ebben az időben az NTK-nak Májai Gyula.

1920

Adathiány miatt ez év sportteljesítményeiről semmit nem tudunk.

1921

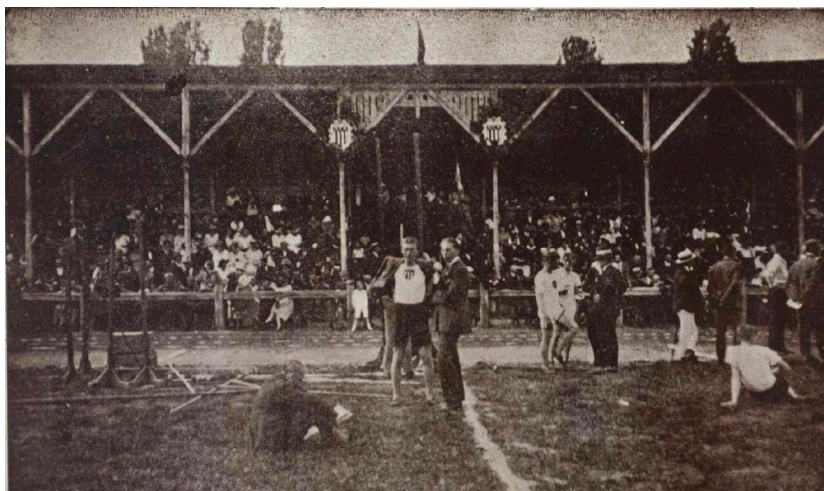
Az NTK alelnöke Szigeti Béla, ki mozgékonyága, áldozatkészsége folytán elévülhetetlen érdemeket szerzett az egyesület vezetésében. Az egyesület főtitkára dr. Szentiványi Árpád.

1922

Az NTK a Bethlen-Kollégium tulajdonát képező sportpályát már több éve bérli. Ez év elején új bérleti szerződés kötött az egyesület és a

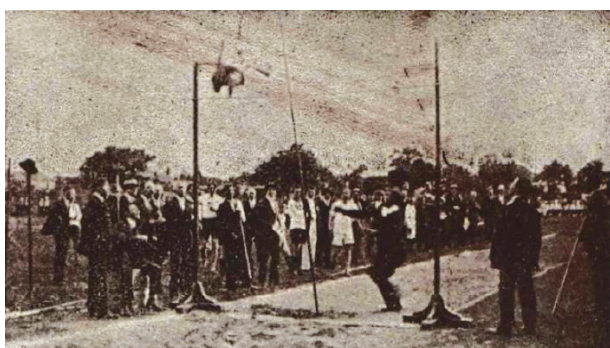
42. Szigeti Béla, vezérigazgató, az NTK alelnöke

43. A nagyenyedi országos atlétikai verseny közönsége

44. Dávid (KAC) diszkoszvetése

45. Vajna István (KAC) országos csúcseredményt ért el rúdugrásban

46. A nagyenyedi országos atlétikai verseny nyertesei

Bethlen–Kollégium között, melyben az NTK állandó jellegű tribün építésére kötelezte magát. A tribün pár hónap leforgása alatt el is készült. Ebben az évben először rendezett az NTK szilveszteri mulatságot.

1923

Ebben az évben létesíti az NTK a tribün előtti páholyokat, a büfét, valamint a salakfutópályát. Ambrozi Mihály tiszteletbeli alelnök adományával a sporttelepet befásítják (a pálya körüli kanadai nyárfákat is ekkor ültetik). Az egyesületi munkában tevékeny részt vesz Szigeti Béla tiszteletbeli

elnök. Az NTK jó erkölcsi és anyagi sikerrel ebben az évben is megrendezte szilveszteri mulatságát. Az egyesületnek az év elején 131 tagja volt, mely létszám az év végére örvendetesen 234-re emelkedett.

Atlétika

Május 13-án rendezi meg az NTK első atlétikai versenyét, melyen öt idegen egyesület is részt vett, összesen 35 atlétával. Az NTK nyolc atlétát állított porondra. Ez a verseny volt az idény első országos versenye. Nevezetessége a versenynek, hogy a KAC kiváló atlétája Vajna István országos csúcseredményt ért el a rúdugrásban, 324 cm-es eredménnyel. A verseny végeredménye a következő volt:

1. KAC – 6 első, 6 második, 3 harmadik díjjal
2. NTK – 4 első, 4 második, 2 harmadik díjjal
3. VSC – 3 első, 3 második, 1 harmadik díjjal

Az év folyamán az NTK néhány versenyzővel még négy atlétikai versenyen vett részt, melyeken három második és két harmadik díjat nyertek atlétái. Több egyesület felhívására október 14-én az NTK idénzáró atlétikai versenyt rendezett, melyen öt idegen egyesület atlétái vettek részt. Nívós verseny volt és szép sikerrel végződött. A versenyen a KAC atlétái érték el a legjobb eredményeket, az NTK-nak két első és két második helyezést sikerült elérnie. Az atlétikai szakosztályt dr. Uray László fáradhatatlanul, kiváló hozzáértéssel vezette s a versenyek rendezésében a legnagyobb nehézségeket is sikeresen oldotta meg.

Labdarúgás

A Nagyenyedi Testgyakorlók Köre labdarúgó csapata résztvett a kolozsvári kerület 1922–1923. évre kiírt II. osztályú bajnokságában. A csapat dicséretreméltó fejlődésről tett tanúbizonyságot s már az őszi forduló eredményei azt mutatták, hogy az NTK egyik legjogosabb aspiránsa a bajnokságnak. A tavaszi idény kezdetével bár nem a legjobb felkészültséggel, de azért a megelőző őszi mérkőzésekben merített erős bizalommal és nemes buzgalommal állott ki a csapat a bajnoki mérkőzésekre. Helyét derekasan megállotta, veretlenül nyerve meg a kolozsvári kerület 1922–1923. évre kiírt II. osztályú bajnokságát. A bajnokság folyamán az NTK lejátszott tíz mérkőzést, megnyert hét mérkőzést, három mérkőzést pedig eldöntetlenül végződött. Adott összesen 24 gólt és kapott öt gólt. A bajnokságot 17 szerzett ponttal nyerte. A kerületi labdarúgó vezetőség értetetlen okokból az NTK igazságosan kivívott dicsőségét hivatalosan nem ítélte meg (az 1924. évben a bajnokság még nem volt hivatalosan az NTK-nak megítélve) s emiatt nem soroztatott az egyesület az I. osztályba. Teindel Arnold és Farkas Béla elismerésre méltó munkát fejtettek ki a labdarúgó szakosztály vezetésében, mint intézők.

Úszás

Az NTK két volt ifjúsági tagja, ifj. Asztalos Kálmán és Asztalos Sándor résztvettek a KAC úszóversenyén s egy első meg egy második díjat nyertek.

Tenisz

Az NTK nívós teniszversenyt rendezett szeptember 7–9. között a város sétatéri pályáin, 14 versenyző részvételével. A verseny levezetését dr. Szentiványi Árpád látta el.

Korcsolyázás

A városi jégpályát ebben az évben az NTK tartotta fenn. Kiváló szakismerettel működött Török Ferenc szakosztályvezető.

Kerékpározás

Ezen szakosztályt Vass Ferenc vezette s szeptember 16-án egy népünnepély keretében nívós bemutatót tartott a sporttelepen.

Természetjárás

A szakosztály három nagy kirándulást rendezett: a Székelykőre, a Remetei-sziklaszorozshoz és a szolcsvai búvópatakhhoz. Mindhárom szépen sikerült s a résztvevők száma kb. 25–35 volt. A szakosztályt dr. Szentiványi Árpád vezette.

1924

Az NTK ezévi közgyűlésén választják az egyesület elnökévé Szigeti Bélát. Főtitkárnak dr. Uray László választott.

Atlétika

Az atlétikai szövetség a párizsi olimpiára kiküldendő atléták kijelölése végett ez év tavaszán az NTK-val rendeztette meg válogató versenyét. A válogató verseny, mely egyben idénynyitó atlétikai verseny volt, szépen sikerült.

Labdarúgás

A múlt évi őszi forduló után az NTK a harmadik helyet foglalta el a bajnokságban.

1925*Atlétika*

A szakosztály szép fejlődését igazolja az a körülmény, hogy a három országos atlétikai verseny közül az elsőnek rendezésével a Sportközponti bizottság az NTK-t bízta meg akkor, amikor a másik két verseny rendezésének jogát kizárólag a maga számára tartotta fenn. Az NTK ifjúsági atlétáinak Erdélyben más nevük és érdemeik vannak. Az egyesület versenyein a KAC–U–KKASE–Haggibor–MSE–Dacia–Braşovica–ATE–TAC–Vulkán–UCASP, sőt bukaresti egyesületek is résztvettek. Az NTK résztvett saját versenyein kívül a KAC, Vulkán és TAC versenyein. Az eredmény nyolc első díj, öt második díj és hat harmadik díj. Az első díjak közül hármat országos csúcseredmények mellett nyert (ifjúsági gerelyvetés, távolugrás és 4 × 100 m váltófutás).

Labdarúgás

Az NTK első csapata az év folyamán lejátszott 28 mérkőzést, melyek közül megnyert 12 mérkőzést, elvesztett tíz mérkőzést és hat mérkőzésben eldöntetlenül játszott. Az adott gólok száma 39, a kapott góloké pedig 37 volt.

A csapat a régi jó nivójáról kétségtelenül hanyatlott. Ennek oka, hogy sok jó játékos eltávozott, egyrésze pedig a játékosoknak nem tartózkodott itt állandóan s így rendszeres edzéseket a csapat tartani nem tudott. A csapat régi szép napjaira emlékeztető játék volt a TSC-vel tartott barátságos mérkőzés, melyet az NTK 3:1 arányban nyert meg. Hasonló szép játék volt a Solvay (Marosújvár) elleni mérkőzés, melyet 5:1 arányban nyert meg az NTK. Az ifjúsági labdarúgó csapat hat mérkőzést játszott, melyből nyert ötöt, eldöntetlen volt egy, tehát egy ízben sem volt legyőzött fél.

Úszás

Az úszósport-megfelelő hely hiányában egyes NTK tagok egyéni tevékenységére szorítkozott. Versenyzőink egy kolozsvári és egy marosvásárhelyi országos versenyen vettek részt, három bajnoksággal és egy első, meg három második díjjal tértek haza.

Tenisz

Hivatalosan ebben az évben alakult meg az NTK tenisz szakosztálya. Ez év tavaszára készült el az egyesület két tenispályája a sporttelepen, melyek szakértői vélemények szerint a legmagasabb kívánalmakat is teljesen kielégítik, jó megépítettségükkel. A két pályán 80 játékos tudott naponta játszani. Az egyesületnek ebben az évben kb. 92 tényleges teniszjátékosa volt.

47. Strandolók a húszas évek elején

Korcsolyázás

A kedvezőtlen időjárás miatt csupán egy pár hétig sikerült a sporttelepen elfogadható jégpályát létesíteni.

Tekézés

Az NTK a sporttelepen tekepályát épített, néhány lelkes sportbarát bőkezűségének és munkáságának segítségével.

1926

Az NTK-nak 354 tagja van. Vezetőségének teljes névsora a következő: elnök Szigeti Béla bankigazgató, alelnök dr. Harmath János magántisztviselő, főtitkár dr. Uray László ügyvéd, titkár Novac Ferenc tisztviselő, főpénztáros Lőrincz József tisztviselő, pénztáros Lázár Jenő kereskedő, jogtanácsos dr. Uray László ügyvéd, orvos dr. Fülöp Ferenc főorvos, háznagy Szabó Lajos kereskedő, jegyzők Ravay N. Gyula és Borsos Endre tisztviselők, ellenőrök Solymosy Bálint és Nagy Domokos tisztviselők.

A szakosztályok vezetői a következők voltak: labdarúgás Fenichel Endre kereskedő, atlétika és tenisz dr. Uray László ügyvéd, kerékpár Vass Ferenc borbély, természetjárás dr. Szentiványi Árpád tiszttviselő, vívás Bakcsi Sándor tiszttviselő, torna Rapp Károly tanár, korcsolyázás Bányay Máté tiszttviselő, teke Kovács Miklós tiszttviselő. Csapatkapitány Tárnok Lajos lakatos.

Az NTK leigazolt labdarúgó játékosai (január 13. adat) a következők: Kiss Károly magántiszttviselő, Kónya András kereskedő, Román Tibor mechanikus, Lőrincz Béla egyetemi hallgató, Ferenci István mechanikus, Szabó Ambrus magántiszttviselő, Bartha Károly mechanikus, Banca Remus állami tiszttviselő. Említésre méltó, hogy az NTK ízléses kiállítású, tartalmas naptárt adott ki ebben az évben.

1927

Az NTK-nak az év folyamán összesen 351 tagja volt, ebből alapító tag 32, pártoló tag 49, rendszeres tag 178 és ifjúsági tag 92.

Torna

Ez év tavaszán alakult meg a tornászcsapat, vezetője Bakcsi Sándor volt. A csapat női tagjai lelkes odaadással és szép eredménnyel dolgoztak. A csapat július 17-én az NTK mulatság tornászdelutáján mutatkozott be s ha szerény keretek között is, de olyan szép eredményt ért el, mely nemcsak a Nagyenyedhez hasonló városok, hanem nagyvárosok sportegyletei előtt is követendő példa volt. A tornászcsapat működését a tél folyamán is folytatta, hetenként kétszer, a Bethlen-Kollégium tornacsarnokában.

Atlétika

Augusztus 25-én Vaday László NTK tag résztvett a Vulkánban megtartott atlétikai versenyen s az egyesület színeit diadalra vitte, második helyet harcolva ki magának a 100 és 200 méteres síkfutásokban, valamint harmadik helyet a gerelyhajításban.

Labdarúgás

Ezen a téren hanyatlás állott be, mert anyagi fedezet hiányában az NTK nem tudott labdarúgó csapatot szervezni.

Úszás

Az egyesület úszószakosztálya élénk munkát fejtett ki ebben az évben. A versenyzők a következő eredményeket érték el:

- Tomai Károly a 100 méteres mellúszásban II. helyezést ért el a KAC úszóversenyén (a kolozsvári Diana fürdőben zajlott le). Július 17-én a kolozsvári strandon megtartott kerületi bajnoki úszóversenyen:
- 50 méteres ifjúsági hátúszásban Szücs Sándor I. helyezést ért el, 44 másodperces idővel, ugyanezen versenyszámban Szücs Béla III. helyezést.
- 100 méter ifjúsági mellúszásban Szücs Béla II. helyezést.
- Műugrásban Tomai Károly I. helyezést.
- 3 × 50 m ifjúsági vegyes stafétában a résztvett hét egyesület közül az NTK III. helyezést ért el.

Augusztus 7-én a KAC által Kolozsváron rendezett Pusztafi vándordíj- és országos úszóversenyen az NTK úszói a következő eredményeket érték el:

- 100 m ifjúsági mellúszásban Tomai Károly II., Szücs Béla III. helyezés.
- 100 m ifjúsági hátúszásban Szücs Sándor I. helyezés.
- 3 × 50 m ifjúsági stafétában a résztvett 11 egyesület közül az NTK II. helyezést ért el. Ezen a versenyen pontok arányában az NTK IV. helyen végzett.

A marosvásárhelyi országos bajnoki úszóversenyen Tomai Károly harmadik díjat nyert, Tomai Iduska pedig az 50 m hölgy mellúszásban szintén harmadik díjat.

Tenisz

Az egyesület teniszjátékosai az év folyamán három versenyen vettek részt. A Bethlen–Kollégium által rendezett református testvérintézetek közti tornaversennyel kapcsolatos teniszversenyen az NTK ifjai egyesben és az ifjúsági párosban elnyerték az első, valamint a második díjakat.

Augusztus 4–6. között az NTK öt játékosal vett részt a TSC (Torda) által rendezett Torda–Nagyenyed városközi teniszversenyen. Az NTK játékosainak itt egy helyezést sem sikerült elérniük. Augusztus 26–28. között ellenmérkőzésként az NTK rendezte meg a Nagyenyed–Torda városközi teniszversenyt, melyre Aranyosgyéres játékosai is hivatalosak voltak. A versenyen mintegy 18 játékos vett részt. Sajnos az eső a verseny nyugodt lefolyását nagyon gátolta. Eredmények a következők voltak:

Férfi páros	1. Csutak Andor TSC
	2. Ifj. Müller Jenő NTK
Férfi páros	1. Ifj. Müller Jenő, Székely Ödön NTK
	2. Csutak Andor, Weress TSC
	3. Papp, Botz NTK és Gogoman, Tutsek TSC
Női egyes	1. Popescu A.
	2. Szászné
	3. Zarándy
Női páros	1. Szászné, Müller Pintyő NTK
	2. Bodrogi Baby, Müller Anita NTK

Tekézés

A szakosztályban aránytalanul kedvezőtlenebb eredményt mutatott fel ebben az évben, mint a megelőzőben. Ebben az évben alakul meg az NTK vívószakosztálya, valamint a birkózó szakosztály is, mely egy tornászdélután keretében mutatkozik be szép sikerrel.

48. A tekepálya a sporttelepen 1927-ben

1928

Az NTK június 3-án országos atlétikai versenyt rendezett, mely csekély anyagi, de annál jótékonyabb erkölcsi eredménnyel zárult. A labdarúgó szakosztály ebben az évben is a marosvásárhelyi kerületi bajnoki mérkőzésekre is benevezett. A természetjáró szakosztály néhány hangulatos kirándulást rendezett Nagy Károly vezetése mellett. Ebben az évben a tisztikar tagjai a következők: elnök Szigeti Béla, alelnök dr. Harmath János, főtitkár Nagy Károly, titkár Novac Ferenc, főpénztáros Lőrincz József.

1929

Egyesületünk élete általánosságban különösebb megmozdulások nélkül folyt le, mondhatjuk programszerűen. Úgy az ifjú nemzedék, mint a város közönsége – ellenére annak, hogy a nagyvilág a sport szeretetét és a lelkesedést valósággal önti az emberekbe, értem alatta a hatalmas propagandát – nem mutatja azt a fejlődést, amit joggal elvárhatnánk.”⁷⁹

Az NTK tagjainak száma (értve alatta az alapító, rendes, pártoló és ifjúsági tagokat) az év folyamán 330 volt.

Atlétika

Az NTK ebben az évben is megrendezte az ország első atlétikai versenyét. Gondos előkészítés után, mely elsősorban Novac Ferenc titkár érdeme, a verseny igen szépen sikerült. A versenyen öt idegen egyesület vett részt: KAC (Kolozsvár), Universitatea (Kolozsvár), Dacia, Jiul, AAC (Arad). A résztvevő atléták száma több volt ötvennél s így már maga a népes mezőny is kedves látványt nyújtott. Az NTK részéről a következő versenyzők érték el helyezéseket:

- 1500 m hcp síkfutásban Leoveanu 120 m előnnyel harmadik hely.
- 400 gátfutásban Bartha második hely.
- 4 × 100 m váltófutásban NTK 3. hely.
- Rúdugrásban Tomai Károly második hely, 303 cm-es eredménnyel.

Június 2-án a KAC (Kolozsvár) országos atlétikai versenyén vettek részt atlétáink s eredményesen szerepeltek. A következő eredményeket érték el:

100 m síkfutás	2. Dobolyi NTK
200 m hcp síkfutás	3. Dobolyi NTK (5 m előnnyel)
100–200–300–400 m váltófutás	3. NTK
magasugrás hcp	3. Gerendi NTK 170 cm (20 cm előnnyel)
távolugrás	3. Dobolyi NTK (594 cm)
rúdugrás	2. Tomai Károly NTK (285 cm)

Június 9-én a KKASE (Kolozsvár) országos atlétikai versenyén vettek részt az NTK versenyzői s a következő eredményeket érték el:

⁷⁹ 1929. évi főtitkári jelentésből.

100 m síkfutás	3. Dobolyi NTK
200 m síkfutás	3. Dobolyi NTK
400 m síkfutás	3. Vadász Kálmán NTK
3000 m síkfutás	3. Kuchelbacher NTK
4 × 1500 m váltófutás	2. NTK 22 perc 54 mp
100 m gátfutás	3. Bartha NTK
400 m gátfutás	3. Bartha NTK
Távolugrás hcp	1. Mărgineanu NTK (80 cm előnnyel)
Rúdugrás	3. Tomai Károly NTK
Súlydobás hcp	2. Dobolyi NTK (2 m előnnyel)

Június 21-én az NTK házi atlétikai versenyt rendezett.

„Sajnos azonban a közönség részvétlensége miatt a verseny nem érhetette el azt az erkölcsi és anyagi sikert, amire egyesületünk vezetősége számított. Atlétáink a tőlük kitelhető legjobbat igyekeztek adni, hogy eredményes munkásságukat siker koronázza.”⁸⁰

Ezen verseny tulajdonképpen tizes küzdelem (dekatlon) volt. Eredménye a következő:

1. Fülöp Gyula	7600 pont
2. Bakó László	7150 pont
3. Gerendi Gyula	6918 pont
4. Tomai Károly	6040 pont
5. Leoveanu Dumitru	5110 pont
6. Demeter M.	1500 pont

A többi külön versenyszámok eredményei a következők voltak:

100 m síkfutás	1. Vadász Kálmán 11,9 mp. 2. Fülöp Gyula 3. Bán Mihály
200 m síkfutás	1. Vadász Kálmán 23,3 mp. 2. Fülöp Gyula 3. Bán Mihály
400 m síkfutás	1. Leoveanu Dumitru (10 m előnnyel) 2. Bán Mihály (10 m előnnyel) 3. Vadász Kálmán 6 mp (előny nélkül)
1500 m síkfutás	1. Kuchelbacher F. 5 p 17 mp 2. Leoveanu Dumitru 3. Bakó László
Gerelyhajítás	1. Leoveanu Dumitru 45,40 m 2. Fülöp Gyula 42,50 m 3. Bakó László 37,50 m

49. Bakó László

⁸⁰ 1929. évi főtitkári jelentésből.

Labdarúgás

Az NTK az év folyamán lejátszott négy bajnoki és tizenegy barátságos, összesen tizenöt nyilvános mérkőzést. Győzött ötször, eldöntetlenül játszott egyszer és vereséget szenvedett kilencszer. Kapott 49 gólt és adott 26-ot. Az NTK ifjúsági csapata lejátszott öt nyilvános mérkőzést, nyert négyet, veszített egyet. Kapott hét gólt és adott tizenkettőt. Az NTK törpecsapata három nyilvános mérkőzést játszott, megnyerve mind a hármat. Kapott négy gólt és adott kilencet.

Úszás

Augusztus 18-án az MSE (Marosvásárhely) rendezésében megtartott országos ifjúsági bajnoki úszóversenyen Mócsi NTK 200 m női mellúszásban második helyen végzett.

Tenisz

A szakosztálynak ebben az évben 18 rendes és 31 időszaki játékosa volt. Június 17–30. között folyt le Kolozsváron a kerületi teniszbajnokság, melyen Székely Ödön NTK játékos is résztvett és kitűnő eredményeket ért el:

Férfi egyes	1. Farkas Universitatea 2. Renner KAC 3. Székely Ödön NTK és dr. Mețianu Universitatea
Férfi páros	1. Székely Ödön NTK, Rozvan TC 2. Renner–Benedek KAC 3. Szatmári – Diamant TC és Bolintineanu–Farkas U

Június 14–18. között az NTK házi teniszversenyt rendezett. Eredmények a következők voltak:

Férfi egyes	1. Székely Ödön 2. Kolosi László 3. Ifj. Müller Jenő
Férfi páros	1. Fischer Konrád – Székely Ödön 2. Kolosi László – ifj. Müller Jenő
Női egyes	1. Doamna Negoita 2. Benedekné 3. Garda Baba
Női páros	1. Benedekné – Klemné 2. Doamna Negoita – Garda Baba
Vegyes páros	1. Székely Ödön – Doamna Negoita 2. Fischer Konrád – Garda Baba

Augusztus 10–11. az NTK ismét teniszversenyt rendezett, vendégül látva Torda és Marosújvár játékosait. A verseny a három város bajnoki címéért íratott ki. Torda 12, Marosújvár 9 és Nagyenyed

50. Teniszezés a sétatéri pályán

12 versenyzővel indult. Az NTK játékosai e versenyen a nagyobb rutinnal bíró tordai játékosokkal szemben gyengébb eredményt értek el. Eredmények:

Férfi egyes	2. Székely Ödön
Férfi páros	2. Székely Ödön – ifj. Müller Jenő
Női páros	2. Grünfeld – Sallak
Vegyes páros	3. Székely Ödön – Salamon és Fischer Konrád – Garda Baba

Tekézés

A tekeosztály fényes tevékenységet fejtett ki, a városban egyenesen dédelgetetté vált.

1930

Az NTK tagjainak száma (alapító, rendes, pártoló és ifjúsági tagokkal együtt) az év végén 311-et tett ki. Az egyesület hagyományos szilveszter estjét az idén is megrendezte, mely anyagilag nem sikerült, de erkölcsiükben annál jobban.

Atlétika

Június 22-én az NTK országos atlétikai versenyt rendezett, mely igen szép eredménnyel járt. Az egyesület atlétái által elért eredmények a következők voltak:

400 m síkfutás	2. Leoveanu
800 m síkfutás	2. Leoveanu
1500 m síkfutás	2. Leoveanu
4 × 100 m váltófutás	2. NTK
Svéd váltófutás	2. NTK
Magasugrás hcp	3. Makai
Távolugrás ifjúsági	1. Gheorghiade
Távolugrás	2. Mathias
Rúdugrás	3. Tomai Károly és Harmath Lajos
Súlylökés	2. Micu
	3. Horváth Zoltán
Diszkoszvetés	2. Horváth Zoltán
Gerelyhajítás	2. Leoveanu

Tomai Károly az NTK rúdugró atlétája az év folyamán több országos versenyen vett részt s szép eredményeket ért el:

- Június 8-án Kolozsváron, a kerületi atlétikai bajnokin II. helyezést.
- Szeptember 28-án Bukarestben, országos atlétikai versenyen II. helyezést.
- Október 12-én Marosvásárhelyen, a Mureş országos atlétikai versenyén I. helyezést.
- Október 19-én Kolozsváron, bemutató atlétikai versenyen II. helyezést.

51. Az NTK csapata

Labdarúgás

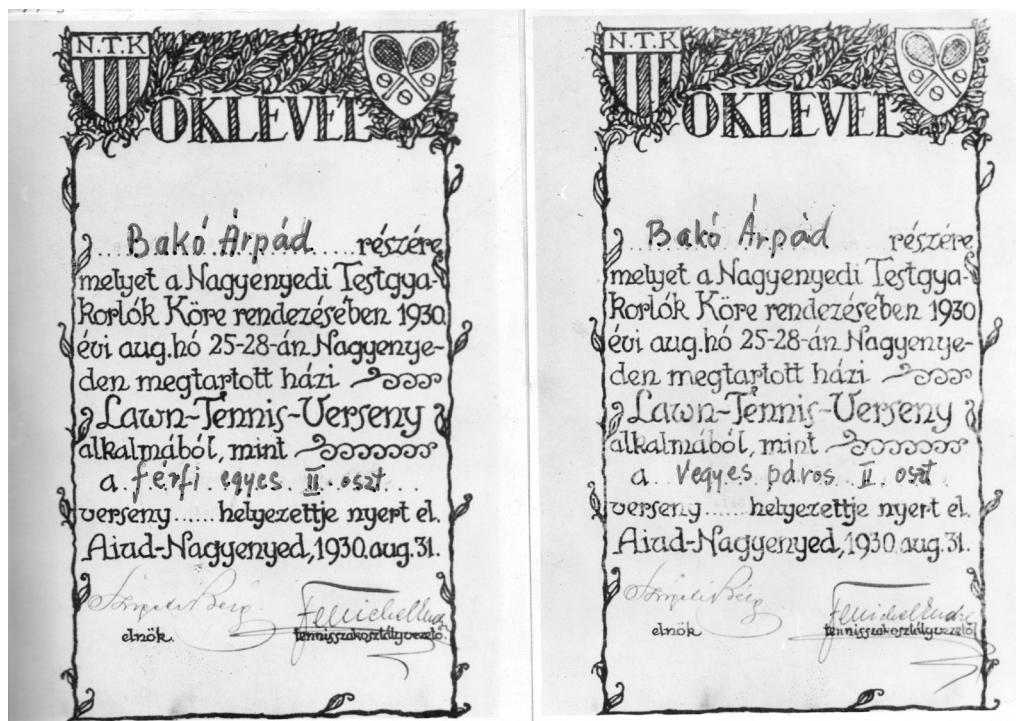
Az NTK labdarúgó csapata résztvett a tordai alkerület őszi bajnoki mérkőzésein. Az eredmény siralmas volt, minden mérkőzését elvesztette. Városi közönségünk sem érdeklődött a labdarúgó sport iránt s ezek miatt az egyesület labdarúgó csapatát feloszlatta. Különben a labdarúgó csapat 14 mérkőzést játszott, melyeken 29 gólt adott és kapott 39-et. Az ifjúsági labdarúgó csapat nyolc mérkőzést játszott, győzött négy mérkőzésen, veszített hármat s eldöntetlen volt egy. Adott 32 gólt és kapott 26-ot.

Úszás

Tomai Károly az egyesület törekvő úszója résztvett a Kolozsváron tartott bajnoki úszóversenyen, július 27-én és műugrásban III. helyezést ért el.

Tenisz

A szakosztály működő tagjainak száma egész éven keresztül 86 volt. Rendezett két házi és egy városközi mérkőzést a játékosok résztvettek egy nemzetközi és két vidéki mérkőzésen. A nemzetközi mérkőzésen II. osztályú férfi párosban egy harmadik díjat és a II. osztályú férfi egyesben ugyancsak egy harmadik díjat nyert Székely Ödön. A vidéki mérkőzésen az NTK játékosai megnyerték az I. osztályú férfi egyes első és második díját, valamint az I. osztályú férfi páros első díját.

52. Bakó Árpád oklevele az 1930. augusztus 25–28. tartott házi lawn tennisz versenyről

Tekézés

A szakosztály működését május 10-án kezdte meg. Augusztus 2–16. között az NTK tekeversenyt rendezett, lanyha érdeklődés mellett. A verseny eredménye a következő volt:

1. Dezső József
2. Maár László
3. Vass Ferenc

Természetjárás

A szakosztály az év folyamán a következő kirándulásokat rendezte:

- Június 15-én 22 résztvevővel a csáklyai római fürdőkhöz.
- Június 30-án 38 résztvevővel Tordára és a Tordai-hasadékhoz.
- Július 19–20-án 26 résztvevővel a Detonátára.
- Augusztus 22-én 20 résztvevővel a Székelyköre.
- Szeptember 7-én a Magyarigen közelében lévő Jézer tóhoz.

Az NTK többi szakosztályai az 1930. év folyamán semmi megemléítésre méltó munkát nem végeztek.

1931

Az NTK súlyos anyagi gondokkal küzd, aminek következtében a sporttevékenység ellanyhul. Az Enyedi Hírlap május 10., 16. száma az egyesület válságos helyzetéről így ír:

„Amint szomorúan tapasztaljuk, sportéletünk az idei szezonban a legszomorúbb képet adja. (...)

A vezetőség látva ezen súlyos hibákat, nem tudott más megoldást találni, mint azon szakosztályok beszüntetését, amelyek semmi produktív munkát nem tudnak felmutatni és az egyesület úgyszólván súlyos anyagi helyzetét csak még súlyosbítanak. Ezen okok figyelembevételével az idei sportszezonban csak a tenisz, turisztika s kugliosztályok fognak működni.”

Az NTK évi rendes közgyűlését június 27-én tartotta a sporttelepen. „Szomorú képét kaptuk az enyedi sportéletnek ezen a közgyűlésen, ami semmi esetre sem tudható az egyesület vezetőségének hibájául. A közönség passzív magatartása, a játékosok, sportolók komolytalansága hozta ezt a szomorú eredményt.”⁸¹

Május 24-én a helybeli Principele Mircea jótékonyági egyesület egy impozáns sportünnepélyt rendezett. „A gazdag és változatos műsort a tagok kis gyermekei, továbbá a leányiskolák és Titu Maiorescu Líceum növendékei szolgáltatták. Az ünnepély az enyedi társaságból összeállított oldboy football mérkőzéssel fejeződött be.”⁸²

A nyár folyamán épül az új városi strand, a gőzfürdő tőszomszédságában, azon a területen, amelyet régebben korcsolyapálya létesítésére használtak. Az ünnepélyes megnyitás augusztus 9-én volt. Az NTK sporttelepi tekepályája is ebben az évben adatott át a közhasználatnak.

Atlétika

A helybeli 6. Vadászzászlóalj május 21-én az NTK sporttelepén atlétikai versenyt rendezett. Az NTK június 7-én rendezett egy propaganda atlétikai versenyt, melyen szépszámu atlétagárda indult. A versenyen a Bethlen–Kollégium, a 6. Vadászzászlóalj, a Titu Maiorescu Líceum, az Ipariskola és az NTK atlétái vettek részt. A jól sikerült verseny részletes eredményei a következők voltak:

100 m síkfutás (11 induló)	1. Fülöp Gyula NTK 12 mp 2. Bakó Árpád Bethlen–Kollégium
200 m síkfutás	1. Fülöp Gyula NTK 25,2 mp 2. Grünfeld Andor 6. Vadászzászlóalj
400 m síkfutás	1. Grünfeld Andor 6. Vadászzászlóalj 59 mp 2. Leoveanu Dumitru 6. Vadászzászlóalj
1500 m síkfutás	1. Popa Virgil 6. Vadászzászlóalj 2. Puskás István NTK
4 × 100 m váltófutás	1. Bethlen–Kollégium 51,5 mp 2. Titu Maiorescu Líceum
magasugrás	1. Bakó Árpád Bethlen–Kollégium 158 cm 2. Nagy Lóránd Bethlen–Kollégium 154 cm
távolugrás	1. Bakó Árpád Bethlen–Kollégium 569 cm 2. Székely 6. Vadászzászlóalj
hármassugrás	1. Székely 6. Vadászzászlóalj 11,16 m 2. Bakó Árpád Bethlen–Kollégium 11,13 m
rúdugrás	1. Tomai Károly NTK 302 cm 2. Harmath Lajos NTK 272 cm
súlylökés	1. Bakó Árpád Bethlen–Kollégium 10,58 m

⁸¹ Enyedi Hírlap I. (1931/26) július 19.

⁸² Enyedi Hírlap I. (1931/19) május 31.

- gerelyhajítás
2. Stan 6. Vadászászlóalj
 1. Leoveanu Dumitru 6. Vadászászlóalj 44,90 m
 2. Trif Titu Maiorescu Líceum (a gerely a hivatalos súlynál könnyebb volt)

Megemlítem még, hogy az NTK kilenc atlétája résztvett a KAC (Kolozsvár) atlétikai versenyén is.

Labdarúgás

Ebben az évben egy új labdarúgó csapat alakult, a Venus, mely két mérkőzést játszott az év folyamán:

- Május 17-én Tövisen az ottani Mureş csapattal 1:1 (0:0) eredménnyel.
- Június közepén itt helyben a tövisi Mihai Voievod csapattal 2:2 eredménnyel. Ezen a mérkőzésen a mezőny legjobb emberei Mester, Straub István és Bugner voltak; Kiss bíró erélytelenül vezette a játékot.

Május 21-én a helybeli két katona zászlóalj játszott egymással barátságos mérkőzést:

- 6. Vadászászlóalj – Utászászlóalj 2:0 (1:0); Fenichel Endre kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Úszás és vízpoló

Megalakul az NTK úszószakosztálya Fenichel Endre vezetése alatt. Augusztus 9-től kezdve az új városi strandon hetenként háromszor tartanak edzést úszóink. Augusztus 23-án az NTK igen jól sikerült házi úszóversenyt és vízpoló mérkőzést rendezett az új városi strandon. Részletes eredmények a következők voltak:

66 2/3 gyermek mellúszás	1. Selmeczy Artur 1 p. 17,2 mp
	2. Benedek György
	3. Oltean Augustin
100 m ifjúsági mellúszás	1. Kristyóri Béla 1 p 44,4 mp
	2. ifj. Dóczy Ferenc
100 m ifjúsági gyorsúszás	1. Weinrich János 1 p 34,2 mp
Ifjúsági műugrás	1. Lupean Octavian 17,6 pont
	2. Spaniol Ştefan
100 m női mellúszás	1. Reisinger 1 p 56,2 mp
100 m női gyorsúszás	1. Erdős Márta Kolozsvár 1 p 32,2 mp
100 m senior mellúszás	1. Szücs Béla 1 p 35,4 mp
	2. Asztalos Kálmán
100 m senior hátúszás	1. Asztalos Kálmán 1 p 40,6 mp
	2. Szücs Béla
	3. Fischer Andor
200 m senior mellúszás	1. Szücs Béla 3 p 37,6 mp
	2. Fischer Andor
	3. Erdős János
3 × 66 2/3 vegyes staféta	1. C. csapat (Asztalos Kálmán, Asztalos Sándor, Szücs Béla)
	2. A. csapat (Rozenbaum, Fischer Andor, Weinrich János)

53. Víziló mérkőzés a nagyenyedi strandon

Búvárúszás

1. Fischer Konrád 33 1/3 m 28,4 mp
2. Bakó László
3. Popa N.

Senior műugrás

1. Lupean Mircea 26 pont
2. Harmath Lajos

A víziló mérkőzés az A-B csapatok között folyt le. Győzött az A csapat 5:4 (2:2) arányban.

Tenisz

Az NTK teniszszakosztálya május 15-én megkezdte működését. A szakosztály vezetője Fenichel Endre, helyettes Székely Ödön. Július 12-én Székely Ödön NTK résztvett a gyulafehérvári Unirea Egyesület teniszversenyén és szép stílusú játékkal nyerte meg az I. osztályú férfi egyes és az I. osztályú férfi páros versenyszámokat.

Korcsolyázás

A városi strand homokján jégpályát létesítettek, mely december 5-én nyílt meg. Az Enyedi Hírlap december 20-i, 48. száma így ír: „A nagyenyedi strandon ismét élénk sportélet folyik. Csakhogy ezúttal a napos homokon sütkérezők helyett a hidegtől és egészségtől kipirult arcú korcsolyázó párok síklanak a homokra készített elsőrendű jégpályán.”

„Szépszámu közönség előtt, sajnos kevés versenyzővel zajlott le a strandfürdő jégpályáján a karácsony másodnapi korcsolyaverseny. (...) Lassú íveléssel elbógeneznek a közönség előtt: Székely Ödön,

*Asztalos Kálmán, Lengyel György, Székely István, Ács Géza, majd a hölgyek: Nagy Margit, Székely Irénke, Selmeczi Gabi. A korcsolyaverseny nívóját hatalmas lendülettel emelte a vendégként itt tartózkodó Pușcaș Liviu CFR tisztviselő, az országos korcsolyabajnokság többszörös második helyezettje. (...) A versenyzők, akik kivétel nélkül megállták helyüket, kellemes látványban részesítették a közönséget, tudásukkal és tehetségükkel valóban kiérdemelték a tapsot. Ki kell emelnünk Székely Ödönt, az NTK jégszakosztály vezetőjét, aki nemcsak a tenispályán, de a jégen is jelentős sikert aratott.*⁸³

Az NTK természetjáró szakosztálya ebben az évben egyike volt a legintenzívebben működő szakosztályoknak.

1932

Az NTK-nak ebben az évben 186 tagja volt, melyből 24 alapító, 132 rendes, 26 pártoló és négy ifjúsági tag. Szeptember 4-én az NTK műsoros estélyt rendezett az Iparos Önképzőkörben.

Atlétika

Szeptember 11-én rendezte meg első ízben az NTK atlétikai versenyét Nagyenyed város bajnokságaiért. Tomai Károly, Bakó László, Grünfeld Andor, Fülöp Gyula, Mohai Imre, Nagy Lóránd és Bakó Árpád NTK atléták eszméje volt ezen verseny, a bajnokság szabályzatát ők készítették és ők szervezték meg ezen első ilyenmű versenyt is. Részletes eredmények a következők voltak:

100 síkfutás	Bajnok Bakó Árpád 11,9 mp 2. Mătăchescu 3. Fülöp Gyula
200 m síkfutás	Bajnok Grünfeld Andor 24,4 mp 2. Fülöp Gyula 3. Mikó
400 m síkfutás	Bajnok Grünfeld Andor 56,4 mp 2. Leoveanu Dumitru 3. Rapp
800 m síkfutás	Bajnok Grünfeld Andor 2 p 24 mp 2. Angyal Andor 3. Zabolay
1500 m síkfutás	Bajnok Angyal Andor 5 p 2 mp 2. Leoveanu Dumitru 3. Pataki
4 × 100 m váltófutás	Bajnok I. csapat (Bakó Árpád, Nagy Lóránd, Grünfeld Andor, Fülöp Gyula) 49,2 mp 2. 6. Vadászszászlóalj csapata

54. Bakó Árpád a rajtvonalnál 1932-ben

⁸³ Enyedi Hírlap II. (1932/1). január 1.

magasugrás	Bajnok Bakó Árpád 161 cm 2. Nagy Lóránd 3. Nagy G.
távolugrás	Bajnok Bakó Árpád 6 m 2. Bugner 3. Nagy Lóránd
hármassugrás	Bajnok Bakó Árpád 11,74 m 2. Bugner 3. Bán Mihály
súlylökés	Bajnok Bakó Árpád 11,98 m 2. Fülöp Gyula 3. Mikó
diszkoszvetés	Bajnok Mohai Imre 30,79 m 2. Bakó Árpád 3. Leoveanu Dumitru
gerelyhajítás	Bajnok Leoveanu Dumitru 43,74 m 2. Fülöp Gyula 3. Bán Mihály

Bakó Árpád résztvett az Országos Ifjúsági Atlétikai Bajnokságokon, melyet Temesváron tartottak augusztus 21-én. Eredményei a következők voltak: magaugrás I. hely, súlylökés I. hely és távolugrás III. hely. 1932. szeptember 17–18. Bakó Árpád résztvett Bukarestben Románia Atlétikai Bajnokságán és magasugrásban 165 cm-es eredménnyel III. helyezést ért el.

Labdarúgás

Az NTK labdarúgó szakosztálya ebben az évben sem működött. Igen erős iramú és élvezetes mérkőzés volt június 5-én a 6. Vadászszáslóalj és a CS Blaj (Balázsfalva) csapatai között. Győzött a helybeli 6. Vadászszáslóalj 5:2 (2:0) arányban. Bíró Fenichel Endre volt.

Úszás és vízpoló

Az NTK úszószakosztályának ebben az évben 22 működő tagja volt, kik hetenként kétszer tartottak edzést a városi strandon. A vízpoló csapat is állandóan edzette magát, A és B csapattal. Az év folyamán két propaganda vízpoló mérkőzést játszottak saját csapataikkal és tartottak egy házi úszóversenyt. A városi strandfürdő június 5-én nyílt meg. Július 17-én szép eredménnyel és elég szép számú közönség jelenlétében folyt le az NTK által rendezett úszóverseny és vízpoló mérkőzés. A versenyen résztvett a kolozsvári Universitatea teljes úszógárdája.

55. Bakó Árpád a súlylökése 1932-ben

„A megjelent közönség nagy élvezettel gyönyörködött a versenyekben. Sajnos enyedi induló kevés volt, ami nem válhat dicsőségünkre. Igen szép és élvezetes volt a vízipóló mérkőzés, amelyet az Universitatea csapata nyert meg 4:0 gólaránnyal. Vízipóló játékosainknak minden elismerés és dícséret játékukért.”⁸⁴

Ezen versenyen az NTK-ból helyezést nyertek az ifjúsági számokban: ifj. Kristyóri Béla, ifj. Dóczy Ferenc és Benedek György. A műugrásban az egyesület színeiben indult Lupean Mircea és harmadik díjat nyert.

Tenisz

Az NTK teniszszakosztálya az év folyamán kielégítően működött, 42 működő tagja volt. Rendezett két házi versenyt.

A július 30–31-én rendezett házi verseny eredményei a következők:

Ifjúsági férfi egyes	1. Lupeanu N. 2. ifj. Dóczy Ferenc 3. Nagy György
Ifjúsági férfi páros	1. ifj. Dóczy Ferenc – Nagy György 2. Lupeanu – Juhász
Férfi egyes senior	1. Székely Ödön 2. Erdélyi Emil 3. Ifj. Müller Jenő és Maxa Valér
Férfi páros senior	1. Székely Ödön – Maxa Valér 2. Ifj. Müller Jenő – Erdélyi Emil 3. Ifj. Bodrogi János – dr. Fenichel Ferenc
Női egyes senior	1. Irk Mina 2. Benedekné 3. Dombra Kozák és Lupeanu Tuca
Vegyes páros senior	1. Székely Ödön – Dombra Kozák 2. Ifj. Müller Jenő – Irk Mina

Az összes játékosokon általános haladás volt észlelhető. A sikerült verseny rendezése ifj. Müller Jenő érdeme.

Korcsolyázás

Február 21-én igen sikerült korcsolyaversenyt rendezett az NTK a strandfürdőn létesített pályán. Szép számú közönség előtt, számos résztvevővel folyt le a verseny. Eredmények a következők voltak:

Gyorskorcsolyázás (3 kör)	1. Bertalan Titu Maiorescu Líceum 1 p 2 mp 2. Székely Ödön NTK 1 p. 2,2 mp 3. Pușcaș Aurel 1 p 3,7 mp
Gyorskorcsolyázás (5 kör)	1. Székely Ödön NTK 2 p 27,4 mp 2. Gruia Erich Titu Maiorescu Líceum és Bonzi D. Titu Maiorescu Líceum

⁸⁴ Enyed Hírlap II.(1932/31) július 31.

56. NTK érem 1932-ből

57. NTK érem 1932-ből

Ifjúsági férfi műkorcsolyázás
Senior férfi műkorcsolyázás

1. Gruîța Erich Titu Maiorescu Lîceum

1. Pușcaș Aurel 115 pont
2. Székely Ödön 155 pont

Női műkorcsolyázás

1. Krecsák Magda
2. Ráskay Ella

Páros műkorcsolyázás

1. Krecsák Magda – Székely Ödön
1. Ráskay Ella – Székely Ödön

A bíráló bizottság tagjai: Mócsi G. Miklós, dr. Vancea Victor és Török Ferenc voltak. A verseny rendezését Székely Ödön végezte.

Tekézés

Ebben az évben az NTK tekeszakosztálya élénk tevékenységet fejtett ki. Az NTK tekepályán a hétnek meghatározott napjain különböző társaságok rendeztek teke összejöveteleket. Az Iparos Önképzőkör új tekepályát épített, mely június 12-én nyílt meg. Szeptember 17-én mérkőzött az Iparos Önképzőkör pályáján az NTK és az Iparos Önképzőkör csapata, győzött az utóbbi. Szeptember 24-én ugyanezen csapatok között az NTK pályán volt mérkőzés, mely alkalommal ugyancsak az Iparos Önképzőkör csapata győzött. Október 1-én az NTK az Iparos Önképzőkör idősebb csapatával és a Sârbu vendéglői csapattal játszott. Az NTK mindkét mérkőzést elvesztette. Október 6-án az NTK legyőzte a Sârbu vendéglői csapatot. Október 8-án az NTK öreg csapata szép győzelmet aratott az Iparos Önképzőkör csapata felett.

Természetjárás

Az NTK természetjáró szakosztályának vezetője Török Ferenc volt. A szakosztály a következő kirándulásokat rendezte:

- Május 28-án két teherautón 21 résztvevővel a Bedellői–cseppkőbarlanghoz.
- Június 25–26-án 24 résztvevővel az Aranyosfői (Szkerisórai)–jégbarlanghoz.
- Július 10-én 20 résztvevővel a Remetei–sziklaszoroshoz.
- Július 24-én 38 résztvevővel a Tordatúri- és Tordai–hasadékhoz.
- Szeptember 18-án a Bethlen–fához és a Szabadedőre.

1933

58. Török Ferenc, az NTK természetjáró szakosztályának vezetője

Az NTK május 6-án tartotta évi rendes közgyűlését.

„A régi tisztikar, mely hosszú ideig nagy sikerrel vezette városunk sportéletét, lemondott s kérte, hogy kilenc évi munkássága után egy új, ifjabb gárda vegye át az egyesület vezetését. A közgyűlés a lemondást elfogadta, Szigeti Béla volt elnököt eddigi sportmunkásságának elismerésül örökös díszelnökké választotta s helyében elnökké városunk agilis mérnökét: Datky Bélát kérte fel. Az egyesület alelnöke Szeidl János, főtitkára Fenichel Endre, titkára Nagy Miklós, főpénztárosa Unghy Mihály, pénztárosa Benkő József lett.”⁸⁵

Az NTK tagok létszáma ebben az évben közel százszal emelkedett.

Atlétika

Az NTK atlétikai szakosztályának vezetője Bakó László. Nagyenyed atlétikai bajnokságaiért a szokásos évi versenyt az NTK augusztus 27-én rendezte meg.

„Pár számot kivéve általában gyenge eredményt értek el atlétáink, a tréning hiány miatt, meg a közvetlen verseny előtti eső miatt felázott talaj is nagyban befolyásolta a teljesítményeket. A versenyen a Kolozsvári Atlétikai Club (KAC) atlétái is indultak vendégként, igen szép helyezéseket értek el, akik az NTK értékes tiszteletdíjait kapták. Legszebb eredmény a magasugrásban volt, ahol Bakó Árpád 175 cm-es ugrásával csupán 2 cm-el maradt el saját országos ifjúsági rekordjától.”⁸⁶

Részletes eredmények a következők voltak:

100 m síkfutás

Bajnok Bakó Árpád 11,3 mp

2. Fülöp Gyula

Versenyen kívül 1. Tému Ottó KAC 24 mp

400 m síkfutás

Bajnok Grünfeld Andor 55 mp (csúcseredmény)

2. Leoveanu Dumitru

Versenyen kívül 2. Tému Ottó KAC

800 m síkfutás

Bajnok nincs, 1. Spaniol Ștefan 2 p 30,7 mp

⁸⁵ Enyedi Hírlap III. (1933/20) május 14.

⁸⁶ Enyedi Hírlap III. (1933/36) szeptember 3.

	2. Grünfeld Andor
1500 m síkfutás	Versenyen kívül 1. Boldis László KAC 2 p. 24 mp 1. Spaniol Ștefan 2. Leoveanu Dumitru
110 m gátfutás (versenyen kívül)	Versenyen kívül 1. Boldis László KAC 4 p. 55,5 mp 1. Bartha Pál 20,7 mp 2. Nagy Lóránd 26,4 mp
4 × 100 m váltófutás	Bajnok nincs, 1. NTK kombinált csapata (Grünfeld Andor, Nagy Lóránd, Mohai Imre, Bakó Árpád) 50,3 mp KAC 50,6 mp
magasugrás	Bajnok Bakó Árpád 175 cm (csúcseredmény) 2. Nagy Lóránd 153 cm
távolugrás	Bajnok nincs, 1. Nagy Lóránd 548 cm 2. Bakó Árpád 530 cm 3. Erényi Miklós 423 cm
hármassugrás	Bajnok nincs, 1. Bakó László 10,40 m 2. Spaniol Ștefan 10,19 m 3. Boldis László KAC 8,85 m
rúdugrás	Bajnok Bakó Árpád 298 cm (csúcseredmény) 2. Balázs Zsigmond 280 cm 3. Harmath Lajos 260 cm
súlylökés	Bajnok nincs, 1. Bakó László 9,80 m 2. Csipkés Károly 8,38 m
diszkoszvetés	Versenyen kívül 1. Marian Aurel 11,35 m Bajnok Mohai Imre 28,15 m 2. Leoveanu Dumitru 23,18 m
gerelyhajítás	Versenyen kívül 1. Marian Aurel 33,45 m Bajnok Leoveanu Dumitru 39,51 m 2. Bán Mihály 35,18 m 3. Csipkés Károly
	Versenyen kívül 1. Marian Aurel 43,45 m

Szeptember 24-én négy kilométeres mezei futóversenyt rendezett az NTK. Útirány a következő volt: sportpálya,⁸⁷ Vasút utca,⁸⁸ Baromvásár utca,⁸⁹ Tövis utca,⁹⁰ Főtér,⁹¹ Magyar utca,⁹² Malom utca,⁹³ Vasút utca, sportpálya. A verseny eredménye a következő:

1. Spaniol Ștefan ASA
2. Demeter NTK
3. Leoveanu Dumitru 6. Vadászzászlóalj.

⁸⁷ Ma Metalul Stadion a Teilor utcában. (szerk. megjegy.)

⁸⁸ Ma Iuliu Maniu utca. (szerk. megjegy.)

⁸⁹ Ma Ecaterina Varga utca. (szerk. megjegy.)

⁹⁰ Ma Tudor Vladimirescu utca. (szerk. megjegy.)

⁹¹ Ma Cuza Vodă tér. (szerk. megjegy.)

⁹² Ma Transilvaniei utca. (szerk. megjegy.)

⁹³ Ma Morii utca. (szerk. megjegy.)

59. Bakó Árpád magasugrása. Kolozsvár, 1933.

60. Bakó Árpád magasugrása, Bukarest, 1933.

61. Az Atlétikai Balkán Játékok megnyitója

Ebben az évben Bakó Árpád országos viszonylatban több kiváló eredményt ért el. Ezek a következők:

1. 1933. május 12–24. Temesváron az egyetemek közötti versenyen a magasugrást országos ifjúsági csúcseredménnyel, 171 centiméterrel nyerte. II. helyezést ért el kalapácsvetésben 31,93 méterrel és III. helyezést helyből magasugrásban 131 centiméterrel.

2. 1933. augusztus 20-án Predeálon az országos ifjúsági bajnokságon a magasugrást 177 centiméteres új országos csúcseredménnyel nyerte. Súlylökésben 10,60 méteres eredménnyel második volt.

3. 1933. szeptember 17-én 174 centiméteres eredménnyel II. helyezést ért el

Románia Atlétikai Bajnokságain, holtversenyben az ugyancsak 174 centimétert ugró Panajothal. Kalapácsvetésben 34,60 méteres eredménnyel harmadik volt.

4. Mint a román válogatott tagja, résztvett az október 1–8. között lebonyolított Atlétikai Balkán Játékokon Athénban. A verseny előtt két nappal edzés közben erős térdizület rándulást szenvedett, így volt kénytelen versenyezni és 170 centiméteres eredményével nem került az első hat helyezett közé. Ebben az időben csaknem minden versenyen könnyedén ugrotta a 174–177 centiméteres magasságokat, amivel már II. helyezést is elérhetett volna. Kalapácsvetésben ötödik volt, 28,19 méteres eredménnyel.

Labdarúgás

Április hó folyamán újjáalakul az NTK labdarúgó csapata. A szakosztály vezetője Balogh Jenő bőrkereskedő lett. Május 1-én NTK – Voivodul Mihai (Tövis) 4:2 (1:2).

„Bár a csapat minden egyes tagja teljes tudását s erejét vitte a küzdelembe, mégis külön ki kell emelnünk az idősebb Bugnert, Szabót, Maximot, Nicolát és az ifjabb Székelyt. (...) Székely Ödön, aki az első félidőben erős lámpalázzal küzdő kapust leváltotta, bravúros s minden helyzetben dicsérendő lélekjelenlétről tanúskodó, biztos kapusnak bizonyult, szintén külön elismerést vívott ki.”⁹⁴ A mérkőzést Szücs vezette nagy nyugodtsággal és tárgyilagosan.

Május 7-én az NTK ellenmérkőzést játszott a tövisi Voivodul Mihai csapattal s ez alkalommal vereséget szenvedett 2:0 arányban. Május elején a helybeli 6. Vadászszászalaj 6:2 arányban legyőzte az NTK-t. Május 25-én NTK–KMSC (Kolozsvár) 1:1: „A kolozsváriak közül a két hátvéd érdemel említést, míg az NTK minden egyes játékosa dicséretet érdemel. Különösen jeleskedett a kapus, aki elszánt, bravúros védelméért sok tapsot kapott. A nagyszámú közönség előtt lezajlott mérkőzést Szücs bíró vezette.”⁹⁵

Oldboy mérkőzés volt május 28-án az NTK és az Iparos Önképzőkör csapatai között, eredmény 2:2.

Június 4-én az NTK 3:1 arányban vereséget szenvedett az aranyosgyéresi Sodronyipar csapattól. Az Enyedi Hírlap június 11-i, 24. száma így ír a mérkőzésről: „A bíró elfogultsággal telített első félidőben az NTK állandó fölényben volt, de a bíró minden gól-lehetőséget

62. Az NTK és ASA labdarúgócsapata 1933-ban

64. Az NTK labdarúgócsapata 1933-ban

63. Az ASA labdarúgócsapata 1933-ban

⁹⁴ Enyedi Hírlap III. (1933/19) május 7.

⁹⁵ Enyedi Hírlap III. (1933/22) május 28.

megakadályozott, ellenben egy kétes ok miatt ellenünk tizenegyest ítélt. Az NTK vezetőséget erre bíróléváltást eszközölt. A második féldőben a játék eldurvult s így állították be a végeredményt. Házi csapatunk derekasan közdött a nap hőisével, Lengyellel s Kotrával, Koglerrel egyetemben.”

Július 23-án NTK – Haggibor (Kolozsvár) 3:2 (0:2). Az NTK a következő összeállításban játszott: Domokos, Tamás, Székely, Szabó, Gámenczy, Maxim, Varga, Nicola, Bugner, Mulea. A gólokat Nicola (2) és Bugner lőtték. Július 30-án ismét szép győzelmet aratott az NTK, 3:1 (0:0) arányban verve az SC Kolping csapatát. *„Balogh bíró jóakarattal, de egy kissé bizonytalanul vezette a mindvégig heves iramú mérkőzést. Az NTK góllövői Maxim (2) és Mulea voltak.”*⁹⁶

Szeptember 3-án CFR (Tövis) – NTK 3:1, a tövisi csapat gyulafehérvári játékosokkal volt megerősítve. Bíró Bondor volt. Szeptember 8-án az NTK főiskolás hallgatói legyőzték a helybeli vadász- és utaszzászlóalj tisztjei csapatát. A játékosok közül kitűntek: Schuster kapitány és Nicolau hadnagy, az NTK főiskolásoknál pedig a Szűcs fiúk, Mohai és Székely Ödön. A mérkőzést Bedeleanu kapitány vezette. Szeptember 10-én NTK – Helybeli főiskolások 8:1 (2:0). Az NTK legjobbjai Gámenczy, Maxim, Bugner II. és Maksay voltak, míg a főiskolások közül Szűcs S., Maxa és Balázs tűntek ki.

Ebben az évben fiatal román sportolók, élén Mărgineanu Gheorgheval, elhatározták, hogy román sportegyesületet alakítanak. Az egyesület alapszabályait dr. David Nicolae ügyvéd, későbbi polgármester állította össze. Az új egyesület neve Asociațiune Sportivă Axente Sever (ASA). Működését győzelemmel kezdte, ugyanis szeptember 17-én 3:1 (2:1) arányban verte az NTK-t. Bíró Bondor volt.

*Az újonnan megalakult ASA csapata a kezdet nehézségeit, a tréning nehézségeit nagy ambícióval pótolta, jó kezekben lévő vezetés mellett szép jövőnek néz elébe.”*⁹⁷

Szeptember 24-én Viktória (Kolozsvár) – NTK 5:4 (4:2). A kolozsvári csapatban több más kolozsvári egyesület kiváló játékosa is játszott. Bíró Szűcs volt. Szép és sportélvezetet nyújtó mérkőzés volt október 1-én az NTK és KAC (Kolozsvár) között. Győzött az NTK 5:1 arányban. Az NTK a következő összeállításban játszott Domokos, Ménessy, Székely, Szöts, Maksay, Szabó, Bugner I., Bugner II., Nicola, Szolga, Maxim. Tartalékok Gámenczy, Varga és Káló voltak. Az NTK góljait a következők lőtték: Bugner II. (2), Maxim, Szolga és Varga. A mérkőzést teljes objektivitással és pontossággal vezette Szűcs. Október 8-án NTK – Sticla (Torda) 2:0 (0:0). Szép és élvezetes játék volt, vezette Balogh Jenő. A gólokat Bugner II. és Nicola V. lőtték. Október 15-én újabb szép győzelmet aratott az NTK a Kolozsvári KMSC fölött 8:2 (5:1) arányban. Az NTK csapatában minden egyes játékos tudása legjavát adta. Az NTK góljait Bugner II. (2), Bartha (2), Bugner I., Szolga, Maksay és Maxim lőtték. Jó bíró volt Szűcs. Október 29-én az NTK – România kombinált csapata (Kolozsvár) 3:1 (2:1). *„A România küldhetett volna jobb csapatot is, akkor talán elkerülhette volna a vereséget. Szűcs a megszokott jó bíró volt.”*⁹⁸

November 5-én NTK – Újságírók (Kolozsvár) 1:1 (1:0). Az NTK a következő felállításban játszott: Domokos, Székely, Ménessy, Szabó, Maksay, Szöcs, Maxim, Szolga, Nicola, Bugner II., Bugner I. A vezető NTK gólt Bugner I. lőtte. Ugyancsak november 5-én játszott az ASA a tövisi Voivodul Mihai csapattal és győzött 2:1 arányban.

⁹⁶ Enyedi Hírlap III. (1933/32) augusztus 6.

⁹⁷ Enyedi Hírlap III. (1933/39) szeptember 24.

⁹⁸ Enyedi Hírlap III. (1933/45) november 5.

Az NTK 1933. évi összesített labdarúgó eredményei

Május 1.	NTK	Voivodul Mihai (Tövis)	4:2 (1:2)
Május 7.	NTK	Voivodul Mihai (Tövis)	0:2
Május	NTK	6. Vadászszászlóalj Nagyenyed	2:6
Május 25.	NTK	KMSC (Kolozsvár)	1:1
Május 28.	NTK	Iparos Önképzőkör Nagyenyed	2:2
Június 4.	NTK	Sodronyipar (Aranyosgýeres)	1:3
Július 23.	NTK	Haggibor (Kolozsvár)	3:2 (0:2)
Július 30.	NTK	SC Kolping	3:1 (0:0)
Szeptember 3.	NTK	CFR (Tövis)	1:3
Szeptember 8.	NTK	Vadász és Utászszászlóalj tisztjei Nagyenyed	?
Szeptember 10.	NTK	Főiskolások Nagyenyed	8:1 (2:0)
Szeptember 17.	NTK	ASA Nagyenyed	1:3 (1:2)
Szeptember 24.	NTK	Viktoria (Kolozsvár)	4:5 (2:4)
Október 1.	NTK	KAC (Kolozsvár)	5:1
Október 8.	NTK	Sticla (Torda)	2:0 (0:0)
Október 15.	NTK	KMSC (Kolozsvár)	8:2 (5:1)
Október 29.	NTK	România (Kolozsvár)	3:1 (2:1)
November 5.	NTK	Újságírók (Kolozsvár)	1:1 (1:0)

Játszott 18 mérkőzést, győzött kilencszer, döntetlent ért el háromszor, vereséget szenvedett hatszor. Adott 49 gólt és kapott 36-ot.

Az NTK által lejátszott labdarúgó mérkőzésekről hiányos adatok állottak rendelkezésemre és ez a magyarázata annak, hogy az Enyedi Hírlap 1934. április 1-i, 14. számában Balogh Jenő, az NTK labdarúgó csapatának intézője az 1933. év összesített labdarúgó eredményeit a következőképpen tünteti fel: játszott 24 mérkőzést, győzött 11-szer, döntetlent ért el négyszer, vereséget szenvedett kilencszer. Adott 59 gólt és kapott 53-at.

Az ASA 1933. évi összesített labdarúgó eredményei

Szeptember 17.	ASA	NTK (Nagyenyed)	3:1 (2:1)
November 5.	ASA	Voivodul Mihai (Tövis)	2:1

Játszott két mérkőzést, győzött kétszer. Adott öt gólt és kapott kettőt.

Úszás és vízpoló

Az NTK úszószakosztályának vezetője Szeidl János. Az év folyamán 16 állandó tagja volt a szakosztálynak. A városi strandfürdő június 18-án nyílt meg. Július 23-án vízpoló mérkőzés volt a városi strandfürdőn az NTK és a kolozsvári Haggibor csapatai között. 3:2 (2:1) arányú szép győzelmet aratott az NTK, mely a következő összeállításban szerepelt: Kristyóri, Fesztinger, Bakó László, Fischer, Weinrich, Harmath, Popa.

„Az NTK a mérkőzés megnyerését főleg gyorsaságának köszönhetette. Mindkét félidőben biztosan vezett és játékával a nézőközönségnek szép látványt nyújtott. A gólokat Fesztinger Jenő (2) és Harmath László (1) lőtték.”⁹⁹

⁹⁹ Enyedi Hírlap július 30., 31. sz.

Augusztus 27-én az Universitatea (Kolozsvár) 11:1 arányban győzte le az NTK-t. „Az Universitatea csapata minden egyes helyzetet kihasználva, kitiünő úszói révén minden egyes esetben eredményes. Különösen Orosz, Paşca, Aranyosy, akik különben a gólokon is osztoztak, voltak a csapat legjobb emberei. Az NTK egyetlen gólját Weinrich János dobta. A meccset Koncz Rudolf kolozsvári tanár kifogástalanul vezette.”¹⁰⁰

Ezen mérkőzés előtt az NTK ifjúsági utánpótlás csapatai játszottak egymást között.

65. A vízipóló csapat a nagyenyedi strandon

Tenisz

Az NTK teniszszakosztálya április 15-én kezdte meg működését, vezetője Fenichel Endre és helyettese Székely Ödön volt. Az évi rendes közgyűlés után (május 6.) a szakosztály vezetője Székely Ödön lett. Július 23-án Nagyenyed–Gyulafehérvár városközi teniszverseny volt, melyet Nagyenyed csapata nyert meg 9:4 arányban. A helybeli csapat minden tagja jól szerepelt, a hölgyteniszezők is sikerrel megállották helyüket. Július 30-án volt a visszavágó mérkőzés, melyet ismételtén a nagyenyedi csapat nyert meg 7:4 arányban.

Kerékpározás

Az NTK szeptember 24-én országúti kerékpár versenyt rendezett több kolozsvári versenyző részvételével. A kolozsvári versenyzők a KKASE, KMSC és România egyesületek színeiben küzdöttek. Részletes eredmények a következők voltak:

I. Csoport (főversenyzők, távolság 30 km)	1. Simon România 1 ó 40 p 46 mp
	2. Albert KMSC
	3. Kovács Géza NTK
II. csoport (haladók, távolság 26 km)	1. Jakab KMSC 1 ó 3 p 48 mp
	2. Simon KMSC
	3. Jagamos România
III. csoport (kezdők, távolság 20 km)	1. Hatvani KKASE 41 p 5 mp
	2. Russu România
	3. Gârbiceanu KMSC
IV. csoport (enyediek, távolság 20 km)	1. Turzai János NTK 43 p. 45 mp
	2. Erényi Miklós NTK
	3. Fesztinger Jenő NTK

¹⁰⁰ Enyedi Hírlap szeptember 3., 36 sz.

66. Országúti kerékpárverseny, 1933. szeptember 24.

Az NTK kerékpározó szakosztálya két csapatkirándulást is rendezett: július 23-án kilenc taggal Intregáldra és szeptember 9-én 12 taggal a Tordai-hasadékhoz.

Tekézés

A nyár folyamán kezdődik meg az NTK új, fűthető tekehelyiségének építése a sporttelepen. A pálya a nemzetközi szabályoknak megfelelőleg készült és november 9-én volt ünnepélyes megnyitása.

Természetjárás

Az NTK természetjáró szakosztályának működése az előző évekhez viszonyítva nagy visszaesést mutat.

1934

Az NTK évi rendes közgyűlését március 24-én tartotta a sportpályán lévő téli tekéző helyiségben. Nagy érdeklődés mellett zajlott le az NTK fennállásának húsz éves jubileumi ünnepe, május 20–21-én.

„Vasárnap délelőtt kegyeleti staféta volt az NTK elhalt elnökei sírjához. Incze Miklós volt polgármester sírjánál Datky Béla elnök, Székely János volt kollégiumi tornatanár sírjánál dr. Harmath János alelnök mondott beszédet. (...) Este díszközgyűlés volt, amelyen nagy számban résztvettek a régi és jelenlegi

*tagok. (...) Közgyűlés után ismerkedés, majd társas vacsora következett s azon több lelkes pohárköszöntő hangzott el.*¹⁰¹

Az NTK június 12-én tartott választmányi ülésen nagy elfoglaltságára való hivatkozással lemondott Szeidl János, az egyesület alelnöke.

Torna

Szépszámu közönség előtt mutatkozott be a Șoimii Carpaților országos tornász bajnoksapat, április 22-én, Morariu Albin vezetése mellett. A tornabemutató a sporttelepen volt.

„Dacára annak, hogy a tornaszerek nem voltak kifogástalanok, mégis szebbnél szebb mutatványokat produkáltak, melyeket a közönség lelkesen megtapsolt. Különösen szépek voltak Morariu Albin gyűrü mutatványai. A tornászbemutatónak megvolt az erkölcsi eredménye, hogy az NTK tornászcsapata újra erőre kapott és a tornászszakosztály Papp Károly vezetése mellett szorgalmas edzésbe kezdett.”¹⁰²

Az NTK húsz éves jubileumi ünnepe alkalmával május 20-án Koncz gyulafehérvári tornászcsapat korláton és nyújtón végzett bámulatos, nagy tornászszakszeregre valló szép mutatványokat. Június elején már szép haladást mutat az NTK újonnan megalakított tornászcsapata, Papp Károly vezetése alatt. Július 29-én a református és római katolikus férfiszövetségek által rendezett iskolanap keretében délután népiünnepély volt a sporttelepen, melyen a római katolikus elemi iskola, majd a református gyakorló iskola növendékei mutattak be igen ügyes tornagyakorlatokat zenekísérettel.

Szeptember 9-én az NTK tornászversenyt rendezett. Eredmények a következők voltak:

gyűrű	1. Polanek Alfréd
	2. Polanek János
	3. Székely Endre
korlát	1. Székely Endre
	2. Mélász János
	3. Gámenczy Gerő
nyújtó	1. Zabolai Sándor
	2. Mélász János
	3. Ott Zoltán
összesített szertorna	1. Harmath Lajos

Az NTK újjászervezett tornászcsapata szeptember 16-án este a sporttelepen reflektorvilágítás mellett bemutató estét tartott. *„Lelkes, fegyelmezett és szorgalmas munkával, aránylag rövid idő alatt meglepő eredményt ért el a tornászszakosztály. (...) A talán még soha nem látott szép számú közönség meleg elismeréssel jutalmazta a jól sikerült precíz mutatványokat.*”¹⁰³

December 9-én és 10-én az NTK tornászcsapata ismét esti bemutatót tartott a Bethlen-Kollégium tornacsarnokában.

„A páros szereken bemutatott kötött és szabadon választott gyakorlatokban a szertornászok tudásuk legjavát csillogtatták meg. A csapat tagjai: Harmath Lajos, Polanek Alfréd, Székely Bandi, Gámenczy

¹⁰¹ Enyedi Hírlap IV. (1934/22) május 27.

¹⁰² Enyedi Hírlap IV. (1934/18) április 29.

¹⁰³ Enyedi Hírlap IV. (1934/39) szeptember 23.

67. Kegyeleti váltófutás

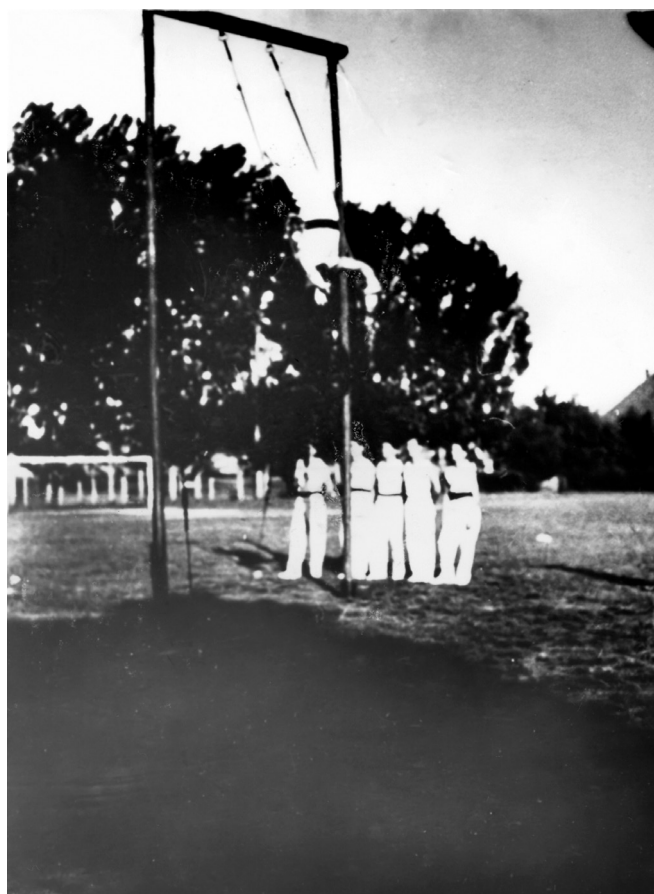
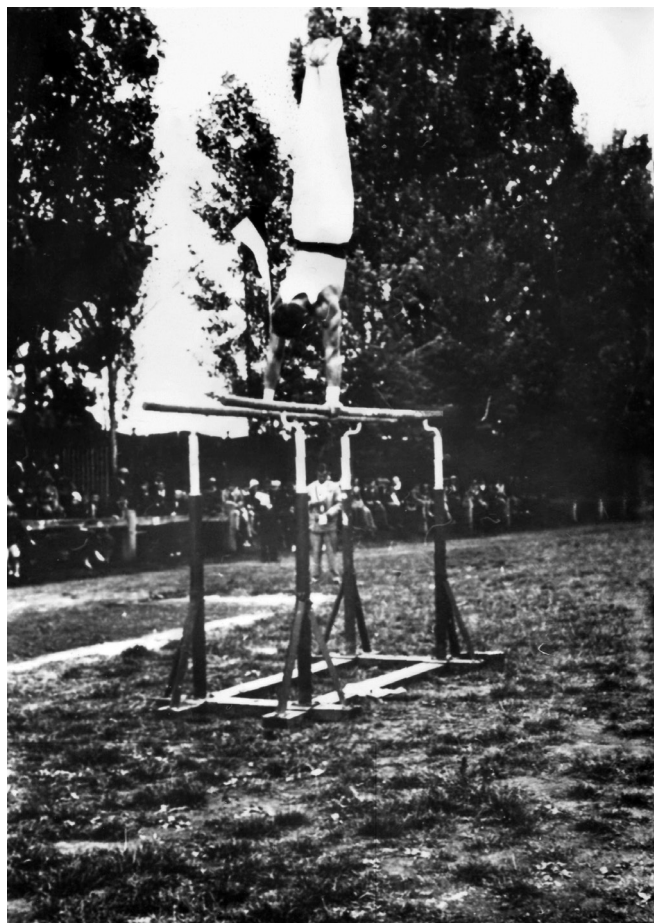

68. Datky Béla megemlékezése Incze Miklós volt NTK elnök sírjánál

69. Mélász György koszorúz Incze Miklós volt NTK elnök sírjánál

70-73. A gyulafehérvári tornászok bemutatója, 1934

Zoltán, Mélász György, Polanek II. és III., valamint a kezdő Bomba megérdemelték a zuhogó tapsokat. Külön meg kell emlékeznünk a tornászcsapat lelkéről, Papp Károly szakosztályvezetőről, aki határtalan ambícióval fokozza a fiúk lelkesedését és tornaszeretetét.”¹⁰⁴

Atlétika

Az NTK húsz éves jubileumi ünnepe alkalmával május 21-én atlétikai verseny is volt a KAC (Kolozsvar) és az NTK atlétai részvétele mellett. Június 24-én az NTK és a helybeli Vadászszászalóalj közösen sportünnepséget rendeztek, melyen az olimpiai váltófutást az NTK csapata nyerte. A csapat összeállítása: Nagy, Mohai, Puskás, Mélász. Az NTK szokásos évi atlétikai versenyét Nagyenyed bajnokságaiért szeptember 9-én rendezte. Eredmények a következők voltak:

100 m síkfutás	Bajnok Mohai Imre 11,7 mp 2. Nagy Lóránd
200 m síkfutás	Bajnok Mohai Imre 24,7 mp 2. Pena Mihail
400 m síkfutás	Bajnok Grünfeld Andor 55,2 mp 2. Leoveanu Dumitru
800 m síkfutás	Bajnok nincs, 1. Grünfeld Andor 2 p 26,8 mp 2. Spaniol Ștefan
1500 m síkfutás	Bajnok Spaniol Ștefan 4 p 43 mp 2. Demeter Béla
5000 m síkfutás	1. Spaniol Ștefan 2. Demeter Béla
4 × 100 m váltófutás	1. Grünfeld Andor, Nagy Lóránd, Mohai Imre és Bán Mihály csapat
magasugrás	Bajnok nincs, 1. Spaniol Ștefan 153 cm 2. Nagy Lóránd 146 cm
távolugrás	Bajnok Nagy Lóránd 562 cm 2. Spaniol Ștefan 544 cm
hármassugrás	Bajnok nincs, 1. Belu Gelu 10,59 m 2. Pena Mihail
rúdugrás	Bajnok Harmath Lajos 265 cm 2. Spaniol Ștefan 252 cm
súlylökés	Bajnok Gámenczy Gerő 10,17 m 2. Spaniol Ștefan
diszkoszvetés	Bajnok Mohai Imre 31,20 m 2. Leoveanu Dumitru 25,72 m
gerelyhajítás	Bajnok Leoveanu Dumitru 43,93 m 2. Bán Mihály

Bakó Árpád 1934. évi versenyeredményei a következők voltak:

- 1934. április 29, Bukarest. A Testnevelési Főiskola versenyén a magasugrást 176 cm-el nyerte.
- 1934. május 6, Bukarest. A magasugrást 178,5 cm-el nyerte, mely Munténis felnőtt csúcseredménye volt.

¹⁰⁴ Enyedi Hírlap IV. (1934/50) december 16.

- 1934. május 13. Bukaresti Egyetemek Atlétikai Bajnokságai. Magasugrás I. hely 175 cm-el (egyetemi csúcseredmény), rúdugrás I. hely 2,80 m és kalapácsdobás II. hely 31,25 m.
- 1934. augusztus 19, Predeál. Magasugrás I. hely 172 cm-el. Ebben az évben Románia magasugrói között Bakó Árpád foglalta el az első helyet a már említett 178,5 cm-es eredményével.

Labdarúgás

Az NTK labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Március 18-án játszott a Voivodul Mihai (Tövis) ellen és győzött 4:3 arányban. Az NTK góljait Mulea, Maxim és Gámenczy (2) lőtték. A mérkőzést Szücs bíró vezette sok jóakarattal és hozzáértéssel.

74. Kereskedő- és iparosifjak labdarúgó mérkőzése

Március 25-én az NTK szép győzelmet aratott az ASA (Nagyenyed) fölött 2:0 (0:0) arányban. „Egyenlő ellenfelek küzdelme, melyből a szerencsésebb NTK került ki győztesen. Góllövők: Szolga és Bartha. Bíró Barbu (Gyulafehérvár) kifogástalanul vezette le a mérkőzést.”¹⁰⁵

Április 1-én az NTK a kolozsvári Napoca csapatát győzte le 3:2 (1:1) arányban. „A kolozsváriak intelligens, szép játékot mutattak, azonban nem voltak elég mozgékonyak. A szerencsés helyzeteket nyert, de azokat kihasználni nem tudó NTK mozgalmassabb s győzelemre törekvő játékával tűnt ki.”¹⁰⁶ Az NTK góljait

Bugner II. és Maxim rúgták, a harmadik gól tizenegyesből esett.

Április 9-én România (Kolozsvár) – NTK 2:0 (0:0). A România intézősége az első nap sikerelenségét látva (t. i. előző napon a helybeli ASA ellen játszott és eldöntetlen eredményt ért el), letelefonálta az előző nap Kolozsváron játszott főcsapat négy legjobb emberét.¹⁰⁷ A mérkőzésen mindkét csapat remek játékot mutatott. Ezen mérkőzés előtt az NTK II. csapata vereséget szenvedett a helybeli Ifjúsági Keresztyén Egyesület (IKE) csapatától 4:1 arányban.

Április hónapban Balogh Jenő az NTK labdarúgó szakosztályának vezetője tisztségéről lemondott s helyette a szakosztály vezetését egy ötös bizottság vette át. Balogh Jenő továbbra is megmaradt a csapat trénerének.

Április 22-én NTK – Șoimii Carpaților (Kolozsvár) 1:1. A mérkőzést Szücs bíró vezette kifogástalanul.

Tövisen játszott az NTK április 29-én az ottani Voivodul Mihai csapattal. Eredmény 1:1 (1:0) volt. „A második félidőben a Voivodul beállított három pihent CFR játékost és az erősen rámenő

¹⁰⁵ Enyedi Hírlap IV. (1934/14) április 1.

¹⁰⁶ Enyedi Hírlap IV. (1934/15) április 8.

¹⁰⁷ Enyedi Hírlap IV (1934/16) április 15.

játékkal már a 15. percben lerúgták Szőcs I.-et úgy, hogy a mérkőzés végéig nem is tudott lábraállani. (...) Szőcs után rövidesen lerúgják Domokost is.”¹⁰⁸

Május 6-án NTK – Unirea (Gyulafehérvár) 2:1 (0:1). Az Unirea a szebeni alkerület bajnokcsapata volt s dacára annak, hogy az NTK csapata négy tartalékkal állt ki, mégis minden játékosa tudása legjavát adta. Az NTK góljait Szolga és Domokos (tizenegyesből) lőtték. Bíró Kolosi volt.

Május 10-én NTK – KMSC (Kolozsvár) 1:0 (0:0). A mérkőzést Balogh vezette, a győztes gólt Domokos lőtte tizenegyesből.

5:1 (1:0) arányú szép győzelmet aratott az NTK május 13-án a kolozsvári Kolping csapata fölött. Az NTK góljait Naftali (2) és Varga (3) lőtték. „A Kolping szép játékot produkált és nem érdemelte meg a súlyos vereséget. Az NTK támadásait nagy szerencse kísérte. Jók voltak az NTK-ból Naftali, Domokos, Makkai, Ménessy. Varga sok szerencsével játszott. Szücs Béla bíró jól vezette a fair mérkőzést.”¹⁰⁹

Az NTK húsz éves jubileumi ünnepe alkalmával május 20-án a kolozsvári KAC játszott az NTK-val. Győzött az NTK 2:1 arányban. Május 27-én Lónyán¹¹⁰ játszott az NTK egy ottani csapattal és vereséget szenvedett 3:1 arányban. A vereséget a bíró igazságtalansága miatt kapta az NTK. A gólok-ból kettő lesállásból esett.”¹¹¹

Május 28-án Lupényban játszott az NTK egy ottani csapattal és ez alkalommal is vereséget szenvedett 4:2 arányban. „Domokos kapusnak rossz napja volt és ennek következtében kapott ki a csapat.”¹¹²

75. Labdarúgó mérkőzés a sporttelepen

Június 24-én Industria Sîrmei (Aranyosgyéres) – NTK 1:0 (1:0). A mérkőzést Aranyosgyéresen játszották. „A gyéresiek teljesen kapuhoz vannak szorítva, de a bíró rosszhiszemű bíraskodása minden akciót megakaszt. Fiaiink támadást támadásra vezetnek, de eredményt nem tudnak elérni. Baciú bíraskodásán minden jó érzésű ember felháborodott.”¹¹³

Az NTK és a helybeli 6. Vadászszászalaj közösen sportünnepélyt rendeztek június 24-én, melyet szép számú közönség nézett végig. A sportünnepély jövedelme a zászlóalj által a Kőközben épített ház javára lett fordítva. Ez alkalommal a zászlóalj törpe csapata 2:0 (0:0) arányban győzte

¹⁰⁸ Enyedi Hírlap május 6., 19. sz.

¹⁰⁹ Enyedi Hírlap május 20., 21. sz.

¹¹⁰ Lónyaytelep, ma Petrilla város (Hunyad megye) egyik negyede. (szerk. megjegy.)

¹¹¹ Enyedi Hírlap június 3., 23. sz.

¹¹² Enyedi Hírlap június 3., 23. sz.

¹¹³ Enyedi Hírlap július 1., 27. sz.

le az NTK törpe csapatát, 6. Vadászzászlóalj – NTK fő mérkőzés pedig 5:1 (1:1) arányú győzelmet hozott a katonáknak. Bíró Bratinca volt.

A helybeli 6. Vadászzászlóalj július 8-án a sporttelepen jól sikerült sportünnepélyt rendezett, melyen az NTK törpe csapata vereséget szenvedett az ASA törpéitől. Ugyanezen alkalommal játszottak az NTK kereskedők – ASA fiatalság, mely mérkőzésnek eredménye ismeretlen.

Szeptember 16-án Juventus (Marosújvár) – NTK 3:1 (1:1). A mérkőzést Szücs bíró vezette. „A fiatal játékosokkal tartalékolta NTK nagy lelkesedéssel küzdött, de a vendégek jobban bírták az iramot (...) Az NTK legjobbjai Domokos, Szabó I, Mulea és Bugner I. voltak.”¹¹⁴

Elég érdekes volt a november 11-i ASA – NTK mérkőzés, melyet 5:0 arányban az ASA nyert meg. Az ASA-ból kiváltak Mărgineanu, Mulea, Popescu, Cîmpian és Oltean, míg az NTK-ból Domokos, Demeter és Szabó testvérek. A mérkőzést Dincă főhadnagy vezette.

Az NTK 1934. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 18.	NTK	Voivodul Mihai (Tövis)	4:3
Március 25.	NTK	ASA (Nagyenyed)	2:0 (0:0)
Április 1.	NTK	Napoca (Kolozsvár)	3:2 (1:1)
Április 9.	NTK	România (Kolozsvár)	0:2 (0:0)
Április 9.	NTK II.	IKE (Nagyenyed)	1:4
Április 22.	NTK	Șoimii Carpaților (Kolozsvár)	1:1
Április 29.	NTK	Voivodul Mihai (Tövis)	1:1 (1:0)
Május 6.	NTK	Unirea (Gyulafehérvár)	2:1 (0:1)
Május 10.	NTK	KMSC (Kolozsvár)	1:0 (0:0)
Május 13.	NTK	Kolping (Kolozsvár)	5:1 (1:0)
Május 20.	NTK	KAC (Kolozsvár)	2:1
Május 27.	NTK	Egy lónyai csapat	1:3
Május 28.	NTK	Egy lupényi csapat	2:4
Június 24.	NTK	Industria Sîrmei (Aranyosgyéres)	0:1 (0:1)
Június 24.	NTK törpe	6. Vadászzászlóalj törpe (Nagyenyed)	0:2 (0:0)
Június 24.	NTK	6. Vadászzászlóalj (Nagyenyed)	1:5 (1:1)
Július 8.	NTK törpe	ASA törpe (Nagyenyed)	?
Szeptember 16.	NTK	Juventus (Marosújvár)	1:3 (1:1)
November 11.	NTK	ASA (Nagyenyed)	0:5

Játszott 19 mérkőzést, győzött hétszer, döntetlent ért el kétszer, vereséget szenvedett tízszer. Adott 27 gólt és kapott 39-et.

Az ASA labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Március 25-én az NTK-tól szenvedett vereséget 2:0 (0:0) arányban. Erről a mérkőzésről részletesebben fent már beszámoltam. Április 2-án ASA – Napoca (Kolozsvár) 5:0 (2:0). A mérkőzést Bondor bíró vezette.

Április 8-án döntetlenül (0:0) játszott a kolozsvári România csapatával. A vendég együttes erősen tartalékolta volt. A játékot Bondor bíró vezette.

Az NTK húsz éves jubileumi ünnepsége alkalmával május 21-én az ASA a kolozsvári KAC ellen játszott és 4:1 arányú vereséget szenvedett.

¹¹⁴ Enyedi Hírlap IV. (1934/39) szeptember 23.

76. A labdarúgócsapat a nagyenyedi sporttelepen

Július 8-án rendezte a helybeli 6. Vadászzászlóalj sportünnepélyét, melyen az ASA törpe csapata győzött az NTK törpe csapata fölött.

3:1 arányú szép győzelmet aratott az ASA augusztus 5-én a gyulafehérvári Mihai Viteazul csapat ellen. A helybeliek közül Morușca, Radu, Rațiu és Mulea tűntek ki. Maxa Valer a mérkőzést közmegelegedésre, igazságosan vezette le.

Utolsó mérkőzését november 11-én játszott az ASA az NTK ellen és győzött 5:0 arányban. Részletesebben már erről a mérkőzésről is beszámoltam.

Az ASA 1934. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 25.	ASA	NTK (Nagyenyed)	0:2 (0:0)
Április 2.	ASA	Napoca (Kolozsvár)	5:0 (2:0)
Április 8.	ASA	România (Kolozsvár)	0:0 (0:0)
Május 21.	ASA	KAC (Kolozsvár)	1:4
Július 8.	ASA törpe	NTK törpe (Nagyenyed)	?
Augusztus 5.	ASA	Mihai Viteazul (Gyulafehérvár)	3:1
November 11.	ASA	NTK (Nagyenyed)	5:0

Játszott hét mérkőzést, győzött négyszer, döntetlent ért el egyszer, vereséget szenvedett kétszer. Adott 14 gólt és kapott hetet.

Nagyenyed válogatott labdarúgó csapata ebben az évben egy alkalommal játszott, április 11-én, a budapesti Nemzeti csapatával. Soha nem látott nagyszabású közönség nézte végig a Romániában

77. A tribün a sporttelepen, 1934

túrázó budapesti csapat játékát. 2:0 (1:0) arányban győzött a Nemzeti, a mérkőzést Barbu bíró vezette. A mérkőzésről az Enyedi Hírlap április 15-i, 16. száma így ír:

„Megállt az ipar, kereskedelem ezen a délutánon s az utcák csak úgy öntöttek kifelé a közönséget a mérkőzés színhelyére, hova a vidéki autóbuszok is sűrűn jöttek egymásután. (...) A második félidőben néhányan idegeskedni kezdenek s úgy a vendégjátékosok, mint a bíró ellen agresszíven viselkednek, minek következménye lett a 20. percben Radu kiállítása.”

Említésre méltó mérkőzések voltak még:

Április végén IKE (helybeli ifjúsági Keresztyén Egyesület) – Titu Maiorescu Líceum 2:1

Június 8-án a helybeli 6. Vadászszászalóalj által rendezett sportünnepélyen a zászlóalj csapata a gyulafehérvári Mihai Viteazul csapatával játszott és vereséget szenvedett. „A Mihai Viteazul tökéletes győzelmével végződött a játék, mely homogénebb, rutinizáltabb csapat, tökéletesebb összjátékkal. (...) Bondor bírászkodása kitűnő volt.”¹¹⁵

A július 29-i iskolanap alkalmával oldboy labdarúgó mérkőzés volt a református férfiszövetség és a római katolikus férfiszövetség csapatai között. Győztek a reformátusok 3:0 arányban, bíró Datky Béla volt.

Úszás és vízpoló

Augusztus 5-én tartotta az NTK az idény első úszóversenyét és vízpoló mérkőzését a KAC (Kolozsvár) csapatának részvételével. Az NTK csekély számú úszói elég szép eredménnyel szerepeltek. Részletes eredmények a következők voltak:

33 1/3 m fiúgyermek úszás	1. Tamás KAC 24,9 mp
	2. Demeter NTK
	3. Ambrus NTK
33 1/3 m leánygyermek úszás	1. Sulyok KAC
	2. Tomai NTK
	3. Harmath NTK
66 2/3 m gyorsúszás	1. Dózsa KAC 47 mp
	2. Fesztinger Jenő NTK
66 2/3 m hátúszás	1. Dózsa KAC 69 mp
	2. Müller KAC

¹¹⁵ Enyedi Hírlap IV. (1934/29) július 15.

66 2/3 m női gyorsúszás	1. Berecky KAC 67 mp 2. Sulyok KAC
66 2/3 m női mellúszás	1. Pallós KAC
100 m mellúszás	1. Pallós KAC 1 p 36 mp 2. Novotny NTK
200 m gyorsúszás	1. Hána NTK 2. Jámbor KAC
3X66 2/3 m vegyes váltó	1. KAC A csapata 2 p 55,8 mp 2. KAC B csapata 3 p 4 mp 3. NTK
3X33 1/3 m női vegyes váltó	1. NTK – KAC kombinált csapata 2. KAC
Műugrás	1. Dózsa KAC
vízipóló mérkőzés	KAC – NTK 2:1 (0:1)

Szeptember 16-án rendezte az NTK szezonzáró úszóversenyét. Eredmények a következők:

33 1/3 m fiúgyermek úszás	1. Novotny E. 2. Kerekes J. 3. Novotny
66 2/3 m gyorsúszás	1. Fesztinger Jenő 2. Czirner
66 2/3 m hátúszás	1. Fesztinger Jenő 2. Szabó 3. Oltean
100 m mellúszás	1. Novotny 2. ifj. Dóczy Ferenc 3. Benedek
3 × 66 2/3 m vegyes váltó	1. Novotny, Szabó, Czirner csapat

Az NTK öregek vízipóló mérkőzést játszottak az NTK fiatalokkal, eredmény 2:2. A mérkőzést Hána vezette.

Tenisz

Július 15-én NTK – Gyulafehérvár mérkőzés volt. Győzött az NTK 6:3 arányban.

„A mérkőzéseken résztvettek városunkból Irk Mina, Selmeczy Gabi, Erdélyi Emil, ifj. Müller Jenő, Fischer Konrád, Nicolau N. hadnagy és Székely Ödön. A résztvevők mindegyike a legjobb formáját játszotta, mindhárom mérkőzését megnyerte.”¹¹⁶

Az NTK szeptember 15–17. házi teniszversenyt rendezett, melyen a következő eredmények voltak:

Ifjúsági férfi egyes	1. Dóczy Ferenc 2 Rapp Károly
----------------------	----------------------------------

¹¹⁶ Enyedi Hírlap IV. (1934/30) július 22.

Ifjúsági női egyes	1. Krecsák Magda 2. Rácz Bébi
Férfi egyes felnőttek	1. Székely Ödön 2. Erdélyi Emil
Férfi páros felnőttek	1. Erdélyi Emil – ifj. Müller Jenő 2. Székely Ödön – Fischer Konrád
Női egyes felnőttek	1. Székely Sári 2. Nicolau Anca
Vegyes páros felnőttek	1. Erdélyi Emil – Irk Mina 2. Székely Ödön – Selmeczy Gabi

Asztali tenisz

Március 4-én az IKE háziversenyt rendezett. A versenyt Harmath Lajos vezette. Eredmények a következők voltak:

1. Gombos Kálmán, nyert egy aranyplakettet
2. Demeter Béla, nyert egy ezüstplakettet
3. Bitai József, nyert egy bronzplakettet

„A kezdő játékosok között a legnagyobb előhaladást Köble György tett, aki a vigaszdíjat nyerte.”¹¹⁷

Tekésés

Február 16-án az NTK csapatai között tekeverseny volt, melyet a tekeszakosztály keddi csoportja nyert. Az NTK húsz éves jubileumi ünnepe alkalmával május 20-án az NTK csapata 36 fával verte a KAC (Kolozsvár) csapatát. Másnap május 21-én visszavágó mérkőzés volt a két csapat között, melyet azúttal a KAC nyert meg 47 fával. Május 31-én az ASA csapat 105 fával győzte le az NTK-t. Június 6-án az NTK 12 fával legyőzte a SzTT (szerdai tekésők társasága) újonann alakult csapatát. Június 23-án alakul meg az NTK. Botosok és Bohémek teke alosztálya.

Természetjárás

Április 13-án a moziteremben lefolyt alakuló közgyűlésen megalakult városunkban az Erdélyi Kárpát Egyesület (EKE) alsófehérvármegyei tagozata. Elnök lett Datky Béla mérnök, a városi villamosmű vezetője. Alelnökök Deák Ferenc kollégiumi tanár és Szeidl János szállodatulajdonos. Főtitkár Sándor Ferenc, titkár Ráskay Piroska, jegyző Szász Árpád tanár, főpénztáros Unghy Mihály, pénztáros Nagy Zsigmond, ellenőrök Farnos Ella és Tóth László, ügyész dr. Szabó András.

Június 3-án az EKE helyi fiókja kirándulást rendezett a Tordai-hasadékhoz, ahol az EKE aranyosszéki osztálya akkor tartotta az építendő menedékházának alapkövetelését.

78. Szász Árpád

¹¹⁷ Enyedi Hírlap IV. (1934/12) március 11.

79. Ráskay Piroska

80. Datky Béla, az NTK elnöke

ünnepségét. Július 14–15-én ugyan-
csak az EKE helyi
fiókja rendezett egy
kirándulást a sze-
beni havasokban
levő Hohe Rinne¹¹⁸
üdülőtelepre. A
kiránduláson hús-
tag vett részt. Az
utat teherautón tet-
ték meg.

Augusztus 19–
20–21-én az EKE
helyi fiókja és az
NTK természet-
járó szakosztálya
kirándulás rende-
zett 22 tag részvé-
telével Borszékra,

a Gyilkos-tóhoz, a Békási-szoroshoz és Szovátára. A kirándulást Datky Béla elnök vezette. A megtett út 528 km volt.

1935

Március 30-án volt az NTK évi rendes közgyűlése. Az elnöki, főtitkári és főpenztárnoki jelen-
tések egyöntetűen az egyesületnek a nehéz gazdasági viszony mellett is a lassú, de határozott
fejlődéséről számoltak be. A tisztújítás a következő eredménnyel számoltak be: elnök Datky Béla,
alelnök Unghy Mihály, főtitkár Székely Edömér, pénztárnok Winkler István, titkár Csipkés József,
orvos dr. Fülöp Ferenc, ügyész dr. Szabó András, sportfelügyelő Papp Károly, háznagy Király
Jenő, szertáros Szűcs József. Az egyes szakosztályok élére kipróbált, tevékeny vezetők kerültek.

Torna

Az NTK tornaszakosztályának csapata március 24-én tartotta első bemutatóját a Bethlen-
Kollégium tornacsarnokában. Ritmikus szabadgyakorlatokat, a nyújtón páros, egyes és gúla gya-
korlatokat, a svéd szekrényen urgásokat, kúszófa és matola gyakorlatokat, buzogány-, korlát- és
talajtorna gyakorlatokat mutattak be. Egyénileg a szertorna gyakorlatokban kitűnt Székely Endre,
Gámenczy, Mélász és Polanek II. A bemutatót Papp Károly a tornaszakosztály vezetője készítette
elő és vezette le.

Június 9-én az NTK nagyszabású sportünnepséget rendezett, melyen szertorna verseny is
volt. Eredmények a következők:

¹¹⁸ Szebenjuharos vagy Magascscorgó (Păltiniș), Szeben megye. (szerk. megjegy.)

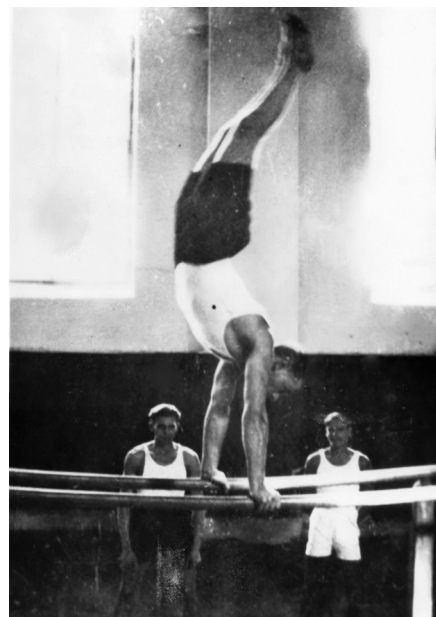
81–82. Az NTK tornabemutatója

nyújtó	1. Székely Endre
	2. Polanek János
	3. Felvinczi Jenő
korlát	1. Székely Endre
	2. Polanek János
	3. Polanek Ottó

Június 22-én este volt az NTK következő tornabemutatója a sporttelepen. A bemutatóról az Enyedi Hírlap június 30-i, 22. száma így ír:

84. Polanek Ottó

83. Polanek János

„A gazdag és változatos műsorban kiünt a csapat fegyelme és pontos, alapos munkája. Nagy tetszést arattak ismételten a ritmikus szabadgyakorlatok, a precízen kidolgozott szer-torna gyakorlatok, gúlák, a svéd-torna és az asztal-ugrások. Az este szenzáció-számba menő meglepetését a világító buzogánygyakorlatok képezték. (...) A bemutató érdekességét és értékét növeli az, hogy Enyeden szerepelt Erdélyben először tornász-csapat világítóbuzogányokkal, a bevált kísérletnek tehát úttörő jel-lege is van. A műsort a reggeli órákig tartó tánc követte.”

Az NTK tornászcsapata ezt a bemutatót megismételte július 21-én este, telt tribün előtt, a sporttelepen. „A nyújtón és a korláton Székely most is bebizonyította tudását, úgyszin-tén a három Polanek testvér közül Polanek II. és III. mutattak

fejlődést. Debreczeni, aki most mutatkozott be, szintén értékes tagja a tornászgárdának. Felvinczi és Tokos, akik kezdők, szép fejlődést mutattak. Az ugró számoknál kitűnt Bertalan, aki labdaköny-nyedséggel, rendkívül szabályos testtartással ugrott. (...) A jól sikerült bemutatót hangulatos vacsora és tánc követte. (...) A tornászszakosztály eredményes működéséért elismerés illeti Papp Károly szakosztályvezetőt.”¹¹⁹

A július 28-i iskolanapon, melynek keretében délután a sporttelepen a felekezeti iskolák növendékei zenés, énekes felvonulással és tornagyakorlatokkal szerepeltek, az NTK tornászcsapata válogatott tornagyakorlataival gyönyörködtette a közönséget Papp Károly szakosztályvezető irányítása mellett.

Az év utolsó tornabemutatóját december 15-én tartotta az NTK tornászcsapata, az Iparos Önképzőkör nagytermében. „A kitűnő tornászok közül ki kell emeljük Székely Endre teljesítményét nyújtón: óriáskör előre és hátra, elsőrendű kézállás. Polanek János szintén a nyújtón az óriáskörrel mutatott szépet, valamint talaj-léghengerei voltak tökéletesek. Debreceni László könnyed svéd stílusával tűnt ki. (...) Polanek Ottónál különösen nagy fejlődés tapasztalható, aki a nyújtón és nagyszerű léghengereivel tűnt ki. Felvinczi Jenő is már kinőtt a kezdők sorából a nyújtón is, léghengerei és talajvetődései szintén jól sikerültek. Kelemen Márton: talajon léghengerei, átvetődései voltak tökéletesek, korláton pedig az óriás-átfordulásával aratott nagy sikert.”¹²⁰

Ezt a bemutatót is Papp Károly szakosztályvezető tanította be és vezényelte. December 31-én NTK szilveszter est volt az Iparos Önképzőkör termeiben. Ez alkalommal tornászaink ismét bemutatták tudásukat, t. i. a szilveszter est műsorát Papp Károly tornászai kezdték meg korlátmutatványokkal. Az estély jól sikerült, a termek zsúfolásig voltak telve a szórakozó közönséggel.

Atlétika

Ebben az évben az NTK két atlétikai versenyt rendezett. Az első a június 9-i sportünnepség alkalmával volt, a Kolozsvári Atlétikai Club (KAC) részvételével. Eredmények a következők voltak:

100 m síkfutás	1. Temu KAC 11,3 mp 2. Zöldi NTK 11,6 mp 3. Mohai NTK
200 m síkfutás	1. Temu KAC 24 mp 2. Mohai NTK 24,2 mp 3. Zöldi NTK 24,3 mp
400 m síkfutás	1. Komáromi KAC 55 mp 2. Bodonyi KAC 56 mp
1500 m síkfutás	1. Bodonyi KAC 4 p 52,2 mp 2. Komáromi KAC 3. Demeter NTK
magasugrás	1. Domsa KAC 170 cm 2. Hersényi KAC 170 cm 3. Nagy NTK 165 cm
távolugrás	1. Domsa KAC 604 cm

¹¹⁹ Enyedi Hírlap V. (1935/26) július 28.

¹²⁰ Enyedi Hírlap V. (1935/47) december 25.

	2. Hersényi KAC
súlylökés	1. Hersényi KAC 12,47 m
	2. Borcoman KAC 11,97 m
	3. Tompa NTK 11,22 m
diszkoszvetés	1. Hersényi KAC 33,90 m
gerelyhajítás	1. Leoveanu 6. Vadászászlóalj 44,95 m
	2. Borcoman KAC 42,35 m
	3. Tőkés NTK 42,13 m

Ha az első helyezésekért 6 pontot, a másodikokért 3 pontot és a harmadikokért 1 pontot számítunk, akkor a pontverseny eredménye a következő:

1. Kolozsvári Atlétikai Club (KAC) 66 pont
2. Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) 12 pont
3. 6. Vadászászlóalj (Bat. 6. V. M.) 6 pont

Október 13-án rendezte az NTK második atlétikai versenyét Nagyenyed 1935. évi bajnokságaiért. A következő eredmények voltak:

85. NTK érem, 1935

100 m síkfutás (6 induló)	Bajnok Mohai Imre 11,8 mp
	2. Fülöp Gyula 11,9 mp
	3. Fazekas János 12,2 mp
200 m síkfutás (4 induló)	Bajnok Fülöp Gyula 24,8 mp
	2. Mohai Imre 25,2 mp
	3. Fazekas János
400 m síkfutás (2 induló)	Bajnok nincs, 1. Komáromi András 59 mp
	2. Demeter Sándor 61 mp
800 mp síkfutás (3 induló)	Bajnok nincs, 1. Komáromi András 2 p 30,8 mp
	2. Demeter Sándor 2 p 45 mp
1500 m síkfutás (4 induló)	Bajnok Ștefan Spaniol 4 p 49,4 mp
	2. Kiss Gyula 4 p 57,6 mp
	3. Demeter Sándor 5 p 02 mp
4 × 100 m váltófutás	Bajnok a Nagy Lóránd – Fazekas János – Fülöp Gyula – Mohai Imre összeállítású csapat 47,7 mp (enyedi csúcseredmény)
Magasugrás (4 induló)	Bajnok Nagy Lóránd 162 cm
	2. Bunea Augustin 158,5 cm
	3. Debreceni László
Távolugrás (6 induló)	Bajnok Augustin Bunea 568 cm
	2. Fülöp Gyula 541 cm
	3. Sarkadi Sándor 522 cm
Súlylökés (5 induló)	Bajnok Gheorghe Hirian 10,92 m
	2. Alexandru Sântu 10,20 m
	3. Komáromi András
Diszkoszvetés (8 induló)	Bajnok Fülöp Gyula 32,19 m (enyedi csúcseredmény)
	2. Mohai Imre 32 m

Gerelyhajítás

3. Gheorghe Hirian
Bajnok Vasile Spaniol 37,03 m
2. Bán Mihály 36,50 m

Labdarúgás

AZ NTK labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Augusztus 18-án játszott az UEC (Kolozsvár) ellen és győzött 2:1 (0:0) arányban. Gyenge érdeklődés mellett folyt le és lanya mérkőzés volt.

NTK – Solvay (Marosújvár) 2:2 (1:2). A mérkőzés alkerületi bajnoki jelleggel Marosújváron folyt le szeptember 22-én. A több tartalékkal kiálló NTK csak eldöntetlen eredményt tudott kiharcolni a lelkesen játszó Solvay ellen. Góllövők az NTK részéről Bartha és Szolga voltak. Bíró Pop Septimiu volt.

Szeptember 30-án az NTK I. kombinált csapata játszott az NTK oldboy csapata ellen barátságos mérkőzést. Győzött az NTK I. kombinált 3:1 (1:0) arányban. A fiatalok részéről Bugner II. (2) és Kocsis, az oldboy csapat részéről pedig Székely Edömér lőtték a gólokat.

86. A tribün, 1935.

Október 6-án Marosújváron játszott bajnoki mérkőzést az NTK az ottani Juventus csapat ellen és vereséget szenvedett 4:0 (2:0) arányban. Az érthetetlenül gyengén szereplő NTK-ból csak Domokos, Bartha Győző, Bugner István és Toldi játéka érdemel említést. Korrekt bíró volt Coza Romul.

Szép győzelmet aratott az NTK október 13-án a tordai TMSC csapat fölött 3:2 (1:1) arányban. A mezőny legjobbjai az NTK-ból Bugner István, Bartha Győző, Bessenyei, Csuka és Domokos voltak, míg az ellenfélnél Crapan, Russu, Scheffner és Tóth játéka tűnt ki. Bajnoki mérkőzés volt, vezette Beldean főhadnagy.

Semleges pályán, Marosújváron játszották le október 20-án az NTK – ASA bajnoki mérkőzést. Győzött az NTK 5:1 (2:1) arányban. A mezőny legjobb emberei az NTK-ból Domokos, Bartha Győző, Varga, Bugner István és Toldi voltak, míg az ASA-ból Vlad, Olteanu, Comşa, és Maca játéka tűnt ki. Az ASA részéről az egyetlen gólt Olteanu lőtte tizenegyesből. A mérkőzést Deáky Kornél bíró (Aranyosgyéres) korrektul és mindkét csapat meglegedésére vezette.

Az alkerületi bajnokság utolsó mérkőzése november 3-án volt az NTK – Industria Sîrmei (Aranyosgyéres) csapatok között. Eredmény 0:0, bíró Beldean volt.

November 17-én játszotta az NTK az idény utolsó mérkőzését az Arieşul (Torda) csapata ellen és vereséget szenvedett 0:4 (0:1) arányban. Vass kapus ha ügyesebb, menthette volna az igazán nem veszélyes gólokat, amelyek rendre elkedvetlenítették a játékosokat.

87. Labdarúgó mérkőzés

Az NTK 1935. évi összesített labdarúgó eredményei

Augusztus 18.	NTK	UEC (Kolozsvár)	2:1 (0:0)
Szeptember 22.	NTK	Solvay (Marosújvár)	2:2 (1:2)
Szeptember 30.	NTK I. komb.	NTK oldboy	2:2 (1:2)
Október 6.	NTK	Juventus (Marosújvár)	0:4 (0:2)
Október 13.	NTK	TMSC (Torda)	3:2 (1:1)
Október 20.	NTK	ASA (Nagyenyed)	5:1 (2:1)
November 3.	NTK	Industria Sîrmei (Aranyosgyéres)	0:0
November 17.	NTK	Arieşul (Torda)	0:4 (0:1)

Játszott nyolc mérkőzést, győzött négyszer, döntetlent ért el kétszer, vereséget szenvedett kétszer. Adott 15 gólt és kapott 15-öt.

Említésre méltó az augusztus 25-i mérkőzés, az NTK oldboy és a KAC (Kolozsvár) csapatok között. Győztek az NTK öregei 4:3 (2:2) arányban.

Az ASA labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta. Június 30-án a gyulafehérvári Unirea SC ellen győzött 5:2 (2:2) arányban. Az ASA góllövői Bugner II. (3) és Mărgineanu (2) voltak. Bíró Bondor volt. Az Enyedi Hírlap valószínűleg tévesen Aiud SC-nek írja az ASA csapatát.

Július 14-én volt a CFR (Kolozsvár) – ASA mérkőzés, eredmény 2:1 (1:1). Az ASA egyetlen gólját Bugner II. lőtte, a csapatban még játszottak Mărgineanu, Mulea, Olteanu és Câmpeanu (aki kapus volt).

Szép győzelmet aratott az ASA szeptember 22-én a TMSC (Torda) csapata fölött 2:1 arányban. A szomszédváros csapata félelmetes ellenfélnek bizonyult, azonban a jó formában lévő ASA egymásután szerelte le a veszélyes támadásokat. A szép és izgalmas bajnoki mérkőzést Bedeleanu kapitány vezette le közmegelegedére.

Szeptember 30-án ASA – Arieșul (Torda) 5:2 (3:1). Góllövők az ASA részéről: Olteanu, Pál (2), Maxim és egy öngól. Jó bíró volt Mohai.

2:0 (1:1) arányban szenvedett vereséget az ASA október 6-án az Industria Sîrmei (Aranyosgyéres) csapatától. Mindkét gól Káló kapus rovására íródott, ki ez alkalommal igen bizonytalan kapuvédnek bizonyult.

Október 13-án ismét vereséget szenvedett az ASA a marosújvári Solvay csapatától, 0:3 (0:1) arányban. Az ASA tartalékosan játszott, de a Solvay győzelme megérdemelt volt. A gólokat Popa (2) és Morar II. rúgták. A mérkőzést Bedeleanu kapitány vezette le közmegelegedésre.

Október 20-án volt a már ismertetett ASA – NTK mérkőzés. Vereséget szenvedett az ASA 1:5 (1:2) arányban. Utolsó mérkőzését október 27-én játszotta le az ASA a marosújvári Juventus ellen. Eredmény 2:2 (1:2). góllövők voltak az ASA részéről: Mărgineanu és Olteanu (tizenegyes). Bajnoki mérkőzés volt, vezette Bondor.

Az ASA 1935. évi összesített labdarúgó eredményei

Június 30.	ASA	Unirea SC (Gyulafehérvár)	5:2 (2:2)
Július 14.	ASA	CFR (Kolozsvár)	1:2 (1:1)
Szeptember 22.	ASA	TMSC (Torda)	2:1
Szeptember 30.	ASA	Arieșul (Torda)	5:2 (3:1)
Október 6.	ASA	Industria Sîrmei (Aranyosgyéres)	0:2 (0:1)
Október 13.	ASA	Solvay (Marosújvár)	0:3 (0:1)
Október 20.	ASA	NTK (Nagyenyed)	1:5 (1:2)
Október 27.	ASA	Juventus (Marosújvár)	2:2 (1:0)

Játszott nyolc mérkőzést, győzött háromszor, döntetlent ért el egyszer és vereséget szenvedett négyszer. Adott 16 gólt és kapott 19-et.

Több alkalommal játszott az NTK – ASA kombinált csapata vagy ezen a néven, vagy Enyed válogatottja néven. Ezek a mérkőzések a következők voltak:

Mint szezonnyitó labdarúgó mérkőzés, március 31-én volt Enyed válogatottja – Industria Sîrmei (Aranyosgyéres). Eredmény 1:1. Enyed válogatottjának gólját tizenegyesből Mulea rúgta. Jó bíró volt Bondor.

Április 14-én ASA – NTK kombinált játszott a Solvay SC (Marosújvár) ellen és győzött 1:0 (1:0) arányban. Az enyedi csapat gólját Mulea lőtte. Jó bíró volt Dincă főhadnagy.

Ugyancsak az NTK – ASA kombinált játszott május 19-én a tordai Arieșul csapat ellen s győzött 3:1 (2:1) arányban. Az enyedik részéről góllövők voltak: Steck és Mărgineanu (2).

Június 9-én az NTK sportünnepségén Enyed válogatottja 3:3 (2:1) arányban döntetlenül végzett a kolozsvári KAC csapatával.

Június 23-án az NTK – ASA kombinált csapata Tordán játszott az ottani Arieșul csapata ellen. Baciú határtalanul elfogult bíró hibájából 2:7-re kapott ki az enyedi csapat.

88. Labdarúgó mérkőzés

NTK – ASA kombinált – Universitatea (Kolozsvár) 1:1. augusztus 27-én este, reflektorvilágítás mellett folyt le a mérkőzés. A nagyszerűen kivilágított pálya, amelynek kivilágítása a bajnokcsapat nyilatkozata szerint egyenlő a bukaresti Venus pályáéval, egy élvezetes sportesemény színhelyét szolgáltatta. A mérkőzést Beldean főhadnagy vezette.

Szeptember 1-én az NTK – ASA kombinált 6:2 arányban győzte le a România (Kolozsvár) csapatát. Jól és szigorúan vezette a mérkőzést Bondor.

Az utolsó ilyen vegyes mérkőzést szeptember 9-én játszotta az NTK – ASA kombinált a temesvári Kinizsi kitűnő csapata ellen és vereséget szenvedett 0:4 (0:2) arányban. A mérkőzés este, reflektoros világítás mellett folyt. Bondor bíró jól vezette a mérkőzést.

A nagyenyedi kombinált csapatok 1935. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 31.	Nagyenyed válogatott	Industria Sîrmei (Aranyosgyéres)	1:1
Április 14.	ASA – NTK kombinált	Solvay SC (Marosújvár)	1:0 (1:0)
Május 19.	ASA – NTK kombinált	Arieşul (Torda)	3:1 (2:1)
Június 9.	Nagyenyed válogatott	KAC (Kolozsvár)	3:3 (2:1)
Június 23.	ASA – NTK kombinált	Arieşul (Torda)	2:7
Augusztus 27.	ASA – NTK kombinált	Universitatea (Kolozsvár)	1:1
Szeptember 1.	ASA – NTK kombinált	România (Kolozsvár)	6:2
Szeptember 9.	ASA – NTK kombinált	Kinizsi (Temesvár)	0:4 (0:2)

Játszott nyolc mérkőzést, győzött háromszor, döntetlent ért el háromszor és vereséget szenvedett kétszer. Adott 17 gólt és kapott 19-et.

Említésre méltó még az a mérkőzés, melyet az enyedi 6. Vadászzászlóalj játszott május 26-án a predeáli 4. Vadászzászlóalj ellen. Győztek a predeáli hegyivadászok 3:1 (2:1) arányban.

Úszás és vízipóló

Augusztus 25-én volt az idény egyetlen úszóversenye, Nagyenyed bajnokságaiért, az NTK rendezésében. Eredmények a következők voltak:

66 m női mellúszás	1. Harmath Mária
	2. Ungváry Ildikó
66 m női gyorsúszás	1. Molnár Zs.
	2. Mărgineanu
100 m férfi mellúszás	1. Nagy György
	2. Bisztricsányi
100 m férfi gyorsúszás	1. Czirner L.
3 × 66 m vegyes váltó	1. Nagy György – Szócs S. – Horváth B.
műugrás	1. Maca Vasile
	2. Adlef

Műugrásban versenyen kívül nagyon szép ugrásokat mutatott be Lupean Mircea hadnagy.

Az NTK vízipóló csapata augusztus 25-én a kolozsvári UEC csapata ellen játszott és 2:3 arányban vereséget szenvedett.

Ugyancsak vereséget szenvedett az NTK vízipóló csapata szeptember 1-én a kolozsvári

89. A strandon

România csapatától 1:8 arányban. A România csapata vegyes kolozsvári csapat volt, több egyesületből is szerepeltek benne. A csapat különben kitűnő volt, benne játszottak: Antoni, Aranyossy, Csűrös, Binder, Tamás, Réti, Szántay.

Tenisz

Az NTK tenispályája április 1-én nyílt meg. Június 9-én az NTK sportünnepségén teniszverseny volt az NTK – KAC (Kolozsvár) között. Győzött a KAC 5:0 arányban. A kolozsvári csapat színeit Benedek és Kuhn képviselték.

Sízés

A városi fiatalság örömmel sízik s a sísport mind nagyobb és nagyobb tért hódít.¹²¹

Kerékpározás

Az NTK június 9-i sportünnepségén kerékpár verseny is volt. Eredmények a következők:

30 km-es főverseny

1. Szabó Dénes KMSC (Kolozsvár) 1 óra 30 perc
2. Zsemeri EKE
3. Gál KMSC (Kolozsvár)

20 km-es oldboy verseny

1. Miron KMSC (Kolozsvár) 43 p 30 mp
2. Bucoka KMSC (Kolozsvár) 43 p 31 mp

¹²¹ Enyedi Hírlap V. (1935/7) február 17, 5.

20 km-es verseny haladóknak	3. Regéczy KMSC (Kolozsvár) 43 p 35 mp
	1. Jakab KMSC (Kolozsvár) 45 p 29 mp
	2. Róth Dezső KMSC (Kolozsvár) 46 p 30 mp
10 km-es verseny kezdőknek	3. Simon KMSC (Kolozsvár) 46 p 31 mp
	1. Fülöp KMSC (Kolozsvár) 29 p 30 mp

Tekézés

Február 10-én rendezte az NTK az idény legelső teke-háziversenyét, saját pályáján. Az NTK-nak két szabályosan leigazolt versenycsapata van: a Bohémek és a Botosok. Az NTK Botosok tekézői április 8-án Kolozsváron mérkőztek az ottani Minerva és a kerületi bajnok UEC csapatával. Az eredmény a következő volt:

- Minerva – Botosok 182:169 fa arányban
- UEC – Botosok 225: 200 fa arányban

Az Iparos Önképzőkör nyári tekepályáján is folyik a játék, június 2-án az önképzőköri öregek 31 fával győztek le az önképzőköri fiatalokat. Az NTK június 9-i sportünnepségén a kolozsvári Olimpia csapatával mérkőztek a Botosok és a Bohémek. A következő eredmények voltak:

- Botosok győztek húsz fával az Olimpia ellen; Bohémek győztek 53 fával az Olimpia ellen

November 24-én avatták fel az Iparos Önképzőkör új, fedett tekepályáját. Ezen alkalommal az Önképzőkör tekéző csapata 177:173 arányban győzte le az NTK Bohémeket. Az Önképzőkör tekéző csapata december 29-én 192 fával 169 ellenében győzte le az NTK Bohémek csapatát. Az év folyamán az NTK tekéző csapata résztvett az országos tekeversenyben. 130 csapat közül a VIII. helyezést érte el; ugyenakkor Borsos József csapattag az egyéni versenyben nyolcadik helyen végzett.

1936

Február 29-én tartotta az NTK évi rendes közgyűlését.

„A jelentések örömmel emlékeznek meg, hogy az egyesület a nehéz viszonyok mellett is állandóan úgy anyagilag, mint erkölcsileg emelkedő színvonalon halad, a vezetőség irányítása alatt működő nyolc szakosztálya pedig agilis és komoly munkát végez a sport fejlesztése és társadalmunk összműködése érdekében. (...) a főpénztáros különböző alapoknak vándordíjakká való átalakításáról javaslatot téve, felajánlásokból következő vándordíjak ill. serlegek kiírása határoztatik el:

- Teke vándordíj. Felajánlotta Datky Béla.
- Torna vándordíj, néhai Székely János elnök emlékezetére Székely Edömér ajándéka.
- Tenisz vándordíj, alap felhasználásával, Fischer Konrád.
- Atlétikai vándordíj, alap felhasználásával és Csipkés József, valamint többek adományából.¹²²

Az újonnan kiegészített vezetőség a következő: elnök Datky Béla, alelnök Unghy Mihály, főtitkár Székely Edömér, titkár Csipkés József, pénztáros Winkler István, ellenőrök Paulini Róbert és Lőrincz Károly. Szakosztályvezetők: atlétika Bakó Árpád, torna Papp Károly, úszás Szabó János, teke Csipkés József, labdarúgás Mohai Imre, tenisz Erdélyi Emil, turisztika Borsos Endre, fényképezés Szabó János és ifj. Marx József.

Július elején az NTK bevezette és rendszeresítette a gyermekek nyári testedzését. A gyakorló

¹²² Enyedi Hírlap VI. (1936/12) március 15, 3.

órák hetenként háromszor folytak, Fülöp Gyula vezetése alatt. Kb. 28–30 gyermek (7–12 évesek) vett részt ezeken a testedző gyarkolaton. December 31-én az NTK ebben az évben is megrendezte hagyományos szilveszter estjét.

Torna

Az NTK február 2-án házi szertorna versenyt rendezett. A jól sikerült verseny Papp Károly érdeme, aki a fáradságos, de annál háládatosabb munkát a legnagyobb odaadással

végezte. Az Enyedi Hírlap a versenyről a következőket írja: „Szer tornászaink napról-napra határozott haladást mutatnak. A kilenc résztvevő közül az első klasszist képviselik: Székely E., Polanek J., Kelemen M. és Polanek O. Ezek talán rendszeres munkával s a gyakorlatoknak különösen az esztétika szempontjából pontosabb és ügyesebb véghezvitelével még országos viszonylatban is idővel eredményeket tudnának elérni. Dicséretreméltó haladást tettek a többiek is: Felvinczy J., Farkas P., Szócs K., Székely M. és Debreczeni L.”¹²³

Meglepően gyenge érdeklődés mellett tartotta a NTK tornászcsapata május 2-i bemutatóját az Iparos Önképzőkör helyiségében. „Különösen szép volt és megragadta a közönséget a zenére bemutatott ritmikus csapatgyakorlat. A gúlák mellett a talajtorna és az artista gyakorlatok arattak nagy sikert.”¹²⁴

Május 31-én az alsófehérvármegyei torna-kerület tornaversenyt rendezett a Bethlen-Kollégium tornacsarnokában. A versenyen az NTK öt tornásza vett részt, versenybírók voltak Bakcsi Sándor, Winkler István, Erdélyi Emil, Rapp Károly és Papp Károly. Részletes eredmények a következők:

lovon

1. Polanek Ottó
2. Polanek János
3. Székely Endre

nyújtón

1. Polanek János
2. Székely Endre
3. Polanek Ottó

90. Fischer Konrád

91. Szabó János

¹²³ Enyedi Hírlap VI. (1936/7) február 9, 3–4.

¹²⁴ Enyedi Hírlap VI. (1936/20) május 10, 4.

92. Gúla

93. A nyújtón

korláton	1. Székely Endre 2. Felvinczi Jenő 3. Polanek János
gyűrűn	1. Székely János 2. Polanek Ottó 3. Polanek János
lóugrásban	1. Felvinczi Jenő 2. Székely Endre 3. Polanek Ottó
Kiegészítő atlétikai számok:	
100 m síkfutás	1. Székely Endre 2. Polanek János
súlylökés	1. Székely Endre és Szőcs Károly 2. Felvinczi Jenő 3. Polanek János
magasugrás	1. Székely Endre 2. Szőcs Károly 3. Polanek Ottó
Összesített végeredmény:	
Székely Endre	109 pont
Polanek János	92 pont
Polanek Ottó	83 pont
Felvinczi Jenő	82,5 pont
Szőcs Károly	64 pont

Július 19-én az NTK tornászcsapata sikerült bemutatót rendezett a sporttelepen, reflektorvilágítás mellett. A műsoron zenés szabadgyakorlatok, szer- és talajtorna gyakorlatok és világító-buzogány gyakorlatok szerepeltek.

„Az újdonság ingerével hatott a bemutatott s nálunk műkedvelőktől még nem is látott birkózás. Farkas Pál, Kiss Imre, Szurd Benjámin és Szőcs József ügyes birkozóknak bizonyultak. Nagy érdeklődés és izgalom kísérte az ökölvívást is, melyet Bomba Ákos, Csáki Richárd, Polanek János, Szőcs József, Szőcs Károly és Polanek Ottó mutattak be a közönség élénk tetszése mellett.”¹²⁵

Augusztus 2-án iskolanap volt, melynek keretében a délutáni sporttelepi ünnepségen az NTK tornászcsapata is szerepelt, Papp Károly vezetése alatt.

Atlétika

Május 10-én az NTK atlétikai versenyt rendezett a KAC (Kolozsvár) atlétáinak részvételével. Részletes eredmények a következők voltak:

100 m síkfutás	1. Fosztó KAC 11,7 mp 2. Vass Gy. KAC 3. Fülöp Gyula NTK
400 m síkfutás	1. Bindea KAC 55,4 mp 2. Bremsay KAC 3. Pataki KAC
800 m síkfutás	1. Bodonyi KAC 2 p 12 mp 2. Seres KAC 3. Szabó KAC
1500 m síkfutás	1. Bodonyi KAC 4 p 55,2 mp 2. Kiss NTK 4 p 56,8 mp
4 × 100 m váltó	1. KAC 47 mp 2. NTK
magasugrás	1. Kondray KAC 165 cm 2. Hersényi KAC 161 cm
távolugrás	1. Hersényi KAC 594 cm 2. Taran KAC 581 cm
súlylökés	1. Hersényi KAC 12,75 m 2. Tompa NTK 10,57 m
gerelyhajítás	1. Bíró György KAC 44,54 m 2. Tőkés NTK 43,80 m
kalapácsvetés	1. Bíró György KAC 39,70 m

A győzteseket az NTK oklevéllel jutalmazta.

Nagyenyed 1936. évi atlétikai bajnokságait az NTK október 4-én rendezte. Eredmények a következők voltak:

100 m síkfutás (6 induló)	Bajnok Fülöp Gyula 12 mp 2. Mohai Imre 3. Polanek János
---------------------------	---

94. Síkfutás

¹²⁵ Enyedi Hírlap VI. (1936/31) július 26, 4.

200 m síkfutás (6 induló)	Bajnok Fülöp Gyula 25,5 mp 2. Póth Nándor 26,2 mp 3. Polanek János
800 m síkfutás (3 induló)	Bajnok Kiss Gyula 2 p 20 mp (csúcseredmény) 2. Topán György 2 p 26,6 mp 3. Demeter Sándor
4 × 100 m váltó (2 csapat indult)	Bajnok nincs; 1. A. csapat (Polanek, Bán Mihály, Mohai Imre, Fülöp Gyula) 48,4 mp 2. B. csapat (Székely, Sântu, Debreczeni, Spaniol) 49,6 mp
Magasugrás (5 induló)	Bajnok Ștefan Spaniol 166 cm 2. Ursza Tibor 161 cm 3. Székely Endre 151 cm
Rúdugrás	Bajnok nincs; 1. Vasile Spaniol 258 cm 2. Beke János 238 cm 3. Debreczeni László 238 cm
Súlylökés	Bajnok Soós Lajos 10,74 m 2. Ștefan Spaniol 10,28 m 3. Alexandru Sântu 9,73 m

95. Váltófutás

Ebben az évben Bakó Árpád atlétikai versenyeredményei a következők voltak:

– 1936. május 3. Kolozsvár KAC versenyén I. hely magasugrásban 175 cm-el.

– 1936. június 14. Kolozsvár KAC versenyén I. hely magasugrásban 177 cm-el.

– 1936. június 28–29. Bukarest. Országos Atlétikai Bajnokságokon I. hely 175 cm-el. Bakó Árpád a KAC színeiben versenyzett.

– Ugyanezen az Országos Atlétikai Bajnokságokon Ștefan Spaniol III. helyezést ért el 110 m-es gátfutásban.

– 1936. szeptember 27–október 4. között tartották meg Athénban a VII. Atlétikai Balkán Játékokat Bulgária, Görögország, Jugoszlávia, Románia és Törökország részvételével. A magasugrás eredménye a következő volt:

I. Pantazis Görögország 185 cm

II. Pulat Törökország 180 cm

III. Mohr Jugoszlávia 175 cm

Bakó Árpád ugyancsak 175 cm-t ugrott, de a holtverseny eldöntésénél nem került az első három helyezett közé.

Labdarúgás

Az NTK labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Március 1-én Solvay (Marosújvár) – NTK 3:1 (0:1). A vezető gólt az első félidő 25. percében egy Bartha, Varga I., Szolga összjáték után Szolga lőtte. A Solvay megérdemelte a győzelmet. Az NTK csapatából dicséretet érdemeltek a Vargák, Bartha, Pálhegyi és Toldi.

Március 8-án az NTK a kolozsvári alkerület bajnokcsapatát a KMSC-t (Kolozsvár) 4:1 (2:0) arányban győzte le. A vendégcsapat veresége részben azzal magyarázható, hogy ugyanaznap délelőtt Kolozsváron már játszott egy bajnoki mérkőzést. Bondor bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Az NTK első bajnoki mérkőzését Aranyosgyéresen játszotta március 15-én az Industria Sírmei (Aranyosgyéres) csapata ellen és vereséget szenvedett 5:0 (2:0) arányban. *„A vereségben a védelemnek is van része, de az oroszánrész a kapus lelkét terheli. Egyik gól a keze alatt, másik felette, a harmadik mellette ment a hálóba. A labdák alig vánszorogtak s ő tehetetlenül nézte a beérkező labdákat. Ez annyira elkésérettette a csapatot, hogy összeroppant. A csapatban a lelket Pálhegyi, Varga és Toldi tartotta.”*¹²⁶

Március 29-én Arieşul (Torda) – NTK 7:3 (4:3). Alkerületi bajnoki mérkőzés volt.

4:1 (4:1) arányú vereséget szenvedett az NTK április 12-én a kolozsvári Viktoria B. csapattól. Az egyetlen NTK gól a vezető gól volt, lőtte Maksay. *„Az egész mérkőzés sportszerű és gyönyörködtető volt. Mindkét csapat helyt állt a küzdelemben, a nagyobb tudás győzött. Bondor bíró közmegelegedésre vezette a játékot.”*¹²⁷

Barátságos mérkőzést játszott április 19-én az NTK a marosvásárhelyi Stop 11 csapattal. Az eredmény 2:2 (1:1) volt. Az NTK Varga II. révén jutott vezetéshez, a második gólt az utolsó percekben Toldi lőtte. Jó bíró volt Drîmbărean.

Április 23-án az NTK öregfiúk 3:1 arányú győzelmet arattak a Hangya alkalmi csapata ellen.

Nagyon szép játékot mutatott az NTK az április 26-i bajnoki mérkőzésen, amikor a Solvay (Marosújvár) csapatát 3:2 (1:1) arányban legyőzte. Az NTK-ból Szolga lőtt két gólt, a harmadik tizenegyesből esett. *„Az NTK győzelmét szép, nyugodt s tervszerű játékának s kitűnő védelmének köszönheti. A csapat minden tagja helytállt s egyformán rászolgáltak a dicséretre. A játékot Nilca kapitány vezette.”*¹²⁸

96. Labdarúgó mérkőzés

¹²⁶ Enyedi Hírlap VI. (1936/13) március 22, 3.

¹²⁷ Enyedi Hírlap VI. (1936/17) április 19, 3.

¹²⁸ Enyedi Hírlap VI. (1936/19) május 3, 4.

Ezen mérkőzés előtt az NTK öregfiúk 2:0 arányban verték a Solvay öregfiúk (Marosújvár) csapatát.

Május 3-án NTK – Juventus (Marosújvár) 2:0 (0:0). Bajnoki mérkőzés volt, az NTK góljait Bessenyei lőtte. Az Enyedi Hírlap május 10-i, 20. száma így ír a mérkőzésről: „Az NTK ismét jó formát mutatott s Bugner, Domokos, Pálhegyi, Bessenyei, Toldi vezetése mellett lelkesen küzdöttek az elért eredményért. Drîmbărean bíró jól vezette a mérkőzést.”

A nagyenyedi alkerület labdarúgó bajnokságának végleges helyezési sorrendje a következő volt:

1. Sodronyipar (Aranyosgyéres)	19 pont
2. Juventus (Marosújvár)	18 pont
3. Solvay (Marosújvár)	14 pont
4. Arieşul (Torda)	14 pont
5. ASA (Nagyenyed)	11 pont
6. TMSK (Torda)	8 pont
7. NTK (Nagyenyed)	0 pont

Az NTK 12 mérkőzést játszott, melyeket mind elvesztette. Adott három gólt és kapott 18-at. Az NTK utolsó helyének tulajdonképpen az az oka, hogy legtöbb mérkőzésén leigazolás alatt levő játékosait volt kénytelen szerepeltetni, melyeket az alkerület 0:0 gólaránnyal ellenfelei javára igazolt.

Május 10-én barátságos mérkőzést játszott az NTK a KAC-al (Kolozsvár) és vereséget szenvedett 3:2 (2:1) arányban. „Tagadhatatlan, hogy a KAC jobb volt ellenfelénél s megérdemelten győzött. Különösen technikai tudása nagyobb. Az NTK egy ilyen csapattal szemben kitűnően szerepelt. Ha védelme erősebb s egy-két embere formában van, még a győzelmet is magához ragadhatta volna. Örömmel állapítjuk meg, hogy az NTK labdarúgó csapata az öröndetes kifejlődés útján van.”¹²⁹

Május 24-én NTK – CFR (Piski) 5:3 (2:2). az NTK góljait Csuka (2), Mihalovits, Bessenyei és Szolga lőtték. Fényes játékot mutattak Bessenyei, Szolga, Csuka, Bartha Győző és Bugner. Pálhegyi és Toldi is kitűnően játszottak, bár kissé kényelmesek voltak. Bondor bíró közmegegyezésre vezette a játékot.

Június közepén reflektorvilágítás mellett esti mérkőzést játszott az NTK a kolozsvári Viktoria csapatával. Az eredmény 2:2 (1:1) volt. A második félidő 38. percéig az NTK vezetett, amikor kapuja előtt nagy kavardás támadt, a játékosok a földön hemperegtek s mindenki legnagyobb csodálkozására a teljesen tisztátlan jelenetből Bondor bíró az NTK ellen tizenegyest ítélt s ezzel a kétes értékű tizenegyessel a Viktoria egyenlítéshez jutott. Az NTK csapata különben három ASA játékosal volt megerősítve.

Június 21-én az NTK gyenge összeállítású csapata 6:2 arányú vereséget szenvedett Marosludas csapatától. Villanyfény melletti esti mérkőzés volt június 26-án: Geamul (Medgyes) – NTK 4:1 (2:0); Pop Septimiu bíró kitűnően bíraskodott.

3:1 (1:0) arányú szép győzelmet aratott az NTK július 5-én a CS Nagyszeben csapata fölött. Az NTK góljait Szolga és Pál (2) lőtték; a vendégek egyetlen góljukat tizenegyesből szereztek. Coza bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést. A kolozsvári újságírók labdarúgó csapata 3:1 arányban verte július 26-án az NTK oldboy csapatát.

¹²⁹ Enyedi Hírlap VI. (1936/21) május 17,4.

97. Focisták

98. A focista

99. Focisták

Augusztus 23-án NTK – Viktoria I. b. (Kolozsvár) 4:2 (1:1). Az NTK góljait Bugner I., Győző, Sarkadi és Kocsis lőtték; a mérkőzést Bedeleanu kapitány vezette kifogástalanul.

Szeptember 20-án az NTK 7:0 (5:0) arányban legyőzte az abrudbányai Abrudul csapatát. A mérkőzésről ezeket írja a Hírlap szeptember 27-i, 40. száma: „Örömmel láttuk, hogy csapatunk megállta helyét és megérdemelten érte el ezt a nagy győzelmet. Beldean főhadnagy kisebb hibáktól eltekintve jól bíraskodott.”

Szeptember 27-én őszi évadnyitó bajnoki mérkőzést játszott az NTK a tordai Cimentul csapata ellen és 4:3 (3:1) arányú vereséget szenvedett. Csuka, Varga II. és Győző lőtték az NTK góljait. „A mérkőzés nem a mi győzelmünkkel végződött, mivel legjobbaink még mindig nem játszhatnak a leigazolás késése miatt. (...) Lelkiismeretesen küzdő csapatunk minden erejével egyenlíteni akar, de nem sikerül a jobb erőt képviselő Cimentullal szemben. Így tehát 4:3-ra kapott ki, – tartalékkal ugyan – de leigazolt játékosokkal játszó csapatunk.”¹³⁰ A bíró elmaradása miatt Bugner I. vezette le a mérkőzést.

Október 4-én az NTK vereséget szenvedett a marosludasiaktól.

Október 11-én ASSU (Marosújvár) – NTK 5:2 (1:0). Bajnoki mérkőzés, melyen az ellenfél semmivel sem volt jobb s hogy elvesztette a mérkőzést az NTK, azt egyedül kapusának köszönhetette, aki tehetség nélkülségét már több ízben bebizonyította.

¹³⁰ Hírlap VI. (1936/41) október 4, 4.

Marosújíváron játszott az NTK október 18-án az ottani Solvay csapata ellen és vereséget szenvedett 2:0 arányban.

Október 25-én ASA – NTK bajnoki mérkőzés 2:2 (2:0). Az NTK egyik gólját Sarkadi, a másikat pedig az egyik csatár lőtte. A második féldő hatodik percében egyenlített az NTK. *„Az NTK elháríthatatlan akadályok miatt csak kilenc emberrel állott ki. A másik meglepetést pedig az okozta, hogy szabályellenesen a játékvezetői füttyülőt az ASA egyik tagja, Coza Romulus, vette a szájába. (...) Amily arányban nőtt azonban az NTK lelkesedése, olyan arányban vesztette el pártatlanságát a játékvezető bíró is, aki látva, hogy csapata győzelme kétséggé vált, a bíraskodás történetében ritkán tapasztalható pártoskodáshoz kezdett, amiben segítségére volt a két határbíró is. Hajmeresztően lehetetlen és igazságtalan ítéletei még az elfogulatlan ASA-istákat is megbotránkoztatták. Pártoskodása tetőfokát akkor érte el, amikor minden ok nélkül kétszer ítelt tizenegyest az NTK ellen. A másodikat meg éppen idő után (!!!) rendelte el, mely miatt úgy az érdekelt játékosok, mint a közönség élénken tiltakoztak. A sportszerűen viselkedő NTK meghajolt a bírói pártoskodás és zsarnokoskodás előtt s elfogadta az ítéletet. Az igazságot osztogató sors azonban mindkét esetben megszegyenítette a bírót, mert az NTK nagyszerű formában levő kapusa, Domokos, viharos lelkesedést keltve, kivédte a bomba-tizenegyeseket.”*¹³¹

Az őszi forduló utolsó bajnoki mérkőzését november 1-én játszotta az NTK a tordai CS Muncitori csapata ellen. Győzött az NTK 5:2 (2:0) arányban. *„Sajnos, ez a késői győzelem már nem menthette meg az NTK-t a táblázatban a sereghajtó szereptől. (...) Beldean főhadnagy elég jól bíraskodott.”*¹³²

Az NTK 1936. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 1.	NTK	Solvay (Marosújvár)	1:3 (1:0)
Március 8.	NTK	KMSC (Kolozsvar)	4:1 (2:0)
Március 15.	NTK	Industria Sîrmei (Aranyosgyéres)	0:5 (0:2)
Március 29.	NTK	Arieşul (Torda)	3:7 (0:4)
Április 12.	NTK	Viktoria B. (Kolozsvar)	1:4 (1:4)
Április 19.	NTK	Stop 11 (Marosvásárhely)	2:2 (1:1)
Április 23.	NTK öregfiúk	Hangya (Nagyenyed)	3:1
Április 26.	NTK	Solvay (Marosújvár)	3:2 (1:1)
Április 26.	NTK öregfiúk	Solvay öregfiúk (Marosújvár)	2:0
Május 3.	NTK	Juventus (Marosújvár)	2:0 (0:0)
Május 10.	NTK	KAC (Kolozsvar)	2:3 (1:2)
Május 24.	NTK	CFR (Piski)	5:3 (2:2)
Június	NTK	Viktoria (Kolozsvar)	2:2 (1:1)
Június 21.	NTK	Marosludas	2:6
Június 26.	NTK	Geamul (Medgyes)	1:4 (0:2)
Július 5.	NTK	CS Nagyszeben	3:1 (1:0)
Július 26.	NTK oldboy	Újságírók (Kolozsvar)	1:3
Augusztus 23.	NTK	Viktoria I. B. (Kolozsvar)	4:2 (1:1)
Szeptember 20.	NTK	Abrudul (Abrudbánya)	7:0 (5:0)
Szeptember 27.	NTK	Cimentul (Torda)	3:4 (1:3)
Október 4.	NTK	Marosludas	?

¹³¹ Hírlap VI. (1936/45) október 25, 4.

¹³² Hírlap VI. (1936/46) november 8, 4.

Október 11.	NTK	ASSU (Marosújvár)	2:5 (0:1)
Október 18.	NTK	Solvay (Marosújvár)	0:2
Október 25.	NTK	ASA (Nagyenyed)	2:2 (0:2)
November 1.	NTK	CS Muncitori (Torda)	5:2 (2:0)

Játszott 25 mérkőzést, győzött tízszer, döntetlent ért el háromszor és vereséget szenvedett tizenkétszer. Adott 60 gólt és kapott 64-et.

Az ASA labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Február 2-án barátságos mérkőzést játszott a marosújvári Juventus csapatával és vereséget szenvedett 4:3 arányban. A mérkőzést Marosújváron játszották, az ASA góljait Steck, Maxim és Mărgineanu lőtték.

7:1 (0:0) arányú súlyos vereséget szenvedett az ASA március 1-én a gyulafehérvári Unirea – Mihai Viteazul csapatától. Az ASA egyetlen gólját Pál lőtte.

Március 15-én Tordán játszott bajnoki mérkőzést az ASA, az ottani Arieșul csapattal és 3:1 (1:0) arányú vereséget szenvedett.

Március 22-én bajnoki mérkőzés: ASA – Solvay (Marosújvár) 4:2 (0:2). az ASA góljait Mulea, Mărgineanu (2), és Pál lőtték. A Solvay két gólját Simi lőtte. Mohai bíró általános megelégedésre vezette a játékot.

Március 29-én ismét alkerületi bajnoki mérkőzést játszott az ASA az aranyosgyéresi Sodronyipar csapata ellen, mely alkalommal 4:1 (0:0) arányú vereséget szenvedett. Az ASA egyetlen gólját Mărgineanu lőtte, a mérkőzést Laghin vezette.

Április 13-án ASA – Industria Sîrmei (Aranyosgyéres) 1:1 (1:0). „Az izgalmas és változatosságaival s lendületességével érdeklődést keltő mérkőzést Beldean főhadnagy vezette kissé erélytelenül s tévedésektől nem mentesen.”¹³³

1:0 (0:0) arányú vereséget szenvedett az ASA április 23-án a tövisi CFR csapatától. A játékot Coza Romul bíró vezette.

Április 26-án Marosújváron játszott bajnoki mérkőzést az ASA az ottani Juventus csapata ellen és veszített 4:1 arányban. Bíró Bondor volt.

Mint már említettem az ASA csapata a nagyenyedi alkerület labdarúgó bajnokságában az ötödik helyen végzett. Lejátszott tizenkét mérkőzést, győzött ötször, döntetlent ért el egyszer és veszített hatszor. Adott 24 gólt és kapott 25-öt.

Május 31-én a Katonai Előképzősök (Nagyenyed) csapata 2:0 (1:0) arányban verte az ASA csapatát. A gólokat Pașcan és Varga lőtték. Június 14-én a brassói CFR mozdonyvezetőkkel 1:1 (0:0) arányban döntetlenül játszott az ASA. Az ASA gólját Vlad lőtte, bíró Bondor volt.

Június 21-én ASA törpék – 6. Vadászászlóalj törpék (Nagyenyed) 3:2. A játékot Bedelea kapitány vezette.

5:2 (1:1) arányú szép győzelmet aratott az ASA június 28-án az SC Balázsfalva csapat fölött. Az ASA góljait Mărgineanu II., Mulea (3) és Vlad lőtték. Mulea és Pena helybeli játékosok kitűnően játszottak, a mérkőzést Coza Romul vezette kifogástalanul.

10:0 (6:0) arányú nagy győzelmet aratott az ASA július 11-én a segesvári ACFR csapata ellen. A mérkőzés esti, villanyfény melletti volt, jó bíró volt Coza. Góllövők: Pál (3), Maxim (3), Mulea (2), Oltean és a balszélső.

¹³³ Enyedi Hírlap VI. (1936/17) április 19, 3.

Szeptember 6-án Industria Sírmei (Aranyosgyéres) – ASA 1:0 (0:0). Barátságos mérkőzés volt, melyet Bondor bíró jól vezetett.

Október 4-én az ASA vereséget szenvedett a marosújvári Solvay csapatától.

Október 18-án CS Muncitori (Torda) – ASA 3:2 (0:2). Bajnoki mérkőzés volt, melyet jól és igazságosan vezetett Jurca kapitány.

Az október 25-i ASA – NTK bajnoki mérkőzésről, mely 2:2 (2:0) arányban végződött, fentebb már beszámoltam.

Az ASA 1936. évi összesített labdarúgó eredményei

Február 2.	ASA	Juventus (Marosújvár)	3:4
Március 1.	ASA	Unirea – Mihai Viteazul (Gyulafehérvár)	1:7 (0:0)
Március 15.	ASA	Arieșul (Torda)	1:3 (0:1)
Március 22.	ASA	Solvay (Marosújvár)	4:2 (0:2)
Március 29.	ASA	Industria Sírmei (Aranyosgyéres)	1:4 (0:0)
Április 13.	ASA	Industria Sírmei (Aranyosgyéres)	1:1 (1:0)
Április 23.	ASA	CFR (Tövis)	0:1 (0:0)
Április 26.	ASA	Juventus (Marosújvár)	1:4
Május 31.	ASA	Katonai Előképzősök (Nagyenyed)	0:2 (0:1)
Június 14.	ASA	CFR mozdonyvezetők (Brassó)	1:1 (0:0)
Június 21.	ASA törpék	6. Vadászászlóalj törpék (Nagyenyed)	3:2
Június 28.	ASA	SC Balázsfalva	5:2 (1:1)
Július 11.	ASA	ACFR (Segesvár)	10:0 (6:0)
Szeptember 6.	ASA	Industria Sírmei (Aranyosgyéres)	0:1 (0:0)
Október 4.	ASA	Solvay (Marosújvár)	?
Október 18.	ASA	CS Muncitori (Torda)	2:3 (2:0)
Október 25.	ASA	NTK (Nagyenyed)	2:2 (2:0)

Játszott 17 mérkőzést, győzött négyszer, döntetlent ért el háromszor és vereséget szenvedett tízszer. Adott 35 gólt és kapott 39-et.

Az NTK – ASA kombinált csapata március 15-én barátságos mérkőzést játszott a marosludasi Unirea csapatával és győzött 4:0 (2:0) arányban. Június 21-én Nagyenyed kombinált csapata 5:1 (2:0) arányú vereséget szenvedett az aranyosgyéresi Sodronyipar csapatától. A kombinált csapatban hét ASA és négy NTK játékos szerepelt; egyetlen góljuk tizenegyesből esett. A játékot Beldean főhadnagy vezette nagy jóakarattal s örvendetesen javuló eréllyel.

Július 8-án Nagyenyed kombinált csapata 9:3 (5:0) arányú szép győzelmet aratott a CFR (Bacău) csapata ellen. A mérkőzést Beldean főhadnagy vezette közmegegyezésre.

A nagyenyedi kombinált csapatok 1936. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 15.	ASA – NTK kombinált	Unirea (Marosludas)	4:0 (2:0)
Június 21.	Nagyenyed válogatott	Sodronyipar (Aranyosgyéres)	1:5 (0:2)
Július 8.	Nagyenyed válogatott	CFR (Bacău)	9:3 (5:0)

Játszott három mérkőzést, győzött kétszer, vereséget szenvedett egyszer. Adott 14 gólt és kapott nyolcat.

Úszás és vízpoló

A városi strandfürdő május 31-én nyílt meg. Augusztus 16-án vízpoló mérkőzés volt a KKASE (Kolozsvár) és az NTK I. b. csapata között. Győzött a kolozsvári csapat 4:3 (3:0) arányban. Az NTK I. b. ifjúsági tagokból összeállított csapat volt s a következő felállásban játszott: Selmeczy, Nagy, Török, Benedek, Czirner, Kiss Attila, Bisztricsányi. Az NTK I. b. góljait Czirner (2) és Kiss

101–102. A nagyenyedi strandon

Attila lőtték. A kolozsvári csapata 3:3 eredmény után csak az utolsó percben tudja a győztes gólt megszerezni.

Ugyanezen napon a kolozsvári UEC 4:0 (2:0) arányban veri az NTK I. a. csapatát. Az NTK I. a. a következő összeállításban játszott: Kristyóri Béla, Fischer Andor, Fesztinger Jenő, Szócs Károly, Weinrich János, Horváth Endre, Novotny I. A kolozsvári együttes tulajdonképpen vegyes összeállítású csapat volt, a következő felállásban: Hatházi U., Galea KAC, Gebefügi KAC, Szántai Viktória, Széplaky, Örvössy, Szabó UEC.

Fennti két mérkőzésről a Hírlap augusztus 23-i, 35. száma így ír: „Minden vitán felül áll a kolozsváriak nagyobb tudása. A helyi két csapat közül az ifjúsági volt a jobb. Fesztinger és Kristyóri nem igazolták jó hírüket.”

Esti villanyfény melletti vízpoló mérkőzés volt augusztus 23-án a kolozsvári CFR és az NTK I. b. csapatok között 3:1 (2:1) arányban győzött a kolozsvári együttes. „Ifjúsági csapatunk mintha nem lett volna formában. Hiányzott játékából a lendület, a győzelemre való erős akarat. Ennek köszönheti vereségét.”¹³⁴

I. – Viktória (Kolozsvár) játék, melyet szép küzdelem után helybeli csapatunk nyert meg 4:1 (2:0) arányban. „Az NTK legjobb embere Horváth volt. Fesztingert formában láttuk. Kristyóri is kifogástalanul állt őrt a kapuban. Általában a csapat minden embere dicséretet érdemel.”¹³⁵ Az NTK I. góljait Fesztinger, Weinrich és Horváth (2) lőtték. Fennti mindkét mérkőzést Farkas (Kolozsvár) vezette közmegelegedésre.

¹³⁴ Hírlap, VI. (1936/36) augusztus 30.4.

¹³⁵ Uo.

Az NTK 1936. évi összesített vízipóló eredményei

Augusztus 16.	NTK I. b.	KKASE	3:4 (0:3)
Augusztus 16.	NTK I. a.	UEC (Kolozsvár)	0:4 (0:2)
Augusztus 23.	NTK I. b.	CFR (Kolozsvár)	1:3 (1:2)
Augusztus 23.	NTK I.	Viktoria (Kolozsvár)	4:1 (2:0)

Játszott négy mérkőzést, győzött egyszer, vereséget szenvedett háromszor. Adott nyolc gólt és kapott tizenkettőt.

Tenisz

Az NTK pályáin a rendszeres teniszjáték május elején indul meg.

Asztali tenisz

Április 12-én az Iparos Önképzőkör helyiségében asztali teniszverseny volt az NTK – KKASE (Kolozsvár) csapatok között. Az NTK minden vonalon vereséget szenvedett, de játéuk azért élvezetes volt. Látszott a fiukon (a két Demeter testvér és Kopócsi) az állandó gyakorlás és a tudás is. „A kolozsvári csapatban játszott a nem rég lefolyt világbajnokságon résztvett Paneth Haggibor játékos és Krebs I. a KKASE nagyszerű játékosa. Gyönyörű látvány volt ennek a két embernek bemutató játéka s nem csoda, hogy Románia csapata a prágai világbajnokságon második helyen végzett.”¹³⁶

December 13-án ugyancsak az Iparos Önképzőkörben folyt le Nagyenyed asztali teniszbajnoksága. Nyolc versenyző vett részt a bajnoki versenyen, részletes eredmények a következők voltak:

Egyéni verseny	1. Keresztes Nagy Sándor
	2. Bitay Ferenc
	3. Kiss Gyula
	4. Romocea László
Páros verseny	1. Bitay – Romocea
	2. Keresztes – Kiss
	3. Demeter – Szabados
	4. Bologa – Mara

Tekézés

A helybeli bőriparosok Unirea néven önálló tekéző csapatot alakítottak és január 22-én megmérkőztek az Iparos Önképzőkör csapatával, az Önképzőkör új, fedett pályáján. Az Iparos Önképzőkör csapata győzött 165 fával 125 ellenében.

Január 24-én ugyancsak az Iparos Önképzőkör pályáján a kereskedők 210 fával 175 ellenében győztek a famunkások csapata fölött.

Január 26-án az NTK tekehelyiségében: NTK Bohémek – tordai TT 231:211 FA.

Az Iparos Önképzőkör pályáján a bőriparosok január 29-én legyőzték a szabókat, 146 fával

¹³⁶ Enyedi Hírlap VI. (1936/19) május 3, 4.

135 ellenében. Február 2-án visszavágó mérkőzést játszott Tordán az NTK Bohémek csapata az ottani TT-vel. Győzött a tordai csapat 47 fakülönbséggel. Ezen alkalommal az NTK Bohémek egy másik tordai csapattal, a Testvériséggel is játszottak és eldöntetlenül végeztek vele.

Február elején megalakult az Iparos Önképzőkör kebelében az Előre Tekéző Társaság. Tisztikara a következőképpen választotta meg: elnök Lőrincz János, titkár Bán Mihály, pénztáros Lőrincz István, ellenőr Lukács Jenő és csapatkapitány Szilágyi Gyula.

Az NTK pályáján február 12-én az SzTT (Szerdai Tekézők Társasága) öt fakülönbséggel legyőzte a PTT (Pénteki Tekézők Társasága) csapatát.

Február 20-án az Iparos Önképzőkör tekepályáján a bőriparosok 194 fával 153 ellenében, tehát 41 fakülönbséggel gyűrték maguk alá az elbizakodottan játszó Iparos Önképzőkör csapatát. Február 21-én az NTK pályán visszavágó mérkőzést játszott a PTT az SzTT csapatával. Ismételten a szerdai tekézők társasága győzött 167 fával 159 ellenében, tehát nyolc fa különbséggel. A csapatok 15–15 játékkal küzdöttek.

Az NTK Bohémek nagy győzelmet arattak február 26-án az ASA csapata fölött. 155 fát ütöttek az ASA 95 fája ellenében, tehát 60 fakülönbséggel győztek.

Március 1-én az NTK Bohémek csapata a Tordai Sticla csapatát is legyőzte, 208 fával 160 ellenében, tehát 48 fakülönbséggel.

Március 3-án volt az NTK Bohémek – ASA ellenmérkőzés, melyet ismételten a Bohémek nyertek meg 150 fával 99 ellenében, tehát 51 fakülönbséggel.

Az NTK pályáján folyt le március 15-én az NTK Bohémek – Testvériség (Torda) mérkőzés. A csapatok 12–12 versenyzővel küzdöttek, győzött a Bohémek csapata 176 fával 159 ellenében, tehát 17 fakülönbséggel.

Az Iparos Önképzőkör abból az alkalomból, hogy tekepályáját a Tekeszövetség hitelesítette, május 31-én a helybeli három szövetségi csapat között körmérkőzést rendezett. A győztes csapat Önképzőköri pályabajnok címet és egy emléklakettet nyert. A mindvégig izgalmas verseny eredménye a következő volt:

NTK Bohémek	NTK Botosok	192:183
NTK Botosok	Iparos Önképzőkör Előre	192:183
NTK Bohémek	Iparos Önképzőkör Előre	218:192

Az Önképzőköri pályabajnok címet és az emléklakettet tehát az NTK Bohémek csapata nyerte.

Június 14-én az NTK pályán Alsójára két csapata: az Express és a Columbia játszott az NTK az NTK Bohémekkel. Az NTK Bohémek mindkét csapatát legyőzték, az Expresszt, az Expresszt 38, a Columbiát pedig 60 fakülönbséggel. *„E kettős vereség annyira bántotta a járaiakat, hogy még egy barátságos mérkőzésre kérték fel a Bohémeket, akik ismét maguk alá gyűrték a vendégeket.”*¹³⁷

Július 5-én az NTK pályán barátságos mérkőzés keretében az Iparos Önképzőkör Előre csapata 209 fával 183 ellenében legyőzte az NTK Botosok csapatát. A csapatok 15–15 játékkal küzdöttek.

Október 2–3–4-én meleg hangulatban és nagyszámú közönség jelenlétében zajlott le az Iparos Önképzőkör által rendezett egyéni tekeverseny, melyen a város legjobb tekézői vettek részt. A kitűzött öt díjat a következő versenyzők nyerték:

¹³⁷ Enyedi Hírlap VI. (1936/26) június 21., 4.

1. díj	asztali óra	Bakó Sándor	26 fa
2. díj	zsebóra	Szőcs Ernő	25 fa
3. díj	töltőtoll	Heprián László	24 fa
4. díj	óralánc	ifj. Lőrincz Mihály	24 fa
5. díj	bronzérem	Lukács Jenő	23 fa

A versenyt társas vacsora és a díjak kiosztása követte. December 11-én az Iparos Önképzőkör tekepályáján az SzTT az Iparos Önképzőkör Előre csapatával mérkőzött. A csapatok 18–18 játékkal küzdöttek és egyenlően végeztek, mert mindkét csapat 270 fát ütött. A kitűzött díjat, az emléklapot az SzTT nyerte el, mert egy-egy dobással „rádobtak” s a szerdások 40 fát ütöttek az Előre 18 fája ellenében.

1937

Datky Béla az NTK négy éven át volt elnöke ez év februárjában Kolozsvárra költözött. Az NTK február 28-án az Iparos Önképzőkör nagytermében ünnepély keretében búcsúzott szeretett elnökétől.

„A búcsú-ünnepélyt az újonnan alakult, 16 tagú egyleti fuvószenekar indulója vezette be s a zene ütemeire a távozó elnök elvonult a felállított csapatok és a tagok sorfala előtt, mely után Unghi Mihály alelnök meleghangú búcsúbeszéde következett. (...) A nagyhatású beszéd végeztével egy remekbekészült emlékalbumot adott át az alelnök a távozonak. Az album a választmány arcképeit tartalmazza. Datky Béla szép gondolatoktól átszőtt beszéddel, meghatottan vett búcsút szeretett egyletétől. (...) Beszéde végeztével átadott a választmánynak egy szép csoportképet, mely az egyesület vezetőségét örökíti meg. (...) A szakosztályok tisztelgő elvonulása zárta be az elválás szomorú ünnepét.”¹³⁸

Az év elején alakult az NTK fuvószenekara, karmestere Willersdorfer Károly lett. Az NTK 23. évi rendes közgyűlése március 21-én folyt le, az új tisztikar a következő lett: elnök Riszner Ödön nyugalmazott tanár, alelnök Unghi Mihály, főtitkár Csipkés József, titkár Kercsó András, főpénztáros Szabó János, pénztárnokok Kónya István és Bányai Dezső, ellenőrök Paulini Róbert és Winkler István, jegyző Geréd Dávid, ügyész dr. Müller Jenő, orvos dr. Fülöp Ferenc. A közgyűlés megválasztotta tovább a 12 szakosztály vezetőit, a tíz tagú választmányt és a hat felügyelő–bizottsági tagot, Datky Béla távozó elnököt örökös díszelnöknek választották.

Az NTK július 10-én rendkívüli közgyűlést tartott sporttelepi tekehelyiségében. A rendkívüli közgyűlés összehívását az tette szükségessé, hogy Riszner Ödön ny. tanár elnöki tisztségéről lemondott, mert kitűzött munkaterve megvalósítását megfelelő segítség hiányában biztosítottnak nem látta. Az elnökválasztó közgyűlés kínos lefolyású volt, mert a tagok egy része (Szöllősy István fényképész vezetésével)

103. Paulini Róbert

¹³⁸ Hírlap VII. (1937/10) március 7,

COMITETUL C.G.A.

AZ N.T.K. VEZETŐSÉGE

1932 - 1936

CSIKÓSI JÓZSEF
Elnök

LŐRINCZ KÁROLY
Elnök

HEIZER ÖDÖN
Elnök

CSIKÓSI JÓZSEF
Elnök

UNGVÁRI MIHÁLY
Elnök

ORTNY BERTA
Elnök

SZÉKELY ENDRE
Elnök

GEREB DÁNIEL
Elnök

MIHÁLY ISTVÁN
Elnök

PÓLLAI RÓBERT
Elnök

MIHÁLY ISTVÁN
Elnök

BAUER IMRE
Elnök

BECSÉNYI MIHÁLY
Elnök

MIHÁLY ISTVÁN
Elnök

FEHÉR ENDRE
Elnök

SCHUSTER GUSZTÁV
Elnök

SZÉKELY ENDRE
Elnök

PAPP KÁROLY
Elnök

ERDŐSI EMIL
Elnök

FISCHER ADORJÁN
Elnök

BRÓDY ÁRPÁD
Elnök

VELI MÁRK JÓZSEF
Elnök

WILLERSDORFER JÁNOS
Elnök

HORVÁTH ZOLTÁN
Elnök

FELHŐSI MIKLÓS
Elnök

PÓLLAI RÓBERT
Elnök

SZÉKELY ENDRE
Elnök

PÓLLAI RÓBERT
Elnök

PÓLLAI RÓBERT
Elnök

SZÉKELY ENDRE
Elnök

MIHÁLY ISTVÁN
Elnök

MIHÁLY ISTVÁN
Elnök

Papp Károlyra, az egyet eddigi működésében szép és eredményes munkát kifejtő sportférfiúra gondolt, másik s talán tekintélyesebb számú része az egyesületnek azonban úgy látta, hogy előbbi jelölés nem szolgálja az NTK annyira kívánatos és szükséges belbékését s ezért Demeter Ákos helybeli kereskedőt akarta az elnöki székbe. A megejtett titkos szavazásból a Demeter Ákos neve került ki fölényes többséggel. Szöllősy István azonban általános megbotránkozására kérte, hogy semmisítsék meg a szavazást és követelte a tagok szavazóképességének megállapítását. Ilyen előzmények után, eléggé felkavart hangulatban Papp Károly megtette az elnökjelöltségről lemondó s a leendő elnök önzetlen támogatását ígérő nyilatkozatát. Az első megsemmisített szavazás után megtörtént a második is, melynek eredménye ismét csak Demeter Ákos elnökválasztása lett.

„Sajnos, ez a szavazás sem tett pontot az elnökválasztás sorozatára, mert mind értesülünk, a megválasztott Demeter Ákos ilyen, őszinteséghiányos választási jelenetek után nem fogadja el az elnökséget.”¹³⁹

Az NTK ügyeit Papp Károly vezeti, mint elnökhelyettes. Július 19. és november 22. között az NTK négy alkalommal rendezett tagvacsorát; december 31-én pedig megtartotta szokásos műsoros szilveszteri estjét az Iparos Önképzőkör termeiben, melyen az NTK tornászcsapat is szerepelt (tetszetős talajtornát mutatott be).

Torna

Az NTK tornászcsapata edzéseit hetenként kétszer tartotta. Július 18-án este az NTK tornászcsapata reflektorvilágítás mellett tartotta bemutatóját a sporttelepen.

„Megkapó kép volt az ívlámpák fényében a fuvószenekar indulójának ütemeire felvonuló csapat, melynek minden egyes tagja rátermett ügyességgel végezte a nagy gonddal összeállított, minden igényt kielégítő változatos, szórakoztató gyakorlatok másfél órát kitöltő sorozatát.”¹⁴⁰

Az NTK tornászók szép sikerrel szerepeltek az augusztus 5-i iskolanapon is. Közülük néhányan november hó folyamán résztvettek a KKASE által Kolozsváron rendezett jubileumi ünnepségen s ez alkalommal az országos tornaversenye V. helyezést értek el.

Atlétika

Ebben az évben, augusztus 21–22-én, a Bukarestben megtartott országos Atlétikai Bajnokságon a magasugrást ismét nagyenyedi versenyző nyerte, Ștefan Spaniol 175 cm-el, mint a bukaresti Stadiul Român versenyzője, megismételve Bakó Árpád 1936-os eredményét.

105. Ștefan Spaniol a dobogón

106. Ștefan Spaniol magasugrása

¹³⁹ Enyedi Hírlap VII. (1937/29) július 18, 3.

¹⁴⁰ Enyedi Hírlap VII. (1937/30) július 25, 4.

Labdarúgás

Az NTK labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Március 7-én volt az évad első barátságos mérkőzése az ASA – NTK csapatai között 2:1 (0:0) arányban az ASA győzött.

„A mérkőzést egyenlő ellenfelek játszották végig s a szerencsésebb csapat, az ASA győzött 2:1 arányban. (...) Mindkét csapat derekasan s sportszerűen küzdött. Az ASA erősebb szervezetű játékosokkal, az NTK tetszetősebb s biztosabb összjátékot eláruló játékmóddal igyekezett győzelemhez jutni. Az NTK minden embere dicséretet érdemel, de magasan kiemelkedett az együttesből Bugner, aki teljes tudása s minden ereje harcbevételével szinte a végkimerülésig küzdött. A kapus szintén dicséretet érdemel. Az ASA is kitűnő együttes. A lelke azonban Vlad volt. Nagy gyakorlata s harcálló ereje mellett azzal is kiérdemelte csapata elismerését, hogy az NTK egyik kitűnő emberét állandóan lefogva tartotta. Bondor bíró elismerésre méltóan vezette a mérkőzést.”¹⁴¹

Marosújváron játszott barátságos mérkőzést az NTK március 14-én az ottani ASSU csapata ellen, az eredmény 2:2 volt. A Hírlap március 21-i, 12. száma így ír a mérkőzésről: *„Csapatunk új szereposztással, szépen és lelkesen játszott s a törvényes 90 perc alatt 2:1-re győzött is. A helyi bíró azonban nem bírta elviselni pártfogoltjának vereségét s hogy egy, minden ok nélkül megítélt tizeneggyessel egyenlíthessen, az időt öt perccel önkényesen megnyújtotta. Ilyen bírói mesterkedéssel aztán 2:2-vel végződött a játék.”*

Bajnoki mérkőzést játszott az NTK március 21-én a tordai CSMT csapata ellen és győzött 2:1 arányban. Bugner ez alkalommal is lelkesen és jól játszott. A mérkőzés Tordán folyt le.

Április 4-én az NTK ismételten Tordán játszott bajnoki mérkőzést az ottani Cimentul csapattal; eredmény 2:2 volt.

Április 11-én bajnoki mérkőzés: NTK – Unirea (Marosludas) 3:0 (1:0). *„Az Unirea szép és szabályos játékot mutatott, de nem bírt ellenállni a mieink nagyobb tudástól irányított támadásainak. Beldean főhadnagy a jó és pártatlan bírónak mintaképét mutatta be.”¹⁴²*

Április 18-án Marosújváron: ASSU (Marosújvár) – NTK 7:0 (5:0). Bajnoki mérkőzés volt, kitűnően vezette Pop Septimiu bíró. A mérkőzésről a Hírlap április 18-i, 17. száma a következőket írja: *„Tárgyilagosan ítélve, a vereség főokozója a szokatlanul gyenge védelmünk volt, míg az ASSU minden ponton remekelt. A gólokon a következők osztozkodtak: Ciungan (2), Burian (2), Papp Zoltán, Oniga és Toldy (öngól).”*

Április 25-én az NTK 2:1 (2:0) arányú vereséget szenvedett a marosújvári Solvay csapattól. Jól és közmegelegedésre vezette a játékot Coza Romul bíró.

Május 9-én alkerületi bajnoki mérkőzést játszott az NTK az ASA csapata ellen és győzött 6:2 (3:0) arányban. A különben szép és élvezetes mérkőzést az első félidő végén valósággal kierősztolta botrány csúfította el. *„Az ASA az NTK kapuja elé küzdi magát, ahol a harc hevében, mint az a mérkőzéseken számtalanszor megszokott történni, Varga NTK és Toma ASA játékosok akaratlanul összefutnak s földre kerülnek. Ezt az alkalmat Toma, ki már a múlt őszi mérkőzés alkalmával is rögtönzött hasonló csúnya jelenetet, arra használta fel, hogy tettelesen bántalmazta az NTK játékosát. Az eddigi eredménytől felizgult s alkalomra váró, némely ASA szurkoló erre szintén munkába akart lépni, azonban a bíró, a vezetőségek s különösen David polgármester dicséretes közbelépése*

¹⁴¹ Hírlap VII. (1937/11) március 14, 3.

¹⁴² Hírlap VII. (1937/16) április 18, 4.

elejét vette a nagyobb botránynak.” A mérkőzést Bratinca aranyosgyéresi bíró részrehajlatlanul s erélyesen vezette.

Ugyancsak május 9-én játszott az NTK ifjúsági csapata az ASA ifjúsági csapatával és győzött 2:0 arányban. Barátságos mérkőzést játszott május 16-án az NTK a brassói Schmoll csapatával. Az eredmény 3:3 volt.

Az alkerületi labdarúgó bajnokság állása május elején a következő volt:

1. Solvay (Marosújvár)	21 pont
2. ASSU (Marosújvár)	20 pont
3. Cimentul (Torda)	14 pont
4. NTK (Nagyenyed)	10 pont
5. ASA (Nagyenyed)	7 pont
6. CSMT (Torda)	5 pont
7. Unirea (Marosludas)	3 pont

Az NTK tizenkét mérkőzést játszott; nyert négyet, eldöntetlen volt kettő és veszített hat mérkőzést. Adott 26 gólt és kapott 30-at.

Május 30-án UEC (Kolozsvár) – NTK 6:1 (3:0). Barátságos mérkőzés volt, melyet Mohai Imre gyengén vezetett. A kolozsvári csapat az egyetemi csapatból való játékosokkal felerősítetten játszott.

Június 20-án a helybeli 1. hegyi zászlóalj csapata 7:3 (2:0) arányú vereséget mért az NTK csapatára. Az NTK góljait Platschek, Pál és Szolga lőtték. „A Batalion nem igazolta félelmetes hírét. Győzelmét ellenfele kapusának s egy-két lelkiismeretlen játékosának köszönhetette. Domokos most is beigazolta, hogy megbízhatatlan kapuvédő. (...) Bizonyos, hogy öt gól az ő lelkét terheli. Az NTK-ban minden dicséretet megérdemlően küzdött Bugner, a most bemutatkozó Platschek és Szolga.”¹⁴³

Július 25-én barátságos mérkőzés keretében az NTK 6:1 (3:0) arányú győzelmet aratott a brassói mozdonyvezetők csapata fölött. A mérkőzésről az Enyedi Hírlap augusztus 1-i, 31. száma így ír: „Az NTK csapata kitűnő összjátékot mutatott, csatársora gólképes, védelme biztos volt. A fedezetsorból Bugner I. játékát kell kiemelniünk, aki a középfedezet posztját fáradhatatlanul töltötte be. Bár Fekete kapusnak kevés dolga akadt, mégis néhány szép védésben gyönyörködhattünk. Kedves meglepetés volt a mérkőzésen az NTK fúvószenekarának a szereplése s örömmel állapítható meg, hogy az egyesületnek ez a legújabb hajtása fokozatos fejlődést mutat. Beldean bírótól jobb játékvezetéshez szoktunk.”

Július 25-én barátságos mérkőzés keretében az NTK 6:1 (3:0) arányú győzelmet aratott a brassói mozdonyvezetők csapata fölött. A mérkőzésről az Enyedi Hírlap augusztus 1-i, 31. száma így ír: „Az NTK csapata kitűnő összjátékot mutatott, csatársora gólképes, védelme biztos volt. A fedezetsorból Bugner I. játékát kell kiemelniünk, aki a középfedezet posztját fáradhatatlanul töltötte be. Bár Fekete kapusnak kevés dolga akadt, mégis néhány szép védésben gyönyörködhattünk. Kedves meglepetés volt a mérkőzésen az NTK fúvószenekarának a szereplése s örömmel állapítható meg, hogy az egyesületnek ez a legújabb hajtása fokozatos fejlődést mutat. Beldean bírótól jobb játékvezetéshez szoktunk.”

Az NTK augusztus 22-én Déván játszott az ottani Corvin csapattal és vereséget szenvedett 4:2 arányban. A barátságos mérkőzésről az Enyedi Hírlap augusztus 29-i, 35. száma a következőket

107. Az NTK labdarúgó csapata a dévai meccs után

¹⁴³ Hírlap VII. (1937/26) június 27, 4.

írja: „Az NTK csapata nem tudta kijátszani a szokott jó formáját, érezhető volt a délelőtti hegy-mászás utóhatása (megmázták Déva várát). Azonkívül pedig a felázott és csúszós pálya, a végig hulldogáló eső és a gyér közönség, egyáltalán nem lelkesítette a csapatokat. (...) Az alkalmi bírő jóakarattal, de kevés hozzáértéssel s még kevesebb erélyességgel vezette a mérkőzést.”

Szeptember 19-én volt az őszi bajnoki forduló első mérkőzése: NTK – Cimentul (Torda) 4:4 (2:2). Az NTK góljait Szolga, Bartha, Bertalan és Sarkadi lőtték. Csapatunk legjobbjai: Bocsárdi, Szolga, Bugner, Bartha és Bertalan voltak. A mérkőzést Maca bírő vezette.

Október 3-án ismét bajnoki mérkőzést játszott az NTK csapata a tordai CSM csapata ellen. Eredmény 2:2 (1:1) volt. Az NTK góljait Sarkadi és Szolga lőtték; bírő Coza Romul volt.

2:1 (0:1) arányú vereséget szenvedett az NTK október 10-én a tordai Uranus csapatától. Bajnoki mérkőzés volt, melyen az NTK góljait Bertalan lőtte. „A csapat játéka feltétlenül megérdemelte volna a – minimális – eldöntetlen eredményt, mit az ellenfél is elismert. A csapat legjobbjai Bertalan, Bocsárdi, Bugner voltak. Bratinca bírő közmegeledésre vezette a mérkőzést.”¹⁴⁴

Október 17-én alkerületi bajnoki mérkőzés: NTK – ASA 5:0 (2:0). A gólokat Bucsy (3), Bertalan és Sarkadi lőtték. „Méltán mondhatjuk, hogy ez a mérkőzés alkerületünk őszi bajnoki fordulóján a legsportszerűbb és a legfinomabb jellegű volt s hogy minden jelenlevő meglegedetten távozott a küzdőtérrel, azt nagy részben Pop Septimiu bírónak is köszönhetjük, aki a játékot mindvégig erős kézzel és a részrehajlás mellőzésével vezette.”¹⁴⁵

Október 24-én bajnoki mérkőzés: Unirea (Marosludas) – NTK 1:0 (1:0). „Az NTK játékosai közül Bocsárdi kapus munkáját kell kiemelni, aki több nehéz helyzetben mentett.”¹⁴⁶ Az NTK október 31-én Marosújváron játszott az ottani ASSU II. csapatával és győzött 6:0 (2:0) arányban. Kitűnően játszottak Bocsárdi kapus, Bugner és Varga I. Pop Septimiu tárgyilagosan, jól és erélyesen vezette a mérkőzést.

Az alkerületi labdarúgó bajnokság állása az őszi forduló után a következő volt:

1. Cimentul (Torda)	11 pont
2. Uranus (Torda)	10 pont
3. CSM (Torda)	7 pont
4. NTK (Nagyenyed)	6 pont
5. ASSU II. (Marosújvár)	4 pont
6. Unirea (Marosludas)	3 pont
7. ASA (Nagyenyed)	1 pont

Az NTK lejátszott hat mérkőzést, győzött kétszer, döntetlent ért el kétszer és veszített kétszer. Adott 18 gólt és kapott kilencet.

Az NTK 1937. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 7.	NTK	ASA (Nagyenyed)	1:2 (0:0)
Március 14.	NTK	ASSU (Marosújvár)	2:2
Március 21.	NTK	CSMT (Torda)	2:1
Április 4.	NTK	Cimentul (Torda)	2:2

¹⁴⁴ Enyedi Hírlap VII. (1937/42) október 17, 3.

¹⁴⁵ Enyedi Hírlap VII. (1937/43) október 24, 4.

¹⁴⁶ Enyedi Hírlap VII. (1937/44) október 31, 4.

Április 11.	NTK	Unirea (Marosludas)	3:0 (1:0)
Április 18.	NTK	ASSU (Marosújvár)	0:7 (0:5)
Április 25.	NTK	Solvay (Marosújvár)	1:2 (0:2)
Május 9.	NTK	ASA (Nagyenyed)	6:2 (3:0)
Május 9.	NTK ifjúsági	ASA ifjúsági	2:0
Május 16.	NTK	Schmoll (Brassó)	3:3
Május 30.	NTK	UEC (Kolozsvár)	1:6 (0:3)
Június 20.	NTK	1. Hegyi utászszázlőalj (Nagyenyed)	3:7 (0:2)
Július 25.	NTK	Mozdonyvezetők (Brassó)	6:1 (3:0)
Augusztus 22.	NTK	Corvin (Déva)	2:4
Szeptember 19.	NTK	Cimentul (Torda)	4:4 (2:2)
Október 3.	NTK	CSM Torda	2:2 (1:1)
Október 10.	NTK	Uranus (Torda)	1:2 (1:0)
Október 17.	NTK	ASA (Nagyenyed)	5:0 (2:0)
Október 24.	NTK	Unirea (Marosludas)	0:1 (0:1)
Október 31.	NTK	ASSU II. (Marosújvár)	6:0 (2:0)

Játszott húsz mérkőzést; győzött hétszer, döntetlent ért el ötször, vereséget szenvedett nyolcszor. Adott 52 gólt és kapott 48-at.

AZ NTK 1937. évi labdarúgó mérkőzéseiről beszámoló fenti táblázat valószínűleg hiányos, mert az egyesület főtitkárának jelentése szerint az NTK: játszott 28 mérkőzést, győzött tízszer, döntetlent ért el hétszer, vereséget szenvedett tizenegyszer. Adott 66 gólt és kapott 63-at.

Az ASA labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

2:1 (0:0) arányú győzelmet aratott március 7-én az NTK fölött. Erről a barátságos mérkőzésről fent már részletesen beszámoltam. Március 14-én 3:0 arányú vereséget szenvedett az aranyosgyéresi Industria Sírmei csapatától.

Március 21-én bajnoki mérkőzés: Cimentul (Torda) – ASA 3:1 (1:0). Az ASA egyetlen gólja tizenegyesből esett, melyet a bíró nem tudni mi okból ítélt. A mérkőzést Coza Romul vezette.

Április 4-én ASSU (Marosújvár) – ASA 2:2 (2:0). *„Tulajdonképpen bajnokinak kellett volna lenni, mivel azonban az ASA nem tudott kiállítani tizenegy igazolt játékost, a mérkőzés barátságos jelleget kapott s ezzel az ASA kardcsapás nélkül átengedett az ASSU-nak két egészséges pontot.”*¹⁴⁷ Az ASA góljait Marinescu és Rotar lőtték. Jó bíró volt Drimbăreanu.

Április 11-én Marosújváron játszott az ASA az ottani CSMT csapatát. Május 9-én alkerületi bajnoki mérkőzés: NTK – ASA 6:2 (3:0), melyről már részletesen beszámoltam.

Ugyancsak május 9-én játszottak az NTK és az ASA ifjúsági csapatai. Győztek az NTK fiatalok 2:0 arányban. Május elején az alkerületi labdarúgó bajnokságban az ASA, mint már említettem az ötödik helyen állott hét ponttal. Lejátszott 12 mérkőzést, nyert kettőt, döntetlen volt három és veszített hét mérkőzést. Adott 14 gólt és kapott 27-et.

Június 6-án 8:3-ra verte az 1. Hegyi Utászszázlőalj az ASA csapatát. Október 17-én alkerületi bajnoki mérkőzés: NTK – ASA 5:0 (2:0); részletes beszámolót fentebb már adtam erről a mérkőzésről.

Október 31-én játszotta utolsó bajnoki mérkőzését az ASA a tordai CSM csapata ellen. Vereséget szenvedett az ASA 3:2 (1:0) arányban. A mérkőzést V. Maca vezette.

¹⁴⁷ Hírlap VII. (1937/15) április 11, 4.

Az alkerületi labdarúgó bajnokság őszi fordulója után az ASA a hetedik helyen állott egy ponttal. Lejátszott hat mérkőzést, melyek közül egyet sem nyert, döntetlent ért el egyszer és veszített ötször. Adott öt gólt és kapott 18-at.

Az ASA 1937. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 7.	ASA	NTK (Nagyenyed)	2:1 (0:0)
Március 14.	ASA	Industria Sírmei (Aranyosgyéres)	0:3
Március 21.	ASA	Cimentul (Torda)	1:3 (0:1)
Április 4.	ASA	ASSU (Marosújvár)	2:2 (0:2)
Április 11.	ASA	Solvay (Marosújvár)	3:7
Április 25.	ASA	CSMT (Torda)	2:1
Május 9.	ASA	NTK (Nagyenyed)	2:6 (0:3)
Május 9.	ASA ifjúsági	NTK ifjúsági	0:2
Június 6.	ASA	1. Hegyi Utászszáslóalj	3:8
Október 17.	ASA	NTK (Nagyenyed)	0:5 (0:2)
Október 31.	ASA	CSMT (Torda)	2:3 (0:1)

Játszott tizenegy mérkőzést; győzött kétszer, döntetlent ért el egyszer, vereséget szenvedett nyolcszor. Adott 17 gólt és kapott 41-et.

Több alkalommal játszott az NTK – ASA kombinált csapata, vagy ezen a néven, vagy Nagyenyed válogatottja néven. Ezek a mérkőzések a következők voltak:

Március 28-án Nagyenyed válogatottja 3:2 (2:1) arányú győzelmet aratott a tövisi CFR csapata fölött. Barátságos, élvezetes mérkőzés volt, vezette Beldean főhadnagy.

Június 27-én: Olimpia CFR (Szatmár) – Nagyenyed válogatott 1:1 (1:0). az enyedi válogatott gólját Burian lőtte; Beldean főhadnagy körültekintő, erélyes játékvezető volt.

Barátságos mérkőzés keretében 3:1 (0:1) arányú szép győzelmet aratott Nagyenyed válogatottja július 11-én az aranyosgyéresi Industria Sírmei csapata fölött. Coza bíró kellő eréllyel vezette az olykor elfajulni készülő mérkőzést.

1:0 arányú vereséget szenvedett augusztus 22-én az NTK – ASA kombinált csapat a gyulafehérvári Cetatea de Încoronare csapattól. Augusztus 29-én Uranus (Torda) – NTK – ASA válogatott 2:2 (1:0). a helybeli csapat góljait Bartha lőtte. „Az Uranus végig szép játékot mutatott, Cîmpianunak szép védésekre nyújtott alkalmat. Ezzel szemben az NTK és ASA játékosai alig mutattak valami összjátékot. (...) A csapaton érezhető volt Bugner I. középfedezet hiánya is, akit a fegyelmi bíróság 15 napra felfüggesztett Beldean bíróval való ismert incidense miatt, ami a CFR Mozdonyvezetők mérkőzésén történt. Csapatunk legjobbjai Bartha és Cîmpianu voltak.”¹⁴⁸

Szeptember 5-én NTK – ASA kombinált – Cetatea Încoronării (Gyulafehérvár) 5:2 (3:0). a helyi csapatban kitűnően játszott Mărgineanu. Szeptember 5-én az NTK – ASA egy másik kombinált csapata Tordán játszott és az ottani Uranustól 3:2 (0:1) arányú vereséget szenvedett. „A második félidő eredményének kialakulásában nagy szerepe volt a bírócserének is. Bratinca bíró bár sportkörökben, mint hivatása magaslátán álló bírót ismerik – ezúttal mégis a hazai csapatnak kedvezett.”¹⁴⁹

Szeptember 12-én NTK – ASA kombinált – CFR (Tövis) 4:1. Kombinált csapatunk góljait

¹⁴⁸ Enyedi Hírlap VII. (1937/36) szeptember 5., 4.

¹⁴⁹ Enyedi Hírlap VII. (1937/37) szeptember 12., 4.

Mulcea, Bugner II, Bertalan és Maxim lőtték. Ugyanezen napon Marosújváron játszott az NTK – ASA egy másik kombinált csapata az ottani Solvay ellen és vereséget szenvedett 7:1 arányban.

A nagyenyedi kombinált csapatok 1937. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 28.	Nagyenyed válogatott	CFR (Tövis)	3:2 (2:1)
Június 27.	Nagyenyed válogatott	Olimpia CFR (Szatmár)	1:1 (0:1)
Július 11.	Nagyenyed válogatott	Industria Sîrmei (Aranyosgyéres)	3:1 (0:1)
Augusztus 22.	NTK – ASA kombinált	Cetatea de Încoronare (Gyulafehérvár)	0:1
Augusztus 29.	NTK – ASA kombinált	Uranus (Torda)	2:2 (0:1)
Szeptember 5.	NTK – ASA kombinált	Cetatea de Încoronare (Gyulafehérvár)	5:2 (3:0)
Szeptember 5.	NTK – ASA kombinált	Uranus (Torda)	2:3 (1:0)
Szeptember 12.	NTK – ASA kombinált	CFR (Tövis)	4:1
Szeptember 12.	NTK – ASA kombinált	Solvay (Marosújvár)	1:7

Játszott kilenc mérkőzést; győzött négyszer, döntetlent ért el kétszer, vereséget szenvedett háromszor. Adott 21 gólt, kapott 20-at.

Említésre méltó mérkőzések voltak még:

Május 2-án a kollégiumi tornatéren a tanárok csapata 6:2 (3:2) arányban verte a városiak csapatát. Május 23-án ugyanezek között visszavágó mérkőzés volt. A rekordszámú közönség előtt lefolyt mérkőzést ismét a tanárok csapata nyerte 4:2 (0:1) arányban. Bíró Bugner István volt.

Május 23-án az asztalosok 4:2-re verték a szabókat. A mérkőzést Csipkés József vezette. Június 6-án a fodrász törpék 3:2 arányban győzték le a cipész törpéket. Október 17-én két helybeli iskola játszott, a Titu Maiorescu Líceum az Ipari Gimnázium ellen. Győzött a líceum 3:0 arányban.

Úszás és vízipóló

A városi strandfürdő május 23-án nyílt meg. Július 25-én volt az évad egyetlen vízipóló mérkőzése a városi strandfürdőben: NTK – UEC (Kolozsvár) 1:1 (1:0). Az NTK vezető gólját Weinrich János dobta, a kolozsváriak egyenlítő gólját pedig négy méteresből Szabó L. A játékot Nagy Zoltán kolozsvári bíró vezette.

„A közönség meglegedetten távozott, bár a bíró működését sokan kifogásolták. (...) Mérkőzés előtt

108–109. Műugrás

111–113. A nagyenyedi strandon, 1938

114. A nagyenyedi strandon, 1939

egy pár műugrásban gyönyörködhetett a szép számban megjelent közönség. Bomba Ákos, utána Hankó Géza Erdély műugró bajnoka és Novotny Ottó mutattak be néhány jól sikerült ugrást.”¹⁵⁰

Asztali tenisz

A nagyenyedi IKE asztali tenisz csapata február 14-én városközi mérkőzést játszott az Iparos Önképzőkör nagytermében a gyulafehérvári Kolping csapattal. Részletes eredmények a következők voltak:

Csapatversenyben az IKE 13 ponttal győzött a Kolping 12 pontjával szemben. A győzelmek így oszlottak meg:

IKE	Szabados J.	4 gy.	Kolping	Deák A.	4 gy.
	Demeter B.	3 gy.		Horváth F.	3 gy.
	Kiss Gyula	3 gy.		Labud L.	3 gy.
	Demeter Á.	2 gy.		Szága K.	2 gy.
	Bitai F.	1 gy.		Hoffmann Béla	2 gy.

¹⁵⁰ Enyedi Hírlap VII. (1937/31) augusztus 1, 4.

Egyéni verseny	1. Kiss Gyula IKE 2. Bitai Ferenc IKE 3. Hoffmann Béla Kolping
Páros verseny	1. Deák A. – Srága K. Kolping 2. Szabados J. – Kiss Gyula IKE 3. Horváth F. – Hoffmann B. Kolping

Március 7-én az IKE ellenmérkőzést játszott a gyulafehérvári Kolping csapatával. Eredmények a következők voltak:

Csapatversenyben a Kolping 13 ponttal győzött az IKE 12 pontjával szemben.

Egyéni verseny	1. Keresztes IKE 2. Deák A. Kolping 3. Kiss Gy. IKE
Páros verseny	1. Demeter – Keresztes IKE 2. Kiss Gy. – Szabados J. IKE 3. Deák A. – Srága A. Kolping

November 21-én az IKE saját helyiségében megmérkőzött a tordai Uranus csapattal. Eredmények a következők voltak: csapatversenyben az IKE öt ponttal győzött az Uranus négy pontjával szemben.

Egyéni verseny	1. Keresztes IKE 2. Bitai F. IKE 3. Kiss Gy. IKE 4. Zólyomi Uranus
Páros verseny	1. Zólyomi – Kecskeméthy Uranus 2. Keresztes – Bontha IKE

Tekzés

Január 6-án az NTK tekehelyiségében barátságos mérkőzés volt az NTK Botosok és az Iparos Önképzőkör Előre csapata között. 195 fával 173 ellenében győztek a Botosok. Január végén az Iparos Önképzőkör pályáján az Előre csapata 183 fával 175 ellenében legyőzte az NTK Botosok csapatát. A csapatok 12–12 játékkal küzdöttek.

Április 11-én az NTK pályán: Express (Alsójára) – NTK (Bohémek) 148:142 fa; tehát hat fás győzelmet aratott az Express.

Április 20-án az NTK pályán: Iparos Önképzőkör Előre – NTK Bohémek 183:156.

Május 30-án az Iparos Önképzőkör pályáján az Előre 239:205 fa arányban verte a felvinci Polgári Kör csapatát. A csapatok 16–16 játékkal küzdöttek. Június 24-én az Iparos Önképzőkör pályáján az Előre kétszeres győzelmet aratott a Tinerimea Română helybeli csapat fölött:

I. mérkőzés	200:131 fa
II. mérkőzés	188:166 fa

Mindkét mérkőzésen a csapatok 16–16 játékkal küzdöttek. Június 30-án az Iparos Önképzőkör pályáján az NTK szerdai tekézői legyőzték az NTK Bohémeket 191:182 fa arányban. A csapatok 14–14 emberrel játszottak.

Július 7-én az Iparos Önképzőkör pályáján: NTK szerdai tekézői – ASA 194:220 fa, tehát 26 fás győzelmet aratott az ASA. A csapatok 16–16 játékkal versenyeztek.

Július 11-én az NTK Bohémek Járában játszottak az ottani Express csapata ellen és győztek 188:141 fa arányban. 12–12 játékkal játszottak.

Július 14-én az ASA ismét legyőzi a szerdásokat 222:183 fa arányban. Július 15-én az Iparos Önképzőkör Előre csapata 185:121 fa arányban győz az Iparos Dalárda csapata ellen.

Az NTK tekehelyiségében július 29-én az NTK Bohémek leverik az ASA csapatát 208:166 fa arányban. A csapatok 18–18 játékkal küzdöttek.

Augusztus 29-én az Iparos Önképzőkör pályáján az Előre legyőzi a kolozsvári Hargita csapatát 235:185 fa arányban. Ugyanezen napon az NTK pályán a Hargita 232:172 fa arányban győz az NTK Bohémek fölött. Szeptember 16-án az Iparos Önképzőkör pályáján az Előre ismét győz az Iparos Dalárda csapata ellen 213:163 fa arányban. A csapatok 19–19 játékkal küzdöttek. Október 2-án az ASA győz az NTK Bohémek ellen 185:148 fa arányban. A mérkőzés az Iparos Önképzőkör pályáján folyt le, 17–17 játékkal.

Október 28-án az Iparos Önképzőkör pályáján az Előre szép és nagyszámú győzelmet arat az ASA csapata fölött 231:182 fa arányban. A csapatok 18–18 játékkal küzdöttek.

Természetjárás

Jól sikerült kirándulást rendezett május 9-én az NTK természetjáró szakosztálya a Nagycsáklyára. 32 tagból álló csoport vett részt a kiránduláson s az útnak egy részét autón tették meg.

1938

Az NTK fejlődő fuvószenekara több alkalommal bemutatta tudását buzgólkodó karnagyának, Willersdorfer Károlynak irányítása mellett. Ő szolgáltatta a kísérezőzenét a február 20-i tornabemutaton, szerepelt továbbá a júliusi tornabemutaton, valamint az augusztusi iskolánapon is. Fokozta a jelenlevők hangulatát az egyesületi társasvacsorák alkalmával és az idénynyitó labdarúgó mérkőzésen is ők igyekeztek a szurkolók idegeit csillapítani. A zenekari tagok odaadó szorgalommal gyakorlatoztak hetenként háromszor.

Június 19-én volt az NTK rendkívüli közgyűlése, melyen a törvény által előírt alapszabálymódosítást végezték el. Ezt követőleg megtartották az évi rendes közgyűlést is. Erről az Enyedi Hírlap július 3-i, 10. száma így ír: „Az egyesület múlt évi működésének ismertetése került sorra, aminek rendjén Papp Károly alelnök rámutatott az egyesület anyagi helyzetének a javulására. Az egyesület évi sporttevékenységét Pálffy Endre tartalmas főtitkári jelentése világította meg, amit a közgyűlés tagjai általános helyesléssel és örömmel vettek tudomásul. A felügyelő bizottság jelentését Winkler István olvasta fel, míg az egyesület vagyoni helyzetét és jövő évi költségvetését Sándor Ferenc főpénztáros ismertette. A költségvetéshez Fülöp Gyula, Bakó László, Fekete György és Fischer Konrád szóltak hozzá.”

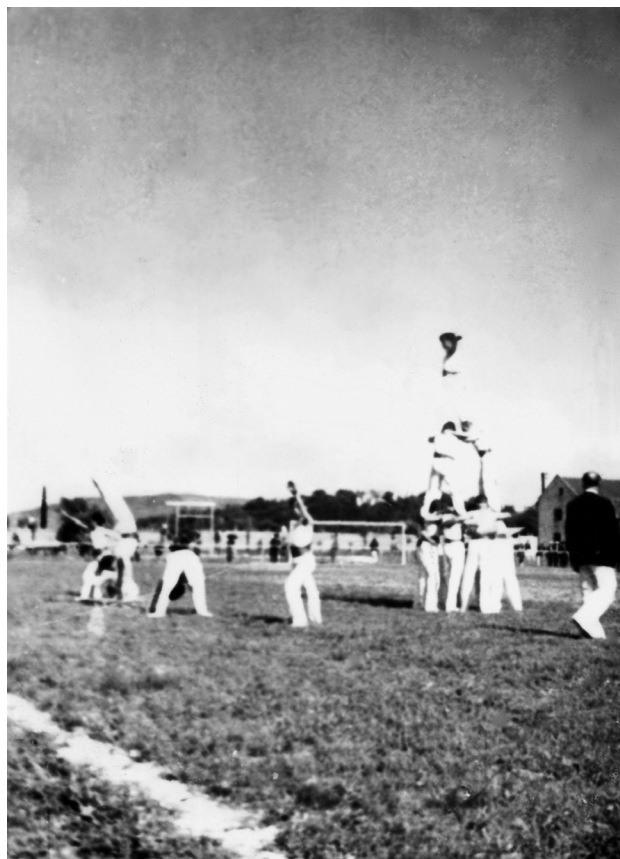
Torna

Február 20-án tartotta az NTK tornaszakosztálya szokásos téli bemutatóját. „A műsorszámok fegyelmezett pontossággal végzett gyakorlatai, akrobatikus mutatványai az elnök-szakosztályvezető eredményes tevékenységéről tette ismételten tanúbizonyságot a szép számban megjelent sportkedvelő közönség előtt.”¹⁵¹

Július 17-én az NTK szabadtéri tornabemutatót tartott. „A műsor első száma, a zenére előadott ritmikus szabadgyakorlat nagy hatást váltott ki. Majd nyújtó- és korlátgyakorlatok, továbbá a kombinált szekrény- és asztalugrások, ezt követőleg pedig a bemutatott, változatos talajtorna váltott ki általános derűtséget és fokozta a nézőközönség érdeklődését. (...) A bemutató hangulatát ezúttal is fokozta a világító-buzogánygyakorlat. (...) Papp Károly elnökhelyettest külön elismerés illeti a nagyszerű tornabemutató sikeréért. Nehéz feladatot teljesített az egyesület fejlődő fuvós-zenekara is, amely Willersdorfer karmester vezetésével az összes számokat zenével kísérte.”¹⁵²

A csapat tagjai a következők voltak: Aczél Lajos, Belényesi Gyula, Bomba Ákos, Debreczeni László, Hartmann János, Hornyák József, Opfermann János, Polanek Ottó, Sarkadi Sándor, Sebestyén János, Szabó József, Szolga István és Szöcs Károly.

Az NTK tornaszakosztálya edzéseit egész éven át folytatta, hetenként kétszer. Az augusztus 7-én rendezett iskolanapon, délután a sporttelepen a református elemi iskolás gyermekek tornagyakorlatokat mutattak be, Horváthné Elekes Ida és Nemes János tanítók vezetése alatt.

110. Tornabemutató Marosújváron

Atlétika

1938. július 30–31. Csernovic. Lengyel–román atlétikai versenyen Ștefan Spaniol III. helyezést ért el magasugrásban, 170 cm-es eredménnyel.

Labdarúgás

Az NTK labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Március 20-án volt az idei évad első bajnoki mérkőzése, melyen a tordai Uranus 3:0 arányban győzte le az NTK csapatát. Fényes győzelmet aratott Marosújváron az NTK április 3-án, az ottani ASSU csapata fölött, 10:3 arányban. Április 10-én az ASA 3:1 arányban verte az NTK-t. Április 17-én Industria – NTK 4:1. Április 25-én Marosludason játszott az NTK az ottani Unirea csapattal és eldöntetlenül végzett 2:2 arányban. Május 8-án Tordán mérkőzött az NTK az ottani CSM csapatával és vereséget szenvedett 3:0 arányban.

¹⁵¹ Enyedi Hírlap VIII. (1938/7) május 22, 5.

¹⁵² Enyedi Hírlap VIII. (1938/12) július 31, 5.

Az alkerület labdarúgó bajnokságának állásáról az Enyedi Hírlap május 22-i, 7. száma a következőket írja: „Megjegyezzük, hogy az ASA-val játszott mérkőzés pontjai az NTK-t illették, valamint Marosludason is az eldöntetlen játék pontjai nekünk jutottak, mivel az ellenfelek igazolatlan játékosokkal állottak ki. A bajnokság állása körülbelül azonos lesz az őszi rangsorral, vagyis a Cimentul áll az élen, az NTK a negyedik helyét megtartja.”

Utolsó tavaszi bajnoki mérkőzését május 29-én Tordán játszotta az NTK az ottani Cimentul csapat ellen és győzött 4:2 (1:0) arányban. „Az NTK-ból különösképpen senkit sem lehet talán kiemelni, dicséretet érdemel az egész csapat, mert – sajnos – ritkán látott becsvággyal, kedvvel, minden labdárámenéssel játszott.”¹⁵³

Július elején az NTK 4:3 (4:1) arányban verte a tordai Uranus csapatát. Az NTK góljait Bartha, Bugner és Szolga (2) lőtték. A mérkőzés nagy melegben, gyér érdeklődés mellett folyt le.

Augusztus közepén a marosújvári ASSU 4:1 (1:0) arányú vereséget mért az NTK csapatára. A vezető gólt a vendégcsapat Móriczy öngólja révén szerzi, míg az NTK egyetlen gólját az utolsó percben Csegezi lőtte. Október 23-án bajnoki mérkőzés: Arieşul (Torda) – NTK 2:1 (0:1). Az NTK utolsó bajnoki mérkőzése november 6-án volt a marosújvári ASSU csapat ellen, melyen az ASSU győzött 1:0 (0:0) arányban.

Az NTK 1938. évi összesített labdarúgó eredményei

Március 20.	NTK	Uranus (Torda)	0:3
Április 3.	NTK	ASSU (Marosújvár)	10:3
Április 10.	NTK	ASA (Nagyenyed)	1:3
Április 17.	NTK	Industria	1:4
Április 25.	NTK	Unirea (Marosludas)	2:2
Május 8.	NTK	CSM (Torda)	0:3
Május 29.	NTK	Cimentul (Torda)	4:2 (1:0)
Július	NTK	Uranus (Torda)	4:3 (4:1)
Augusztus	NTK	ASSU (Marosújvár)	1:4 (0:1)
Október 23.	NTK	Arieşul (Torda)	1:2 (1:0)
November 6.	NTK	ASSU (Marosújvár)	0:1 (0:0)

Játszott tizenegy mérkőzést, győzött háromszor, eldöntetlent ért el egyszer és vereséget szenvedett hétszer. Adott 24 gólt és kapott 30-at.

Ezen adatok hiányosak s ez a magyarázata annak, hogy az NTK 1939. május 28-án tartott évi rendes közgyűlésén a főtitkári jelentés a labdarúgó szakosztály 1938. évi tevékenységét a következőképpen vázolta: az NTK lejátszott 18 mérkőzést, győzött hatszor, eldöntetlent ért el kétszer és vereséget szenvedett tízszer. Adott 29 gólt és kapott 44-et.

Az ASA labdarúgó mérkőzéseiről kevés adatunk van, csupán két mérkőzését áll módomban közölni:

Április 10-én az ASA 3:1 arányban győzi le az NTK-t. Augusztus 25-én este reflektorvilágítás mellett barátságos mérkőzést játszott az ASA a gyulafehérvári Mihai Viteazul csapatával és győzött 6:2 arányban.

Tudomásom szerint Nagyenyed válogatott csapata egy alkalommal játszott, július 30-án este reflektorvilágítás mellett barátságos mérkőzést az aranyosgyéresi Industria Sírmei csapatával.

¹⁵³ Enyedi Hírlap VIII. (1938/8) június 5, 6.

Az eredmény eldöntetlen volt, 2:2 (1:2). a helyi csapat góljait Mulea és Szilágyi lőtték, bíró Augustin Bratinca volt.

„Az Industria Sírmei csapata játékával nem igazolta a B. ligába való sorolását. A mérkőzés színvonala alatta állt egy tíz perces szünetben lejátszott iskolai meccs színvonalának. A bíró teljesen kiengedte kezéből a játék irányítását. A helyi csapatból a legjobbat a védelem nyújtotta.”¹⁵⁴

Az augusztus 7-i iskolanap alkalmával humoros labdarúgó mérkőzést játszottak a kövérek a soványak ellen. 3:2 arányban a kövérek győztek. *„A két csapatban társadalmunk sok közkedvelt tagját ismerhettük fel. A közönség derűs jókedvvel kísérte figyelemmel a félórás mérkőzést, amely 3:2 győzelemmel a kövérek javára végződött.”¹⁵⁵*

Tekézés

November 27-én az NTK saját pályáján tekeversenyt rendezett Nagyenyed egyéni bajnokságáért. Az eredmények a következők voltak:

1. Dikó Imre 17 fával (nyert egy értékes órát)

2–3–4. holtversenyben Csibi István (nyert egy malacot), Benkő Ferenc (nyert egy cigaretta tárcát), Pál Pali (nyert három üveg bort). Mindhárman 16–16 fát ütöttek.

2. Iskolai testnevelés (1919–1939)

1918–1919. tanév

Főgimnázium

A háborúból hazakerült Székely János tornatanár és hozzáfoghatott a regenerálás munkájához. Tanított az I–VIII. osztályokban heti 2–2 órán. Ő volt a tornakör vezetője, mely 62 taggal heti egy órában gyakorolt.

Mint jó tornászok jutalmat nyertek a következő tanulók: Elekes Gyula VII. o. 15 korona 4 forint, Mester János V. o., Ajtay Gyula VI. o., Bartha Ferenc VI. o., Gál Viktor VI. o., Nagy Béla VI. o., Székely János VI. o., Török Pál VII. o., Cseh Tibor VIII. o., Járny Márton

115. Szalonmasütés a Bükköslapósán, 1918 körül

¹⁵⁴ Enyedi Hírlap VIII. (1938/13) augusztus 14, 6.

¹⁵⁵ Uo.

116. Kirándulás a kollégiumi erdőbe, 1919. október 5

VIII. o., Kaba Géza VIII. o., Mester Béla VIII. o. és Vásárhelyi János VIII. o. 10–10 korona.

Tanítóképző

Rapp Károly tornatanár az I–II. osztályokban heti 1–1 órán, a III–IV. osztályokban pedig heti 2 órán át tanított. A gyakorló elemi iskolában az I–II. osztályokban Farnos Lili, a III–IV. osztályokban Felméri Sándor tanított.

1919–1920. tanév

Főgimnázium

Az I–VIII. osztályokban Székely János tanította a testgyakorlást; ő volt a tornakör vezetője, mely 66 taggal működött és heti egy órában gyakorolt. Az iskolai év elején rendeztek egy napra terjedő kirándulást, melyen az egész ifjúság részt vett.

Tanítóképző

Az I–IV. osztályokban, valamint a gyakorló elemi iskola III–IV. osztályaiban Rapp Károly tanította a testgyakorlást. A gyakorló elemi iskola I–VI. osztályaiban tanított Felméri Sándor is. A tornakörnek 38 tagja volt. Az iskolai év végén 16 növendék, mint kiváló tornászok, 650 korona jutalomban részesültek.

1920–1921. tanév

Főgimnázium

Székely János tornatanár tanította a testgyakorlást, mint a múlt iskolai évben. Ő volt a tornakör vezetője, mely 43 taggal gyakorolt heti egy órában. Az iskolai év második felében, külön díjazás ellenében, 11 hétig tartó vívótanfolyamot rendezett Székely János tornatanár, melyen 39 önként vállalkozó tanuló gyakorolta az olasz kardvívást heti két órában. A tanfolyamon részt vett a IV. osztályból öt tanuló, az V.-ből nyolc, a VI.-ból öt, a VII.-ből kilenc és a VIII.-ból 12 tanuló.

„Az igazi kirándulásokban még mindig tartott a stagnálás, aminek oka most már az utazás és az ellátás drágasága is. Kirándulás-féléket tartottunk: egyet az év elején egy napra terjedően a kollégium felelősi erdejébe, melyen az egész ifjúság és tanárkar jelen volt; egy másikat május 10-én majális formában

117. Meghívó a tornabemutatóra

s a madarak és fák napjának megünneplésére, az összes helybeli magyar intézetek részvételével.”¹⁵⁶

Tanítóképző

A Tanítóképző Intézet I–IV. osztályaiban Rapp Károly, a gyakorló elemi iskola I–II. osztályaiban Zalányiné Barna Margit és Finnáné Makkay Róza, valamint a III–VI. osztályokban Felméri Sándor tanították a testgyakorlást. A tornakör 40 taggal működött, rendezett egy tornaünnepélyt december 19-én. Az iskolai év végén öt kiváló tornász összesen 285 lej jutalomban részesült.

118. Tanári csoportkép, 1920

1921–1922. tanév

Főgimnázium

Székely János az intézet tornatanára főhatósági engedéllyel az egész iskolai év folyamán szabadságon volt (Argentínába ment). Helyette testgyakorlást tanított az I–VIII. osztályokban Gyenge János okleveles középiskolai tornatanár. Ő volt a tornakör vezetője. Született 1887-ben.

A tornakör a V–VIII. osztályokból alakult, 52 taggal s heti egy órában gyakorolt. Téli tevékenysége a kollégiumi jégpálya létesítése és karbantartása volt. A 21 napon át használt jégen két nagy zenés jégünnepélyt és egy korszolyaversenyt rendezett. Április 29-én a tornakör kibővült az újonnan felállított labdarúgó csoporttal. A kör tagjainak

119. Ebédosztás a kiránduláson, 1921

¹⁵⁶ A nagyenyedi református Bethlen–Kollégium – Főgimnázium és Tanítóképző-Intézet – értesítője az 1919–20. és 1920–21. iskolai évről. Nyomatott Keresztes Nagy Imre Könyvnyomdájában, Nagyenyed 1921, 51.

120. Iskolai kirándulás, 1921

vezetésével 18 tanuló a következő útiránnyal: Gyergyószentmiklós, Gyilkos-tó, Békás, Tölgyes, Borszék, Maroshévíz. Ezt a kirándulást a turista (cserkész) csapat rendezte.

Az évzáró tornaünnepély május 21-én volt, melyen a versenyek győztesei a következők:

szertorna	Papp Károly VI. o. Nagy S. VI. o.
versenyfutás	Nagy Zsigmond VIII. o.
magasugrás	Tittizer Vilmos V. o. 155 cm
távolugrás	Elekes Béla VII. o. 5,19 m
rúdugrás	Soós József VII. o. 2,40 m
súlydobás	Elekes Béla VII. o. 10,38 m
football–labda távugrás	Tittizer Vilmos V. o. 49,50 m

A korcsolyaverseny győztesei:

Fiúk közül – Grünfeld József VI. o.

Leányok közül – Turóczy Ilona III. B. o.

Tanítóképző

Testgyakorlást Rapp Károly az I–IV. osztályokban, valamint a gyakorló elemi iskola III–IV. osztályaiban tanított. A gyakorló I–II. osztályaiban Balázs Erzsébet elemi iskolai tanítónő tanított. A tornakör 32 taggal működött s február végén tornaköri bemutató estélyt rendezett a tanítóképző és a gyakorló iskola növendékeinek bevonásával.

száma ezzel 90-re nőtt. A labdarúgó csoport kétszer mérkőzött a gyulafehérvári Római Katolikus Főgimnázium csapatával, mindkét alkalommal győzelmesen. Március 12-én megalakult 30 taggal a turista (cserkész) csoport Benkő Gyula és Gyenge János tanárok vezetésével.

Kirándulások voltak:

– Szeptember 24-én az egész ifjúság a Vég–Herzsára.

– Május 1-én fél napra külön csoportokban, különböző helyekre.

– Június 11-én majális volt a kollégium felenyedi erdejébe.

– Június 19–24-én két tanár (Benkő Gyula és Gyenge János)

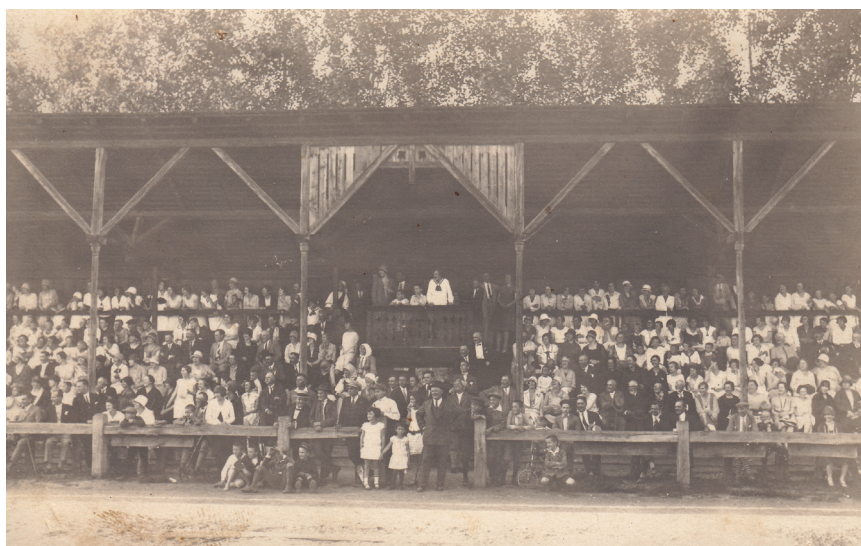
121–122. Havasgáldi kirándulás, 1921

123. Havasgáldi kirándulás, 1921

124. A Bethlen-Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaverseny

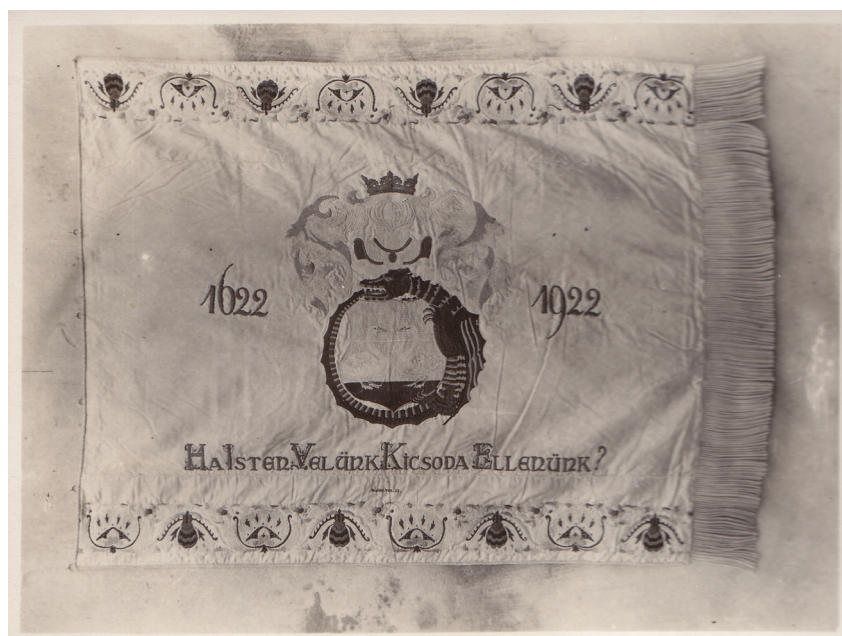
125. A Bethlen-Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaverseny

126. Magasugrás a Bethlen-Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaversenyen

127. A tanítóképzősök tornavizsgálója, 1922

128. A Bethlen-Kollégium 300 éves fennállására kiadott zászló

129. A Bethlen-Kollégium 300 éves fennállásának emléktáblája

1922–1923. tanév

Főgimnázium

Székely János tornatanár szabadságáról visszajött s tanította a testgyakorlást az I–VIII. osztályokban. Október 8–9-én volt a Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaverseny az erdélyi református testvérkollégiumok között. A főgimnázium I. helyezést ért el, elnyerve a Bethlen Gábor vándorzászlót. A rendezőbizottság elnöke dr. Asztalos Kálmán, alelnök Incze Miklós, titkár Székely János, jegyző Rapp Károly, pénztárnok Zalányi István és Lázár Jenő. Nyolc versenyző intézet volt: Nagyenyed (Főgimnázium), Kolozsvár, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy, Szászváros, Székelyudvarhely, Zilah és Nagyenyed (tanítóképző).

Közös szabadgyakorlatot mutattak be, a nyolc versenyző intézet kb. 400 tanulója. A tulajdonképpeni versenyszámok a következők voltak:

1. Csapat torna intézetenként öt-öt tanulóval, különböző szereken. A jelentkezett hét intézet gyakorlatait egyidőben mutatta be, hét bíráló bizottság előtt.

Nagyenyed (Főgimnázium)	nyújtó
Kolozsvár	ló
Sepsiszentgyörgy	korlát
Marosvásárhely	korlát
Székelyudvarhely	svéd pad (10 tanuló részvételével)
Zilah	nyújtó
Nagyenyed (Tanítóképző)	társasgyakorlatok 18 tanuló részvételével

2. Mintaszabadgyakorlatok. 24 tanulóból álló csapatok mutatták be egyidőben, de ez nem volt kötelező versenyszám.

3. 100 m síkfutás. Gimnáziumi V–VI. osztályok és tanítóképző I–II. osztályok

4. 150 m síkfutás. Gimnáziumi VII–VIII. o. és tanítóképző III–IV.

5. Magasugrás. Gimnáziumi V–VIII. o. és tanítóképző I–IV. o. tanulóiból álló ötös csapatok.

6. Távolugrás. Gimnázium V. és tanítóképző I. o.; gimnázium VI. o. és tanítóképző II. o.

7. Súlydobás. A. Gimnázium VII. o. és tanítóképző III. o.

B. Gimnázium VIII. o. és tanítóképző IV. o.

8. Rúdmászás. A. Gimnázium V. o. és tanítóképző I. o.

B. Gimnázium VI. o. és tanítóképző II. o.

9. Függeszkedés rúdon a. Gimnázium VII. o. és tanítóképző III. o.

b. Gimnázium VIII. o. és tanítóképző IV. o.

10. 60 × 80 × 100 × 120 m váltófutás. 1. váltás V. o., 2. váltás VI. o., 3. váltás VII. o., 4. váltás VIII. o. tanulók (illetőleg tanítóképző I–IV. o.).

11. Fülelabda verseny. Tízcsapatok, játékidő 20 p.

12. Football verseny. Tizenegyes csapatok; játékidő 20 p. (egy gól után 4 pont és szabadrugás után egy pont számíttatott)

A 3, 4, 6, 7, 8 és 9 versenyszámokban osztályonként egy-egy tanuló vett részt. A részletes eredményeket nem sikerült felkutatnom.

A következő kirándulásokat rendezték:

– Májusban Benkő Gyula tanár vezetésével 24 tanuló Havasgáldra és környékére.

130. Iskolai kirándulás a római fürdő közelében

131. A kollégium cserkészcsapata Szászsebesen

A tanítóképzővel együtt majális volt június 1-én, a kollégium felenyedi erdejébe.

Tanítóképző

A testgyakorlás tanítása úgy a tanítóképzőben, mint a gyakorló elemi iskolában a múlt évihez hasonlóan történt.

1924–1925. tanév

Főgimnázium

Székely János tanította a testgyakorlást ebben az iskolai évben is, mind a nyolc osztályban. Tanított a polgári leányiskolában is, az I–IV. osztályokban, heti négy órában. A tornakör működött, parancsnoka Székely János volt. Májusban kirándulást rendeztek Havasgáldra. Iskolai

– Júliusban Benkő Gyula és Kováts Pál tanárok vezetésével 21 tanuló öt napig a szászsebesi havasokba.

Ezekén kívül voltak még kisebb kirándulások Enyed környékére.

Tanítóképző

A testgyakorlást Rapp Károly tanította mind a négy osztályban; a gyakorló elemi iskolában az összes osztályokban Felméri Sándor tanított. A tornakör ebben az iskolai évben is működött. Május 6-án tornabemutató ünnepély volt. Az ifjúság résztvett a június 10-én rendezett majálison, a kollégium felenyedi erdejében.

1923–1924. tanév

Főgimnázium

Székely János ebben az iskolai évben nemcsak a főgimnázium I–VIII. osztályaiban, hanem a polgári leányiskola I–IV. osztályaiban is tanította a testgyakorlást. A tornakör ebben az évben is működött. Kirándulások voltak Zalatnára és környékére, a Retyezátra és Marosújvárra.

majális volt június 7-én a kollégium erdejére, melyen a tanítóképző, valamint a polgári leányiskola is résztvett.

Tanítóképző

Rapp Károly tanította a testgyakorlást mind a négy osztályban. Ő volt a tornakör vezetője, mely ebben az iskolai évben is működött. A gyakorló elemi iskola I–IV. osztályaiban Csató Gabriella tanította a tornát, heti egy órán.

132. Csató Gabriella

1925–1926. tanév

Főgimnázium

Az összes osztályokban Székely János tanította a testgyakorlást. Ugyanő tanított a polgári leányiskola három osztályában is, heti három órán. A tornakör működött, parancsnoka Székely János tornatanár volt. Március 26-án tornabemutatót rendezett, a nagyközönség és az ifjúság előtt. Április 17-én az egész ifjúság félnapos iskolai kiránduláson vett részt. Június 13-án az iskolai majális a kedvezőtlen időjárás miatt a tornakertben tartatott meg.

Tanítóképző

Ebben az iskolai évben alakult hét osztályúvá a tanítóképző. Működött az I., valamint a IV–VII. osztály; valamennyiben Rapp Károly tanította a testgyakorlást. A tornakör április 16-án bemutató ünnepélyt rendezett. Rapp Károly ebben az iskolai évben a gyakorló elemi iskola I–V. osztályaiban is tanított testgyakorlást, heti két órán.

1926–1927. tanév

Május 29-én volt az erdélyi református középiskolák második tornaversenye a Bethlen Gábor vándorzászlóért. A vándorzászlót a Marosvásárhelyi Főgimnázium csapata nyerte el, második a Bethlen–Kollégium Főgimnáziumának csapata lett.

Tanítóképző

Az összes osztályokban (I–II., IV–VII.) Rapp Károly tanította a testgyakorlást. Az intézet résztvett az erdélyi református középiskoláknak Enyeden tartott torna- és sportversenyén, május 29-én és elismerő oklevelet nyert. A gyakorló elemi iskolában a testgyakorlást ezen tanévtől kezdve az osztálytanítók tanították:

I. osztály Finnáné Makkai Róza

II. osztály Kövér János

III. osztály Biró Lenke

IV. osztály Kádárné Székely Katalin

V–VII. osztály Elekes Erzsébet és Veress István.

133. Vizesés a Rojkánál, 1925

134. Csirezári tanya, 1925

135. Iskolai kirándulás Benkő Gyulával és Kovács Pállal, 1925

136. Felsőgárdi kirándulás, 1925

137. Ebédosztás a Kőkőzben, 1926

138. Kirándulás a Kőkőzben, 1926

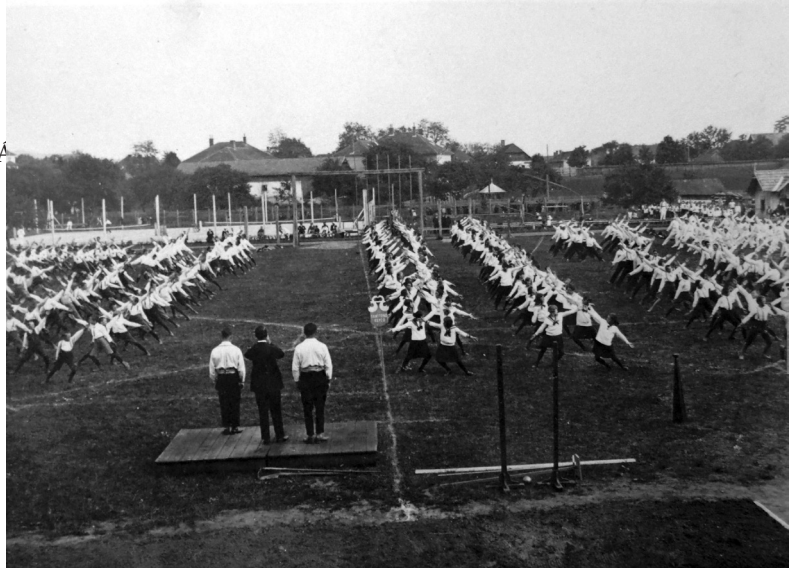
139. Kirándulás, 1926

140. Kirándulás, 1926

141. Felvonulás a tornaversenyre

142. Szabadgyakorlatok a tornavizsgán

143. Rajt

144. Kötélhúzás

145. Váltófutás

146. Súlylökés

147. Gúla a gyűrűn

148. Kivonulás a Szabaderdőre, 1927

150. Kirándulás a Detonára, 1927. június 28.

149. Kirándulás a Detonátára, 1927. június 28.

151. Kirándulás
a Detonátára,
1927. június 28.

152. Kirándulás a Detonátára, 1927. június 28.

153. Tornamutatvány szünetben

1927–1928. tanév

Tanítóképző

Az I–VII. osztályokban ebben az évben is Rapp Károly tanította a testgyakorlást. A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, akik az egyes osztályokban a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. Finnáné Makkai Róza, II. o. Lőrinczy Piroska, III. o. Kövér János, IV. o. Veress István, V–VI–VII. o. Elekes Erzsébet.

1928–1929. tanév

Tanítóképző

A testgyakorlást tanítása úgy folyt, mint a múlt iskolai évben. A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, kik tornát is tanítottak, a következők voltak: I. o. Finnáné Makkai Róza, II. o. Kövér János, III. o. Veress István, IV. o. Felméri Sándor, V–VI–VII. o. Elekes Erzsébet.

154. Kővér János

1929–1930. tanév

Tanítóképző

A testgyakorlás tanítása úgy folyt, mint a múlt iskolai évben. Június 15-én folyt le a tornavizsga és szépen sikerült. A következő kirándulások voltak:

- Szeptember 29-én Torockóra és vidékére.
- Június 14-én a Bükkös erdőbe (ezen a gyakorló elemi iskola növendékei is résztvettek).
- Június 2–3-án Kolozsvárra, 88 tanuló három tanár kíséretében (az első ifjúsági dalosverseny alkalmából).

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, kik tornát is tanítottak a következők voltak: I. o. Finnáné Makkai Róza, II. o. Felméri Sándor, III. o. Veress István, IV. o. Kövér János, V–VII. o. Elekes Erzsébet.

A főgimnáziumra vonatkozó adatok hiányoznak az 1926/27–1929/1930. iskolai évekről, mert a főgimnáziumi értesítők nem jelentek meg. Ennek oka az, hogy Járai István akkori igazgató betegsége miatt nem készítette el az értesítőket.

1930–1931. tanév

Főgimnázium

A cserkészcsapatnak 14 főgimnáziumi ifjú volt tagja. Az első örs vezetője Juhász István VI. o. tanuló, a harmadik örs vezetője Juhos László VI. o. tanuló. A VI–VII. o. tanulók május 9-én Gyulafehérváron voltak kiránduláson. A tornavizsga május 17-én folyt le a tanítóképző intézettel közösen a sporttelepen.

„A bemutatott szabadgyakorlatok és atlétikai számok azt igazolták, hogy az intézetekben most is komoly tornaoktatás folyik s hogy ifjaink igyekeznek kiváló tornászjelöldeik nyomdokain haladni. Az egyes atlétikai számok győztesei vegyesen a két intézet növendékeihez tartozók, akik győzelmükért nagy- és kisezüst érmeiket fognak kapni.”¹⁵⁷

Részletes eredmények a következők voltak:

100 m síkfutás	IV. o.	1. Barcsi
		2. Szél László
	V. o.	1. Zöld Gábor
		2. Koós Zoltán
	VI. o.	1. Mikó Árpád tanítóképző
		2. Juhász István gimnázium
	VII. o.	1. Bakó Árpád gimnázium
		2. Balik István tanítóképző
magasugrás		1. Bakó Árpád gimnázium 157 cm
		2. Nagy Lóránd gimnázium 155 cm
		3. Barcsi és Kotra tanítóképző 152 cm
távolugrás		1. Koós Zoltán 5,76 m

¹⁵⁷ Enyedi Hírlap I. (1931/18) május 24.

súlylökés	2. Bakó Árpád gimnázium 5,64 m 3. Kogler Károly 5,56
váltófutás	1. Bakó Árpád gimnázium 10,35 m 2. Nagy Zoltán gimnázium 9,59 m 3. Mikó Árpád tanítóképző 9,45 m IV, VI. és VII. osztályokban győzött a gimnázium V. osztályban győzött a tanítóképző
Füleslabda dobás	1. Tőkés Sándor IV. tanítóképző 42,90 m 2. Gilyén Ferenc VII. gimnázium 40,50 m 3. Tamás Dénes IV. tanítóképző 39,50 m
nyújtón	1. Kotra Gyula tanítóképző 2. Juhos László gimnázium 3. Tamás Dénes tanítóképző
Labdarúgás (20 perc)	1:0 arányban győzött a tanítóképző

Tanítóképző

Rapp Károly tanította a testgyakorlást, mint a múlt évben. Az intézet készült a Marosvásárhelyen tervbe vett kerületi tornaversenyre, de ez a verseny a sportpálya újjáépítése miatt elmaradt. A főgimnázium ifjúságával közösen megalakultak az első cserkész őrsök, Rapp Károly tornatanár vezetése és irányítása mellett. A tanítóképzőből hat ifjú állott be cserkésznek, akik egy őrsöt alkottak (II. őrs) Mikó Árpád VI. tanítóképzős ifjú vezetése alatt. A cserkészek fogadalomtétele 1931. június 7-én történt meg nagyszámú közönség jelenlétében, igen lélekemelő ünnepség keretében.

155. Nagy Margit

156. Veress István

Kirándulások voltak:

- Szeptember 29-én a Bethlen–Kollégium tinódi tangazdaságba (a gyakorló elemi iskola növendékeivel együtt).
- Május 8–9-én négy tanár vezetése alatt 48 tanuló Gyulafehérvár, Szászváros, Vajdahunyad, Déva.
- Május 9-én az előbbi kirándulásról itthonmaradtak a Kispad-erdőbe (a főgimnázium és a gyakorló elemi iskola tanulóival együttesen).

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, akik tornát is tanítottak: I. o. Finnáné Makkai Róza; II. o. Felméri Sándor; III. o. Kövér János; IV. o. Veress István; V–VII. Nagy Margit.

157. Lőrinczy Piroska az osztályával

158. Finna Béláné Makkai Róza az osztályával

159. Csoportkép
Bakó Árpáddal

1931–1932. tanév

Tanítóképző

Rapp Károly tornatanár testgyakorlást tanított az I–VII. osztályokban 11 órán és sportot két órán. A cserkészcsapat a főgimnáziumi ifjúsággal együtt cserkészünnepélyt rendezett, december 18-án az ifjúság részére, február 8-án pedig a nagyközönség részére. A csapat a megelőző évben megkezdett alapon folytatta tovább működését. A létszám 23-ra szaporodott, azonban az új tagok eskütétele erről az évről elmaradt. A tanítóképző és a főgimnázium közös cserkészcsapatának 14 tagja Rapp Károly tanár parancsnok vezetése mellett résztvett a július 20–27. napjain Nagyszebenben rendezett nagy jamboree táborozáson.

A következő kirándulások voltak:

- Szeptember 12-én négy tanár vezetése alatt 52 tanuló autóbuszokon Aranyosgyéresre a szeggyárba, valamint a Tordai–hasadékba; az itthonmaradottak a marosgombási berekbe kirándultak a gyakorló elemi iskola tanulóival együtt.
- Szeptember 21-én a VI. évesek Marosújírra, az ottani tanítói kultúrköri gyűlésre.
- Május 2-án az egész ifjúság a tinódi tangazdaságba.
- Május 7-én a VII. évesek Tövisre, az ottani református elemi iskola meglátogatására.
- Május 27–29. három tanár vezetése alatt 19 tanuló Petrozsényba.
- Május 29-én az előbbi kirándulásról itthonmaradottak a Bükkösre kirándultak a főgimnázium ifjúságával és a gyakorló elemi iskola növendékeivel.

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, kik tornát is tanítottak, a következők voltak: I. o. özv. Finnáné Makkai Róza; II. o. Kövér János; III. o. Felméri Sándor; IV. o. Veress István; V–VIII. o. Nagy Margit.

160. Kirándulás a Tordai-hasadékba

161. Kirándulás a Tordai-hasadékba

162. Vajdahunyadi
kirándulás

1932–1933. tanév

Főgimnázium

A testgyakorlást Rapp Károly tanítóképző intézeti tornatanár tanította a I–VII. osztályokban, heti 14 órán. Az ifúság egy része a tanítóképző ifjúságának egy részével cserkészcsapatot alkotott, Rapp Károly tanár vezetése alatt. Több ízben kisebb táborozást is rendezett és fegyelmezett-ségével szép látványt nyújtott az ünnepélyeken való díszfelvonulásokon.

Az iskolai év folyamán csupán két kirándulás volt:

– Szeptember 25-én 42 III–VII. osztályos tanuló két tanár vezetésével a Székelykőre (odamenet gyalog, visszafelé teherautón tették meg az utat).

– Október 2-án a III. osztály 25 tanulója egy tanár vezetésével a Szabaderdőre.

Június 8-án tartotta a főgimnázium és a tanítóképző intézet közös tornavizsgáját, Rapp Károly tanár vezetése alatt. Sajnos a kedvezőtlen idő miatt a bemutatót nem élvezhette végig a szépszámu közönség.

„A tornabemutató első számai voltak a csoportgyakorlatok: közös szabadgyakorlatok, válogatott csapat talajtorna gyakorlata és a gúla, melyek közül különösen az utóbbi kettő érdemelte ki a közönség hangos tetszésnyilvánítását. A 100 m síkfutás győztese Zöld Gábor VI. tanítóképzős, másodiknak Mikó Imre VII. gimnáziumi tanuló futott be. A magasugrás és nyújtó-tornamutatványok félbeszakadtak, a többi atlétikai számok és a tervezett football-mérkőzés a gimnázium és a tanítóképző intézetei között elmaradtak az eső miatt.”¹⁵⁸

163–164. Cserkészek fogadalomtétele, 1932

¹⁵⁸ Enyedi Hírlap III. (1933/24) június 11.

165. A gúla, 1932

Tanítóképző

Rapp Károly tornatanár az I–VII. osztályokban tornát heti 11 órában, sportot heti két órában tanított. A cserkészlet ezzel az iskolai évvel már a harmadik évébe lépett. Létszámbelileg jelentősen megerősödve folytatta értékes működését. A főgimnázium cserkész csapatával közös alakulat volt és Rapp Károly tornatanár vezetése mellett végezte működését.

A következő kirándulások voltak:

- Október 1–2. a Csákyára és a Pilisre.
- Október 2-án az ifjúság nagyobb része a Kollégium erdejébe.
- November 13-án a VII. évesek Székelykocsárdra, az ottani tanítói kultúrköri gyűlésen való részvétel céljából.

A tanítóképző intézet labdarúgó csapata május 14-én mérkőzést játszott a Kolozsvári Unitárius Kollégium csapatával és 3:1 arányban győzött. „A mérkőzés mindkét félidőben élénk, élvezetes volt; mindkét csapat játékosai ügyesen, nagy gyakorlottságra valló készséggel és finoman játszottak. A bíró szerepét Fenichel Endre töltötte be objektivitással.”¹⁵⁹

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, kik a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. özv. Finna Béláné Makkai Róza, II. o. Kövér János, III. o. Veress István, IV. o. Felméri Sándor, V–VII. o. Nagy Margit.

¹⁵⁹ Enyedi Hírlap III. (1933/23) június 4.

166.
Cserkészek
a tompaházi
református
templomban

169. Cserkészek a Remetei-sziklaszorosban

168. Cserkész Torockón

167. Cserkészportré

170. Cserkészek táborozása ►
172. Cserkészek a templom előtt

1933–1934. tanév

Főgimnázium

Az I–VII. osztályokban a testgyakorlást ebben az évben is Rapp Károly tanítóképző intézeti tornatanár tanította, heti 12 órán. A tanítóképzővel közösen működött a cserkészcsapat ebben az évben is, Rapp Károly tanár vezetése alatt. Több ízben kisebb táborozást is rendezett. Rapp Károly, Vita Zsigmond és Szathmáry Gyula tanárok vezetése alatt résztvettek a mamaiai cserkész táborozáson, július 10–26-ig.

Kirándulások voltak:

- Szeptember 30-án az egész ifjúság a Kollégium erdejére.
- Szeptember 30. – október 1. 33 felső osztályos tanuló két tanár vezetésével a Pilisre és a Remetei–sziklaszoroshoz.
- Május 18–19. a IV–VII. osztályok 34 tanulója három tanár vezetésével Gyulafehérvárra, Zalatra, Abrudbányára, Verespatakra és Tordára (teherautón).

Június 8-án folyt le az NTK sportpályán a Bethlen–Kollégium két intézetének, a gimnáziumnak és a tanítóképző intézetnek tornavizsgálója, Rapp Károly tornatanár vezetése alatt.

„A vizsgát az ifjúság szép és precíz talajtornagyakorlatai igen impozánssá tették. Versenyfutás, magasugrás szerepeltek még műsoron. Végül a két intézet football-csapata mérkőzött igen ügyes játékkal. Eredmény 3:0 a gimnázium javára.”¹⁶⁰

Tanítóképző

Rapp Károly tornatanár a testgyakorlást az I–VII. osztályokban heti tíz órán tanította. A cserkészcsapat október 7–8-án Tompaházán táborozott, július 10–22-ig pedig mint az újonnan megalakult nagyenyedi cserkész–kohorsz tagjai, összesen 19-en, három tanár vezetése alatt a mamaiai országos cserkész táborozáson vettek részt.

A következő kirándulások voltak:

- Szeptember 23–24. három tanár vezetésével a tanulók egy kisebb csoportja a szolcsvai Búvópatakhöz és Torockóra.
- Szeptember 24-én az előbbi kirándulásról itthonmaradottak a Kollégium erdejébe.
- Május 4–5. 32 tanuló négy tanár vezetése alatt a kiskapusi gáztűzhöz,¹⁶¹ a Hohe Rinnére,¹⁶² Nagyszebenbe, Szászsebesre és Gyulafehérvárra.
- Május 5-én az előbbiről itthonmaradottak a Herzsa melletti rétre.

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói (tanították a tornát is): I. o. özv. Finna Béláné Makkai Róza; II. o. Veress István; III. Székely János; IV. o. Nemes János; V–VIII. o. Nagy Margit.

¹⁶⁰ Enyedi Hírlap III. (1933/24) július 10.

¹⁶¹ Kiskapus és Nagykapus között a Gáztársaság 5. számú szondájában gázkitörés volt 1933. július 12-én, amely hét évig égett. Ezalatt kirándulók ezrei látogatták meg a nem mindennapi jelenséget. (szerk. megjegy.)

¹⁶² Sebenjuharos vagy Magascsgó (Páltiniş), Seben megye. (szerk. megjegy.)

1934–1935. tanév

Főgimnázium

Rapp Károly tanítóképző intézeti tornatanár az I–VII. osztályokban heti 12 órán tanította a testgyakorlást. A testnevelés és fegyelmezés célját szolgálták a tornaköri összejövetel, Rapp Károly tornatanár vezetése alatt. Az elért eredményről a nagyközönség előtt rendezett jól sikerült tornaestélyen számoltak be az ifjak, április 12-én. Ezen tornaestély a tanítóképző ifjúságával közös rendezésben folyt le.

Az ifjúság egy része önkéntes vállalkozás alapján a tanítóképző intézet ifjúságának egy részével együtt ebben az évben is cserkészcsapatot alkotott, Rapp Károly tanár vezetése alatt. Több ízben kisebb táborozást, egy alkalommal cserkész estélyt is rendezett és fegyelmezettségével szép látványt nyújtott az ünnepélyeken való díszfelvonulások alkalmával. A cserkészek ünnepélyes fogadalmotétele május 21-én volt az enyedszentkirályi Bánffy kastély parkjában rendezett cserkészünnepélyen, a polgári és katonai hatóságok, valamint nagyszámú közönség jelenlétében. Ez alkalommal 21 főgimnáziumi és 17 tanítóképző intézeti cserkész tett fogadalmat. Június 6–8. napjain hat főgimnáziumi cserkész ingyen vett részt a Bukarestben tartott országos cserkészünnepélyen. Az évváró tornavizsga június 2-án volt a tanítóképző intézettel közösen és igen szépen sikerült.

Tanítóképző

Az I–II. osztályokban a testgyakorlást Zalányi István tanítóképző intézeti rendes tanár (polgári iskolai tanári képesítéssel a mennyiségtan, természettudományi szakcsoportból) tanította, heti két órában. A III–IV. osztályokban ebben az évben is Rapp Károly tanított, heti nyolc órában.

A cserkészek több kisebb, közel vidéki táborozást tartottak. Június 6–8. napjain két tanár vezetése alatt nyolc tanítóképzői cserkész résztvett a Bukarestben II. Károly király trónralépésének ötödik évfordulója alkalmából rendezett nagy ünnepségen.

Április 12-én a tanuló ifjak a főgimnázium ifjúságával közösen jól sikerült tornaestélyt rendeztek a nagyközönség számára. Az évváró tornavizsga a főgimnáziummal közösen június 2-án folyt le s igen szépen sikerült.

Kirándulások:

- Szeptember 29–30. 25 tanuló három tanár vezetése alatt a Remetei–sziklaszorozshoz.
- Szeptember 30-án az előbbiről itthonmaradtak a Kollégium erdejébe.
- Október 6-án 48 tanuló kilenc tanár vezetésével Kolozsvárra (a János Vitéz magyar színházi előadásának megtekintése céljából).
- November 21-én 21 tanuló két tanár vezetésével Kolozsvárra (Katona József Bánk bán című tragédiájának megtekintése céljából).
- Május 25-én délután az egész ifjúság, valamint a gyakorló elemi iskola növendékei a Bükkös erdőbe.

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói (tornát is tanítottak): I. o. özv. Finna Béláné Makkai Róza; II. o. Veress István; III. és VII. o. Nemes János; IV. o. Palkó János; V. és VI. o. Nagy Margit.

1935–1936. tanév

Főgimnázium

Ebben az iskolai évben kezdi szolgálatát Bakó Árpád, mint a főgimnázium helyettes testnevelő tanára. 1914. szeptember 21-én született Nagyenyeden. Elemi és középiskolai tanulmányait a Bethlen–Kollégiumban végezte; érettségi vizsgálatot 1931. július 11-én tett Gyulafehérváron, „jó” általános osztályzattal. Egyetemi tanulmányait a bukaresti Testnevelési Főiskolán 1935. június 30-án fejezte be, ahol „licența” oklevelet szerzett, 9,10 általános osztályzattal „magna cum laude” minősítéssel és pedagógiai szemináriumi bizonyítványt szerzett a testnevelésből, kilences általános osztályzattal. Tanított testgyakorlást az I–VIII. osztályokban heti 16 órán. Ő volt a tornakör vezetője, mely heti két órán gyakorolt. Vívást tanított önként vállalkozóknak heti hat órán és résztvett a

173. Bakó Árpád

174. Zalañyi István

cserkészzet vezetésében heti egy órán. A cserkészcsapat ebben a tanévben is tevékenykedett, a tanítóképző intézeti tanár vezetése alatt. Több ízben kisebb táborozásokat is rendezett.

Mindössze két kirándulás volt:

- Szeptember 22-én az egész ifjúság a tanárok vezetése alatt a Kollégium erdejére.
- Május 1-én a Bükkösre.

Március 29-én az ifjúság igen jól sikerült, nyilvános tornabemutató estét rendezett. „Tetszetős svéd torna–szabadgyakorlatokkal kezdődött az estély műsora, majd kardvívó-iskola és mérkőzések, játékok, talajtorna, rohamdeszka–gyakorlatok, ládaugrások és gúlák sorozata következett s szűnni nem akaró tapsviharral fogadták a jelenlevők úgy az egyéni, mint a tömegmutatványokat. Nagyszerű estélyi jellegük volt a színes fényszórókkal megvilágított gúlacsoporthoz. A nagy ügyességgel összeállított világító buzogány–gyakorlatok tomboló sikert arattak. A műsort az ifjúság köszöntő tisztelgése fejezte be. Rendkívüli ügyességről tettek tanúbizonyságot az alsóosztályos tanulók; fegyelmezett fürgeségük, tehetségre valló mutatványaik nagy mértékben megnyerték a közönség tetszését és emelték az estély sikerét.”¹⁶³

Azok a tanulók, akik az év folyamán vívni tanultak, május 17-én kardvívó versenyen mérték össze tudásukat. A küzdelemben, mely a főgimnázium vívóbajnokságáért folyt, nyolc versenyző vett részt. Az eredmény a következő volt:

1. Demeter Ákos V. o.	7 győzelem és 19 kapott találat

¹⁶³ Enyedi Hírlap VI. (1936/15) április 5, 3.

175. A kollégium tornászcsapata 1936-ban

2. Kovács László V. o.	6 győzelem és 15 kapott találat
3. Horváth Károly VII. o.	5 győzelem és 15 kapott találat

Az évváró tornavizsga június 14-én a tanítóképző intézettel közösen folyt le a tornakertben. Főbb eredmények a következők voltak:

60 m síkfutás	I. o.	1. Pataki János képző
	II. o.	1. Szemes Károly képző
	III. o.	1. Ursza Tibor képző
	IV. o.	1. Kultsár Miklós képző
	V. o.	1. Topán György képző
	VI. o.	1. Csegezi Béla képző
	VII. o.	1. Fazekas János képző
	VIII. o.	1. Zöld Gábor képző
magasugrás	V. o.	1. Demeter Ákos gimnázium és Topán György képző 141 cm
	VI. o.	1. Czirner László gimnázium 156 cm
	VII. o.	1. Gálffy János gimnázium 156 cm
	VIII. o.	1. Tőkés Sándor képző 161 cm
távolugrás	V. o.	1. Topán György képző 563 cm
	VI. o.	1. Czirner László gimnázium 541 cm
	VII. o.	1. Gálffy János gimnázium 580 cm

	VIII. o.	1. Tőkés Sándor képző 573 cm
súlylökés	V. o.	1. Csoma István képző 11 m
	VI. o.	1. Harrach Lajos gimnázium 11,12 m
	VII. o.	1. Gálffy János gimnázium 10,56 m
	VIII. o.	1. Tompa Kálmán képző 12,14 m
diszkoszvetés	V. o.	1. Király László. képző 27,50 m
	VI. o.	1. Mihálovits István képző 33,27 m
	VIII. o.	1. Tompa Kálmán képző 36,80 m
Labdarúgó mérkőzés	Főgimnázium– Tanítóképző Intézet	2:2 (1:2)

Tanítóképző

A testgyakorlást Rapp Károly tornatanár tanította az összes osztályokban, heti 13 órában. Ő vezette a cserkészetet, mely ebben az évben is a főgimnáziummal közösen működött.

Az iskolai év folyamán a következő kirándulások voltak:

176. Palkó János az osztályával

– Szeptember 22-én a bennlakó ifjúság több tanár vezetése alatt a Bükkös erdőre.

– Október 5–6. 58 tanuló nyolc tanár vezetésével Torockószentgyörgyre és a Székelykőre (a résztvevők egy része gyalog, másik része autóval tette meg az utat).

– Május 1-én az egész ifjúság 13 tanárral a Kollégium erdejébe.

– Május 3-án a kollégiumi cserkészcsapat Rapp Károly parancsnok vezetésével megjelent az állami középiskolák által Bükkös-erdőben rendezett eskütételi ünnepélyen.

– Május 14–15. az V–VIII. tanítójelöltek Csombordra, a gazdasági iskola gazdaságának megtekintése céljából.

– Május 17-én a VIII. éves tanítójelöltek két tanár vezetésével Marosnagylakra, az ottani tanítói kultúrköri gyűlésre.

– Május 27. – június 8. 21 tanuló négy tanár és hét külső személy (tanári családok tagjai) kíséretében, vonaton és gyalog nagyszabású kirándulást tett a következő útiránnyal: Dicsőszentmárton, Szováta, Marosvásárhely, Gyergyószentmiklós, Gyilkos-tó, Tusnádfürdő, Málnásfürdő, Szent Anna-tó, Kézdivásárhely, Kovászna, Sepsiszentgyörgy, Brassó, Sinaia, Segesvár, Medgyes.

A tornakör ifjúsága február 21-én és 23-án sikerült tornabemutatót rendezett. Az évváró tornavizsga június 14-én a főgimnáziummal közösen folyt le a tornakertben. Főbb eredményeit fentt

már ismertettem. A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, kik a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. özv. Finna Béláné Makkai Róza; II. o. Veress István; III. o. Palkó János; IV. és VII. o. Nemes János; V. és VI. o. Nagy Margit.

1936–1937. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád helyettes testnevelő tanár tanította a testgyakorlást az I–VIII. osztályokban heti 16 órán. A tornakör heti két órában gyakorlatozott, vezetője Bakó Árpád volt. Rendezett egy jól sikerült tornabemutatót március 14-én, melyen szépszámu közönség jelent meg. *„Sáfrány Rózsika zongorajátékának ütemeire végeztek a felső tagozat növendékei szabadgyakorlatot. Azután vívókardok csattogtak, szisszentek vívóiskola és mérkőzés keretein belül. Majd ugrógyakorlatok és az apróságok szórakoztató, mindenki arcára derűt hozó fürge játéka következett. A gúlák magasztos képe után ismét szabadgyakorlatok jöttek, amiket a VI. és VII. osztályos tanulók végeztek kifogástalan pontossággal. Kimagasló teljesítményt nyújtott a kicsi Kerekes András I. osztályos, aki bámulatos ügyességgel, valóságos rátermettséggel mutatott be néhány, nagyon nehéz gyakorlatot a nyújtón. Annyira otthonosan mozog a szeren, hogy ha tervszerű kiképzésben részesülhet, tudása szép jövőt biztosítana számára¹⁶⁴ Az alsó osztályosok talajtornagyakorlatai is szórakoztató, látványos számai voltak a szakértelemmel összeállított, tömör műsornak, melyet a két legidősebb, a VII. és VIII. osztály – ez utóbbi győzelmével végződött – kötélhúzása zárt be. Megilleti ezt a tornaestélyt minden elsimerés. A tanár lelkiismeretes munkájáról, az ifjúsági törekvéséről tanúskodott.”¹⁶⁵*

Bakó Árpád az iskolai év folyamán vívást is tanított önként vállalkozó tanulóknak, heti négy órán.

Kirándulások voltak:

– Október 4-én a IV–VIII. osztályok két tanár vezetésével társasgépkocsin Gyulafehérvárra és Magyarigenbe.

– Pünkösöd másnapján egész napra a Bükkösre.

– Július 2–10. a tanítóképzővel közös rendezésben az Aldunára, melyen 18 tanuló és három tanár vett részt.

A tanítóképző ifjúságával közösen a cserkészcsapat ebben az évben is tevékenykedett, Rapp Károly tanítóképző intézeti tanár parancsnoksága alatt. Több kisebb táborozást is rendeztek.

177. Havasgáldi kirándulás

¹⁶⁴ Megjegyzem, hogy igaza lett a Hírlap tudósítójának, mert Kerekes András az ország egyik legkiválóbb tornásza lett; 1951-ben versenyeken már a mester kategória tornászai számára előírt gyakorlatokat végezte és több szeren, valamint egyéni összetett versenyben országos bajnokságot is nyert. (a szerző megjegy.)

¹⁶⁵ Hírlap (1937/12) március 21, 2.

A főgimnázium és a tanítóképző intézet közösen tartotta szokásos évvégi tornavizsgáját június 13-án, a Kollégium tornakertjében. „Ritkán látható rekord-közönség tapsolt az ének- és zeneszóra egyenruhás díszfelvonulással tisztelgő ifúságnak. A változatosan összeállított s nagy gonddal előkészített műsorszámok a legkellemesebb szórakoztatást nyújtották a jelenlevőknek. Különösen kiemeljük a bemutatott szabadgyakorlatokat, amelyek egytől-egyig meggyőző bizonyosságai voltak annak a testnevelői munkának, melyről méltán állíthatjuk, hogy minden tekintetben magán hordja a haladás, a fejlődés, a modern testnevelés követelményeinek jeleit.”¹⁶⁶

Tanítóképző

Rapp Károly tanította a testgyakorlást az I–VIII. osztályokban (II. és III. osztály összevonva), heti 13 órában. Az év folyamán a következő kirándulások voltak:

- Szeptember 27-én Havasgáldra 55 tanuló öt tanár kíséretében, teherautókon.
- Május 8–9-én a Kollégium 44 cserkésze, közöttük 12 képzős cserkész két tanár vezetése alatt a Bethlen–Kollégium tinódi tanyáján táborozott.
- Május 17-én a Főgimnáziummal és a gyakorló elemi iskolával együtt a Bükköslaposára
- Május 21-én a katonai előképzős ifjak résztvettek a katonai előképzős parancsnokság által Enyedszentkirályon rendezett ünnepélyen.
- Július 2–10. Csefő Sándor igazgató vezetésével 86 személy az Aldunára. Az útvonal a következő volt: Arad, Temesvár, Básiás, Orsova, Adah–Kaleh, Herkulesfürdő, Szörényvár, Zsilvásárhely, Szurduki–szoros, Petrozsény, Páring hegycsúcs, Boli–barlang, Kalán–fürdő, Vajdahunyad.

A cserkészcsapat a már említett táborozáson kívül még hat ízben rendezett egy-egy félnapos táborozást a közeli kiránduló helyekre. Sajnos a cserkészlet állandóan gyengülő érdeklődés mellett működött, rendszeres cserkész kiképzés nem folyt, új tagok nem vétettek fel s a fogadalomtétel is elmaradt. A cserkészlet különben a következő iskolai év elején (1937–1938) fel is oszlott. A cserkészalakulatok helyét felváltó országőri szervezet az intézetben még nem alakulhatott meg, mert erre engedélyt és utasítást a tanügyi főhatóság nem adott.

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói (a tornát is tanították): I. o. Horváth Zoltánné Elekes Ida; II. o. Veress István; III. o. Palkó János; IV–VII. fiúk Nemes János; IV–VII. leányok Nagy Margit.

1937–1938. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád 1937. május havában sikerrel tette le a tanári „capacitate”¹⁶⁷ vizsgát Kolozsváron. Ennek alapján az 1937. november 20-án tartott egyházkerületi közgyűlésen a Bethlen–Kollégium főgimnáziumának testnevelési tanszékére rendes tanárrá választott. Bakó Árpád ebben az iskolai évben az I–VIII. osztályokban heti 16 órán tanított testgyakorlást. Vezette a tornakört, mely heti két órában gyakorolt. Április 3-ára a tornaköri csapat tornabemutató estélyt szándékozott rendezni a nagyközönség számára, amit azonban nem sikerült megtartani, mert az erre a célra kiadott hatósági engedély az utolsó pillanatban visszavonatot. Bakó Árpád az év folyamán vívást is tanított önként vállalkozó tanulóknak. December 12-én főgimnáziumi kardvívó verseny volt, melyen öt tanuló mérte össze erejét. Az eredmény a következő volt:

¹⁶⁶ Hírlap (1937/25) június 20, 3.

¹⁶⁷ Tanári képesítő vizsga. (szerk. megjegy.)

1. Demeter Ákos VII. o.

2. Kovács László VII. o.

3. Koncz Barna VII. o.

Kirándulások:

– Március 27-én az V. osztály egy tanár vezetése alatt a Kőközbe.

– Április 9-én a Bükkösre (fák napja alkalmából).

Az évváró tornavizsga június 12-én folyt le, közösen a tanítóképző intézettel. A súlylökés eredménye a következő volt:

IV. o. 1. Szemes Károly képző 8,73 m

2. Fodor Miklós gimnázium 8,25 m

V. o. 1. Kovács László gimnázium 10,74 m

2. Losonczy György gimnázium 9,90 m

VI. o. 1. Varga Márton gimnázium 9,98 m

2. Szentannay Ferenc képző 9,80 m

VII. o. 1. Csoma István képző 10,80 m

2. Király László 10,27 m

Tanítóképző

Rapp Károly az I–VIII. osztályokban (III. és IV. osztályok összevonva) heti 13 órában tanította a testgyakorlást. Január 30-án az ifúság szépen sikerült tornabemutató estélyt rendezett a nagyközönség számára. Kirándulások:

– Május 21-én a VIII. éves tanítójelöltek a gyakorló elemi iskola által rendezett madarak és fák napján a Bükköslaposára.

– Június 7-én 47 tanuló öt tanár vezetésével a Pilisre.

– Június 7-én az előbbi kiránduláson részt nem vett tanulók a Szabaderdőre.

Az évváró tornavizsga június 12-én volt, mint már fentebb említettem, a főgimnáziummal közös rendezésben. A gyakorló elemi iskola osztálytanítói (tornát is tanítottak): I. o. Horváth Zoltánné Elekes Ida; II. o. Veress István; III. vegyes és VII. fiú o. Nemes János; IV. vegyes és VI. fiú Palkó János; V–VI. vegyes és VII. leány o. Nagy Margit.

178. Cserkészek a Tordai-hasadéokban

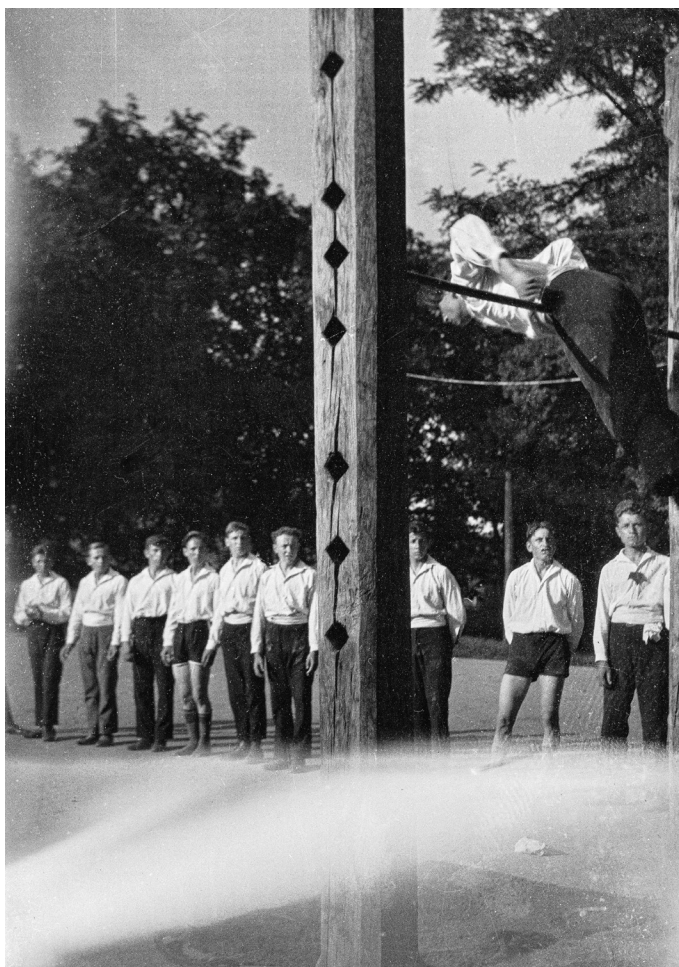
179. Cserkészek a Tordai-hasadékban

180. Gyakorlat a párhuzamos korláton

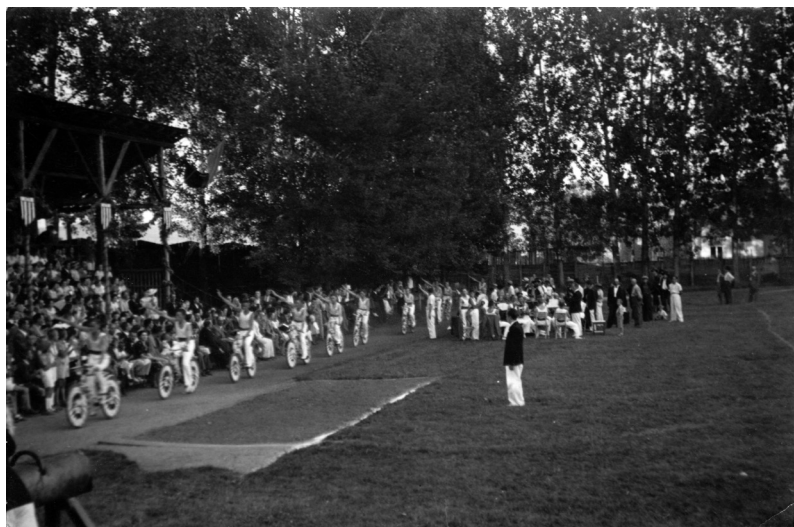
181. Gyakorlat a nyújtón

182. Gyakorlat a nyújtón

183. Felvonulás az NTK 25 éves jubileumára

184. Felvonulás az NTK 25 éves jubileumára

185. Felvonulás az NTK 25 éves jubileumára

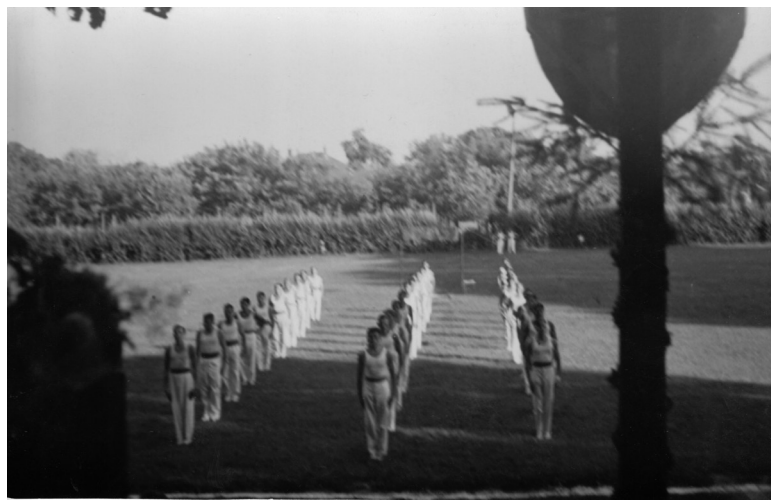
187. Táncbemutató

188. Az NTK 25 éves jubileuma

186. Kerékpározók felvonulása

190. Tornászok felvonulása

191. Tornászok bemutatója

192. Tornászok bemutatója

193. Bokszeccs

194. Labdarúgó csapat

196. Fúvószenekar

195. Labdarúgó csapat

VII. A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ IDŐSZAKA (1939–1945)

1. Városi sportélet (1939–1945)

1939

Az NTK kitűnően sikerült farsangi táncestélyt rendezett január 21-én. Évi rendes közgyűlését május 28-án tartotta az NTK s azon 54 tag volt jelen. Az egyesület ügyeit két éven keresztül Papp Károly ügyvezető alelnök vezette, néhai Riszner Ödön egyesületi elnök lemondása után. A közgyűlés az alábbi tisztkart választotta: elnök Papp Károly, alelnök Lőrincz József, főtitkár Pálffy Endre, titkár Szabó János, főpénztáros Sándor Ferenc, pénztárosok Kónya István és Bányai Dezső, ellenőrök Mészáros István és Winkler István, jegyző Kercsó András, ügyész ifj. dr. Müller Jenő, orvos dr. Fülöp Ferenc. A választmány tagjai lettek: Bakó Árpád, Csipkés József, Csuka Ákos, Fekete György, Fülöp Gyula, dr. Huszár Kálmán, ifj. Illyés Károly, H. Király Jenő, Török Ferenc, Willersdorfer Károly. Szakosztályvezetők:

atlétika	Fülöp Gyula
labdarúgás	Csuka Ákos
kerékpározás	ifj. Illyés Károly
tekézés	Csipkés József és Kónya István
tenisz	ifj. dr. Müller Jenő
téli sportok	Fekete György
torna	Papp Károly
vízi sportok	Szabó János
zene	Willersdorfer Károly

Július 16-án ünnepelte az NTK negyedszázados fennállásának évfordulóját. Az ünnepség lefolyása a következő volt: délelőtt negyed kilenckor megkoszorúzták az egyesület halottainak sírját, mikor is emlékbeszédet Lőrincz József, Fekete György, Csipkés József és Csuka Ákos mondtak. Tíz órakor az özv. Pogány Károlyné gróf Teleki Leonie öméltósága által adományozott gyönyörű zászlót szentelték fel, Huszár Jusztin a római katolikus, Barabás Miklós esperes az unitárius és Balázs József segédlelkész a református templomban.

Déli 12 órakor díszközgyűlés volt az Iparos Önképzőkörben. Az 1914-es alapító tagok közül jelen voltak: Adorjáni Ödön egykori alelnök, Fejér József csapatkapitány, a népszerű Beke-bácsi, Gálfalvy Pál, Nagy Simon; az 1924-es játékosok közül: Furdok Lajos csapatkapitány, Szücs Elemér,

Soós József, Banca Remus, Lőrincz Béla, Gál József, Györffi István. A díszközgyűlés keretében avatták fel a gyönyörű zászlót, özv. Pogány Károlyné volt a zászlóanya, Adorjáni Ödön öreg harcos tartotta a zászlót és Szigeti Béla vezérigazgató, volt NTK elnök tartotta az avató beszédet.

A zászlóavatás alkalmából Fekete György Hangya tisztviselő az alábbi verset írta:

Az NTK zászlóavatására
Mély hódolattal nagyszonyunknak,
özv. Pogány Károlyné, gróf Teleki Leonie zászlóanyának

197. özv. Pogány Károlyné Teleki Leonie

Nagyeniedi Testgyakorlók Köre
Ősi hagyományink hű, kitartó őre:
Emlékezésről avat huszonöt év után...
Öreg sportbajtársak, - az idő, hogy eljár...

Székel János... Incze Miklós... s mások, ...
Hol vagytok Ti kedves, régi sportbarátok?!...
Vigyázó őrszemként kint, az Őrhegy alján,
De lelketek itt jár, az NTK pályán!

Íme, fiaitok eljöttek e napra,
Hogy gyönyörködjenek az ifjú csapatba:
Csillogó szemekkel vette át a zászlót,
Ezt a hozzá méltó, ékes drágaságot!

Felhangzik a kürtszó, gyorsan pereg a dob,
A közönség tapsol, szemében könny ragyog...
A fiai jönnek fegyelmezett sorba,
Öreg jegenyefák karéjába fogva.

Feszülő izmokkal, emelt fővel lépnek,
A zászlón fennragyog: Ép testben ép lélek!
A szívünkbe véssük drága jelmondatunk,
Hogy majd örökségül utódinkra hagyjuk!

E szent zászló legyen szemünk szemefénye,
Hozzon dicsőséget az NTK – névre!
Hirdesse örökkön itt az Őrhegy alatt:
A hűség s kitartás mindig sikert arat!

Nagyenyed, 1939. nyarán.

Fekete György

Délután öt órakor a sporttelepen nagyszabású sportünnepély volt, melyről az Enyedi Hírlap július 23-i, 17. száma a következőképpen számol be:

„A gyülekezőt jelző kürtszó felhangzása után megperdült a dob s fegyelmezett sorokban vonultak fel az

egyesület fuvószenekarának indulójára az NTK mai vezetősége és tagjai a jubiláris díszzászlóval (...) elindultak az élvezetes műsorszámok, melyeket a teljes számú csapat zenére bemutatott szabadgyakorlatok vezettek be. Ezt követték a nyújtón, korláton és lovon bemutatott szergyakorlatok, a ládaugrások és a bámulatos talajtorna mutatványok, tornagyakorlatok, box mérkőzés, a református elemi iskola leánykájának ügyes táncmutatványa, díszes kerékpárkorzó stb. (...) A műsort az 1914. évi FENE s az 1924. évi NTK labdarúgó csapatainak eldöntetlenül végződő mulatságos mérkőzése zárta le, majd a késő hajnali órákig tartó hangulatos tánc tette a pontot a minden tekintetben eseménydús nap végére. A gyönyörű jubileumi zászló tervezése Petyelán István kollégiumi rajztanár művészi képességeit, a hímzése pedig Palugyainé kiváló kézimunka tudását dicsérik. A remekbekészült zászlórudat Papp Sándor helybeli asztalos adományozta.”

Labdarúgás

Az NTK labdarúgó csapata a következő mérkőzéseket játszotta:

Április 9-én Marosújváron játszott barátságos mérkőzést az ottani ASSU csapatával és 2:1 (1:0) arányú vereséget szenvedett. Jó formát mutattak a következő NTK játékosok: Bocsárdi, Toldi, Póth, Sarkadi, Varga I., Hornyák és Zsiga.

Ugyancsak barátságos mérkőzést játszott az NTK április 10-én Marosújváron, az ottani Solvay csapata ellen s ez alkalommal is veszített 3:1 (1:1) arányban. Az NTK egyetlen gólját Kocsis lőtte; jól játszottak: Póth, Varga I. és II., Hornyák, Móricz, Zsiga, Sass és Kocsis II.

Április 30-án az NTK – CFR (Tövis) 2:2 (2:1). A tövisi csapat gyulafehérvári játékosokkal volt megerősítve. Az NTK góljait Szolga (tizenegyesből) és Sarkadi lőtték. Comşa bíró jóakarattal, de kevés gyakorlottsággal vezette a mérkőzést.

Május 14-én Tordán játszott az NTK az ottani Muncitori csapatával és vereséget szenvedett 3:1 (2:0) arányban. Az NTK a következő összeállításban játszott: Bocsárdi, Póth, Móricz, Hornyák, Páll, Szilágyi, Kocsis, Platschek, Káló, Sass és Sarkadi.

Bajnoki mérkőzést játszott az NTK május 28-án Marosludason az ottani Unirea csapattal; eredmény 1:1 (1:1) volt. A vezető gólt az Unirea szerezte meg, az NTK Platschek révén egyenlített.

Június 4-én Cimentul (Torda) – NTK 2:1 (1:0). Az NTK gólját Sarkadi lőtte.

Június 18-án Solvay (Marosújvár) – NTK 2:1. „Csapatunk minden tagja lelkesen s tudása teljes harcbevételével küzdött ugyan, mégis ki kell emelnünk Szentannai kapust, aki köztetszést aratva mutatkozott be s Móriczi hátvédet, aki lelke volt az együttesnek. Páll is többet mutatott, mint előbbi játékaiban.”¹⁶⁸

Október elején a marosújvári Solvay ismét győzött az NTK ellen 5:1 (2:1) arányban. Az NTK egyetlen gólját Szilágyi lőtte. „Vereségünk oka nyilvánvaló. Alkalomszerűleg összetákolt s edzéshiányos, összenemgyakorolt csapattal győzni nem lehet. A csapatból kimagaslott Szentannai kapus, aki többek között két tizenegyest védett ki nagy bravúrral. Szilágyi J. s Móricz szintén jók voltak.”¹⁶⁹

Az NTK 1939. évi összesített labdarúgó eredményei

Április 9.	NTK	ASSU (Marosújvár)	1:2 (0:1)
Április 10.	NTK	Solvay (Marosújvár)	1:3 (1:1)
Április 30.	NTK	CFR (Tövis)	2:2 (2:1)
Május 14.	NTK	Muncitori (Torda)	1:3 (0:2)

¹⁶⁸ Enyedi Hírlap június 25., 15. sz.

¹⁶⁹ Enyedi Hírlap IX. (1939/23) október 15, 4.

198. Az ASA labdarúgó csapata

Május 28.	NTK	Unirea (Marosludas)	1:1 (1:1)
Június 4.	NTK	Cimentul (Torda)	1:2 (0:1)
Június 18.	NTK	Solvay (Marosújvár)	1:2
Október	NTK	Solvay (Marosújvár)	1:5 (1:2)

Játszott nyolc mérkőzést; egyszer sem győzött, döntetlent ért el kétszer és vereséget szenvedett hatszor. Adott kilenc gólt és kapott húszat.

Asztali tenisz

November 26-án a gyulafehérvári Kolping legényegylet városközi asztali teniszversenyt rendezett, melyen városunkból az Iparos Önképzőkör Előre csapata, Medgyesről pedig az ottani MPK csapata vettek részt. Részletes eredmények a következők voltak:

Csapatverseny	1. Előre Nagyenyed (Keresztes, Kiss, Teleki, Belényessy)
	2. Medgyesi MPK
	3. Gyulafehérvári Kolping
Egyéni verseny	1. Keresztes Előre
	2. Teleki Előre
	3. Deák Kolping
Páros verseny	1. Keresztes – Teleki Előre
	2. Hoffmann – Deák Kolping

Tekészés

Az NTK kiesési rendszerrel tekeversenyt rendezett, melyen hét csapat vett részt: az Iparos Önképzőkör A. és B. Előre csapattal, az NTK Botosok szintén A. és B. gárdával, az NTK Bohémek pedig A., B. és C. együttessel. A verseny február 19-én kezdődött az NTK pályán s a csapatok hat-hat játékkal küzdöttek. Az első díjat, egy művészi kivitelű nagy ezüst kupát az NTK Botosok A. csapata nyerte. Június elején az NTK Botosok tekecsapata ötven személyes társasvacsora keretében tartotta a tavaszi körmérkőzésen nyert serlegének ünnepélyes felavatását.

Június végén tekeverseny volt az Iparos Önképzőkörben a Paulini-vándorkupáért. A versenyen a következő csapatok vettek részt: NTK Botosok és Bohémek, az Iparos Önképzőkör Előre és Veterán csapatai, az ASA, valamint a helybeli fegyintézet tisztviselőinek csapata. A verseny eredménye ismeretlen.

Augusztus 3-án az Iparos Önképzőkör Előre csapata 127:118 fa arányban győzött a helybeli diákok műkedvelő gárdája fölött. A csapatok 15–15 játékkal küzdöttek. Augusztus 8-án ellenmérkőzést játszott az Előre a diákokkal s ez esetben is győzött 165:147 fa arányban. A csapatok ez alkalommal 18–18 játékkal küzdöttek. Augusztus 10-én az NTK pályán a helybeli fiatalok 131:118 fa arányban legyőzték az NTK Bohémek csapatát. 13–13 játékos versenyzett. Augusztus 19-én a helybeli fiatalok az NTK Botosok csapatát is legyőzték 155:124 fa arányban. A csapatok 12–12 játékkal küzdöttek.

Augusztus 20-án villámtorna volt az Iparos Önképzőkör Előre, a torockói Fulger, a helybeli fegyintézeti tisztviselők és a helybeli fiatalok csapatai között. Az Iparos Önképzőkör kitűzött diplomáját az Előre csapata nyerte. Részletes eredmények a következők voltak:

1. Előre	2 győzelemmel
2. Fiatalok	1 győzelemmel
3. Fulger	győzelem nélkül
4. Fegyintézet	győzelem nélkül

November 5-én zajlott le az Iparos Önképzőkör tekepályáján a küzdelem Nagyenyed teke-bajnokságáért. A bajnoki versenyen négy csapat vett részt: Az Iparos Önképzőkör Előre csapata, az NTK válogatott, az ASA és a PPA (fegyintézet) csapatai. A mérkőzések kiesési rendszerrel folytak le; a döntőt az Iparos Önképzőkör Előre csapata 24 fakülönbséggel nyerte meg az ASA csapata ellen és így a bajnoki címet, meg a művészi kivitelű diplomát az Előre nyerte.

December 10-én az Iparos Önképzőkör Előre csapata legyőzte a kolozsvári UEC csapatát. „Az Előre győzelme nagyon értékes a kolozsvári csapattal szemben, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az UEC csapata 1937-ben az ország tekebajnoka volt.”¹⁷⁰

1940

Február 25-én tartotta az NTK rendes évi közgyűlését, melyen részleges tisztújítás is történt. A lemondott Kercsó András jegyző helyére a közgyűlés titkos szavazás rendjén Kovács Sándor Hangya-tisztviselőt választotta meg.

¹⁷⁰ Enyedi Hírlap IX. (1939/29) december 17, 3.

Atlétika

1940. augusztus 24–25. Bukarest. Az Országos Atlétikai Bajnokságokon Ștefan Spaniol IV. helyezést ért el 110 méteres gátfutásban 19,9 másodperccel és ugyancsak IV. helyezést 400 méteres gátfutásban 65,2 másodperccel. A Șoimii sportegyesület színeiben versenyzett 400 méteres gátfutásban ebben az évben Ștefan Spaniol 63,5 másodperccel a III. helyet foglalta el.

Ștefan Spaniol atlétikai eredményei 1941–1943 között a következők voltak (ezekben az években a Nagyszebeni Egyetem színeiben versenyzett):

– 1941-ben az ország legjobb eredményei között 110 méteres gátfutásban V. hely 17 másodperccel, magasugrásban pedig IV. hely 175 centiméterrel.

– 1942. augusztus 2. Predeal: 110 méteres gátfutásban IV. hely 18,2 másodperccel és magasugrásban IV. hely 170 centiméterrel.

– 1942. augusztus 8–9. Bukarest. Az Országos Atlétikai Bajnokságokon 110 méteres gátfutásban IV. hely 17,5 másodperccel, 400 méteres gátfutásban III. hely 62 másodperccel és magasugrásban III. hely 62 másodperccel és magasugrásban III. hely 170 centiméterrel.

– 1942. szeptember 20. Craiova. Német atléták részvételével rendezett versenyen magasugrásban II. hely 175 centiméterrel.

– 1942. szeptember 27. Brassó. Román-német versenyen magasugrásban II. hely 170 centiméterrel.

– 1942. október 9–10. Bukarest. Országos Tízpróba Bajnokságon III. hely 4727 ponttal. Néhány eredménye: 400 méter 57,2 másodperc; 1500 méter 5:04,8 perc; 110 méteres gátfutás 17,5 másodperc, magasugrás 160 centiméter, távolugrás 5,80 méter, rúdugrás 3 méter.

– 1942-ben az ország legjobb eredményei között 400 méteres gátfutásban IV. hely 62 másodperccel; magasugrásban VI. hely 175 centiméterrel; 110 méteres gátfutásban IX. hely 17,5 másodperccel és rúdugrásban XI. hely 3 méterrel.

– 1943. július 23–24. Bukarest. Az Országos Atlétikai Bajnokságokon 110 méteres gátfutásban V. hely 17,9 másodperccel.

Asztali tenisz

Március 31-én a helybeli IKE asztali teniszversenyt rendezett Nagyenyed bajnokságáért. Részletes eredmények a következők voltak:

I. osztályú versenyek

Csapatverseny	Nagyenyed bajnoka az IKE
Egyéni verseny	Nagyenyed bajnoka Keresztes N. Sándor IKE
	2. Teleky Béla IKE
	3. Kiss Gyula IKE
	4. Aczél Sándor IKE
Páros verseny	Nagyenyed bajnoka Keresztes – Teleky IKE
	2. Kiss – Labud IKE – Kolping
	3. Aczél – Belényessy IKE

II. osztályú versenyek

Egyéni verseny	1. Giurilă Jean	Titu Maiorescu Líceum
----------------	-----------------	-----------------------

201. Távolugrás

202. Gerelyhajítás

Páros verseny	2. Takács Albert	IKE
	3. Tóth Miklós	IKE
	4. Gáspár Márton	IKE
	1. Deáky – Gáspár	IKE
	2. Incze – Lőrincz	IKE
	3. Lőrincz – Tóth	IKE

A nyertesek arany-ezüst érmeket és okleveleket kaptak.

Sízés

Január 14-én kitűnő hóviszonyok mellett az NTK tízes sícsapata egynapos túrán volt a szentkirályi hegyekben. Ugyanezt a túrát január 21-én már 11 tagú csapat tette meg. Január 24-én az NTK 26 tagja a Szabaderdőre kirándult. A kiránduláson 16 síző és 11 ródlizó vett részt.

206. Sízők

207. Sízők

Tekésés

Március végén tekeverseny volt az Iparos Önképzőkörben a Paulini-kupáért. A hármass döntő résztvevői az Iparos Önképzőkör Előre csapat, az NTK csapata és a PPA (Fegyintézet) csapata voltak. A verseny győztese az Előre lett.

1945

Június 17-én délelőtt tizenegy órakor tartotta alakuló közgyűlését a Nagenyedi Sport Egyesület (NSE) az Iparos Önképzőkör nagytermében. Jelen volt több, mint 70 érdeklődő sportbarát, kik az alapszabály tervezetet egyhangúlag elfogadták. Az egyesület a Romániai Magyar Népi Szövetség védelme és ellenőrzése alatt alakult, Bakó Árpád Bethlen-Kollégiumi testnevelő tanár kezdeményezésére. Az alakuló közgyűlésen a következő választmányt és felügyelőbizottságot választották meg:

Elnök	Csipkés József ékszerész
Alelnök	Török Ferenc gazdálkodó
Titkár	Bakó Árpád testnevelő tanár
Jegyző	dr. Könnyű Miklós ügyvéd
Pénztáros	Deák Ferenc tanár
Jogtanácsos	dr. Szabó Ferenc ügyvéd
Orvos	dr. Schaum Antal
Tagok	Lőrincz József magántisztviselő, Bocsárdi Károly mechanikus, Györfi István földműves, Csávássy György mechanikus, Mezei Ferenc asztalos, Zilahi Ilona varrónő

Felügyelőbizottság:

Elnök	Fülöp Gyula magántisztviselő
Tagok	Tellár József kertész, ifj. Ménessy Miklós szabó

A Nagyenyedí Sport Egyesület első választmányi gyűlését június 21-én tartotta, melyen megalakították a labdarúgó szakosztályt Csuka Ákos Hangya tisztviselő vezetése alatt; a természetjáró szakosztályt Deák Ferenc tanár vezetése alatt és az úszó szakosztályt ifj. Török Ferenc egyetemi hallgató vezetése alatt. Sajnos az egyesület ebben az évben ténylegesen nem működhetett, mert jogi személyiségének elnyerése bonyolult és hosszadalmas munkát igényelt.

Július 6-án megalakult városunkban a Népi Testnevelési Szervezet (Organizația Sportului Popular; OSP) helyi vezető szervezete. Elnöke Beldean Eugen kapitány, alelnöke Bakó Árpád testnevelő tanár és titkára Mulea Gavril városi tisztviselő lettek. Ezen vezető szerv hatáskörébe tartozik: 1. a helyi szakszervezetek sportjának megszervezése, 2. az iskolai ifjúság sportjának megszervezése és 3. a falusi sport megszervezése.

A Bethlen-Kollégium sporttelepe a háború áldozata lett. Bakó Árpád kollégiumi testnevelő tanár kezdeményezésére június végén megkezdte a Bethlen-Kollégium a sporttelep újjáépítési munkálatait. A munkálatok Bakó István okleveles építészmérnök részletes tervei szerint indultak meg; a teljesen összerongált állapotban lévő tekeépület, valamint az útban lévő kis árusító bódé lebontattak, továbbá kivágott 17 darab kanadai nyárfa és 9 darab juharfa. Az épület lebontások, valamint a fa kivágások azért váltak szükségessé, hogy a labdarúgó pályát szabályos nagyságúra készíthessék és hosszten-gelyének jobb irányt adhassanak.

A labdarúgó pálya július 28-ára elkészült és másnap július 29-én az OSP (Népi Testnevelési Szervezet) helyi bizottsága által rendezett sportünnepséggel szenteltetett fel. Az utolsó hét munkálataiba csekély anyagi hozzájárulással az OSP is bekapcsolódott. Ezen sporttelepi munkálatoknál önzetlen, odaadó és lelkes segítséget nyújtott Bakó Árpád testnevelő tanárnak Szűcs Elemér nyugalmazott főerdőmérnök.

208. ifj. Ménessy Miklós

Labdarúgás

Városunk válogatott csapata Csuka Ákos Hangya tisztviselő vezetése alatt gyakorlatozott, meglehetősen rendszertelenül. Az év folyamán a következő mérkőzéseket játszotta:

Augusztus 23-án a kollégiumi sporttelepen 2:1 (1:1) arányú győzelmet aratott a helybeli orosz hadsereg csapata fölött. Az orosz csapat késése miatt a mérkőzést nagyon későn kezdték, ezért időtartama csak 2×30 perc volt. Vezette Bedeleanu Eugen kapitány. Válogatottunk a következő összeállításban játszott: Lavița, Szabó, László J., Szilágyi T., Băeșan, Kocsis, Bálint, László S., Takács, Kajlik, Szilágyi II. A vezető gólt csapatunk éri el; a győztes gólt Takács Albert lőtte. Csapatunk különben lelkesedés nélkül, elbizakodottan játszott; a csatársor gyenge volt.

Nagyenyed válogatott csapata szeptember 2-án Marosludason játszott az ottani csapat ellen és vereséget szenvedett 2:9 (2:1) arányban. A második félidőben a marosludasiak erőszakosan, durván és sportszerűtlenül játszottak; ez a magyarázata a nagyarányú vereségnek. A Bethlen–Kollégiumi tanulók a nyári tanfolyamot záró vizsgák miatt nem vehettek részt a mérkőzésen.

Szeptember 9-én CFR (Tövis) – Nagyenyed válogatott 4:4 (4:1). Csapatunk a következő összeállításban játszott: Lavița, Szabó, Băeșan, Székely, Bárdos, Bálint, Takács, Kajlik, Szilágyi I., Szilágyi II, Bíró. A mérkőzés első félidejét Toldi János vezette. Már a játék elején szembetűnő a bíró tájékozatlansága; a tövisiek kihasználják a bíró gyengeségét és durván játszanak. Csapatunknál különösen a védelem gyenge. A második félidőben bírócserét kellett végrehajtani; az új bíró erélyesebb volt, a tövisiek sajnos továbbra is durván játszottak. Csapatunk egyik játékosa helyett Avram Ironim, egy másik játékosa helyett pedig az orosz hadsereg egyik jó játékosa játszott a második félidőben. A játékoscsere bevált, válogatott csapatunk lelkes küzdelem után kiegyenlített. Szeptember 16-án Tövisen: CFR – Nagyenyed válogatott 5:0. Visszavágó mérkőzés volt.

November 11-én a Bethlen–Kollégium válogatott csapata 11:0 arányú megsemmisítő vereséget mért városunk válogatott csapatára. A tanulók abszolút fölénye domborodott ki a játék folyamán, a városi válogatott szóhoz sem tudott jutni. A mérkőzést Fövényi István vezette.

Városunk válogatott csapatának mérkőzésein kívül az év folyamán még több kisebb jelentőségű mérkőzés is volt. Ezek a következők:

Június hó folyamán a kollégiumi kis játéktéren a Titu Maiorescu Állami Főgimnázium csapata 2:1 arányban legyőzte a Bethlen–Kollégium ifjúságának csapatát. Hozzá nem értő bíró vezette a mérkőzést, sokat tévedett és ami még szomorúbb, szemmel láthatóan kedvezett a Titu Maiorescu csapatának. Ugyancsak a kollégiumi kis játéktéren folyt le június hó folyamán egy mérkőzés a diákok (vegyesen összeállítva a magyar és román iskolák tanulóiból) és a munkásifjak csapatai között. Az eredmény 5:5 volt. Június hó folyamán: Haladó ifjúság (vegyesen összeállítva magyar és román ifjakkból) – Deportált zsidók 3:0. színhelye szintén a kollégiumi kis játéktér volt.

Június 23-án a kollégiumi kis játéktéren a volt Bethlen–kollégiumi diákok csapata 6:3 (2:2) arányban legyőzte a Bethlen–kollégiumi tanárok csapatát. 2×30 perces mérkőzés volt, vezette Fövényi István. A mérkőzés jól sikerült; simán, igazán barátságos hangulatban folyt le. A második félidő elején a tanárok csapatának összeállítása a következő volt: dr. Horváth Jenő, Bakó Árpád, Köble József, Csáki Gyula, Deák Ferenc, Nemes János, Szathmáry Gyula, dr. Kulcsár Mihály. A második félidőben dr. Kulcsár helyett, ki lábát megütötte, Erdélyi Gyula játszott. A volt diákok csapatának összeállítása a következő volt: Réthy István, Székely Gyula, Lázár Dezső, Pataki Károly, Sebestyén József, Fülöp Gyula, ifj. Török Ferenc, Tamás Sándor.

209. Labdarúgó csapat

Visszavágó mérkőzést játszottak június 24-én a kollégiumi kis játéktéren a diákok a munkásifjak ellen. A diákok győztek 3:2 (2:1) arányban. A győztes csapatban játszottak: Nagy Arisztid, László József, László Sándor, Kocsis Á., Biró B. és Tőkés S. Bethlen-kollégiumi tanulók, valamint még három román diák. Előbbi mérkőzés előtt a Bethlen-Kollégium alsó osztályos diákjainak csapata 5:2 arányban győzte le a Titu Maiorescu Állami Főgimnázium alsó osztályos diákjainak csapatát. Rövid, alig 2×15 perces mérkőzés volt; a Titu Maiorescu csapatában kíségetésképpen több Bethlen-kollégiumi tanuló is játszott.

Június 30-án visszavágó mérkőzés volt a Bethlen-kollégiumi tanárok és a volt Bethlen-kollégiumi tanulók csapatai között. Ezúttal is a volt diákok győztek 7:2 (3:1) arányban; a mérkőzés színhelye a kollégiumi kis játéktér volt. Vezette Fövényi István. A tanárok csapatának összeállítása: dr. Horváth Jenő, Horváth Zoltán, Köble József, Bakó Árpád, Csáki Gyula, Deák Ferenc, Jakab Zsigmond, Szathmáry Gyula, Nemes János. A második félidő legnagyobb részében Csáki Gyula helyett, kinek a lába fájt, Nagy Arisztid IV. osztályos főgimnáziumi tanuló játszott. A volt diákok a következő összeállításban játszottak: Réthy István, Székely Gyula, Lázár Dezső, Pataki Károly, Sebestyén József, Fülöp Gyula, Tamás Sándor, Varga Miklós, Bakó László. A mérkőzés 2×30 perces volt.

Július 7-én a kollégiumi kis játéktéren a magánalkalmazottak 6:4 (4:1) arányú győzelmet arattak a köztisztviselők csapata fölött. Mindkét csapatban vegyesen játszottak magyarok és románok;

egyetlen kikötés az volt, hogy a játékosok mindegyik 30 éven felüli kell legyen. A köztisztviselők csapatának összeállítása a következő volt: Moldovan L., Comşa I., Horváth Zoltán, Bakó Árpád, Mărgineanu L., Nemes János, Nicola A., Szathmáry Gyula, Mulea G. A második félidőben Horváth Zoltán lábfájás miatt nem játszott. A magánalkalmazottak csapatának összeállítása a következő volt: Maier, Székely Gyula, Toldi, Csuka Ákos, Bakó László, Fülöp Gyula, Fufezan, Maxim, Spaniol Ştefan. A második félidőben Bakó László nem játszott. Az első félidőben jobb volt a magánalkalmazottak csapata, de játékukat nem kísérte szerencse. A köztisztviselők góljait Szathmáry Gyula (2) és Mulea G. (2) lőtték. Játékidő 2×30 perc volt; vezette Bedeleanu Eugen kapitány.

Július 29-én, a Bethlen–Kollégium sporttelepén elkészült labdarúgó pályán a következő mérkőzések voltak: munkások törpe csapata – tanulók törpe csapata 2:1 (0:0). Lanyha, unalmas mérkőzés volt; a tanulók csatársorának gólképtelensége és a munkások szerencséje döntötte el a mérkőzést. A munkások törpe csapata a következő összeállításban játszott: Irimie E., Jurca I., Popa I., Oniga A., Avram A., Ghindeanu A., Christea A., Érsek J., Noian Tr., Stîncel A. és Boier D. A tanulók törpe csapatának összeállítása: Krizbai Z., Birkás P., Korodi J., Wéber Gy., Winkler J., Tatár Z. (helyette a második félidőben Nyitray S. játszott), Köble J., Nagy A., Deák A., Szakács P. és Péterffy S. a vezető gólt Stîncel A. rúgta, a tanulók csapata Nagy A. gyönyörű fejesével egyenlített. A győztes gólt Popa I. lőtte. Kényelmesen és szórakozottan vezette a mérkőzést Bedeleanu Eugen kapitány; játékidő 2×30 perc volt. Előbbi előmérkőzés után 2×45 perces, élvezetes, elég jó iramú mérkőzés volt a tanulók és a munkások között. Győztek a tanulók 5:2 (2:0) arányban. A tanulók csapatának összeállítása: Técsy Zoltán, László János, Băeşan V., Szilágyi Dezső (helyette a második félidőben Korcság Károly játszott), Kocsis Á., Zilahy Ferenc, Bálint B., László Sándor, Takács Albert, Kajlik József és Bíró B. A munkások csapatának összeállítása: Laviţa T., Bárdos M., Zelenyák Gy., Cociuban Gh., Szilágyi I., Szilágyi M., Székely K., Tőkés S., Maier I., Sas I. és Kárpinetz M. Góllövők a tanulók részéről: Takács A. (2) és Kajlik J. (3). A munkások két gólját Kárpinetz M. lőtte. A tanulók csapatának csaknem minden tagja jól játszott; kimagaslott Takács A. A mérkőzést jól vezette Fövényi István.

Augusztus 12-én visszavágó mérkőzés volt a tanulók és a munkások csapatai között. Ez alkalommal a munkások győztek 2:0 arányban. A tanulók vereségének mentségére szolgál az, hogy csak kilenc játékosal játszottak.

Augusztus 23-án a sporttelepen 2×30 perces mérkőzés volt a tanulók törpe csapata és a munkások törpe csapata között; eredmény 1:1 (1:0). a vezető gólt a tanulók Korodi révén érik el, tizenegyesből; a második félidő utolsó másodperceiben egyenlítenek a munkások Oprea révén. A mérkőzést Bakó Árpád vezette.

Nagyenyed válogatott csapatának 1945 évi összesített labdarúgó eredményei

Augusztus 23.	Nagyenyed válogatott	Orosz hadsereg helyi csapata	2:1 (1:1)
Szeptember 2.	Nagyenyed válogatott	Marosludasi csapat	2:9 (2:1)
Szeptember 9.	Nagyenyed válogatott	CFR (Tövis)	4:4 (1:4)
Szeptember 16.	Nagyenyed válogatott	CFR (Tövis)	0:5
November 11.	Nagyenyed válogatott	Bethlen–Kollégium	0:11

Játszott öt mérkőzést; győzött egyszer, döntetlent ért el egyszer és vereséget szenvedett háromszor. Adott nyolc gólt és kapott harmincat.

2. Iskolai testnevelés (1939–1945)

1938–1939. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád az I–VIII. osztályokban heti nyolc órában tanította a testgyakorlást november 14-ig. Ettől az időponttól kezdve az I–VII. osztályokban tanított, heti két-két órában. Az év folyamán csupán két kirándulás volt:

– Május 4–5. az V–VI. osztály 14 tanulója egy tanár vezetésével a Pilisre és a Remetei-sziklaszorosba.

– Július első napjaiban a tanítóképzővel karöltve több tanuló a Fogarasi havasokba.

A tornakör ebben a tanévben is működött, heti két órában gyakorlatozva. Április 23-án jól sikerült tornaestélyt rendezett a nagyközönség részére. „A Király Himnusz elhangzása után megkezdődött a gazdag műsor, melyet az V–VIII. osztályos tanulók nagyszerűen összehangolt fabotgyakorlatai vezettek be. Nagy tetszést és élénk derűtséget keltettek az I–IV. osztályos tanulók kedves játékaik és játékos utánzógyakorlatai. Kardvívás, ökölvívás és japánbirkózás következtek ezután, melyek közül a nálunk még alig ismert dzsiu–dzsicu keltette a legnagyobb érdeklődést s a sok, szebbnél szebb fogás minduntalan hatalmas tapsra készítette a nézőket. Nehány, igazán látványos gúlában is gyönyörködtünk. A bemutató legnehezebb gyakorlatai a láda–ugrások voltak, a közönség lélegzetelállító csendben figyelte a merész, sokszor valósággal akrobatikus mutatványokat, hogy utána annál erősebben csattanjon fel a tapsorkán. Az estélyt svéd torna fejezte be. A tanulók bámulatos precizitással végezték Ling mester ma is népszerű, szép gyakorlatait.”¹⁷¹

Az évváró tornavizsga június 11-én folyt le, közösen a tanítóképző intézettel.

Tanítóképző

Az I–III. és az V–VIII. osztályokban Rapp Károly tanított heti 13 órában. A IV. osztályokban Bakó Árpád tanította a testgyakorlást heti két órában. Kirándulások:

– Október 1–2. 92 tanuló nyolc tanár vezetése alatt a csákyai vízeséshez és a Remetei-sziklaszoroshoz.

– Május 7-én 20 IV. osztályos tanuló két tanár vezetésével a Tordai–hasadékhöz (szekerekén).

– Május 20-án a VIII. évesek és a gyakorló elemi iskola növendékei a Bükköslaposára (madarak és fák napi ünnepély alkalmából).

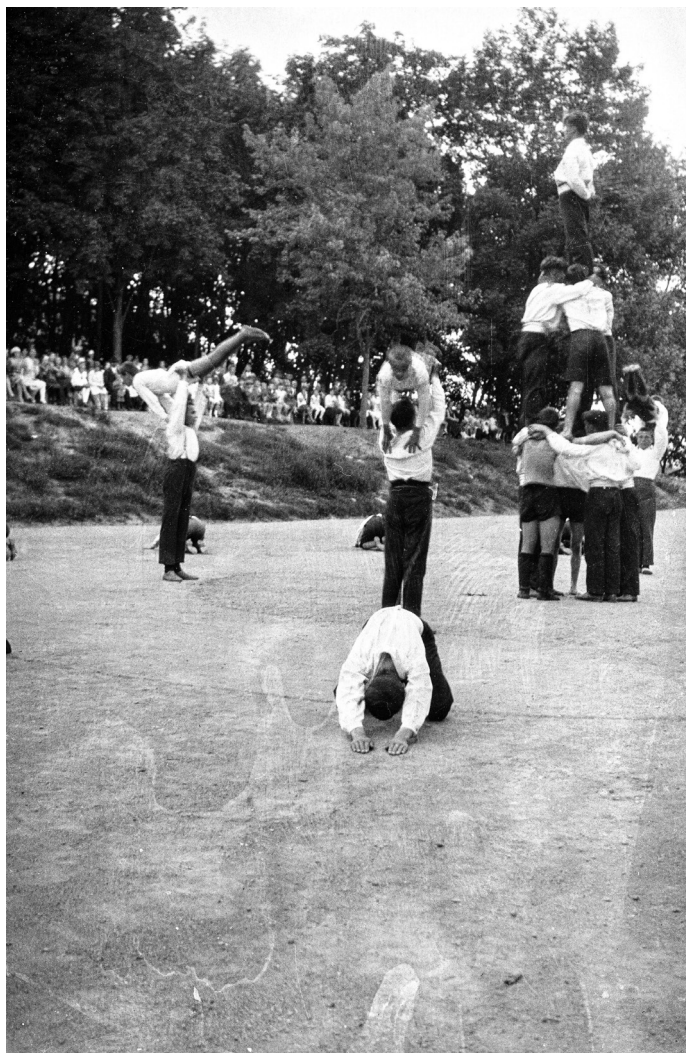
– Július elején két tanár vezetésével több tanuló öt napra a Fogarasi havasokba.

Március 12-én tartotta meg a tanítóképző évi, szokásos tornabemutatóját. „A bemutatót teljesen sikerültnek mondhatjuk. A csinos egyenruhákban, zeneszóra mutatványozó tanulócsereg apraja–nagyja fegyelmezett összhangban, kiütözöen szorgalmas gyakorlás után végezte az egyes, szebbnél–szebb s változatos gyakorlatokat, melyek mindenike után megérdemelten zúgtak fel a tetszést nyilvánító, meleg tapsok. (...) A mutatványokhoz a zenét az intézet meglepően jóképességű ún. cigányzenekara szolgáltatta.”¹⁷²

Az évváró tornavizsga, mint már említettem, közösen tartatott meg a főgimnáziummal, június 11-én.

¹⁷¹ Enyedi Hírlap IX. (1939/11) április 30, 3.

¹⁷² Enyedi Hírlap IX. (1939/8) március 26, 4.

210–211. Tornavizsga

A gyakorló elemi iskola osztálytanítói (tornát is tanítottak): I. vegyes és V. fiú o. Horváthné Elekes Ida; II. o. Veress István, III. vegyes és VI. fiú o. Palkó János; V–VI–VII. leány o. Nagy Margit; IV. vegyes és VII. fiú o. Nemes János. Június 26-án a gyakorló elemi iskola jól sikerült tornaünnepélyt tartott, melyen Vásárhelyi János református püspök is jelen volt.

1939–1940. tanév

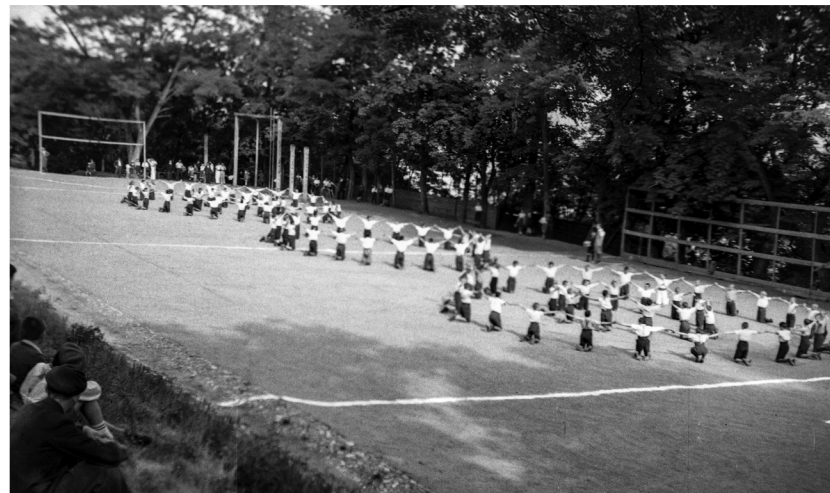
Főgimnázium

Bakó Árpád az I–VIII. osztályokban heti 15 órán tanította a testgyakorlást. Katonai szolgálatot teljesített, mint tartalékos hadnagy 1939. november 26-tól 1940. február 26-ig, mikor is helyettesítése keblai tanárok és internátusi felügyelők által történt.

A tornakör heti két órán gyakorolt, Bakó Árpád vezetése alatt. Nyilvános bemutatót ebben az évben nem tarthatott. A szaktanárok a város környékére több ízben kirándulásra vitték a

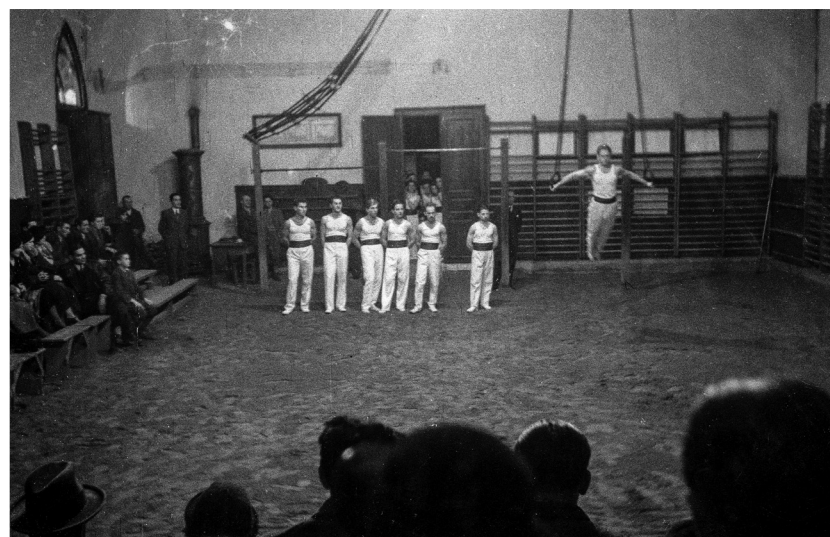
212. Tornavizsga

213. Tornavizsga

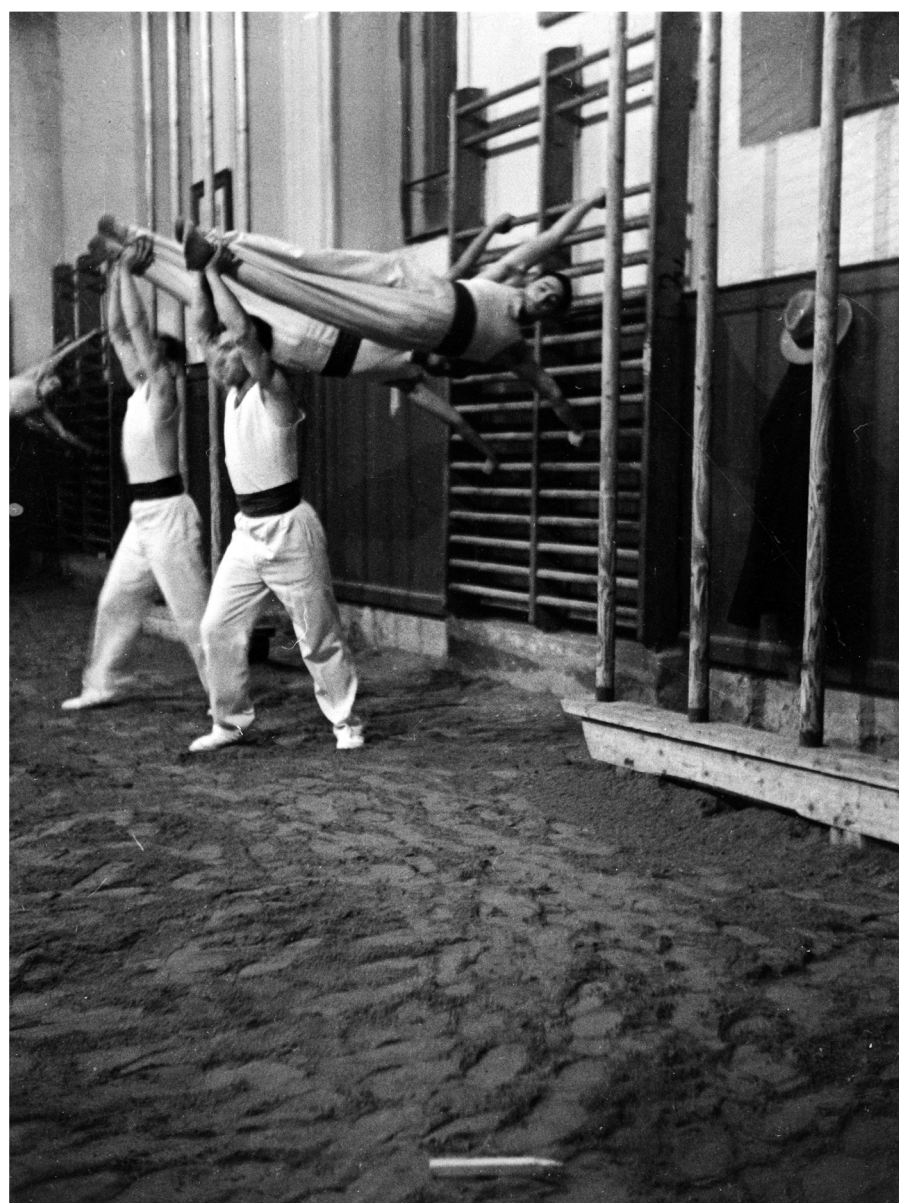
214. Tornavizsga

215. Tornabemutató

216. Tornabemutató

217. Tornabemutató

218. Iskolai kirándulás

220. Iskolai kirándulás

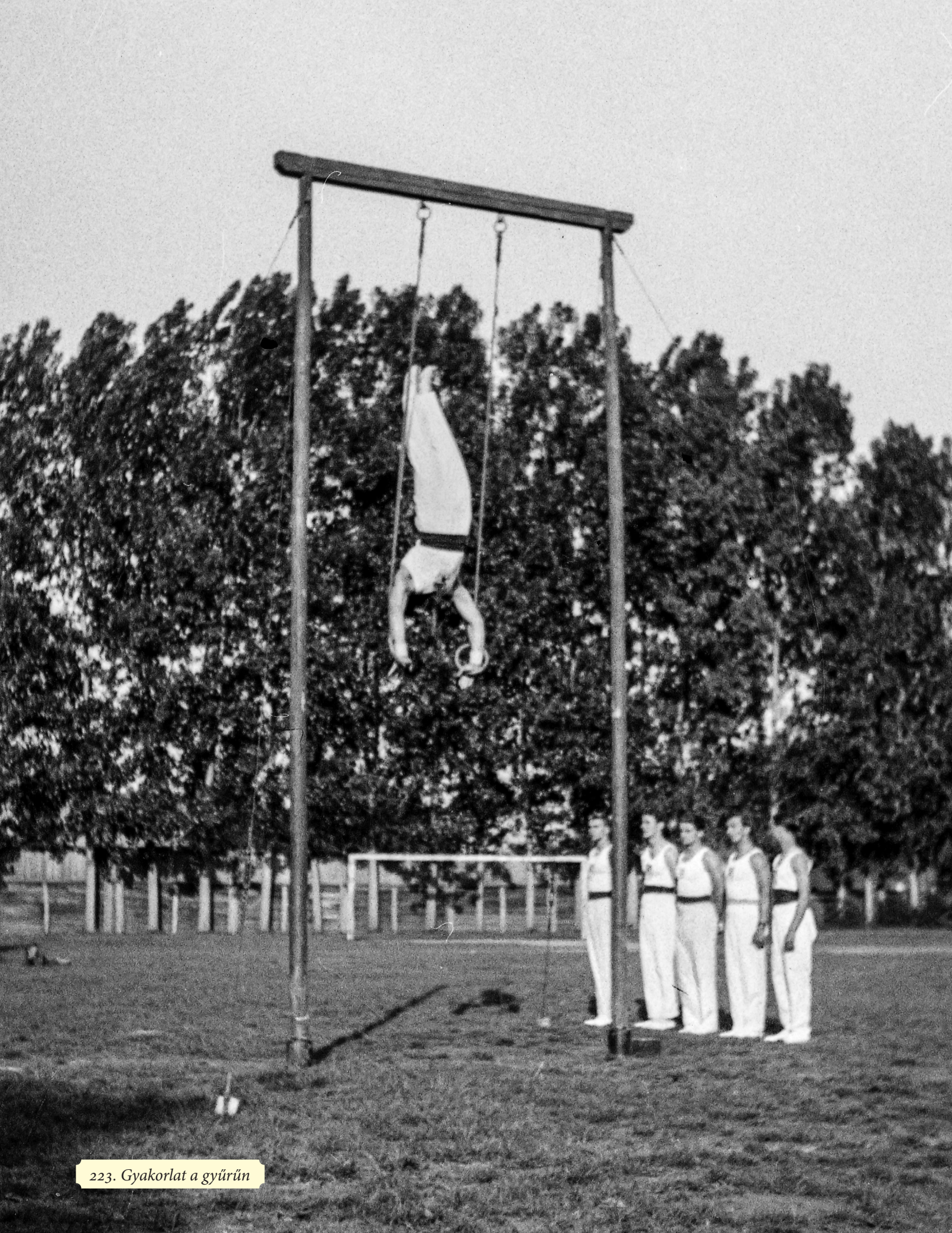

221. Tornabemutató

222. Tornabemutató

tanulókat. Az évvizsga tornavizsga ebben a tanévben is a tanítóképző intézettel közösen rendezett május 26-án, közönség előtt, a sporttelepen. *„A műsor minden számában valóban kiválót nyújtott. Minden bemutatott gyakorlaton meglátszott a lelkesedéssel párosult készülődés, a gondos és szakszerű testnevelői munka. A közönség nem győzött betelni a szebbnél-szebb mutatóanyagokkal s a lelkes ifjúságnak bőven jutott a tapsból, az odaadó buzgalommal s kiváló nevelői érzékkel a tudással tanító Rapp Károly és Bakó Árpád testnevelési tanároknak pedig az elismerésből.”*¹⁷³

Tanítóképző

Az I–III. és az V–VIII. osztályokban Rapp Károly tanította a testgyakorlást heti 13 órában. A IV. osztályokban heti két órán Bakó Árpád tanított. Bakó Árpád katonai bevonulása idején (1939. november 26. – 1940. február 26.) a IV. osztály óráit Rapp Károly vette át. Kirándulások:

– Október 1–30. a VIII. éves tanítójelöltek Magyarlapád közeli községbe, falutannulmányozás céljából.

– Április 29-én a főgimnáziummal közösen az egész ifjúság a Kispad erdőrésszebe.

– Április 28. – május 1. 33 tanuló Kolozsvárra, az IKE konferenciára.

Az évvizsga tornavizsga a főgimnáziummal közös rendezésben május 26-án folyt le, szépszámu közönség előtt. A gyakorló elemi iskola osztálytanítói, akik a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. Nagy Margit; II. o. Horváthné Elekes Ida; III. o. Palkó János; IV. és VII. o. Nemes Viktor; V. és VI. o. Nemes János.

1940–1941. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád az I–VIII. osztályokban heti 14 órán tanította a testgyakorlást. Tanított sportot heti két órában. A város közvetlen környékének megtekintésére a szaktanárok több kisebb kirándulásra vitték a tanulókat. Az iskolai évet felsőbb rendelkezésre előbb kellett befejezni, ezért a szokásos évvizsga tornaünnepély elmaradt.

1941–1942. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád az I–VII. osztályokban tanította a testgyakorlást, heti 13 órán; vezette a tornakört, mely heti két órában gyakorolt. 1942. március 2-től május 11-ig katonai szolgálatot teljesített a keleti fronton, mely idő alatt az V–VII. osztályokban heti hat órán Keresztes Nagy Imre református segédlelkész, internátusi felügyelő, az I–IV. osztályokban pedig heti nyolc órán Ugrai János internátusi felügyelő helyettesítették.

„A tanulók rendszeres testnevelését az iskolai év egy részében gátolta a tornacsarnok katonai célra lefoglalása. Télen sétával, téli sporttal, tavasszal pedig a szabadban tartott testnevelési órákkal hidaltuk át a nehézségeket. (...) Több napos kirándulást nem rendezhettünk, ellenben városunk környékén több félnapos, ismeretnyújtó és szórakoztató kiránduláson vettek részt tanítványaink csoportonként,

¹⁷³ Enyedi Hírlap X. (1940/12) június 9, 3.

*minden alkalommal tanári vezetés mellett. (...) A nyári háborús munkaszolgálatlal kapcsolatosan a helybeli tanulók részvételével két egy-egy napos kirándulást rendeztek.*¹⁷⁴

Tanítóképző

Az iskolai év kezdetétől október 20-ig Rapp Károly tanította a testgyakorlást, az I–IV. osztályokban heti két-két órán, a VII–VIII. osztályokban összevontan ugyancsak heti két órán. Rapp Károly október 20-án betegségi szabadságra ment, ahonnan többé nem tért vissza, mert 1942. március 3-án elragadta a halál. Az iskolai év kezdetétől október 20-ig az V–VII. osztályokban Bakó Árpád tanított, összevontan heti két órán; október 20-tól március 9-ig pedig minden osztályban, heti nyolc órán, ugyancsak osztályösszevonásokkal. Március 9-től az iskolai év végéig az I–VIII. osztályokban heti nyolc órán, osztályösszevonásokkal Bakcsi Sándor nyugalmazott tisztviselő okleveles tornatanár tanított. A háborús állapotok miatt a gyülekezési szabadság állandó korlátozásoknak volt alávetve, emiatt iskolai kirándulás nem volt rendezve.

Gyakorló elemi iskolai osztálytanítók, kik a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. Nemes János; II. o. Nagyné Józsa Ilona; III. o. Nagy Margit; IV. o. id. Veress István nyugalmazott igazgató tanító; V–VII. o. Horváthné Elekes Ida.

1942–1943. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád az I–VII. osztályokban heti 13 órán tanította a testgyakorlást és vezette a tornakört heti két órán.

*„A tornakör az előző évinél valamivel eredményesebb munkát végzett. (...) Többnapos kirándulást nem rendezhettünk, ellenben kisebb csoportokban több félnapos ismeretnyújtó és szórakoztató kiránduláson vettek részt a tanulók tanári felügyelet mellett. A nyári háborús munkaszolgálatlal kapcsolatosan a helybeli kisebb tanulók a természetrajz tanárának vezetésével több alkalommal gyógynövényt gyűjtöttek kirándulás keretében.”*¹⁷⁵

Az iskolai év megnyitásakor, szeptember 27-én tartotta Bakó Árpád székfoglaló értekezését „A középiskolai sport korszerű megszervezése” címen. Április 11-én a tanítóképző intézettel közösen tornabemutató volt, mely szépen sikerült. Bakó Árpád főgimnáziumi testnevelő tanár a főgimnázium és a tanítóképző közötti sportversenyek fellendítése céljából örökös sport vándordíjat szervezett, mely minden iskolai év végén a tornavizsga keretén belül, vagy azon kívül lebonyolításra kerülő különböző sportversenyeken győztes intézet birtokába kerül. A vándordíj értékes plakett, zászló vagy valamilyen sportvonatkozású dísz tárgy (utólagos megállapítás szerint), mely egy évig a mindenkor győztes intézet birtokában lesz. Ezen sportverseny eredménye minden évben megörökítendő egy értékes plaketten, mely az intézet tornacsarnokában fő helyen elhelyezendő. A vándordíj hivatalos neve is utólagosan megállapítandó. A vándordíj versenyszámai a következők:

1. 60 m síkfutás (alsó tagozat részére, 8–8 induló)
2. 100 m síkfutás (felső tagozat részére, 8–8 induló)

¹⁷⁴ Szabó Mihály (szerk.): Az Aiud-i ref. „Bethlen”-Kollégium 126–1928. számú engedély alapján nyilvánossági joggal felruházott Fiú-Főgimnáziumának értesítője az 1941/42. és 1942/43. iskolai évekről. Tipografia „Bethlen”-nyomda, Aiud 1944, 38–39.

¹⁷⁵ Uo. 84.

3. 8×60 m váltófutás (alsó tagozat részére)
4. 8×100 m váltófutás (felső tagozat részére)
5. magasugrás (felső tagozat részére, 8–8 versenyző)
6. súlylökés (alsó tagozat részére, 8–8 versenyző)
7. súlylökés (felső tagozat részére, 8–8 versenyző)
8. röplabda mérkőzés
9. kézilabda mérkőzés
10. labdarúgó mérkőzés

Ebben az iskolai évben május 30-án, a tornavizsga keretén belül került lebonyolításra a főgimnázium és a tanítóképző intézet közötti ezen sportverseny, az említett örökös vándordíjért. A tornavizsga színhelye a kollégium sporttelepe volt. Eredmények a következők voltak:

I. 60 m síkfutás	1. Lengyel József IV. g. 8,2 mp 2. Gergely R. II. k. 8,7 mp 3. Kórodi Gál János II. g.
II. 100 m síkfutás	1. Zalányi Sándor VII. g. 12,4 mp 2. Nagy G. V. k. 13,2 mp 3. Szoboszlai Miklós VII. g.
III. 8×60 m váltófutás	1. Tanítóképző 1 p 6,5 mp 2. Főgimnázium 1 p 10 mp
IV. 8×100 m váltófutás	1. Főgimnázium 1 p 42,8 mp 2. Tanítóképző 1 p 47,8 mp
V. Magasugrás	1. Ambrus Dezső VIII. g. 156 cm 2. Szabó Zoltán VII. g. 150 cm (holtversenyben 154 cm-t ugrott) 3. Takács Adalbert V. g. 150 cm (holtversenyben 154 cm-t ugrott)
VI. Súlylökés (alsó osztályok 5 kg-os súly)	1. Tóth Károly IV. g. 9,52 m 2. Kocsis Á. III. k. 9,40 m 3. Varró G. IV. k. 8,98 m
VII. Súlylökés (felső o. 5,5 kg-os súly)	1. Ambrus Dezső VIII. g. 10,49 m 2. Horváth A. VII. k. 10,03 m 3. Gyeray J. VI. k. 9,68 m
VIII. Röplabda	Főgimnázium – Tanítóképző 15:8
IX. Kézilabda	Főgimnázium – Tanítóképző 3:0
X. Labdarúgás	Főgimnázium – Tanítóképző 0:0

A pontverseny végeredménye:

1. Főgimnázium csapata 336 pont
2. Tanítóképző csapata 208 pont

Fentiek alapján az 1942/43. iskolai évben a vándordíjat a főgimnázium nyerte.

Tanítóképző

Bakó Árpád tanította a testgyakorlást az I–VIII. osztályokban (III–IV. és V–VI. összevonásával) het tíz órában; február 1-ig vezette a tornakört, mely heti egy órában gyakorolt február 1-től

az I–II. és III–IV. osztályoknak osztályösszevonásokkal heti egy-egy sport órát tartott. Április 11-én a főgimnáziummal közösen tornabemutató volt, mely szépen sikerült. A május 30-án tartott közös tornavizsgáról fentebb már beszámoltam.

Gyakorló elemi iskolai osztálytanítók, kik a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. Horváthné Elekes Ida; II. o. Nagyné Józsa Ilona; III. o. Nemes János elemi iskolai véglegesített mintatanító, segéd-tanári jeleggel és címmel; IV. o. Nagy Margit; V, VI, VII. o. Jakabné Musnai Sára.

226. Jakab Zsigmondné Musnai Sára

227. Nemes János

1943–1944. tanév

Főgimnázium

A tanítást a nemzetművelődési és vallásügyi minisztérium 1943. szeptember 16-án betiltotta s emiatt a tanítás az egész iskolai év folyamán szünetelt.

Tanítóképző

Bakó Áprád tanította a testgyakorlást az I, II, III. és VIII. osztályokban heti két-két órán; a IV–V, és VI–VII. osztályokban összevonva ugyancsak

heti két-két órán. Sport órát tartott az I–VIII. osztályoknak együtt, heti egy órában. November 1-től a sport órák száma három volt: I. o. 1 óra; II–III. o. 1 óra és IV–VIII. o. 1 óra.

Március 5-én néhai Rapp Károly volt tanítóképző intézeti testnevelő tanár halálának második évfordulóján emlékünnepelet tartottak. Emlékbeszédet Csefő Sándor tanítóképző intézeti igazgató tartott. A gyülekezési szabadság korlátozása, másfelől az iskolai évnek rendkívüli mértékben történt megrövidítése miatt (április 6-án már befejeződött) sem tanulmányi, sem sport vagy

227. Horváth Zoltán és felesége Elekes Ida

turisztikai jellegű kirándulást egy alkalommal sem rendeztek. Az ifjúság testi egészségének megőrzése és a test rendszeres edzése érdekében a testgyakorlati órák mellett az internátusban reggeli felkelése után tornagyakorlatokat végeztek a tanulók. Ezen munka irányítója Bakó Árpád volt.

Gyakorló elemi iskolai osztálytanítók, kik a tornát is tanították, a következők voltak: I. o. Jakabné Musnai Sára; II. Nagyné Józsa Ilona; III. o. Horváthné Elekes Ida; IV. o. Nemes János; V–VII. o. Nagy Margit.

1944–1945. tanév

Főgimnázium

Bakó Árpád testnevelő tanár november 20-tól február 10-ig katonai szolgálatot teljesített. A nemzetművelődési és vallásügyi minisztérium engedélyezte a tanítás megkezdését, mely február végén meg is kezdődött. A rövid iskolai év alatt a testgyakorlást Bakó Árpád tanította, összevont osztályokkal.

Tanítóképző

Bakó Árpád katonai szolgálata alatt a testgyakorlást Bakcsi Sándor nyugalmazott tisztviselő, okleveles tornatanár tanította. Február elején Bakó Árpád átvette a tanítást és tanított a I–VIII. osztályokban heti 14 órában az iskolai év végéig.

VIII. ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATOK

1. A nagyenyedi testgyakorlásra vonatkozó fontosabb adatok időrendi táblázata

1847	A Bethlen–Kollégium tornatermet szerel fel és uszodát létesít a Cseremalomnál.
1873	Az első Bethlen–kollégiumi testgyakorlati vizsga.
1882	A Nagyenyedi Korcsolyázó Egylet működik, elnöke Zeyk Dániel.
1882. június 10.	A város uszodát épített, a Bethlen–kollégium tetemes anyagi segítségével.
1888. április 22.	A Kolozsvári Athletikai Club versenyalogolást rendezett Kolozsvártól Nagyenyedig.
1892. március 30.	Megalakult az Erdélyrészi Kárpát Egylet (EKE) alsófehérvármegyei fiókja, Csató János alispán elnöklete alatt.
1892. július 12.	Az EKE alsófehérvármegyei fiókjának első kirándulása a Szabaderdőre.
1893	A Bethlen–Kollégium kertjében játék és versenytér létesítenek.
1894. szeptember 22.	A Bethlen–Kollégium főgimnáziuma első ízben vesz részt tornaversenyen, mégpedig a kolozsvári kerületi tornaversenyen.
1894	Megalakul a főgimnázium tornaköre.
1896	Felépítik a Bethlen–Kollégium téli tornacsarnokát helybeli vállalkozó iparosokkal, a tordai Király és Zyzda–féle tervek szerint.
1897. február 10.	Megalakul a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület Lázár István Bethlen–kollégiumi rendes tanár kezdeményezésére és elnöklete alatt.
1897. szeptember	Használatba vétetik a Bethlen–Kollégium díszes téli tornacsarnoka, valamint a megnagyobbított és jól planírozott nyári tornahelyisége.
1898. január 14.	Egyesül a Nagyenyedi Korcsolyázó Egylet és a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület, Zeyk Dániel főispán elnöklete alatt. Az új egyesület neve Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület.
1899. január 12.	A lawn-tennis labdázó társaság és a lövész-egylet beolvad a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesületbe. Az immár négy egylet egybeolvadásából keletkezett új egyesület neve: Nagyenyedi Sport Egyesület.
1899. június	Elkészül a sétatéri második teniszpálya.
1899	Felépül a Pilis–hegy alatti és a Ponori menedékház.
1900. április	A Bethlen–Kollégium főgimnáziumának tornaköre megkezdí a labdarúgás gyakorlását.
1906. augusztus 13–25.	Megrendezi a Bethlen–Kollégium főgimnáziuma első külföldi kirándulását Velencébe.
1907. január	Első ízben készítenek korcsolyapályát a Kollégium udvarán a tanulók.

1907. február 7.	Lakits Béla tiszthelyettes bemutatja a város közönségének a ski-sportot elméletben és gyakorlatban.
1907. április	A Bethlen-Kollégium főgimnáziuma bevezeti a céllövés oktatását önként vállalkozó VII–VIII. osztályos tanulóknek.
1907. augusztus 20.	Az első nagyenyedi úszóverseny, a városi uszoda 25 éves fennállásának évfordulója alkalmából.
1907. szeptember 25.	Megalakul a tanítóképző ifjúsági tornaköre.
1907. október 5.	A Bethlen-Kollégium tanítóképző intézete bevezeti a céllövés oktatását önként vállalkozó III–IV. éves tanítójelölteknek.
1908. április	Elkészül a kollégiumi kertben a játéktérületnek átengedett darab egy része (mai sporttelep).
1908. október 11.	Megalakul a Nagyenyedi Polgári Céllövő Egyesület. Főlövész mestere dr. Nagy Albert nyugalmazott főtörzssorvos.
1912. március 31.	Valószínűleg ekkor oszlott fel a Nagyenyedi Polgári Céllövő Egyesület (NPCE).
1912. július 28.	Megalakul a Nagyenyedi Atlétikai Club (NAC); Elnöke Lázár István kollégiumi rektor-professzor lett.
1914. január 20.	Először rendez a Bethlen-Kollégium főgimnáziuma korcsolyaversenyt.
1914. május 21.	A Football Egyesület Nagy-Enyed (FENE) első labdarúgó mérkőzését játsza egy helybeli ifjúsági csapattal. Győzött a FENE 2:0 arányban.
1914. május 31.	Megalakul a FENE (Football Egyesület Nagy-Enyed); első elnöke Székely János főgimnáziumi tornatanár lett.
1914. június 11.	Megalakul a FENE atlétikai szakosztálya.
1914. június 14.	Ifjúsági céllövő verseny a Tordai Állami Főgimnázium, a Bethlen-Kollégium főgimnáziuma és Tanítóképző Intézete között Nagyenyeden, a „Hazádnak rendületlenül” feliratú selyemszalagos babérkoszorú vándordíjért. Győztes a Tanítóképző Intézet csapata 745 egységgel.
1914. július	A kollégium játéktérén (mai sporttelep) a FENE futó, ugró és dobó pályákat létesít.
1919.	A Football Egyesület Nagy-Enyed (FENE) felveszi a Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) nevet.
1919	A sportpályát átalakítják, kibővítik, drótkerítést létesítenek és ülőhelyeket helyeznek el.
1922. március 12.	A Bethlen-Kollégium Főgimnáziumában turista (cserkész) csapat alakul.
1922	Az NTK a sportpályán tribünt épít.
1922. október 8–9.	A Bethlen-Kollégium 300 éves fennállásának emlékére tornaverseny volt az erdélyi református testvérkollégiumok között.
1922. december 31.	Először rendez meg az NTK szilveszteri mulatságát.
1923	Az NTK a sportpályán salakfutópályát létesít; a sporttelepet befásítják.
1923. május 13.	Az NTK első atlétikai verseny, melyen öt idegen egyesület is részt vett.
1923	Az NTK veretlenül nyerte meg a kolozsvári kerület 1922/23. évre kiírt II. osztályú labdarúgó bajnokságát.
1923. szeptember 7–9.	Az NTK teniszversenyt rendezett a város sétatéri pályáin.
1925	Hivatalosan ebben az évben alakult meg az NTK tenisz szakosztálya.
1925	Az NTK két tenispályát épített a sporttelepen.
1925	Az NTK a sporttelepen jégpályát létesített.
1925	A sporttelepen tekepályát épített az NTK.

- 1927 Megalakul az NTK tornászcsapata, valamint vívó- és birkózó szakosztálya.
1927. május 29. Ekkor volt az erdélyi református középiskolák második tornaversenye a Bethlen-vándorzászlóért.
- 1930 Az NTK feloszlata labdarúgó csapatát.
1930. augusztus 2–16. Az első nagyenyedi tekeverseny; rendezte az NTK.
- 1931 A Bethlen-Kollégium főgimnáziuma és tanítóképző intézete közösen cserkész-csapatot alakítanak, Rapp Károly tornatanár vezetése és irányítása mellett.
- 1931 A nyár folyamán épül az új városi strand a gőzfürdő tözsomszédságában; az ünnepélyes megnyitás augusztus 9-én volt.
- 1931 Venus elnevezéssel egy új (rövidéletű) labdarúgó csapat alakult.
- 1931 Megalakul az NTK úszószakosztálya.
1931. augusztus 23. Az NTK első házi úszóverseny és vízpoló mérkőzése.
1931. december 26. Első korcsolyaversenyét rendezte az NTK.
- 1932 Új tekepályát épített az Iparos Önképzőkör, mely június 12-én nyílt meg.
1932. július 20–27. A Bethlen-Kollégium főgimnáziumának és tanítóképző intézetének közös cserkészcsapata résztvett a nagyszebeni nagy jamboree táborozáson Rapp Károly tornatanár, parancsnok vezetése mellett.
1932. szeptember 11. Első ízben rendezi meg az NTK Nagyenyed város atlétikai bajnokságait.
1933. április Újjáalakul az NTK labdarúgó csapata.
- 1933 A helybeli román nemzetiségű sportolók új egyesület alakítottak, Asociațiune Sportivă Axente Sever (ASA) elnevezés alatt.
1933. szeptember 24. Az NTK országúti kerékpár versenyt rendezett több kolozsvári versenyző részvételével; ugyanekkor négy kilométeres mezei futóverseny is volt.
- 1933 Az NTK új, fűthető tekehelyiséget épített a sporttelepen, mely november 9-én nyílt meg.
1934. március 4. Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület asztali teniszházi versenyt rendez.
1934. április Ismét működni kezd az NTK tornaszakosztálya, Papp Károly vezetése alatt.
1934. április 11. A budapesti Nemzeti labdarúgó csapata játszik Nagyenyed válogatottjával és győz 2:0 (1:0) arányban.
1934. április 13. Megalakul Nagyenyeden az Erdélyi Kárpát Egyesület alsófehérvármegyei tagozata, elnöke Datky Béla mérnök lett.
1934. május. 20–21. Ekkor volt az NTK fennállásának húsz éves jubileumi ünnepe.
1934. június 23. Megalakul az NTK Botosok és Bohémek teke alosztálya.
1934. július 10–22. A Bethlen-Kollégium főgimnáziumának és tanítóképző intézetének közös cserkészcsapata résztvett a mamaia-i országos cserkész táborozáson (19 cserkész három tanár vezetésével).
1934. szeptember 9. Első tornászversenyét rendezi az NTK; az összesített szertorna nyertese Harmath Lajos.
1934. szeptember 16. Az NTK újjászervezett tornászcsapata esti bemutatót tart reflektorvilágítás mellett a sporttelepen.
- 1935 Az NTK résztvett az országos tekeversenyen; 130 csapat közül a VIII. helyezést érte el; Borsos József csapattag az egyéni versenyben nyolcadik helyen végzett.
1935. augusztus 25. Az NTK szokásos úszóversenyét ekkor Nagyenyed bajnokságaiért rendezte.
1935. november 24. Ekkor avatták fel az Iparos Önképzőkör új, fedett tekepályáját.
1936. Megalakul az Iparos Önképzőkör Előre tekecsapata.

1936. május 17.	Kardvívó verseny volt a Bethlen–Kollégium főgimnáziumának bajnokságáért; nyerte Demeter Ákos V. o. tanuló. A versenyt Bakó Árpád főgimnáziumi testnevelő tanár rendezte és bonyolította le.
1936. május 31.	Az alsófehérvármegyei torna–kerület tornaversenyt rendezett a Bethlen–kollégium tornacsarnokában; az összesített versenyt Székely Endre NTK nyerte 109 ponttal.
1936. július	Az NTK bevezette és rendszeresítette a gyermekek nyári testedzését. A gyakorló órák vezetője Fülöp Gyula volt.
1936. július 19.	Az NTK sporttelepi esti tornabemutatóján a birkózást és az ökölvívást is bemutatják.
1936. december 13. 1937	Először rendezik meg Nagyenyed város asztali teniszbajnokságát. Az év elején alakult az NTK fuvószenekara; karmestere Willersdorfer Károly lett.
1937. szeptember	Feloszlik a Bethlen–Kollégium főgimnáziumának és tanítóképző intézetének közös cserkészcsapata.
1938. november 27.	Az NTK tekeversenyt rendez Nagyenyed egyéni bajnokságáért; nyerte Dikó Imre 17 fával.
1939. július 16.	25 éves fennállásának évfordulóját ünnepelte az NTK.
1939. november 5.	Teke csapatverseny volt Nagyenyed város bajnokságáért az Iparos Önképzőkör pályáján; győzött az Iparos Önképzőkör Előre csapata.
1942. szeptember 27.	Székfoglaló értekezését tartja Bakó Árpád a Bethlen–Kollégium főgimnáziumának testnevelő tanára „A középiskolai sport korszerű megszervezése” címen.
1943. május	Bakó Árpád főgimnáziumi testnevelő tanár a főgimnázium és tanítóképző közötti sportversenyek fellendítése céljából örökös sport vándordíjat szervez. Az első ilyen küzdelem 1943. május 30-án folyt le és a főgimnázium győzelmével végződött.

2. A nagyenyedi testgyakorló egyesületek

Elnevezés	Működési ideje	Elnökei
NKE (Nagyenyedi Korcsolyázó Egylet)	Alapítási éve ismeretlen. – 1898. január 14.	1882. november 12. – 1898. január 14. Zeyk Dániel főispán
NTE (Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület)	1897. február 10. – 1899. január 12.	1897. február 10. – 1898. január 14. Lázár István tanár 1898. január 14. – 1899. január 12. Zeyk Dániel főispán
NSE (Nagyenyedi Sport Egyesület)	1899. január 12.	1899. január 12. – 1906. május 14. Zeyk Dániel főispán 1906. május 14. – 1914. május 10. Sándor Jenő 1914. május 10.–? Inczedy–Joksmann Ödön vármegyei főjegyző
NPCE (Nagyenyedi Polgári Céllövő Egyesület)	1908. október 11. – 1912. március 31. (valószínűleg ekkor oszlott fel)	1908. október 11. – 1912. március 31. dr. Nagy Albert ny. főtörzsőrmester

Elnevezés	Működési ideje	Elnökei
NAC (Nagyenyedi Atlétikai Club)	1912. július 28.–?	1912. július 28.–? Lázár István tanár
FENE (Fottball Egyesület Nagyenyed); 1919-től NTK (Nagyenyedi Tetsgyakorlók Köre)	1914. május 31.–?	1914. május 31. – 1919. május 11. Székely János tornatanár 1919. május 11. – 1924. Incze Miklós rendőrkapitány 1924 – 1933. május 6. Szigeti Béla bankigazgató 1933. május 6. – 1937. március 21. Datky Béla mérnök 1937. március 21. – 1937. július 10. Riszner Ödön nyugalmazott tanár 1937. július 10. – 1939. május 28. Papp Károly magántisztviselő, ügyvezető alelnök 1939. május 28. – 1941. Papp Károly magántisztviselő
ASA (Asociațiune Sportivă Axente Sever)	1933–?	

3. A testnevelés tanárai a nagyenyedi református Bethlen–Kollégiumban

a. Főgimnázium

1. Freytag Gustav (a gymnastica és úszás tanítója)	1847. évben
2. Schmidt György (tornász és úszómester, szaktanító)	1865/66. – 1886/87. tanévekben
3. Gyulai D. Kálmán (természetrájsz szakos segédtanár)	1887/88. tanévben
4. Bihari István (elemi iskolai tanító)	1888/89. – 1891/92. tanévekben
5. Lázár István (latin–görög–magyar szakos rendes tanár)	1889/90. – 1891/92. tanévekben 1898/99. tanévben február 25-től 1902/03. tanévben
6. Lázár Imre (tornatanító és elemi iskolai tanító)	1892/93. – 1898/99. tanévekben
7. Székely Ödön (latin–görög szakos tanár)	1898/99. tanévben február 25-től 1902/03. tanévben
8. Szigeti Benedek Gyula (torna és vívómester)	1899/1900. és 1900/01. tanévekben
9. Bokor Sándor (papjelölt, tornatanár)	1901/02. tanévben
10. Székely János (magyar–német filozófia szakos tanárjelölt, tornatanár)	1903/04. – 1913/14. tanévekben; 1918/19. – 1920/21. és 1922/23. tanévtől
11. Rapp Károly (okleveles elemi népiskolai tanító, tanítóképző intézeti tornatanár)	1915/16. – 1917/18. és 1932/33. – 1934/35. tanévekben
12. Olajos János (mennysiségtan, ábrázoló geometria szakos helyettes tanár)	1917/18. tanévben
13. Gyenge János (okleveles középiskolai tornatanár)	1921/22. tanévben
14. Bakó Árpád (okleveles középiskolai testnevelő tanár)	1935/36. – 1949/50. tanévekben

b. Tanítóképző

1. Schmidt György (tornász és úszómester, szaktanító)	1874/75. és 1878/79. – 1886/87. tanévekben
2. Bihari István (elemi iskolai tanító)	1887/88. – 1892/93. tanévekben és az 1898/99. tanévben március 1-től
3. Lázár Imre (tornatanító és elemi iskolai tanító)	1893/94. – 1898/99. tanévekben
4. Szigeti Benedek Gyula (torna és vívómester)	1899/1900. és 1900/01. tanévekben
5. Bokor Sándor (papjelölt, tornatanár)	1901/02. tanévben
6. Bihari Béla (elemi iskolai tanító)	1902/03. – 1903/04. tanévekben
7. Székely János (magyar-német-filozófia szakos tanárjelölt, tornatanár)	1904/05. – 1910/11. tanévekben
8. Csaplár Aladár (mennyeiségtan – természettudomány szakos rendes tanár)	1911/12. tanévben
9. Székely Ödön (latin–görög szakos főgimnáziumi rendes tanár)	1911/12. tanévben
10. Rapp Károly (okleveles elemi iskolai tanító, tornatanár)	1912/13. – 1941/42. tanévekben
11. Zalányi István (mennyeiségtan – természettudomány szakos tanítóképző intézeti rendes tanár, polgári iskolai képesítéssel)	1934/35. tanévben
12. Bakó Árpád (okleveles középiskolai testnevelő tanár)	1938/39. – 1944/45. tanévekben
13. Bakcsi Sándor (nyugalmazott tisztviselő, okleveles tornatanár)	1941/42. és 1944/45. tanévben február 11-ig.

*4. A Bethlen–Kollégium főgimnáziumának részvétele
a kerületi és országos tornaversenyeken*

Idő és hely	Csapat- létszám	Elért eredmények
1894. szeptember 22. Kolozsvár (kerületi tornaverseny)	29	Katonai rendgyakorlatokért és buzogánygyakorlatokért: díszoklevél. Az intézet tornatanára: második kitüntetés (ezüst szivardoboz). Szergyakorlatokért és a versenyfutásért Hoffmann Ferenc, Koncz Albert VII. o., Derzsi Ödön VI. o. arany és ezüst emléktárgyak; Székely János, László Jenő VII. o., Dali Géza, Farkas Károly VI. o., Szatmári Károly V. o. oklevelek.
1895. június 4. Nagyvárád (kerületi tornaverseny)	38	A csapat első díjat nyert: a nagyváradi tornakör ezüst koszorúját. Katonai gyakorlatokért, buzogány – játékokért és súlyemelésért: egy-egy oklevelet. Korlátgyakorlatokért Hoffmann Ferenc VII. o. ezüst érmet; Koncz Albert VII. o. bronz érmet és Székely János VII. o. oklevelet. Nyújtógyakorlatokért Hoffmann Ferenc VII. o. ezüst érmet; Koncz Albert VII. o. oklevelet. Súlydobásért Hoffmann Ferenc VII. o. bronz érmet. Általános kitüntetésül Hoffmann Ferenc VII. o. első aranyérmet.

Idő és hely	Csapat- létszám	Elért eredmények
1896. június 1–3. Budapest (ezredévi országos tornaverseny)	50	A katonai rendgyakorlatokat „aránylag legjobban megfelelő” eredménnyel végezték. A szertornázáson „szép testtartásukkal és fegyelmezettségükkel kitűnő” csoportok közé tartoztak.
1897. június 19–21. Déva (kerületi tornaverseny)	32	Katonai gyakorlatokért első díj: oklevél. Buzogánygyakorlatokért és szergyakorlatokért egy-egy oklevél. Futásért Haragos Ádám VIII. o. ezüst érmet. Rúdmászásért Nagy Miklós VI. o. és Elekes Károly V. o. bronz érmet. Magasugrásért Málnásy Károly VI. o. oklevelet.
1905. május 26–28. Budapest (országos tornaverseny)	27	Főversenyben a zászlóért 123 intézet közül a XIV. helyezés, 12599 ponttal: oklevél s a tagok mindegyike részére ezüstérem. Mintacsapatverseny (lovon): oklevél. Kótyajáték, I. díj: oklevél és négy darab ezüstérem. Szabadon választott szabadgyakorlatok (buzogány): oklevél. Egyéni verseny (futómászás): bronzérem (Datky Lajos VIII. o. és Nagy Károly VII. o.) Az egész versenyen tanúsított magatartásért: oklevél.
1907. május 26. Eger (kerüle- ti tornaverseny)	27	Korlátmutatványokban a mintacsapat első: oklevél. 120 m síkfutásban Uray László VII. o. első: ezüstérem. 150 m síkfutásban Sükösd Sándor VIII. o. második: nagy bronzérem.
1912. június 1–2. Kolozsvár (kerületi tornaverseny)	41	Súlydobásban: Szilágyi Béla VIII. o. harmadik: kis bronzérem. III. helyezés (28 intézet közül): ezüst serleg. Füleslabdáért: elismerő oklevél. Korlátgyakorlatokért: elismerő oklevél. Távolugrás: Májai Gyula V. o. I. helyezés: ezüstérem. Súlydobás: Végh Tibor VIII. o. III. helyezés: bronzérem 100 m síkfutás: Kovács Zoltán V. o. III. helyezés: bronzérem; Némethy Gyula VI. o. II. helyezés: bronzérem. 150 m síkfutás: Török Ferenc VII. o. III. helyezés: bronzérem; Szacsвай Sándor VIII. o. II. helyezés: bronzérem. Mászás: Májai Gyula V. o. II. helyezés: bronzérem. Függeszakadás: Jóvér Gyula VII. o. II. helyezés: bronzérem. Füleslabda: egy-egy ezüstérmet nyertek: Okos István, Neumann Jenő, Végh Tibor, Dahinten Alfréd, Szacsвай Sándor VIII. o., Székely Szilárd, Szabó Árpád, Jóvér Gyula, Török Ferenc VII.o. és Silberstein Imre VI. o. tanulók.
1914. május 21. Pozsony (középiskolák sportszövetségének atlétikai versenye)	16	Magasugrás: Májai Gyula VII. o. ezüstérem; Prodán Valér V. o. bronzérem. Rúdugrás: Czaykowsky Jenő VIII. o. ezüstérem; Májai Gyula VII. o. bronzérem; Borbély Andor VIII. o. bronzérem. Súlydobás: Czaykowsky Jenő VIII. o., Belényesi János VIII. o., Dahinten Alfréd VIII. o., Silberstein Imre VIII. o. és Török Miklós V. o. tanulók bronzérem.

Idő és hely	Csapat-létszám	Elért eredmények
1922. október 8–9. Nagyenyed (a Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett erdélyi református középiskolák közötti tornaverseny)		I. helyezés, a Bethlen Gábor vándorzászlót elnyerte.
1927. május 29. Nagyenyed (az erdélyi református középiskolák tornaversenye a Bethlen Gábor vándorzászlóért)		II. helyezés (a Bethlen Gábor vándorzászlót a Marosvásárhelyi Református Főgimnázium csapata nyerte.

5. A Bethlen–Kollégium tanítóképző intézetének részvétele a kerületi és országos tornaversenyeken

Idő és hely	A csapat létszáma	Elért eredmények
1912. június 1–2. Kolozsvár (kerületi tornaverseny)	30	10-es mintacsapat korlátgyakorlókért: oklevél. Síkfutásért és távolugrásért Józsa Lajos II. tanítójelölt: érmet nyert. Rúdmezítésért Csont Lajos II. tanítójelölt és Sikes András I. tanítójelölt: érmet nyertek.
1922. október 8–9. Nagyenyed (A Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett erdélyi református középiskolák közötti tornaverseny)		
1927. május 29. Nagyenyed (az erdélyi református középiskolák tornaversenye a Bethlen Gábor vándorzászlóért)		Az intézet elismerő oklevelet nyert.

6. A főgimnáziumban elért atlétikai eredmények táblázata

Tanév	Versenyszám	Név és osztály	Elért eredmény	Megjegyzések
1897/98.	magasugrás	Málnásy Károly VII. vagy Dezső Zsigmond VII.	155 cm	
	távolugrás	Incze Miklós VIII. o.	480 cm	
	rúdugrás	Málnásy Károly VII. o. vagy Dezső Zsigmond VII. o.	300 cm	
	súlylökés	Szathmári Gyula V. o.	14,30 m	Két kézzel
1898/99.	magasugrás	Málnásy Károly VIII. o.	145 cm	
	távolugrás	Dózsa Jenő V. o.	475 cm	
	rúdugrás	Málnásy Károly VIII. o.	270 cm	

Tanév	Versenyszám	Név és osztály	Elért eredmény	Megjegyzések
	súlylökés	Nagy Miklós VIII. o.	15,75 m	Két kézzel, hét kilogrammos súly
1899/1900	távolugrás	Valószínűleg Demeter János VII. o.	450 cm	
	rúdugrás	Kozma Balázs VI. o.	280 cm	
	súlylökés	Szathmári Gyula VII. o.	9,40 m	Valószínűleg hét kilogrammos súly
	diszkoszvetés	ismeretlen	22 m	
1901/02	magasugrás	Kozma Balázs VIII. o.	150 cm	
	távolugrás	Náznán József V. o.	4 m	
	rúdugrás	Kozma Balázs VIII. o.	210 cm	
	súlylökés	Tollas Árpád IV. o.	16 m	Két kézzel; 7,5 kilogrammos súly
1902/03	magasugrás	Szabó Sándor VII. o.	150 cm	
	távolugrás	Szabó Sándor VII. o.	490 cm	
	súlylökés	Pávai Vajna Ferenc V. o.	17 m	Két kézzel; j: 9,20, b: 7,80
1903/04	távolugrás	Nágó Gyula V. o.	500 cm	
	súlylökés	Nágó Gyula V. o.	16,85 m	Két kézzel
	diszkoszvetés	Vadas József VI. o.	43,7 m	Két kézzel
1907/08	rúdugrás	Fogarasi Pál VII. o.	281 cm	
	súlylökés	Iszay Sándor VII. o.	19,65 m	Két kézzel
	diszkoszvetés	Nagy Pál VIII. o.	24,80 m	
1908/09	magasugrás	Bangárth István VI. o.	150 cm	
1909/10	rúdugrás	Bangárth István VI. o.	280 cm	
	súlylökés	Nagy Gyula VII. o.	17,75 m	Két kézzel
1911/12	magasugrás	Jóvér Gyula, Török Ferenc VII. o., Májai Gyula V. o.	150 cm	
	távolugrás	Májai Gyula V. o.	521 cm	
	súlylökés	Székely Szilárd VII. o.	18,60 m	Két kézzel
1912/13	rúdugrás	Török Ferenc VIII. o. és Czaykowsky Jenő VII. o.	250 cm	
	diszkoszvetés	Dahinten Alfréd VII. o.	29,50 m	
1913/14	magasugrás	Májai Gyula VII. o.	165 cm	
	távolugrás	Májai Gyula VII. o.	545 cm	
	rúdugrás	Májai Gyula VII. o. és Borbély Andor VIII. o.	280 cm	
	súlylökés	Dahinten Alfréd VIII. o.	10,10 m	
	diszkoszvetés	Dahinten Alfréd VIII. o.	30,75 m	
	gerelyhajítás	Silberstein Imre VIII. o.	37 m	
1921/22	magasugrás	Tittizer Vilmos V. o.	155 cm	
	távolugrás	Elekes Béla VII. o.	519 cm	
	rúdugrás	Soós József VII. o.	240 cm	
	súlylökés	Elekes Béla VII. o.	10,38 m	

Tanév	Versenyszám	Név és osztály	Elért eredmény	Megjegyzések
1930/31	4 × 100 m váltófutás	Bethlen–Kollégium csapata	51,5 mp	
	magasugrás	Bakó Árpád VII. o.	158 cm	
	távolugrás	Bakó Árpád VII. o.	569 cm	
	hármassugrás	Bakó Árpád VII. o.	11,13 m	
	súlylökés	Bakó Árpád VII. o.	10,58 m	Szabályszerű súly
1935/36	magasugrás	Czirner László VI. o. és Gálffy János VII. o.	156 cm	
	távolugrás	Gálffy János VII. o.	580 cm	
	súlylökés	Harrach Lajos VI. o.	22,12 m	5,5 kilogrammos súly
1937/38	súlylökés	Kovács László V. o.	10,74 m	5,5 kilogrammos súly
1942/43	60 m síkfutás	Lengyel József IV. o.	8,2 mp	
	100 m síkfutás	Zalányi Sándor VII. o.	12,4 mp	
	8 × 60 m váltófutás	I–IV. o. csapata	1 p 10 mp	
	8 × 100 m váltófutás	V–VIII. o. csapata	1 p 42,8 mp	
	magasugrás	Ambrus Dezső VIII. o.	156 cm	
	súlylökés	Ambrus Dezső VIII. o.	10,49 m	5,5 kilogrammos súly

7. Atlétikai csúcseredmények a főgimnáziumban

Versenyszám	Név és osztály	Tanév	Elért eredmény
60 m síkfutás	Lengyel József IV. o.	1942/43	8,2 mp
100 m síkfutás	Zalányi Sándor VII. o.	1942/43	12,54 mp
4 × 100 m váltófutás	Főgimnázium válogatott csapata	1930/31	51,5 mp
8 × 60 m váltófutás	I–IV. o. csapata	1942/43	1 p 10 mp
8 × 100 m váltófutás	V–VIII. o. csapata	1942/43	1 p 42,8 mp
magasugrás	Májai Gyula VII. o.	1913/14	165 cm
távolugrás	Gálffy János VII. o.	1935/36	580 cm
hármassugrás	Bakó Árpád VII. o.	1930/31	11,13 m
rúdugrás	Fogarasi Pál VII. o.	1907/08	281 cm
súlylökés (5,5 kilogrammos súly)	Harrach Lajos VI. o.	1935/36	11,12 m
Súlylökés (szabályszerű súly)	Bakó Árpád VII. o.	1930/31	10,58 m

8. A tanítóképző intézetben elért atlétikai eredmények táblázata

Tanév	Versenyszám	Név és osztály	Elért eredmény	Megjegyzések
1902/03	magasugrás	Magyari Albert IV. tanítójelölt	155 cm	
	távolugrás	Mihályfalvi Ernő II. és Nagy Gergely IV. tanítójelöltek	460 cm	

Tanév	Versenyszám	Név és osztály	Elért eredmény	Megjegyzések
	súlylökés	Tollas Árpád I. tanítójelölt	10 m	
1907/08	távolugrás	Magyari Kálmán III. tanítójelölt	550 cm	
	súlylökés	Kusztós István II. tanítójelölt	17,60 m	Két kézzel
1911/12	távolugrás	Józsa Lajos II. tanítójelölt	507 cm	
1930/31	magasugrás	Barcsi és Kotra Gyula	152 cm	
	távolugrás	Koós Zoltán	576 cm	
	súlylökés	Mikó Árpád	9,45 m	Szabályszerű súly
1935/36	magasugrás	Tőkés Sándor VIII. tanítójelölt	161 cm	
	távolugrás	Tőkés Sándor VIII. tanítójelölt	573 cm	
	súlylökés	Tompa Kálmán VIII. tanítójelölt	12,14	5,5 kilogrammos súly
	diszkoszvetés	Tompa Kálmán VIII. tanítójelölt	36,80 m	
1937/38	súlylökés	Csoma István VII. tanítójelölt	10,80 m	5,5 kilogrammos súly
1942/43	60 m síkfutás	Gergely Róbert II. tanítójelölt	8,7 mp	
	100 m síkfutás	Nagy Gábor V. tanítójelölt	13,2 mp	
	8 × 60 m váltófutás	I–IV. o. csapata	1 p 6,5 mp	
	8 × 100 m váltófutás	V–VIII. o. csapata	1 p 47,8 mp	
	súlylökés	Horváth Albert VII. tanítójelölt	10,03 m	5,5 kilogrammos súly

9. Atlétikai csúcseredmények a tanítóképző intézetben

Versenyszám	Név és osztály	Tanév	Elért eredmények
30 m síkfutás	Gergely Róbert II. tanítójelölt	1942/43	8,7 mp
100 m síkfutás	Nagy Gábor V. tanítójelölt	1942/43	13,2 mp
8 × 60 m váltófutás	I–IV. o. csapata	1942/43	1 p 6,5 mp
8 × 100 m váltófutás	V–VIII. o. csapata	1942/43	1 p 47,8 mp
magasugrás	Tőkés Sándor VIII. tanítójelölt	1935/36	161 cm
távolugrás	Koós Zoltán	1930/31	576 cm
Súlylökés (5,5 kilogrammos súly)	Tompa Kálmán VIII. tanítójelölt	1935/36	12,14 m
Súlylökés (szabályszerű súly)	Mikó Árpád	1930/31	9,45 m

10. A városi atlétikai eredmények táblázata

Év	Versenyszám	Név és egyesület	Eredmény	Megjegyzések
1929	100 m síkfutás	Vadász Kálmán NTK	11,9 mp	
	200 m síkfutás	Vadász Kálmán NTK	26,3 mp	
	400 m síkfutás	Vadász Kálmán NTK	60 mp	
	1500 m síkfutás	Kuchelbacher F. NTK	5 p 17 mp	
	4 × 1500 m váltófutás	NTK	22 p 54 mp	
	magasugrás	Gerendi NTK	150 cm	
	távolugrás	Dobolyi NTK	594 cm	

Év	Versenyszám	Név és egyesület	Eredmény	Megjegyzések
	rúdugrás	Tomai Károly NTK	303 cm	
	gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru	45,40 m	
	tízpróba	Fülöp Gyula NTK	7600 pont	
1931	100 m síkfutás	Fülöp Gyula NTK	12 mp	
	200 m síkfutás	Fülöp Gyula NTK	25,2 mp	
	400 m síkfutás	Grünfeld Andor 6. Vadászsászlóalj	59 mp	
	4 × 100 m váltófutás	Bethlen–Kollégium csapata	51,5 mp	
	magasugrás	Bakó Árpád Bethlen–Kollégium	158 cm	
	távolugrás	Bakó Árpád Bethlen–Kollégium	569 cm	
	hármassugrás	Székely 6. Vadászsászlóalj	11,16 m	
	rúdugrás	Tomai Károly NTK	302 cm	
	súlylökés	Bakó Árpád Bethlen–Kollégium	10,58 m	szabályszerű súly
	gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru 6. Vadászsászlóalj	44,90 m	könnyebb szer
1932	100 m síkfutás	Bakó Árpád	11,9 m	
	200 m síkfutás	Grünfeld Andor	24,4 mp	
	400 m síkfutás	Grünfeld Andor	56,4 mp	
	800 m síkfutás	Grünfeld Andor	2 p 24 mp	
	1500 m síkfutás	Angyal Andor	5 p 2 mp	
	4 × 100 m váltófutás	NTK (Bakó Árpád, Nagy Lóránd, Grünfeld Andor, Fülöp Gyula)	49,2 mp	
	magasugrás	Bakó Árpád	161 cm	
	távolugrás	Bakó Árpád	600 cm	
	hármassugrás	Bakó Árpád	11,74 m	
	súlylökés	Bakó Árpád	11,98 m	szabályszerű súly
	diszkoszvetés	Mohai Imre	30,79 m	
	gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru	43,74 m	
1933	100 m síkfutás	Bakó Árpád	11,3 mp	
	200 m síkfutás	Grünfeld Andor	26 mp	
	400 m síkfutás	Grünfeld Andor	55 mp	
	800 m síkfutás	Ştefan Spaniol	2 p 30,7 mp	
	4 × 100 m váltófutás	NTK (Grünfeld Andor, Nagy Lóránd, Mohai Imre, Bakó Árpád)	50,3 mp	
	110 m gátfutás	Bartha Pál	20,7 mp	
	helyből magasugrás	Bakó Árpád	131 cm	
	magasugrás	Bakó Árpád	175 cm	
	távolugrás	Nagy Lóránd	548 cm	
	hármassugrás	Bakó László	10,40 m	
	rúdugrás	Bakó Árpád	298 cm	
	súlylökés	Bakó Árpád	10,60 m	szabályszerű súly
	diszkoszvetés	Mohai Imre	28,15 m	
	gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru	39,51 m	
	kalapácsdobás	Bakó Árpád	34,60 m	
1934	100 m síkfutás	Mohai Imre	11,7 mp	
	200 m síkfutás	Mohai Imre	24,7 mp	
	400 m síkfutás	Grünfeld Andor	55,2 mp	

Év	Versenyszám	Név és egyesület	Eredmény	Megjegyzések
	800 m síkfutás	Grünfeld Andor	2 p 26,8 mp	
	1500 m síkfutás	Ştefan Spaniol	4 p 43 mp	
	magasugrás	Bakó Árpád	178,5 cm	
	távolugrás	Nagy Lóránd	562 cm	
	hármassugrás	Belu Gelu	10,59 m	
	rúdugrás	Bakó Árpád	280 cm	
	súlylökés	Gámenczy Gerő	10,17 m	
	diszkoszvetés	Mohai Imre	31,20 m	
	gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru	43,93 m	
	kalapácsdobálás	Bakó Árpád	31,25 m	
1935	100 m síkfutás	Zöldi NTK	11,6 mp	
	200 m síkfutás	Mohai Imre NTK	24,2 mp	
	400 m síkfutás	Komáromi András	59 mp	
	800 m síkfutás	Komáromi András	2 p 30,8 mp	
	1500 m síkfutás	Ştefan Spaniol	4 p 49,4 mp	
	4 × 100 m váltófutás	NTK (Nagy Lóránd, Fazekas János, Fülöp Gyula, Mohai Imre)	47,7 mp	
	magasugrás	Nagy Lóránd NTK	165 cm	
	távolugrás	Bunea Augustin	568 cm	
	súlylökés	Tompa NTK	11,22 m	
	diszkoszvetés	Fülöp Gyula	32,19 m	
	gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru 6. Vadászzászlóalj	44,95 m	
1936	100 m síkfutás	Fülöp Gyula	12 mp	
	200 m síkfutás	Fülöp Gyula	25,5 mp	
	800 m síkfutás	Kiss Gyula NTK	2 p 20 mp	
	1500 m síkfutás	Kiss Gyula NTK	4 p 56,8 mp	
	4 × 100 m váltófutás	NTK (Polanek, Bán Mihály, Mohai Imre, Fülöp Gyula)	48,4 mp	
	magasugrás	Bakó Árpád	177 cm	
	rúdugrás	Vasile Spaniol	258 cm	
	súlylökés	Soós Lajos	10,74 m	
	gerelyhajítás	Tőkés NTK	43,80 m	
1937	magasugrás	Ştefan Spaniol	175 cm	
1938	magasugrás	Ştefan Spaniol	170 cm	
1940	110 m gátfutás	Ştefan Spaniol	19,9 mp	
	400 m gátfutás	Ştefan Spaniol	63,5 mp	
1941	110 m gátfutás	Ştefan Spaniol	17 mp	
	magasugrás	Ştefan Spaniol	175 cm	
1942	400 m síkfutás	Ştefan Spaniol	57,2 mp	
	1500 m síkfutás	Ştefan Spaniol	5:04,8 p	
	110 m gátfutás	Ştefan Spaniol	17,5 mp	
	400 m gátfutás	Ştefan Spaniol	62 mp	
	magasugrás	Ştefan Spaniol	175 cm	
	távolugrás	Ştefan Spaniol	5,80 m	
	rúdugrás	Ştefan Spaniol	3,00 m	

Év	Versenyszám tízpróba	Név és egyesület	Eredmény	Megjegyzések
		Ştefan Spaniol	4727 p	régi táblázat szerint
1943	110 m gátfutás	Ştefan Spaniol	17,9 mp	

11. Nagyenyed atlétikai csúcseredményei

Versenyszám	Név és egyesület	Év	Eredmény
100 m síkfutás	Bakó Árpád	1933	11,3 mp
200 m síkfutás	Mohai Imre NTK	1935	24,2 mp
400 m síkfutás	Grünfeld Andor	1933	55 mp
800 m síkfutás	Kiss Gyula NTK	1936	2 p 20 mp
1500 m síkfutás	Ştefan Spaniol	1934	4 p 43 mp
4 × 100 m váltófutás	NTK (Nagy Lóránd, Fazekas János, Fülöp Gyula, Mohai Imre)	1935	47,7 mp
110 m gátfutás	Ştefan Spaniol	1941	17 mp
400 m gátfutás	Ştefan Spaniol	1942	62 mp
helyből magasugrás	Bakó Árpád	1933	131 cm
magasugrás	Bakó Árpád	1934	178,5 cm
távolugrás	Bakó Árpád	1932	600 cm
hármassugrás	Bakó Árpád	1932	11,74 m
rúdugrás	Tomai Károly NTK	1929	303 cm
súlylökés	Bakó Árpád	1932	11,98 m
diszkoszvetés	Fülöp Gyula	1935	32,19 m
gerelyhajítás	Leoveanu Dumitru	1929	45,40 m
kalapácsdobás	Bakó Árpád	1933	34,60 m
tízpróba	Fülöp Gyula	1929	7600 pont (régí táblázat szerint)

12. Nagyenyed atlétikai csúcseredményeinek értékelése a tízes küzdelem (dekaton) pontszámítása alapján

1. Bakó Árpád	100 m síkfutás	11,3 mp	733 pont
2. Bakó Árpád	magasugrás	178,5 cm	666 pont
3. Ştefan Spaniol	110 m gátfutás	17 mp	660 pont
4. Ştefan Spaniol	400 m gátfutás	62 mp	648 pont
5. Mohai Imre	200 m síkfutás	24,2 mp	626 pont
6. Bakó Árpád	távolugrás	600 cm	604 pont
7. Grünfeld Andor	400 m síkfutás	55 mp	603 pont
8. Bakó Árpád	súlylökés	11,98 m	598 pont
9. Leoveanu Dumitru	gerelyhajítás	45,40 m	570 pont
10. Bakó Árpád	kalapácsdobás	34,60 m	568 pont
11. Tomai Károly	rúdugrás	303 cm	537 pont
12. Fülöp Gyula	diszkoszvetés	32,19 m	523 pont
13. Ştefan Spaniol	1500 m síkfutás	4,43 p	506 pont
14. Kiss Gyula	800 m síkfutás	2,20 p	452 pont

13. Nagyenyed atlétikai bajnokságain ki hány bajnokságot nyert?

1. Bakó Árpád	8 b.
2. Mohai Imre	7 b.
3. Fülöp Gyula	6 b.
4. Grünfeld Andor	6 b.
5. Nagy Lóránd	4 b.
6. Leoveanu Dumitru	3 b.
7. Ștefan Spaniol	3 b.
8. Angyal Andor	1 b.
9. Bunea Augustin	1 b.
10. Fazekas János	1 b.
11. Gámenczy Gerő	1 b.
12. Harmath Lajos	1 b.
13. Hirian Gheorghe	1 b.
14. Kiss Gyula	1 b.
15. Soós Lajos	1 b.
16. Ștefan Spaniol	1 b.

14. A Nagyenyedi Testgyakorlók köre (NTK) felnőtt, ifjúsági, törpe és oldboy labdarúgó csapatainak összesített eredményei az egyesület alapításától megszűntéig

Játszott összesen 226 mérkőzést; győzött 92–szer, veszített 99–szer és eldöntetlent ért el 35–ször. Adott 457 gólt és kapott 482-t.

15. Az Asociațiune Sportivă Axente Sever (ASA) összesített labdarúgó eredményei

Játszott összesen 47 mérkőzést; győzött 17–szer, veszített 24–szer és eldöntetlent ért el hatszor. Adott 96 gólt és kapott 111-et.

16. Táblázat a Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) és az Asociațiune Sportivă Axente Sever (ASA) egyesületek közötti labdarúgó mérkőzésekről

1933. szeptember 17.	NTK	ASA	1:3 (1:2)
1934. március 25.	NTK	ASA	2:0 (0:0)
1934. július 8.	NTK törpe	ASA törpe	?
1934. november 11.	NTK	ASA	0:5
1935. október 20.	NTK	ASA	5:1 (2:1)
1936. október 25.	NTK	ASA	2:2 (0:2)
1937. március 7.	NTK	ASA	1:2 (0:0)
1937. május 9.	NTK	ASA	6:2 (3:0)

1937. május 9.	NTK ifj.	ASA ifj.	2:0
1937. október 17.	NTK	ASA	5:0 (2:0)
1938. április 10.	NTK	ASA	1:3

Játszottak összesen 11 mérkőzést: az NTK nyert ötöt, as ASA szintén ötöt, eldöntetlen volt egy mérkőzés. Az NTK adott 25 gólt, az ASA pedig 18-at.

17. Nagyenyed válogatott labdarúgó csapatainak összesített eredményei

Játszott összesen 22 mérkőzést; győzött kilencszer, veszített hétszer és eldöntetlent ért el hat-szor. Adott 54 gólt és kapott 51-et.

18. Nagyenyedi úszó eredmények táblázata

Év	Versenyszám	Név és egyesület	Eredmény
1927	50 m ifjúsági hátúszás	Szücs Sándor NTK	44 mp
1931	66 2/3 gyermek mellúszás	Selmeczy Artúr	1 p 17,2 mp
	100 m ifjúsági mellúszás	Kristyóri Béla	1 p 44,4 mp
	100 m ifjúsági gyorsúszás	Weinrich János	1 p 34,2 mp
	100 m női mellúszás	Reisinger	1 p 56,2 mp
	100 m női gyorsúszás	Erdős Márta	1 p 32,2 mp
	100 m senior mellúszás	Szücs Béla	1 p 35,4 mp
	100 m senior hátúszás	Asztalos Kálmán	1 p 40,6 mp
	200 m senior mellúszás	Szücs Béla	3 p 37,6 mp
	Búvárúszás 33 1/3 m	Fischer Konrád	28,4 mp

19. A Nagyenyedi Testgyakorlók Köre (NTK) vízipoló csapatának összesített eredményei

1932. július 17.	NTK	Universitatea (Kolozsvár)	0:4
1933. július 23.	NTK	Haggibor (Kolozsvár)	3:2 (2:1)
1933. augusztus 27.	NTK	Universitatea (Kolozsvár)	1:11
1934. augusztus 5.	NTK	KAC (Kolozsvár)	1:2 (1:0)
1935. augusztus 25.	NTK	UEC (Kolozsvár)	2:3
1935. szeptember 1.	NTK	România (Kolozsvár)	1:8
1936. augusztus 16.	NTK I. b.	KKASE (Kolozsvár)	3:4 (0:3)
1936. augusztus 16.	NTK I. a.	UEC (Kolozsvár)	0:4 (0:2)
1936. augusztus 23.	NTK I. b.	CFR (Kolozsvár)	1:3 (1:2)
1936. augusztus 23.	NTK I.	Viktoria (Kolozsvár)	4:1 (2:0)
1937. július 25.	NTK	UEC	1:1 (1:0)

Lejátszott összesen 11 mérkőzést; győzött kétszer, veszített nyolcszor és eldöntetlent ért el egyszer. Adott 17 gólt és kapott 43-at.

IX. TABEL CRONOLOGIC AL PRINCIPALELOR DATE PRIVIND ACTIVITATEA FIZICĂ ÎN AIUD

1847	Colegiul Bethlen își amenajează o sală de sport și un bazin de înot la Cseremalom (azi str. Iazului).
1873	Primul examen de educație fizică al Colegiului Bethlen.
1882	Clubul de patinaj din Aiud este în funcțiune, președinte Dániel Zeyk.
10 iunie 1882	Orașul a construit un bazin de înot, cu ajutorul unei contribuții financiare substanțiale din partea Colegiului Bethlen.
22 aprilie 1888	Clubul de Atletism din Cluj a organizat o cursă de cros de la Cluj la Aiud.
30 martie 1892	A fost înființată filiala din Comitatul Alba de Jos al Societății Carpatine Ardelene (EKE), sub președinția vicișpanului János Csató.
12 iulie 1892	Prima excursie a filialei din Comitatul Alba de Jos al EKE la Pădurea Sloboda.
1893	În grădina Colegiului Bethlen se amenajează o zonă de sport și concursuri.
22 septembrie 1894	Colegiul Național Bethlen participă pentru prima oară la o competiție de gimnastică, respectiv la Concursul Districtual de Gimnastică de la Cluj.
1894	Este înființat cercul de sport al colegiului național.
1896	Sala de gimnastică de iarnă a Colegiului Bethlen este construit cu meșteri locali, după planurile lui Király și Zyzda din Turda.
10 februarie 1897	Asociația de Exerciții Fizice Aiud (Nagynyedi Testgyakorló Egyesület) este fondată la inițiativa și sub președinția lui István Lázár, profesor la Colegiul Bethlen.
septembrie 1897	Sala de gimnastică de iarnă împodobită a Colegiului Bethlen și sala de gimnastică de vară, extinsă și bine amenajată, vor fi puse în funcțiune.
14 ianuarie 1898	Asociația de patinaj Aiud și Asociația de Exerciții Fizice Aiud se unesc sub președinția ispanului Daniel Zeyk. Noua asociație se numește Asociația de Gimnastică Aiud.
12 ianuarie 1899	Clubul de tenis pe iarbă și clubul de tir fuzionează în Asociația de Exerciții Fizice Aiud. Noua asociație, formată acum prin fuziunea a patru cluburi, se numește Asociația Sportivă Aiud.
iunie 1899	S-a finalizat al doilea teren de tenis din promenadă.
1899	Sunt construite adăposturile de sub Dealul Pleașa și din Ponor.
aprilie 1900	Cercul de gimnastică al Colegiului Național Bethlen începe să practice fotbalul.
13–25 august 1906	Colegiul Național Bethlen organizează prima sa excursie în străinătate, la Veneția.
ianuarie 1907	Pentru prima dată, elevii construiesc un patinoar în curtea Colegiului.
7 februarie 1907	Ofițerul Béla Lakits va prezenta publicului din oraș teoria și practica schiului.

aprilie 1907	Colegiul Bethlen introduce tirul la țință pentru elevii din clasele VII–VIII care se oferă voluntari.
20 august 1907	Prima competiție de înot din Aiud, cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a bazi-nului municipal de înot.
25 septembrie 1907	Se formează un cor de tineri la Institutul Pedagogic.
5 octombrie 1907	Institutul Pedagogic al Colegiului Bethlen introduce tirul la țință pentru candidații voluntari în anii III–IV.
aprilie 1908	Este finalizată porțiunea terenului de sport din grădina colegiului (în prezent terenul de sport).
11 octombrie 1908	Se înființează Asociația civilă de tir sportiv Aiud (Nagynyedi Polgári Céllovő Egyesület). Președintele asociației este Dr. Albert Nagy, medic militar în retragere.
31 martie 1912	Probabil atunci a fost desființată Asociația civilă de tir sportiv Aiud (NPCE).
28 iulie 1912	Se înființează Clubul de Atletism Aiud (NAC); István Lázár, rector-profesor al colegiului, devine președintele acestuia.
20 ianuarie 1914	Pentru prima dată, Colegiul Național Bethlen organizează un concurs de patinaj.
21 mai 1914	Asociația de Fotbal din Aiud (FENE) joacă primul său meci de fotbal cu o echi-pă locală de tineret. FENE a câștigat cu 2:0.
31 mai 1914	Se înființează Asociația de Fotbal din Aiudul (FENE); primul președinte a fost János Székely, profesor de gimnastică al Colegiului național.
11 iunie 1914	Se înființează secțiunea de atletism a FENE.
14 iunie 1914	Concurs de tir sportiv pentru tineret între Colegiul Național Turda, Colegiul Național Bethlen și Institutul Pedagogic din Aiud pentru premiul itinerant co-roana de lauri cu panglică de mătase cu inscripția “Hazádnak rendületlenül”. Câștigătoarea a fost echipa Institutului Pedagogic cu 745 de unități.
iulie 1914	FENE amenajează piste de alergare, sărituri și aruncări pe terenul de joc al cole-giului (acum terenul de sport).
1919.	Asociația de Fotbal din Aiud (FENE) preia numele de Cercul de Exerciții Fizice Aiud (NTK).
1919	Terenul de sport va fi renovat și mărit, fiind prevăzut cu un gard de sârmă și cu scaune.
12 martie 1922	În Colegiul Național Bethlen se înființează o trupă de cercetași.
1922	NTK construiește o tribună pe terenul de sport.
8–9 octombrie 1922	Cu ocazia aniversării a 300 de ani de la înființarea Colegiului Bethlen, a avut loc un concurs de gimnastică între colegiile surori reformate din Transilvania.
31 decembrie 1922	Pentru prima dată, NTK organizează o petrecere de Revelion.
1923	NTK amenajează o pistă de alergare cu zgură pe terenul de sport; complexul sportiv este plantat cu arbori.
13 mai 1923	NTK este prima competiție de atletism la care au participat cinci cluburi străine.
1923	NTK a câștigat neînvinsă campionatul de fotbal de divizia a doua a districtului Cluj pentru anul 1922/23.
7–9 septembrie 1923	NTK a organizat un turneu de tenis pe terenurile de promenadă din oraș.
1925	Anul înființării oficiale a departamentului de tenis a NTK.
1925	NTK a construit două terenuri de tenis în cadrul complexului sportiv.
1925	NTK a amenajat un patinoar la complexul sportiv.
1925	NTK a construit o pistă de bowling la complexul sportiv.

1927	Se formează echipa de gimnastică, diviziile de scrimă și lupte ale NTK.
29 mai 1927	Cel de-al doilea turneu al liceelor reformate din Transilvania pentru steagul itinerant Bethlen.
1930	NTK și-a desființat echipa de fotbal.
2–16 august 1930	Primul turneu de bowling din Aiud; organizat de NTK.
1931	Colegiul Național Bethlen și Institutul Pedagogic formează împreună o trupă de cercetași, sub conducerea și îndrumarea profesorului de gimnastică Károly Rapp.
1931	În timpul verii, un nou ștrand municipal va fi construită lângă băile de aburi; ceremonia de deschidere a avut loc pe 9 august.
1931	A fost înființată o nouă echipă de fotbal (pentru scurt timp) numită Venus.
1931	Se înființează departamentul de înot a NTK.
23 august 1931	Prima competiție internă de înot și primul meci de polo pe apă a NTK.
26 decembrie 1931	NTK a organizat prima sa competiție de patinaj.
1932	A fost construită o nouă sală de bowling de către Asociația de Formare Industrială și a fost inaugurată pe 12 iunie.
20–27 iulie 1932	O trupă comună de cercetași de la Colegiul Național Bethlen și de la Institutul Pedagogic a participat la marea tabără de jamboree de la Sibiu sub conducerea lui Károly Rapp, profesor de sport și comandant.
11 septembrie 1932	Pentru prima dată, NTK organizează campionatele de atletism ale orașului Aiud.
aprilie 1933	Este reînființată echipa de fotbal NTK.
1933	Sportivii locali de naționalitate română au înființat o nouă asociație, Asociația Sportivă Axente Sever (ASA).
24 septembrie 1933	NTK a organizat o cursă de ciclism pe șosea cu mai mulți participanți din Cluj; de asemenea, a avut loc o cursă de teren de patru kilometri.
1933	NTK a construit o nouă sală de bowling încălzită în cadrul complexului sportiv, care a fost inaugurată pe 9 noiembrie.
4 martie 1934	Asociația Creștină a Tinerilor organizează un turneu de tenis de masă.
aprilie 1934	Își reia activitatea secția de gimnastică a NTK, sub conducerea lui Károly Papp.
11 aprilie 1934	Echipa națională de fotbal Budapesta joacă împotriva echipei de fotbal din Aiud și câștigă cu 2:0 (1:0).
13 aprilie 1934	În Aiud se înființează filiala din Comitatul Alba de Jos al Societății Carpatine Ardelene al cărei președinte este inginerul Béla Datky.
20–21 mai 1934	A fost cea de-a 20-a aniversare jubiliară a NTK.
23 iunie 1934	Se formează subdiviziunea de bowling a NTK Botosok și Bohémek.
10–22 iulie 1934	O trupă comună de cercetași de la Colegiul Național Bethlen și Institutul Pedagogic au participat la tabăra națională de cercetași de la Mamaia (19 cercetași conduși de trei profesori).
9 septembrie 1934	NTK organizează primul său concurs de gimnastică; câștigătorul concursului de gimnastică este Lajos Harmath.
16 septembrie 1934	Echipa de gimnastică nou reorganizată a NTK va organiza o demonstrație nocturnă sub lumina reflectoarelor pe terenul de sport.
1935	NTK a participat la concursul național de popice; din 130 de echipe a obținut locul VIII; membrul echipei, József Borsos, a terminat pe locul opt în competiția individuală.

25 august 1935	NTK a organizat obișnuitul concurs de înot pentru campionatele din Aiud.
24 noiembrie 1935	A fost inaugurată noua sală de bowling acoperită a Asociația de Formare Industrială.
1936	Se formează echipa de bowling a Asociației de Formare Industrială.
17 mai 1936	A avut loc o competiție de scrimă pentru campionatul Colegiului Național Bethlen; câștigată de Ákos Demeter c. V. elev. Competiția a fost organizată și condusă de Árpád Bakó, profesor de educație fizică la colegiul național.
31 mai 1936	Cercul de gimnastică al Comitatul Alba de Jos al a organizat un concurs de gimnastică în sala de gimnastică a Colegiului Bethlen; câștigător la general a fost Endre Székely NTK cu 109 puncte.
iulie 1936	NTK a introdus și sistematizat educația fizică de vară pentru copii. Gyula Fülöp a fost conducătorul orelor de exerciții fizice.
19 iulie 1936	Luptele și boxul au fost prezentate în cadrul spectacolului de gimnastică de seară din complexul sportiv NTK.
13 decembrie 1936	Se organizează pentru prima dată campionatul de tenis de masă al orașului Aiud.
1937	La începutul anului, se formează orchestra de flaut a NTK; Károly Willersdorfer este numit dirijor.
septembrie 1937	Este desființată trupa comună de cercetași de la Colegiul Național Bethlen și Institutul Pedagogic.
27 noiembrie 1938	NTK organizează un turneu de popice pentru campionatul individual Aiud; câștigat de Imre Dikó cu 17 popici.
16 iulie 1939	NTK a sărbătorit 25 de ani de la înființare.
5 noiembrie 1939	Pe terenul Asociația de Formare Industrială a avut loc concursul pe echipe de popice pentru campionatul orașului Aiud; a câștigat echipa Előre a Asociației de Formare Industrială.
27 septembrie 1942	Árpád Bakó, profesor de educație fizică la Colegiul Național Bethlen, își va prezenta lucrarea intitulată "Organizarea modernă a sportului în școlile gimnaziale".
mai 1943	Árpád Bakó, profesor de educație fizică la liceu, organizează o provocare sportivă perpetuă pentru a stimula competițiile sportive între Colegiul Național și Institutul Pedagogic. Prima astfel de competiție a avut loc la 30 mai 1943 și s-a încheiat cu victoria Colegiului Național.

Asociații de exerciții fizice din Aiud

Denumirea	Durata de funcționare	Președinți
NKE (Clubul de patinaj din Aiud)	An înființare necunoscut. – 14 ianuarie 1898	12 noiembrie 1882 – 14 ianuarie 1898. Dániel Zeyk işpan
NTE (Asociația de Exerciții Fizice Aiud)	10 februarie 1897 – 12 ianuarie 1899	10 februarie 1897 – 14 ianuarie 1898. István Lázár profesor 14 ianuarie 1898 – 12 ianuarie 1899. Dániel Zeyk işpan

NSE (Asociația Sportivă Aiud.)	12 ianuarie 1899	12 ianuarie 1899 – 14 mai 1906. Dániel Zeyk işpan 14 mai 1906 – 10 mai 1914. Jenő Sándor 10 mai 1914–? Ödön Inczédy–Joksmann notarul comitatului
NPCE (Asociația civilă de tir sportiv Aiud)	11 octombrie 1908 – 31 martie 1912 (probabil atunci a fost desființată)	11 octombrie 1908 – 31 martie 1912. dr. Albert Nagy sergent major în rezervă
NAC (Clubul de Atletism Aiud)	28 iulie 1912–?	28 iulie 1912–? István Lázár profesor
FENE (Asociația de Fotbal din Aiud); din 1919 NTK (Cercul de Exerciții Fizice Aiud)	31 mai 1914–?	31 mai 1914 – 11 mai 1919. János Székely profesor de educație fizică 11 mai 1919–1924. Miklós Incze comisar de poliție 1924 – 6 mai 1933. Béla Szigeti director de bancă 6 mai 1933 – 21 martie 1937. Béla Datky inginer 21 martie 1937 – 10 iulie 1937. Ödön Riszner profesor pensionar 10 iulie 1937 – 28 mai 1939. Károly Papp funcționar, vicepreședinte executiv 28.mai 1939–1941. Károly Papp funcționar
ASA (Asociațiune Sportivă Axente Sever)	1933–?	

X. RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ACFR	Atelierele Căilor Ferate Române
ASA	Asociația Sportivă Axente Sever
ASSU	Asociația Sportivă Solvay Uioara
CSMT	Clubul Sportiv Muncitoresc Turda
EKE	Erdélyi Kárpát-Egyesület
FENE	Football Egyesület Nagy-Enyed
GySE	Gyulafehérvári Sport Egyesület
hcp	handicap
IKE	Ifjúsági Keresztyén Egyesület
KEAC	Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club
KAC	Kolozsvári Atlétikai Club
KKASE	Kolozsvári Közgazdasági Alkalmazottak Sport Egyesülete
KMSC	Kolozsvári Munkás Sport Club
KTC	Kolozsvári Torna Club
MPK	Magyar Polgári Kör
MSE	Marosvásárhelyi Sport Egyesület
MTE	Marosvásárhelyi Torna Egylet
NAC	Nagyenyedi Atlétikai Club
NKE	Nagyenyedi Korcsolyázó Egylet
NSE	Nagyenyedi Sport Egyesület
NPCE	Nagyenyedi Polgári Céllovő Egyesület
NTK	Nagyenyedi Testgyakorlók Köre
o.	osztály
OSP	Organizația Sportului Popular
PTT	Pénteki Tekézők Társasága
SzTT	Szerdai Tekézők Társasága
TMSC	Tordai Munkás Sport Club
TSC	Tordai Sport Club
UEC	Uzinele Electrice Cluj

XI. FORRÁSMŰVEK

- Zuber Ferenc: *Az atletika története Magyarországon*. In: Testnevelés VII. (1934).
- Vajna Antal professzor évi jegyzetei a Nagy–Enyedi ev. Ref. Collégiumról. Másolat. Lelőhelye és jelzete: Bethlen Kollégium Dokumentációs Könyvtár, MS 324.
- A nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium értesítői az 1867/68–1942/43. tanévekre.
- Közérdek c. nagyenyedi hetilap, 1882–1918.
- Alsófehér c. nagyenyedi hetilap, 1905. december. – 1919. január.
- Enyedi Hírlap c. nagyenyedi hetilap, 1931. január. – 1941. február.
- Lázár István: *Jó és rossz napok*. Nagy–Enyed, Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság, 1901.
- Virgil Ioan: *Atletismul românesc – istoric, cifre, date*. București, 1942.
- Romeo Vilara: *O jumătate secol de atletism românesc (1912–1962)*. [București], Editura Uniunii de cultură fizică și sport, 1964.

XII. FÉNYKÉPEK JEGYZÉKE

1. A Bethlen–Kollégium 1858-ban. Az eredeti illusztráció a *Vasárnapi Újság* 1858/ április 4-i számának 161. oldalán jelent meg. Lixandru Róbert gyűjteménye.
2. Az Ókollégium az 1849-es pusztítás után. Megjelent: Lukinich Imre (szerk.): *Nagyenyedi album* (Budapest, 1926) 157.
3. Fogarasi Albert (1851–1945), a korcsolyázó egyesület titkára. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
4. A nagyenyedi strandon. Văcariu Tiberiu gyűjteménye.
5. Nagyenyed látképe 1905-ben. Lixandru Róbert gyűjteménye.
6. Zeyk Dániel (1851–1930), a korcsolyázó egyesület elnöke, országgyűlési képviselő. Megjelent: Medgyesi Somogyi Zsigmond (szerk.): *Magyarország főispánjainak története 1000–1903* (Budapest, 1902), Alsó-Fejér vármegye főispánjai. 6. és 7. oldal közötti képtábla.
7. dr. Winkler Albertné sz. Jancsó Gizella (1868–1943), a korcsolyázó egyesület alelnöke. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
8. A detonáti Csató menedékház avatása, 1893. augusztus 25. Dunky Ferenc felvétele. Megjelent: „Erdély.” *Turistasági, fürdőügyi és néprajzi folyóirat* II. (1893/9), 311.
9. A Bethlen utca a kollégiummal. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 3. kép.
10. A nagyenyedi Bethlen–Főtanoda. Lixandru Róbert gyűjteménye.
11. A nagyváradi kerületi tornaverseny, 1895. június 4. Bethlen Gábor Kollégium irattára.
12. Fogarasi Béla (1861–?) tanár 1886-ban. Dunky fivérek felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
13. Lázár István (1861–1915) latin–görög–magyar szakos tanár, a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület elnöke. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
14. Bodrogi János (1869–1954) tanár, a Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület titkára. Horváth Bálint felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
15. Váró Ferenc (1851–1924) tanár, az NSE alelnöke. Veress Ferenc felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
16. Nagyenyed látképe 1899-ben. Lixandru Róbert gyűjteménye.
17. Vermes Lajos (1860–1945) 1878-ban. Simonyi egykorú fényképe. Megjelent: Siklóssy László: *A magyar sport ezer éve III. kötet.* (Budapest, 1929) 230 és 231 közötti képtábla.
18. A nagyenyedi városháza a Bethlen Kollégiummal 1902-ben. Winkler János kiadása. Lixandru Róbert gyűjteménye.
19. A tenispálya 1904-ben. Bodrogi János és lánya, Margit egy teniszező társasággal. Magántulajdon.
20. Síelő a 19. század végén. Megjelent: Chernel István: *A lábszánkózás kézikönyve.* (Budapest, 1896), 46.
21. Álló sor Lázár István tanár, Winkler János kereskedő, dr. Varró László polgármester, az EKE alsófehérvármegyei osztályának elnöke, Szász József, Folyovich Sándor közjegyző, dr. Müller Jenő ügyvéd.

- Ülő sor Török Bertalan publicista, Alsófehér vármegye főjegyzője, Csató János Alsófehér vármegye alispánja, Szilágyi Farkas ref. lelkész, dr. Bocz József orvos, Gáspár János tanár. Horváth Bálint felvétele. Másolat. Id. Lőrincz Zoltán és Gertrud tulajdonában.
22. ifj. Tomai Pál (1872–1935) úszómester. Horváth Bálint felvétele. Văcariu Tiberiu gyűjteménye.
 23. A tornacsarnok. Lixandru Róbert gyűjteménye.
 24. A tornacsarnok hátsó nézetből. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 27. kép.
 25. A kollégium csapata a bányavárosokba tett kiránduláson, 1899. május 16–20. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 26. Zathureczky Károly tanuló. Horváth Bálint felvétele. Magántulajdon.
 27. Az algyógyi földműves iskola meglátogatása, 1901. május 7–8. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 28. Bokor Sándor papjelölt, tornatanár. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 29. Székely János tornatanár. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 30. Bihari Béla tanító. Másolat. Magántulajdon.
 31. A kollégium országos ifjúsági tornaverseny csapata. Budapest, 1905. május 26–28. Kiadja Sarkadi Károly fényképész, 1922. október 8. Magántulajdon.
 32. Fűleslabda játék 1895-ben. Collaud Ferenc felvétele. Megjelent: Ottó József: *Ifjúsági játékok középiskolák számára* (Budapest, 1897).
 33. Felméri Sándor elemi iskolai tanító. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 34. Kirándulás a dévai várba, 1912. május 7. Az előtérben áll Mallász József, a Hunyad Megyei Történelmi és Régészeti Társulat tagja. Harmadik sor jobbról a második Jékely (Áprily) Lajos. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 35. Rapp Károly (1890–1942) tornatanár. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 36. Jékely (Áprily) Lajos (1887–1967) tanár. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 37. Májai Gyula. Magántulajdon.
 38. Tanárok és tanárnők kirándulása a Remetei–sziklaszorosba. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 99. kép.
 39. Tanárok és tanárnők kirándulása a Remetei–sziklaszorosba. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 100. kép.
 40. Rapp Károly és családja. Magántulajdon.
 41. Vajdahunyadi kirándulás, 1917. júliusa. Balról Farnos Lili, Jékely (Áprily) Lajos, Kováts Pál, Farnos Ella, Farnos Marianne, Jékelyné Schéfer Ida, Farnos Olga. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
 42. Szigeti Béla, vezérigazgató, az NTK alelnöke. Magántulajdon.
 43. A nagyenyedi országos atlétikai verseny közönsége. Dr. Füsy Sándor felvétele. Megjelent: Vasárnapi Újság (Kolozsvár) I. (1923/5), 23.
 44. Dávid (KAC) diszkoszvetése. Dr. Füsy Sándor felvétele. Megjelent: Vasárnapi Újság (Kolozsvár) I. (1923/5), 23.
 45. Vajna István (KAC) országos csúcseredményt ért el rúdugrásban. Dr. Füsy Sándor felvétele. Megjelent: Vasárnapi Újság (Kolozsvár) I. (1923/5), 23.
 46. A nagyenyedi országos atlétikai verseny nyertesei. Bíró Ferenc (KAC), Bartha Pál (NTK), Péter László (KAC), Szabó Jenő (KAC), Dávid Gyula (KAC), Vajna István (KAC), Schuster (Brassovia), Kormos László (KAC), Beke Lajos (KASE), Blaj (Universitatea), Donogán (KAC). Dr. Füsy Sándor felvétele. Megjelent: Vasárnapi Újság (Kolozsvár) I. (1923/26), 23.
 47. Strandolók a húszas évek elején. Felső sor balról a 3. Tomai Pál, 5. Bangárth István, 6. Bangárth Istvánné körösi Dancs Anna. Magántulajdon.

48. A tekepálya a sporttelepen. 1927. május. Balról az első ülve Szabó Mihályné munkácsi Bornemissza Borbála. Magántulajdon.
49. Bakó László. Magántulajdon.
50. Teniszezés a sétatéri pályán. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
51. Az NTK csapata. Magántulajdon.
52. Bakó Árpád oklevele az 1930. augusztus 25–28. tartott házi lawn tennisz versenyről. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
53. Vízipoló mérkőzés a nagyenyedi strandon. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
54. Bakó Árpád a rajtvonalnál 1932-ben. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
55. Bakó Árpád a súlylökése 1932-ben. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
56. NTK érem, 1932. Lixandru Róbert gyűjteménye.
57. NTK érem, 1932. Lixandru Róbert gyűjteménye.
58. Török Ferenc, az NTK természetjáró szakosztályának vezetője. Magántulajdon.
59. Bakó Árpád magasugrása. Kolozsvár, 1933. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
60. Bakó Árpád magasugrása, Bukarest, 1933. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
61. Az Atlétikai Balkán Játékok megnyitója. Athén, 1933. október 1. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
62. Az ASA és az NTK labdarúgócsapata 1933-ban. Lixandru Róbert gyűjteménye.
63. Az ASA labdarúgócsapata 1933-ban. Lixandru Róbert gyűjteménye.
64. Az NTK labdarúgócsapata 1933-ban. Lixandru Róbert gyűjteménye.
65. A vízipoló csapat a nagyenyedi strandon. Magántulajdon.
66. Országúti kerékpárverseny, 1934. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
67. Kegyeleti váltófutás. Nagyenyed, 1934. május 20. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
68. Datky Béla megemlékezése Incze Miklós volt NTK elnök sírjánál, az NTK húszéves jubileumi ünnepségén. Nagyenyed, 1934. május 20. Magántulajdon.
69. Mélász György koszorúz Incze Miklós volt NTK elnök sírjánál, az NTK húszéves jubileumi ünnepségén. Nagyenyed, 1934. május 20. Magántulajdon.
70. A gyulafehérvári tornászok bemutatója, 1934. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
71. A gyulafehérvári tornászok bemutatója, 1934. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
72. A gyulafehérvári tornászok bemutatója, 1934. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
73. A gyulafehérvári tornászok bemutatója, 1934. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
74. Kereskedő- és iparosifak labdarúgó mérkőzése. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
75. Labdarúgó mérkőzés a sporttelepen. Magántulajdon.
76. A labdarúgócsapat a nagyenyedi sporttelepen. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
77. A tribün a sporttelepen, 1934. Magántulajdon.
78. Szász Árpád (1904–1997), az EKE alsófehérvármegyei fiókjának jegyzője. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
79. Ráskay Piroska, az EKE alsófehérvármegyei fiókjának titkára. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
80. Datky Béla, az NTK elnöke, a Ganz villanytelep mérnöke. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
81. Az NTK tornabemutatója, 1935. június 22. Marx József felvétele. Magántulajdon.
82. Az NTK tornabemutatója, 1935. június 22. Marx József felvétele. Magántulajdon.
83. Polanek János gyakorlata a párhuzamos korláton, 1935. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
84. Polanek Ottó gyakorlata a párhuzamos korláton, 1935. Másolat a szerző eredeti kéziratában.

85. NTK érem, 1935. Lixandru Róbert gyűjteménye.
86. A tribün a sporttelepen, 1935. Lixandru Róbert gyűjteménye.
87. Labdarúgó mérkőzés. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
88. Labdarúgó mérkőzés. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
89. A strandon. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
90. Fischer Konrád, a tenisz vándordíj felajánlója, az Ambrosi-Fischer faiskola tulajdonosa. Id. Lőrincz Zoltán és Gertrud tulajdona.
91. Szabó János, az NTK úszás szakosztályának vezetője. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
92. A tornászcsapat gúla alakzatban, 1936. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
93. Gyakorlat a nyújtón, 1936. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
94. Síkfutás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
95. Váltófutás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
96. Labdarúgó mérkőzés. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
97. Focisták. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
98. A focista. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
99. Focisták. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
100. Focistatrükk. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
101. A nagyenyedi strandon. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
102. A nagyenyedi strandon. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
103. Paulini Róbert (1893–1964), az NTK ellenőre. Lixandru Róbert gyűjteménye.
104. Az NTK vezetősége, 1932–1936. Magántulajdon.
105. Ștefan Spaniol a dobogón, 1937. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
106. Ștefan Spaniol magasugrása, 1937. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
107. Az NTK labdarúgó csapata a dévai meccs után, 1937. augusztus 22. Fortepan 196290 / Bessenyei István.
108. Műugrás a strandon. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
109. Műugrás a strandon. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
110. A nagyenyedi strandon, 1938. Magántulajdon.
111. A nagyenyedi strandon, 1938. Magántulajdon.
112. A nagyenyedi strandon, 1939. július 31. Magántulajdon.
113. A nagyenyedi strandon, 1939. július 31. Magántulajdon.
114. Tornabemutató Marosújváron, 1938. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
115. Szalonnasütés a Bükköslaposán 1918 körül. Balról Málnássy Károly, Barcs I., Jékely Zoltán, Jékely (Áprily) Lajos, Halmágyi Antal. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
116. Kirándulás a kollégiumi erdőbe, 1919. október 5. Első sor balról 3. Fövényessy Lenke, 4. Lenke testvére, 5. Lázár Miklós. Második sor balról 1. Jékely (Áprily) Lajos, 2. Hegedüs Zsigmond, 3. Fövényessy Bertalan, 4. György Ferenc, 5. Páll Aranka tanárnő. Magántulajdon.
117. Meghívó a tornabemutatóra. 1920. Magántulajdon.
118. Tanári csoportkép, 1920. Magántulajdon.
119. Ebédosztás a kiránduláson, 1921. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
120. Iskolai kirándulás a Vég–Herzsára, 1921. szeptember 24. Balról a 1. Fülöp Károly, 2. Járai István, 3. György Ferenc, 4. Jékely (Áprily) Lajos, 5. Málnássy Károly, 6. Málnássy Böske, 7. Fövényessy Bertalan, 8. Kovács Pál, 9. Benkő Gyula, 10. Lázár Miklós, 11. Knöpfler Gyula, Szabó Mihályné Bornemissza Borbála. Elöl Farnos Dezső, Szabó Mihály kalapban. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.

121. Havasgáldi kirándulás 1921. júliusában. Balól 1. Fövényessy Margit, 2. Páll Aranka, 4. Báthori Imi, 5. Balázs Katalin, közbül Jékely (Áprily) Lajos. A szekéren Szabó Mihály. Fövényessy Bertalan felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
122. Havasgáldi kirándulás 1921. júliusában. Magántulajdon.
123. Havasgáldi kirándulás 1921. júliusában. Fövényessy Bertalan a hölgyekkel. Magántulajdon.
124. A Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaverseny, 1922. október 8–9. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
125. A Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaverseny, 1922. október 8–9. Magántulajdon.
126. Magasugrás a Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emlékére rendezett tornaversenyen, 1922. október 8–9. Másolat a szerző eredeti kéziratában.
127. Tanítóképzősök tornavizsgálója, 1922. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 36. kép.
128. Bethlen–Kollégium 300 éves fennállására kiadott zászló. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 5. kép.
129. A Bethlen–Kollégium 300 éves fennállásának emléktáblája. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 2. kép.
130. Iskolai kirándulás a csákyai római fürdő közelében, 1922. Balról 8. Fövényessy Lenke (Demény Zoltánné), 9. Zayzon János, 10. Bodrogi János, 11. György Ferenc, 12. Juhász Albert. Középen az ősz hajú Székely János. Magántulajdon.
131. A kollégium cserkészcsapata Benkő Gyula és Kovács Pál vezetésével Szászsebesen a polgári leányiskola udvarán, 1923. Magántulajdon.
132. Csató Gabriella tanítónő. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
133. Iskolai kirándulás Benkő Gyulával és Kovács Pállal. Vizesés a Rojkánál. 1925. május 14. Magántulajdon.
134. Iskolai kirándulás Benkő Gyulával és Kovács Pállal. Csirezári tanya, 1925. május 14. Magántulajdon.
135. Iskolai kirándulás Benkő Gyulával és Kovács Pállal, 1925. május 14. Faháznál. Magántulajdon.
136. Felsőgáldi kirándulás Benkő Gyulával és Kovács Pállal, 1925. május 16. Magántulajdon.
137. Ebédosztás a Kőközbe, 1926. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 95. kép.
138. Kőközi kirándulás, 1926. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 96. kép.
139. Kirándulás 1926. szeptemberében. Dr. Feri Vilmos, Szabó Mihályné Bornemissza Borbála, György Ferenc, Ajtay Mária, Octavian Şireagu, Bíró Lenke, Tilda Costea, Marcela L. Magántulajdon.
140. Kirándulás 1926. szeptemberében. Dr. Feri Vilmos, Szabó Mihályné Bornemissza Borbála, György Ferenc, Ajtay Mária, Octavian Şireagu, Bíró Lenke, Tilda Costea, Marcela L. Magántulajdon.
141. Felvonulás a tornaversenyre. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 72. kép.
142. Szabadgyakorlatok a tornavizsgán, 1926. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 74. kép.
143. Osztályonkénti rajt. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 74. kép.
144. Kötélhúzás, 1927. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 77. kép.
145. Váltófutás, 1927. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 75. kép.
146. Súlylökés, 1927. Fövényessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen–Kollégium életéből.* (Nagyenyed, 1930), 76. kép.

147. Gúla a gyűrűn, 1927. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 89. kép.
148. Kivonulás a Szabaderdőre, 1927. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 71. kép.
149. Felvonulás a Detonátához, 1927. június 28. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 92. kép.
150. Tanárok a Detonáta tövében, 1927. június 28. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 90. kép.
151. Tanárok a Detonáta tetején, 1927. június 28. Balról az első Szabó Mihály ülve. Jobbról a 3. ülve Şireagu Octavian, mellette György Ferenc sapkában. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 91. kép.
152. Kirándulás a Detonátára, 1927. június 28. Felső sor balról 1. Zalányi István, lenti sor balról 4. Czirják Hermin, 6. Szabó Mihály, 10. György Ferenc sapkában fekvve. Magántulajdon.
153. Tornamutatvány szünetben, 1929. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 64. kép.
154. Kövér János tanító. Magántulajdon.
155. Nagy Margit tanítónő 1923-ban. Magántulajdon.
156. Veress István tanító. Magántulajdon.
157. Lőrinczy Piroska az osztályával, 1928. május 20. Lixandru Róbert gyűjteménye.
158. Finna Béláné Makkai Róza az osztályával. Lixandru Róbert gyűjteménye.
159. Csoportkép. Balról Balázs Zsigmond, Nagy Lóránd, ifj. Garda Kálmán, Horváth István. Ülő sor Bakó Árpád, Szabó János. Nagyenyed, 1930. Magántulajdon.
160. Kirándulás a Tordai-hasadékba, 1930. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), 98. kép.
161. Kirándulás a Tordai-hasadékba, 1930. Az álló alak Dóczy Ferenc rektor profeszor. Fövénnyessy Bertalan felvétele. Megjelent: *Száz fénykép a nagyenyedi ref. Bethlen-Kollégium életéből*. (Nagyenyed, 1930), kép.
162. Vajdahunyadi kirándulás, 1931. május 9. Járai István, Zayzon János, György Ferenc, Szabó Mihály vezetésével. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
163. Cserkészek fogadalomtétele, 1932. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
164. Cserkészek fogadalomtétele, 1932. Ülő sor: Rapp Károly, Juhász Albert, Dóczy Ferenc. Alsó sor: Járai István, Köble József, Bodrogi János, Nagy Albert, Kónya Gyula, dr. Müller Jenő, Lőte Zoltán, Málnássy Károly, dr. Asztalos Kálmán, Zayzon János, Csefő Sándor, Nagy Domokos, dr. Nagy P., Kovács Endre. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
165. A gúla, 1932. Fortepan 196293 / Bessenyei István.
166. Cserkészek a tompaházi református templomban, 1933. október 7–8. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
167. Cserkészportré. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
168. Cserkész Torockón. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
169. Cserkészek a Remetei-sziklaszorosban. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
170. Cserkészek táborozása. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
171. Ebédelés a cserkészek portyázásán. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
172. Cserkészek a templom előtt. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
173. Bakó Árpád (1914–1990) tornatanár. Másolat a szerző eredeti kéziratában.

174. Zalányi István (1892–1853), mennyiségtan tanár. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
175. A kollégium tornászcsapata 1936-ban Bakó Árpáddal és Málnássy Károllyal. Magántulajdon.
176. Palkó János az osztályával. Magántulajdon.
177. Havasgáldi kirándulás a Baár Madas Kollégium diáklányaival, 1936. július. Jobbról az első Reményik Sándor, ötödik uzoni Kovács Ilma (1919–2008) ny. gyógyszerész, 9. Jékely (Áprily) Lajos, 13. uzoni Kovács Éva (1924–2005). A platón a söfőr Csávássy József. Magántulajdon.
178. Cserkészek a Tordai-hasadékbán. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
179. Cserkészek a Tordai-hasadékbán. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
180. Gyakorlat a párhuzamos korláton. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
181. Gyakorlat a nyújtón. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
182. Gyakorlat a nyújtón. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
183. Felvonulás az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
184. Felvonulás az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
185. Felvonulás az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
186. Kerékpároozók felvonulása az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
187. A református elemi iskola lányainak táncbemutatója az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
188. Az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
189. Az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
190. Tornászok felvonulása az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségre, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
191. Tornászok bemutatója az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
192. Tornászok bemutatója az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
193. Bokszeccs az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
194. A labdarúgó csapat az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
195. A labdarúgó csapat az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
196. A fúvószenekar az NTK 25 éves jubileumára rendezett ünnepségen, 1939. július 16. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
197. özv. Pogány Károlyné Teleki Leonie. Magántulajdon.
198. Az ASA labdarúgó csapata. Lixandru Róbert gyűjteménye.
199. Rúdugrás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.

200. Magasugrás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
201. Távolugrás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
202. Gerelyhajítás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
203. Súlylökés. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
204. Súlylökés. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
205. Váltófutás. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
206. Sízők. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
207. Sízők. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
208. ifj. Ménessy Miklós, szabó, NTK tag. Magántulajdon.
209. Labdarúgó csapat. Lixandru Róbert gyűjteménye.
210. Tornavizsga. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
211. Tornavizsga. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
212. Tornavizsga. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
213. Tornavizsga. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
214. Tornavizsga. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
215. Tornabemutató. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
216. Tornabemutató. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
217. Tornabemutató. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
218. Iskolai kirándulás Csefő Sándor vezetésével. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
219. Iskolai kirándulás Csefő Sándor és Szász Árpád vezetésével. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
220. Iskolai kirándulás Csefő Sándor és Szász Árpád vezetésével. Vita Zsigmond felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
221. Tornabemutató a sporttelepen. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
222. Tornabemutató a sporttelepen. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
223. Gyakorlat a gyűrűn. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
224. Gúla. Szabó János felvétele. A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
225. Jakab Zsigmondné Musnai Sára (1920–2002). Magántulajdon.
226. Nemes János (1914–1972). A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár gyűjteménye.
227. Horváth Zoltán és felesége Elekes Ida. Magántulajdon.

XIII. NÉVMUTATÓ

A, Á

Aczél Lajos – 35, 151
Aczél Sándor – 202
Ács Endre, tanuló – 64
Ács Géza – 92
Adlef (NTK) – 122
Adorjáni Ödön, pénzügyi számtiszt – 65, 66, 67, 197, 198
Ágfalvi Ipoly, tanuló – 58
Ágotha Elek – 20
Agyagási Domokos, tanuló – 69
Agyagási Károly, tanuló – 57
Ajtai Bálint, tanuló – 72
Ajtay Gyula, tanuló – 153
Ajtay Mária – 258
Albert (KMSC) – 102
Albert Iván, főmérnök – 29
Albert Márton, tanuló – 69
Ambrozi Mihály – 76
Ambrus (NTK) – 112
Ambrus Dezső (1924–1999) – 228, 240
Angyal Andor – 92, 242, 245
Antoni (România) – 123
Áprily Lajos *vide* Jékely Lajos
Aradi János, zenész – 35
Aranyossy (Universitatea) – 102, 123
Aszalós János, tanuló – 63, 72, 73
Asztalos Kálmán, dr., ügyvéd – 159, 246, 259
Asztalos Kálmán, ifj. – 77, 90, 92
Asztalos Sándor, ügyvéd – 77, 90
Avram. A. – 215

B

Baciu, bíró – 109, 121
Bajzát András, tanuló – 62
Bakcsi Sándor, tanuló, tisztviselő – 33, 46, 80, 125, 227, 230, 236
Bakó Árpád (1914–1990), tanár, – 9, 88, 89, 92, 93, 96, 97, 98, 107, 108, 128, 140, 141, 170, 171, 173, 184, 187, 188, 197, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 226, 227, 228, 229, 230, 234, 235, 236, 240, 242, 243, 244, 245, 250, 256, 259, 260
Bakó Árpád, ifj. – 9
Bakó István, építészmérnök – 212
Bakó László, tisztviselő – 83, 91, 92, 96, 97, 101, 150, 214, 215, 242, 256
Bakó Sándor, kőműves – 139
Balázs – 100
Balázs Balázs, tanuló – 43
Balázs Erzsébet, tanítónő – 156
Balázs Gyula, vállalkozó – 14
Balázs József, tanuló – 13
Balázs József, református lelkész – 197
Balázs Katalin – 258
Balázs Zsigmond, tanár – 97, 259
Balik István, tanuló – 170
Bálint B. – 213, 215

Balogh Jenő, borkereskedő – 99, 100, 101, 108, 109
Bán György, tanuló – 55, 56
Bán Mihály – 93, 97, 107, 119, 128, 138, 243
Banca Remus, állami tisztviselő – 80, 198
Bánffy Kázmér (1866–1922), br., alispán – 35, 36
Bánffy Kázmérné Pálffy Mária, br. – 20
Bangárth István, tanuló – 54, 56, 57, 58, 239, 255
Bangárth Istvánné körösi Dancs Anna – 255
Bányai Dezső, tanuló – 46, 139, 197
Bányai Károly, tanuló – 43
Bányay Máté, tisztviselő – 80
Barabás Miklós, unitárius lelkész – 197
Baráth László, tanuló – 58, 60
Barbu, bíró (Gyulafehérvár) – 108, 112
Barcs I. – 257
Barcsi, tanuló – 170, 241
Bardócz Álmos, tanuló – 71
Bárdos M. – 213, 215
Bari András, tanuló – 51
Bartalis Kornél, tanuló – 62
Bartha (NTK) – 82, 83, 108, 119, 129, 144, 146, 152
Bartha Ferenc, tanuló – 153
Bartha Győző – 119, 130
Bartha István, tanuló – 53, 54
Bartha Károly, tanuló – 49

- Bartha Károly, mechanikus – 80
 Bartha Pál – 97, 242, 255
 Barzán Jakab, tanuló – 54
 Báthori Imi – 258
 Bauer Antal, tanuló – 52
 Bauer Béla – 66
 Bauer Nándor – 140
 Băeșan V. – 213, 215
 Bechthold Heinrich – 140
 Beczner, hadnagy – 35
 Bécsi Ilona – 66
 Bedeleian (FENE) – 66, 134
 Bedeleianu, Eugen, kapitány – 100, 121, 131, 213, 215
 Beke – 66, 197
 Beke János – 128
 Beke Lajos (KASE) – 255
 Beldean Eugen, főhadnagy – 119, 122, 133, 134, 135, 143, 146, 212
 Belényesi Gyula – 151
 Belényesi János, tanuló – 69, 70, 237
 Belényessy (Előre) – 200, 202
 Belházy Jenő – 35
 Belu, Gelu – 107, 243
 Benedek (KAC) – 84, 123
 Benedek (NTK) – 136
 Benedek Ferenc, tanuló – 59
 Benedek György – 90, 94
 Benedekné (NTK) – 84, 94, 113
 Benedek Sándor, tanuló – 60, 73
 Benkő Ferenc – 153
 Benkő Gyula, tanár – 156, 159, 160, 257, 258
 Benkő József – 96
 Berecky (KAC) – 113
 Berecky Sándor, tanuló – 73
 Bertalan (Titu Maiorescu Líceum) – 94, 117
 Bertalan (NTK) – 144, 147
 Bessenyei (NTK) – 119, 130
 Bessenyei István – 257, 259
 Bethlen Gábor (1580–1629), fejedelem – 24
 Bihari Béla, tanító – 45, 46, 47, 236, 255
 Bihari István (1850–1905), tanító – 20, 21, 22, 41, 235, 236
 Bindea (KAC) – 127
 Binder (România) – 123
 Birkás P. – 215
 Bíró B. – 213, 214, 215
 Biró Ferenc (KAC) – 255
 Biró György (KAC) – 127
 Bíró István, tanuló – 58
 Bíró Lenke, tanítónő – 161, 258
 Birta Sándor, százados – 36
 Bisztricsányi (NTK) – 122, 136
 Bitai István, tanuló – 56
 Bitai József – 114
 Bitay Ferenc – 137, 148, 149
 Blaj (Universitatea) – 255
 Blaska Ubáld, bányatanácsos – 19
 Bocz József, dr., orvos – 255
 Bocsárdi Károly, mechanikus – 144, 199, 212
 Bodonyi (KAC) – 117, 127
 Bodrogi Baby (NTK) – 81
 Bodrogi János (1869–1954), tanár – 26, 27, 28, 29, 30, 32, 60, 254, 258, 259
 Bodrogi János, ifj. – 94
 Bodrogi Margit – 254
 Bogdándy István, tanuló – 35, 52
 Boier D. – 215
 Bojtor György, tanuló – 59
 Bokor Sándor (1878–?) papjelölt, tornatanár – 44, 45, 235, 236, 255
 Boldis László, tanár (KAC) – 97
 Bolintineanu (Universitatea) – 84
 Bologa (NTK) – 137
 Bomba Ákos – 127, 148, 151
 Bondor, bíró – 100, 110, 112, 120, 121, 122, 129, 130, 134, 135, 142
 Bontha (IKE) – 149
 Bonzi D. (Titu Maiorescu Líceum) – 94
 Borbély Aladár, tanuló – 62
 Borbély Andor, tanuló – 57, 68, 69, 237, 239
 Borcoman (KAC) – 118
 Borda János – 34
 Bornemisza József, tanuló – 47
 Borsos Endre, tisztviselő – 79
 Borsos József – 124, 233, 249
 Botz (NTK) – 81
 Bőjthe Zsigmond – 14, 18, 19, 28
 Bratinca, Augustin – 110, 143, 144, 146, 153
 Bremzay (KAC) – 127
 Bucoka (KMSC) – 123
 Bucsy (NTK) – 144
 Bugner (Venus) – 90
 Bugner (NTK) – 93, 99, 100, 130, 142, 143, 144, 152
 Bugner (I.) István – 100, 119, 131, 143, 146, 147
 Bugner (II.) György – 100, 108, 119, 120, 147
 Bunea, Augustin – 118, 243, 245
 Burian (ASSU) – 142
 Burian (Nagyenyed válogatott) – 146
- C**
- Chappon Samu, br., tornatanár – 34
 Chernel István – 254
 Christea, A. – 215
 Ciungan (ASSU) – 142
 Cîmpian (ASA) – 110, 120, 146
 Cociuban Gh. – 215
 Collaud Ferenc – 255
 Comșa I., tisztviselő – 119, 199, 215
 Costea, Tilda – 258
 Coza, Romul – 119, 130, 133, 134, 142, 144, 145, 146
 Cövek Róbert, tanuló – 63, 64
 Crapan (TMSC) – 119
 Czaykowsky Jenő, tanuló – 63, 69, 70, 237, 239
 Czirják Hermin – 259
 Czirner (NTK) – 113, 136
 Czirner Ákos – 32

Czirner László, ifj. – 122, 185, 240
Czirner Ödön – 34

Cs

Csáki Gyula, tanár – 213, 214
Csáki Richárd – 127
Csaplár Aladár (1882–1930), tanár – 62
Csató Gabriella, tanítónő – 161, 258
Csató János (1833–1913), alispán – 19, 29, 35, 231, 247, 255
Csávássy György, mechanikus – 212
Csávássy József – 140, 260
Csefő Sándor (1891–1957), igazgató – 188, 229, 259, 261
Csegezi (NTK) – 152
Csegezi Béla, tanuló – 185
Cseh Tibor, tanuló – 153
Csekme Gyula, tanuló – 22
Csibi István – 153
Csinádi István, tanuló – 53
Csipkés József, ékszerész – 115, 124, 139, 140, 147, 197, 212
Csipkés Károly – 97
Csoma István, tanuló – 186, 189, 241
Csont Lajos, tanuló – 62, 64, 71, 238
Csont Samu, tanuló – 53
Csuka Ákos, tisztviselő – 119, 130, 131, 197, 212, 213, 215
Csuka Domokos – 35
Csutak Andor (TSC) – 81
Csutak Ferenc, tanuló – 57
Csűrös (Románia) – 123

D

Dafcsinszky Emil, tanuló – 45
Dahinten Alfréd, tanuló – 60, 61, 63, 68, 69, 70, 237, 239

Dali Géza, tanuló – 23, 24, 236
Damó István, tanuló – 55, 56
Datky Béla, mérnök – 96, 103, 105, 112, 114, 115, 124, 139, 140, 233, 235, 249, 251, 256
Datky Lajos, tanuló – 47, 237
Dávid (KAC) – 76, 255
Dávid György, tanuló – 49
David, Nicolae, dr., polgármester, ügyvéd – 100, 142
Deák A. – 215
Deák A. (Kolping) – 148, 149, 200
Deák Ferenc, tanár – 114, 212, 213, 214
Deák Károly, tanuló – 54
Deáky (IKE) – 211
Deáky Kornél, bíró (Aranyosgyéres) – 119
Debreceni László – 117, 118, 125, 128, 151
Demény Zoltánné Fövényessy Lenke – 257, 258
Demeter (NTK) – 97, 110, 112, 117, 137, 149
Demeter Ákos, kereskedő – 141, 148
Demeter Ákos, ifj., tanuló – 184, 185, 189, 234, 250
Demeter Béla – 107, 114, 148
Demeter János, tanuló – 43, 239
Demeter M. (NTK) – 83
Demeter Sándor – 118, 128
Derzsi Ferenc, tanuló – 54
Derzsi Ödön, tanuló – 23, 24, 236
Dezső József – 88
Dezső Miklós, tanuló – 54
Dezső Zsigmond, tanuló – 19, 35, 40, 238
Dezső Zsigmond, főerdész – 29
Diamant (TC) – 84
Dikó Imre – 153, 234, 250
Dincă, főhadnagy – 110, 121
Dobolyi (NTK) – 82, 83, 241
Dóczy Ferenc (1884–1960), tanár – 113, 259
Dóczy Ferenc, ifj. – 90, 94, 113

Dombra Kozák – 94
Dombrowski Albert, tanuló – 12
Domokos (NTK) – 100, 109, 110, 119, 130, 133, 143
Domokos András, tanuló – 64
Domsa (KAC) – 117
Domsa Simon, tanuló – 63
Donáth József, tanuló – 55, 57
Donogán (KAC) – 255
Donogány Jakab, kollégiumi orvos – 12
Dózsa (KAC) – 112
Dózsa Jenő, tanuló – 41, 42, 238
Drimbărean – 129, 130, 145
Dunky Ferenc (1860 – 1944), fényképész – 254

E, É

Eckstein – 14
Elekes Béla, tanuló – 156, 239
Elekes Dezső, tanuló – 58
Elekes Erzsébet, tanítónő – 161, 168, 170
Elekes Gyula, tanuló – 153
Elekes Károly (1844–1922), tanár – 12, 39
Elekes Károly, tanuló – 43, 237
Elekes Viktor (1879–1957), földrajz-történelem tanár, rektor-professzor – 25
Elekes Vilmos, tanuló – 56, 57
Enyedy Jenő, dr. – 37, 38, 65
Erdélyi Emil – 94, 113, 114, 125, 140
Erdélyi Gyula, tanár – 213
Erdős János – 90
Erdős Márta (Koložsvár) – 90, 246
Erényi Miklós – 97, 102
Érsek (FENE) – 66
Érsek Elek, tanuló – 63, 69
Érsek J. – 215
Esterházy Mihály (1853–1906), gr., országgyűlési képviselő – 31
Esterházy Miksa (1837–1883), gr. – 13

F

Farkas (Universitatea) – 84
 Farkas, bíró (Kolozsvár) – 136
 Farkas Albert, tanuló – 45
 Farkas Béla – 77
 Farkas Endre, tanuló – 56
 Farkas István, tanuló – 62, 71
 Farkas Károly, tanuló – 12, 24, 236
 Farkas Pál – 125, 127
 Farnos (FENE) – 66, 67
 Farnos Dezső (1860–1922), tanár – 257
 Farnos Ella – 114, 255
 Farnos Jenő, tanuló – 68
 Farnos Lili, tanítónő – 72, 73, 154, 255
 Farnos Marianne – 255
 Farnos Olga – 255
 Fazekas János – 118, 185, 243, 244, 245
 Feilitzsch Arthur (1859–1925), br., miniszter – 30
 Fejér István, tanuló – 68
 Fejér József, banktisztviselő – 65, 66, 197
 Fekete György (NTK) – 143, 150, 197, 198
 Felméri Sándor (1874–1935), tanító – 55, 57, 62, 64, 70, 154, 155, 160, 168, 170, 171, 173, 176, 255
 Felméri Sándor (1898–1978), ifj. – 35
 Felvinczi Jenő – 116, 117, 125, 126
 Fenichel Endre, kereskedő – 80, 90, 91, 93, 96, 102, 140, 176
 Fenichel Ferenc, dr. – 94
 Ferenci István, mechanikus – 80
 Ferencz Ernő, tanuló – 46
 Ferencz Imre, tanuló – 64
 Ferenczi Géza, tanuló – 12
 Feri Vilmos, dr., pap – 258
 Fesztinger Jenő – 101, 102, 112, 113, 136

Filep Zoltán, tanuló – 53, 54
 Filep Zsigmond, tanuló – 55
 Finna Béláné Makkai Róza, tanítónő – 155, 161, 168, 170, 171, 172, 173, 176, 182, 183, 187, 259
 Fischer Andor – 90, 101, 136
 Fischer Konrád (1906–1945) – 84, 86, 91, 113, 114, 124, 125, 140, 150, 246, 257
 Fodor Miklós, tanuló – 189
 Fodor Rezső, tanuló – 43
 Fogarasi Albert (1851–1945), tanár – 14, 21, 48, 51, 254
 Fogarasi Béla (1861–1910), tanár – 24, 39, 48, 254
 Fogarasi Pál, tanuló – 52, 239, 240
 Folbert (FENE) – 66
 Folyovich József – 34
 Folyovich Sándor, közjegyző – 254
 Fosztó (KAC) – 127
 Fosztó Balázs, tanuló – 60, 63
 Földes László, tanuló – 57
 Földi (FENE) – 66, 67
 Fövényessy Bertalan (1875–1967), tanár, zeneszerző – 254, 255, 257, 258, 259
 Fövényessy Margit – 258
 Fövényessy Lenke *vide* Demény Zoltánné
 Fövényi István – 213, 214, 215
 Freytag Gustav – 10, 235
 Friedrich Rudolf – 66
 Fufezan, tisztviselő – 215
 Fur (FENE) – 66
 Furdok Lajos – 197
 Fülöp (KMSC) – 124
 Fülöp Ferenc, dr., főorvos – 79, 115, 139, 197
 Fülöp Gyula, tisztviselő – 83, 89, 92, 93, 96, 118, 125, 127, 128, 140, 150, 197, 212, 213, 214, 215, 234, 242, 243, 244, 245, 250
 Fülöp Károly – 257
 Füsy Sándor, dr., – 255

Füzi Sándor, tanuló – 43

G

Gál (KMSC) – 123
 Gál József – 197
 Gál Viktor, tanuló – 153
 Galea (KAC) – 136
 Gálfalvi – 65
 Gálfalvy Pál – 197
 Gálffy Béla, tanuló – 54, 56
 Gálffy János, tanuló – 185, 186, 240
 Gámenczy (NTK) – 100, 108, 115
 Gámenczy Gerő – 104, 107, 243, 245
 Gámenczy Zoltán – 104, 107
 Garda Baba – 84, 86
 Garda József (1833–1899), teológiai tanár – 12
 Garda Kálmán, ifj. – 259
 Gârbiceanu (KMSC) – 102
 Gáspár János (1816–1892), királyi tanácsos, tanfelügyelő, tanár – 255
 Gáspár Márton (IKE) – 211
 Gebefügi (KAC) – 136
 Gecse Albert, tanuló – 41
 Gelberg Gusztáv, bányakapitány – 19, 29
 Gencsy Zoltánné, özv. – 20
 Geréd Dávid, tisztviselő – 139, 140
 Gerendi Gyula – 82, 83, 241
 Gergely Róbert, tanuló – 228, 241
 Gheorghide (NTK) – 86
 Ghindeanu A. – 215
 Gidró Gergely – 18
 Gilyén Ferenc, református lelkész – 171
 Giurilă, Jean – 202
 Gogoman (TSC) – 81
 Goldstein József, tanuló – 58
 Gombos Kálmán – 114
 Göllner Lajos, tanuló – 63
 Gráner Pál – 38

Greifenstein János, tanuló – 64, 71
 Grét Géza, tanuló – 12
 Gruïța, Erich, dr., fogorvos – 94, 95
 Grünfeld (NTK) – 86
 Grünfeld Andor – 89, 92, 96, 97, 107, 242, 243, 244, 245
 Grünfeld József, tanuló – 156
 Gyarmati Ernő, dr. – 32
 Gyenge János (1887–?), tanár – 155, 156, 235
 Gyenge Károly, tanuló – 53
 Gyeray J., tanuló – 228
 Györfi István, földműves – 197, 212
 Györfi Pál, tanuló – 23
 György Ferenc (1885–?), tanár – 257, 258, 259
 György János, tanuló – 23
 Győző (NTK) – 131
 Gyulai D. Kálmán, természetrajz tanár – 16, 20, 21, 235

H

Hadnagy Ferenc, tanuló – 69
 Halmágyi Antal (1861–1930), tanár – 257
 Hána (NTK) – 113
 Hankó Géza (KAC) – 148
 Haragos Ádám, tanuló – 39, 237
 Harmat János – 35
 Harmath Ferenc, tanuló – 63, 68, 69
 Harmath János, dr., tanuló, magántisztviselő – 49, 51, 52, 79, 82, 103
 Harmath Lajos – 86, 89, 91, 97, 104, 107, 114, 233, 245, 249
 Harmath László – 101
 Harmath Mária – 112, 122
 Harmath Miklós, tanuló – 63
 Harrach Lajos, tanuló – 186, 240
 Hartl, Joseph, vívómester – 31
 Hartmann János – 151
 Hatházi (Universitatea) – 136

Hatvani (KKASE) – 102
 Hegedüs János (1821–1894), teológiai tanár – 11
 Hegedüs Kálmán – 34
 Hegedüs Lajos, tanuló – 13
 Hegedüs Zsigmond – 257
 Heiszer Ödön – 140
 Heprián László – 139
 Herberger Sándor, tanuló – 58
 Herepei Árpád, tanuló – 49, 50
 Hersényi (KAC) – 117, 118, 127
 Hirian, Gheorghe – 118, 119, 245
 Hirsch (FENE) – 66, 67
 Hoffmann (Kolping) – 200
 Hoffmann Béla – 148, 149
 Hoffmann Ferenc, tanuló – 23, 24, 236
 Hollós István – 28, 30, 32, 33, 34
 Hornyák József – 151, 199
 Horváth (NTK) – 136
 Horváth testvérek – 14
 Horváth Albert, tanuló – 228, 241
 Horváth B. – 122
 Horváth Bálint, fényképész – 254, 255
 Horváth Endre – 136
 Horváth F. (Kolping) – 148, 149
 Horváth István – 259
 Horváth Jenő, dr., református lelkész – 213, 214
 Horváth József, vármegyei aljegyző – 35
 Horváth Károly, tanuló – 185
 Horváth Miklós, vármegyei főszámvevő – 19, 29
 Horváth Zoltán, tanár – 86, 140, 214, 215, 229, 261
 Horváth Zoltánné Elekes Ida, tanítónő – 151, 188, 189, 217, 226, 227, 229, 230, 261
 Huszár József, tanuló – 60
 Huszár Jusztin, római katolikus pap – 197
 Huszár Kálmán, dr., ügyvéd – 197

I

Ilyés Árpád, tanuló – 63
 Illyés Károly, ifj. – 197
 Incze (IKE) – 211
 Incze Miklós, rendőrkapitány – 40, 75, 103, 105, 159, 198, 235, 238, 251, 256
 Inczedy-Joksmann Ödön (1878–1947), dr., vármegyei főjegyző – 32, 35, 65, 234, 251
 Irímie E. – 215
 Irk, Mina – 94, 113, 114
 Ironim, Avram – 213
 Iszay Sándor, tanuló – 52, 239

J

Jagamos (România) – 102
 Jakab (KMSC) – 102, 124
 Jakab László, tanuló – 58, 63
 Jakab Zsigmond, református lelkész – 214
 Jakab Zsigmondné Musnai Sára (1920–2002), tanítónő – 229, 230, 261
 Jámbor (KAC) – 113
 Járari István (1883–1933), tanár – 257, 259
 Járar Márton, tanuló – 153
 Jászai Benő, tanuló – 55
 Jékely (Áprily) Lajos (1887–1967), tanár – 69, 71, 74, 255, 257, 258, 260
 Jékely Lajosné Schéfer Ida (1885–1961) – 255
 Jékely Zoltán (1913–1982), író, költő – 257
 Jenei Elek, dr., ügyvéd – 28, 30
 Jenei Gyula, tanuló – 62
 Jóvér Gyula, tanuló – 57, 59, 60, 61, 63, 237, 239
 Józsa Lajos, tanuló – 62, 64, 71, 238, 241
 Juhász (NTK) – 94
 Juhász Albert, lelképásztor – 258, 259

Juhász Gyula, tanuló – 23
 Juhász István, református lelkész – 170
 Juhász László, tanuló – 63, 73
 Juhos László, tanuló – 170, 171
 Jurca, kapitány – 135
 Jurca I. – 215

K

Kaba Géza, tanuló – 60, 63, 154
 Kacsó Dénes, tanuló – 47, 48, 51, 53
 Kádár János – 37
 Kádár Márton, tanuló – 71
 Kádárné Székely Katalin, tanítónő – 161
 Kajlik József – 213, 215
 Káló (NTK) – 100, 121, 199
 Káló Géza, zenész – 34
 Karakas Miklós, tanuló – 60
 Kárpáthy Zoltán, tanuló – 57, 58
 Kárpinetz M. – 215
 Kecskeménthy (Uranus) – 149
 Kelemen Márton – 117, 125
 Kelemen Miklós, tanuló – 47
 Kemény Árpád, br., főispán – 36
 Kemény Dénes (1803–1849), br. – 10
 Kemény Domokos (1806–1885), br., algondnok – 10
 Kemény Kálmán (1838–1918), br., főispán – 16
 Kercsó András, tisztviselő – 139, 197, 201
 Kerekes András, tanuló – 187
 Kerekes J. (NTK) – 113
 Keresztes (IKE) – 149, 200
 Keresztes Nagy Imre, református lelkész – 226
 Keresztes Nagy Sándor – 137, 202
 Kertész Márton, tanuló – 60
 Kese József, tanuló – 56
 Király – 25, 231, 247
 Király Jenő, kereskedő – 115, 140, 197
 Király László, tanuló – 186, 189
 Kis Ernő, tanuló – 60
 Kis György József, tanuló – 43
 Kiss (Venus) – 90
 Kiss (NTK) – 127, 200
 Kiss Attila – 136
 Kiss Elek, tanuló – 62
 Kiss Ernő, tanuló – 54, 59, 62
 Kiss Ferenc, tanuló – 49
 Kiss Gyula – 118, 128, 137, 148, 149, 202, 243, 244, 245
 Kiss Imre – 127
 Kiss János, tanuló – 46
 Kiss Károly, magántisztviselő – 80
 Kiss Lajos, tanuló – 62, 71
 Klemmné (NTK) – 84
 Knöpfler Gyula, tanár – 257
 Kocsis (NTK) – 119, 131, 199, 213
 Kocsis II. (NTK) – 199
 Kocsis Á. – 214, 215, 228
 Kocsis Gábor, tanuló – 12, 13
 Kogler Károly – 100, 171
 Kolosi László, tisztviselő – 84, 109
 Kolozsvár János – 18
 Komáromi (KAC) – 117
 Komáromi András – 118, 243
 Komáromi Pál, tanuló – 60
 Koncz (Gyulafehérvár) – 104
 Koncz Albert, tanuló – 23, 24, 236
 Koncz Barna, tanuló – 189
 Koncz Rudolf, tanár (Kolozsvár) – 102
 Kondray (KAC) – 127
 Kónya András, kereskedő – 80
 Kónya Gyula, tanuló – 56, 58, 259
 Kónya István – 139, 140, 197
 Kónya Samu, tanuló – 56
 Koós Zoltán, tanuló – 170, 241
 Kopócsi (NTK) – 136
 Korcság Károly, dr., orvos – 215
 Kormos László (KAC) – 255
 Kórodi Gál János, tanuló – 2
 Korodi J. – 215
 Kósa Mihály, tanuló – 57
 Kotra Gyula – 100, 171, 241
 Kovács, honvédszázados – 70
 Kovács András, tanuló – 73
 Kovács Elek, tanuló – 23
 Kovács Endre – 259
 Kovács Éva (1924–2005), uzoni – 260
 Kovács Géza – 102
 Kovács Gyula, főjegyző, polgármester – 14, 28
 Kovács Ilma (1919–2008), uzoni, gyógyszerész – 260
 Kovács János, tisztviselő – 35
 Kovács László, tanuló – 185, 189, 240
 Kovács Miklós, tisztviselő – 80
 Kovács Samu, tanuló – 12
 Kovács Sándor, tanuló – 12, 64
 Kovács Sándor, Hangya tisztviselő – 201
 Kovács Zoltán, tanuló – 58, 60, 61, 237
 Kovács Pál, református lelkész – 160, 255, 257, 258
 Kozma Balázs, tanuló – 43, 45, 239
 Kozma Viktor, tanuló – 51
 Köble György – 114
 Köble József, tanár – 213, 214, 259
 Köble József, ifj., orvos – 215
 Könnyű Miklós, dr., ügyvéd – 212
 Körtvélyfai Sándor, tanuló – 61
 Köteles Árpád, tanuló – 56
 Kövér János, tanító – 32, 33, 161, 168, 169, 170, 171, 173, 176, 259
 Krebs I. (KKASE) – 137
 Krecsák Magda – 95, 114
 Kristyóri Béla – 90, 94, 101, 136, 246
 Krizbai György, tanuló – 62
 Krizbai Z. – 215
 Kuchelbacher F. – 83, 241
 Kuhn (KAC) – 123
 Kulcsár Mihály, dr. – 213
 Kulcsár Miklós, tanuló – 185

Kusztós István, tanuló – 51, 53, 241

L

L., Marcela – 258

Labud L. (Kolping) – 148, 202

Laghin, bíró – 134

Lakits Béla, tiszthelyettes – 34, 232, 247

Last Ottó – 35

László (FENE) – 67

László J. (NTK) – 213

László József, tanuló – 214, 215

László Jenő, tanuló – 24, 236

László Sándor, tanuló – 64, 213, 214, 215

Lavița T. – 213, 215

Lázár Dezső (1907–1986), kereskedő – 213, 214

Lázár Imre (1868–1899), tanító – 22, 23, 24, 38, 39, 41, 236

Lázár István (1861–1915), latin–görög–magyar tanár – 20, 21, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 34, 37, 39, 41, 45, 48, 231, 232, 234, 235, 247, 248, 250, 251, 253, 254

Lázár Jenő (1873–?), kereskedő – 79, 159

Lázár Károly (1904–1986), ifj. – 140

Lázár Miklós – 257

Lázár Ottó (1875–1958), ügyvéd – 19

Lengyel (NTK) – 100

Lengyel Béla, tanuló – 57

Lengyel György – 92

Lengyel József, tanuló – 228, 240

Leoveanu, Dumitru – 82, 83, 86, 89, 90, 92, 93, 96, 97, 107, 118, 242, 243, 244, 245

Ling, mester – 216

Liszka Gedeon, tanuló – 70

Lixandru Róbert – 4, 254, 255, 256, 257, 259, 260, 261

Losonczy György, tanuló – 189

Lőrinci Samu, tanuló – 69

Lőrincz (FENE) – 67

Lőrincz (IKE) – 211

Lőrincz Béla (1903–1957), református lelkész – 80, 197

Lőrincz István (1906–1957), mészáros – 138

Lőrincz János (1906–1991), asztalos – 138

Lőrincz József, tisztviselő – 66, 79, 82, 197, 212

Lőrincz Károly (1904–1957), mészáros – 140

Lőrincz László (1933–2017) – 9

Lőrincz Mihály, ifj. – 139

Lőrincz Zoltán, id. – 4, 9, 255, 257

Lőrincz Zoltán, ifj. – 9

Lőrincz Zoltánné Fischer Gert-rud – 4, 9, 255, 257

Lőrinczy Piroska, tanítónő – 168, 172, 259

Löte Zoltán – 259

Ludvig János 12

Lukács Béla, tanuló – 58

Lukács Jenő – 138, 139

Lukinich Imre (1880–1950), történész – 254

Lupean, Mircea, hadnagy – 91, 94, 122

Lupean, Octavian – 90

Lupeanu, N. (NTK) – 94

Lupeanu, Tuca – 94

M

Maár László – 88, 140

Maca, Vasile – 119, 122, 144, 145

Magvassy Lajos, vívómester – 37

Magyari Albert, tanuló – 46, 240

Magyari Kálmán, tanuló – 53, 241

Maier I. – 215

Májai Gyula, tanuló, tisztviselő – 60, 61, 69, 70, 75, 237, 239, 240, 255

Majláth Oszkár – 28

Makai (NTK) – 86, 109

Maksai Andor, tanuló – 41

Maksay (NTK) – 100, 129

Mallász József (1875–1933), természettudós – 255

Málnássy Böske – 257

Málnássy Károly (1880–1941), tanár – 25, 39, 40, 41, 42, 237, 238, 257, 259, 260

Mán Zoltán, tanuló – 60

Mann (FENE) – 67

Mara (NTK) – 137

Marian Aurel (KAC) – 97

Marinescu (ASA) – 145

Marx József (1914–1992), ifj., fotóriporter – 140, 256

Máté (FENE) – 66, 67

Mátéffy Géza, tanuló – 68, 73

Mathias (NTK) – 86

Mátyás Ákos – 35

Maxa Valér – 94, 100, 111

Maxim, tisztviselő (NTK) – 99, 100, 108, 121, 134, 147, 215

Mărgineanu (NTK) – 83, 110, 122

Mărgineanu (ASA) – 120, 121, 134, 146

Mărgineanu, Gheorghe – 100

Mărgineanu L., tisztviselő – 215

Mătăchescu (NTK) – 92

Medgyes Bálint, ügyvéd – 28

Medgyesi István, tanuló – 69

Medgyesi Somogyi Zsigmond – 254

Mélász (NTK) – 107

Mélász György – 105, 107, 256

Mélász János – 104

Ménessy Miklós, ifj., szabó – 140, 212, 261

Ménessy (NTK) – 100, 109

Ménessy Miklós, ifj., szabó – 212, 261 Mester (Venus) – 90

Méra Mihály, tanuló – 42

Mester Béla, tanuló – 154

Mester János, tanuló – 153

Mészáros István – 197

Mețianu, dr. (Universitatea) – 84

Mezei Ferenc asztalos, – 115, 212
 Micu (NTK) – 86
 Mihálovits István, tanuló – 130, 186
 Mihály Lajos – 140
 Mihályfalvi Ernő, tanuló – 46, 240
 Mikó (NTK) – 92, 93
 Mikó Árpád, tanuló – 170, 171, 241
 Mikó Imre, tanuló – 175
 Miron (KMSC) – 123
 Miske (FENE) – 66, 67
 Miske Lajos, tanuló – 58
 Mócsi (NTK) – 84
 Mócsi G. Miklós, tisztviselő – 95
 Mohai Imre – 92, 93, 97, 100, 107, 117, 118, 121, 127, 128, 134, 143, 242, 243, 244, 245
 Mohr, Hans – 128
 Moldovan L., tisztviselő – 215
 Molnár István, tanuló – 63
 Molnár Jenő – 71
 Molnár Károly, tanuló, tanár – 60
 Molnár László, tanuló – 71
 Molnár Vilmos, tanuló – 51
 Molnár Zs. – 122
 Monostori Károly, tanuló – 43
 Morar (Solvay) – 121
 Morariu, Albin (Șoimii Carpaților) – 104
 Móricz (NTK) – 199
 Móriczy (NTK) – 152, 199
 Morușca (ASA) – 111
 Mózes Albert, tanuló – 42
 Mulea, Gavril, tisztviselő – 100, 108, 110, 111, 120, 121, 134, 147, 153, 212, 215
 Munkácsi Mihály – 14
 Muszka Sándor, tanuló – 60
 Müller (KAC) – 112
 Müller Anita (NTK) – 81
 Müller Géza, dr. – 35

Müller Jenő, ifj., dr., ügyvéd – 81, 84, 86, 94, 113, 114, 139, 197, 254, 259
 Müller Pintyő (NTK) – 81

N

Nádori Vilmos – 20
 Naftali (NTK) – 109
 Nágó Gyula, tanuló – 47, 239
 Nagy (NTK) – 66, 107, 117, 136
 Nagy Albert, dr., orvos – 35, 36, 232, 234, 248, 251, 259
 Nagy András, tanuló – 64, 215
 Nagy Arisztid, tanuló – 214
 Nagy Béla, tanuló – 43, 153
 Nagy Dezső, tanuló – 73
 Nagy Domokos, tisztviselő – 79, 259
 Nagy Elek, tanuló – 58, 60, 63
 Nagy G. (NTK) – 93
 Nagy Gábor, tanuló – 228, 241
 Nagy Gergely, tanuló – 46, 240
 Nagy György – 94, 122
 Nagy Gyula, tanuló – 43, 54, 56, 57, 58, 59, 239
 Nagy Ignác – 32
 Nagy Imre, tanuló – 13, 69
 Nagy János, tanuló – 57
 Nagy József Gábor, dr. – 4, 9
 Nagy Károly, tanuló – 69, 82, 237
 Nagy Lajos (1838–1914), rektor-professzor – 23, 24, 39
 Nagy Lajos, tanuló – 53
 Nagy Lóránd – 89, 92, 93, 97, 107, 118, 170, 242, 243, 244, 245, 259
 Nagy Margit, tanítónő – 92, 171, 173, 176, 182, 183, 187, 188, 189, 217, 226, 227, 229, 230, 259
 Nagy Mihály, tanuló – 56
 Nagy Miklós, tanuló – 39, 42, 237, 239
 Nagy Miklós, dr., ügyvéd – 96
 Nagyné Józsa Ilona, tanítónő – 227, 229, 230
 Nagy P., dr. – 259

Nagy Pál, tanuló – 52, 239
 Nagy Sándor, id., tanuló – 56
 Nagy Sándor, tanuló – 64, 156
 Nagy Simon, tanuló – 64, 71, 197
 Nagy Zoltán, tanuló – 171
 Nagy Zoltán (UEC) – 147
 Nagy Zsigmond, tisztviselő – 114, 156
 Náznán József, tisztviselő – 45, 239
 Negoitza (NTK) – 84
 Nemes János (1914–1972), tanító – 151, 182, 183, 187, 188, 189, 213, 214, 215, 217, 226, 227, 229, 230, 261
 Nemes József, honvédfőhadnagy – 70
 Nemes Viktor, tanító – 226
 Némethy Gyula, tanuló – 60, 61, 237
 Neumann Albert, tanuló – 45
 Neumann Jenő, tanuló – 61, 66, 237
 Nicola, A., tisztviselő – 99, 100, 215
 Nicolau, Anca – 114
 Nicolau, N., hadnagy – 100, 113
 Nilca, kapitány – 129
 Noian Tr. – 215
 Novac Ferenc, tisztviselő – 79, 82
 Novák Ferenc, polgármester – 29
 Novotny (NTK) – 113
 Novotny Ernő – 113
 Novotny I. (NTK) – 136
 Novotny Ottó – 148

Ny

Nyerges Ferenc, tanuló – 68
 Nyitrai Sándor – 215

O

Okos István, tanuló – 57, 61, 237

Olajos János, tanár – 73, 235
 Oláh József, tanuló – 13
 Oltean Augustin – 90, 110, 113, 134
 Olteanu (ASA) – 119, 120, 121
 Oniga (ASSU) – 142
 Oniga A. – 215
 Opfermann János – 151
 Oprea – 215
 Orgonás Zsigmond, őrnagy – 18
 Orosz (Universitatea) – 102
 Ott Zoltán – 104
 Ottó József – 255

Ö

Örvössy (UEC) – 136

P

Paál Gyula, tanuló – 58
 Pál (ASA) – 121, 134
 Pál (NTK) – 130, 143
 Pál Pali – 153
 Pálffy Endre, tanár – 150, 197
 Pálhegyi (NTK) – 129, 130
 Palkó János, tanító – 183, 186, 187, 188, 189, 217, 226, 260
 Páll (NTK) – 199
 Páll Aranka, tanárnő – 257, 258
 Páll József, tanuló – 64
 Palliardi Ervin, vívómester – 33
 Pallós (KAC) – 113
 Pallós (KAC) (nő) – 113
 Palugyainé – 199
 Panajoth Albert (MSE) – 98
 Paneth (Haggibor) – 137
 Pantazis, Konstantinos – 128
 Pap György, tanuló – 56
 Pap János, tanuló – 43
 Papp (NTK) – 81
 Papp János, gyárigazgató – 37
 Papp Károly – 104, 107, 115, 117, 125, 127, 140, 141, 150, 151, 197, 233, 235, 249, 251
 Papp Károly, tanuló – 156

Papp Sándor, asztalos – 199
 Papp Zoltán (ASSU) – 142
 Pașca (Universitatea) – 102
 Pașcan (Katonai Előképző) – 134
 Pásztóhi Ernő, tanuló – 20, 22
 Pataki (NTK) – 92
 Pataki (KAC) – 127
 Pataki Dénes, tanuló – 71
 Pataki Endre, tanuló – 54
 Pataki Károly – 213, 214
 Pataki Lajos, tanuló – 45
 Pataki János, tanuló – 185
 Paulini Ernő (1895–1965) – 140
 Paulini Rezső, tanuló – 41, 47
 Paulini Róbert (1893–1964) – 139, 140, 257
 Pávai-Vajna Ferenc (1886–1964), tanuló, geológus – 46, 239
 Peltz (FENE) – 66
 Pena, Mihail – 107, 134
 Péter Lajos, tanuló – 64
 Péter László (KAC) – 255
 Péterffy S. – 215
 Petyelán István, tanár – 199
 Platschek (NTK) – 143, 199
 Pogány Károlyné Teleki Leonie, özv. – 197, 198, 260
 Polanek (NTK) – 115, 243
 Polanek Alfréd – 104, 107
 Polanek János [Hans] – 104, 107, 116, 117, 125, 126, 127, 128, 140, 256
 Polanek Ottó – 116, 117, 125, 126, 127, 151, 256
 Pongrácz Géza – 18
 Pop, Septimiu – 119, 130, 142, 144
 Popa (Solvay) – 121
 Popa, I. – 215
 Popa, N. (NTK) – 91, 101
 Popa, Virgil – 89
 Popescu, A. – 81, 110
 Porzsolt Jenő, tanuló – 12, 13
 Póth Nándor – 128, 199
 Prodán Valér, tanuló – 58, 60, 63, 69, 70, 237
 Pulat, Pulios (1913–?) – 128

Pușcas, Aurel – 94, 95
 Pușcaș, Liviu – 92
 Puskás István – 89, 107

R

Rác Bédi – 114
 Radnóti Dezső – 20Radu (ASA) – 111, 112
 Rákóczi Ferenc (1676–1735), II., fejedelem – 113
 Rákosi Zoltán, tanuló – 60
 Rapp (NTK) – 92
 Rapp Károly (1890–1942), tornatanár – 64, 70, 71, 72, 73, 74, 80, 113, 125, 154, 156, 159, 160, 161, 168, 171, 173, 175, 176, 182, 183, 186, 187, 188, 189, 216, 226, 227, 229, 233, 235, 236, 249, 255, 259
 Rapp Károly, ifj. – 113
 Ráskay Ella – 95
 Ráskay Piroska – 114, 115, 256
 Rațiu (ASA) – 111
 Ravay N. Gyula, tisztviselő – 79
 Ravasz Endre, tanuló – 53, 62, 64
 Regéczy (KMSC) – 124
 Regiusz János, tanuló – 56
 Reich Béla, dr., orvos – 32, 33
 Reisinger (NTK) – 90, 246
 Reményik Sándor (1890–1941), költő – 260
 Renner (KAC) – 84
 Réthi (FENE) – 66, 67
 Réthy István, református lelkész – 213, 214
 Réti (România) – 123
 Riszner Ödön, tanár – 139, 197, 235, 251
 Román Tibor, mechanikus – 80
 Romocea László – 137
 Rotar (ASA) – 145
 Róth Dezső (KMSC) – 124
 Rozenbaum (NTK) – 90
 Rózenbaum József, tanuló – 60
 Rozvan (TC) – 84

Rumi Sándor, honvédhadnagy – 68
 Russu (România) – 102
 Russu (TMSC) – 119

S

Sáfrány Rózsika, tisztviselő – 187
 Salamon (NTK) – 86
 Salczer János, tanuló – 41
 Sallak Böske – 86
 Sándor Elek, főhadnagy, polgármester – 14
 Sándor Ferenc, tisztviselő – 114, 150, 197
 Sándor Jenő, polgármester – 34, 35, 38, 65, 234, 251
 Sándor Mihály, tanuló – 45
 Sarkadi Károly (1896–1963) – 255
 Sarkadi Sándor (1911–1972) – 118, 131, 133, 144, 151, 199
 Sárkány Károly, tanuló – 69
 Sass I. (NTK) – 199, 215
 Sântu, Alexandru – 118, 128
 Schaum Antal, dr., orvos – 212
 Scheffner (TMSC) – 119
 Schmakk Ede, dzsiu-dzsicu művész – 38
 Schmidt György (1835–?), tanár – 5, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 20, 235, 236
 Schmidt Tamás, tanuló – 60, 63, 64
 Schupiter József – 66, 67
 Schuster (Brassovia) – 255
 Schuster Gusztáv – 140
 Schuster, Mihail, kapitány – 100
 Sebensy Gábor – 66
 Sebestyén János – 151
 Sebestyén József – 213, 214
 Selmeczy (NTK) – 136
 Selmeczy Artur – 90, 246
 Selmeczy Gabi – 92, 113, 114
 Seres (KAC) – 127
 Sidó József, tanuló – 55

Sikes András, tanuló – 62, 238
 Siklóssy László – 254
 Sikó Pál, tanuló – 62
 Silberstein Imre, tanuló – 61, 63, 69, 70, 237, 239
 Simi (Solvay) – 134
 Simon (România) – 102
 Simon (KMSC) – 124
 Solymosi Lajos, tanuló – 12
 Solymosy Bálint, tisztviselő – 79
 Soós József, tanuló – 156, 198, 239
 Soós Lajos – 128, 243, 245
 Spangenberg Frigyes, tanuló – 60
 Spaniol, Ștefan – 90, 96, 97, 107, 118, 128, 141, 151, 202, 215, 242, 243, 244, 245, 257
 Spaniol, Vasile – 119, 128, 243
 Srága K. (Kolping) – 148, 149
 Stan (6. Vadászszózlóalj) – 90
 Stáncel A. – 215
 Steck (NTK – ASA komb.) – 121, 134
 Straub István – 90
 Subucz István – 140
 Sulyok (KAC) – 112, 113
 Sükösd Sándor, tanuló – 50, 51, 237

Ş

Şireagu, Octavian – 258, 259

Sz

Szabados J. (IKE) – 137, 148, 149
 Szabó (NTK) – 99, 100, 110, 113, 213
 Szabó (KAC) – 127
 Szabó (UEC) – 136
 Szabó Ambrus, magántisztviselő – 80
 Szabó András, dr., ügyvéd – 114, 115
 Szabó Árpád (1884–1914), tanár – 60

Szabó Árpád, tanuló – 58, 60, 61, 64, 66, 237
 Szabó Dénes (KMSC) – 123
 Szabó Ferenc, dr., ügyvéd – 212
 Szabó János (1914–2008) – 125, 139, 197, 256, 257, 259, 260, 261
 Szabó Jenő (KAC) – 255
 Szabó József – 151
 Szabó Károly, tanuló – 56
 Szabó L. (UEC) – 147
 Szabó Lajos, kereskedő – 79
 Szabó Mihály (1893–1989), fizikatanár – 257, 258, 259
 Szabó Mihályné munkácsi Bornemissza Borbála (1893–1962), tanárnő – 256, 257, 258, 259
 Szabó Sándor, tanuló – 45, 46, 239
 Szabó Zoltán, tanuló – 228
 Szacsavay István, tanuló – 56
 Szacsavay Pál, tanuló – 69
 Szacsavay Sándor, tanuló – 59, 61, 237
 Szakács (FENE) – 66, 67
 Szakács P. – 215
 Szakács Tibor Ferenc – 9
 Szalay György, tanuló – 45
 Szalontai József, honvédhadnagy – 70
 Szántai Viktóra – 136
 Szántay (România) – 123
 Szánthay Ferenc, vívómester – 38, 63
 Szász Árpád (1904–1997), rajztanár – 114, 256, 261
 Szász Domokos, tanuló – 43
 Szász József – 254
 Szászné (NTK) – 81
 Szathmári Albert, tanuló – 35, 49
 Szathmári Gyula, tanuló – 40, 41, 43, 238, 239
 Szathmáry Gyula, tanár – 182, 213, 214, 215
 Szatmári (TC) – 84

- Szatmári Károly, tanuló – 24, 236
- Szeidl János, szállodatulajdonos – 96, 101, 104, 114
- Székely (NTK) – 100, 213
- Székely Edömér, tisztviselő – 115, 119, 124, 140
- Székely Endre – 104, 115, 116, 117, 125, 126, 128, 140, 234, 250
- Székely Gyula, nyomdász – 213, 214, 215
- Székely Irénke – 92
- Székely István, tanuló – 49, 54
- Székely István – 92
- Székely János (1875–1930), tanuló, tanár – 23, 24, 33, 37, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 63, 65, 66, 68, 71, 72, 73, 103, 124, 153, 154, 155, 159, 160, 161, 182, 198, 232, 235, 236, 248, 251, 255, 258
- Székely János (NTK) – 126
- Székely József, tanuló – 41, 153
- Székely József – 65
- Székely K. – 215
- Székely Lajos, tanuló – 51
- Székely Mihály – 125
- Székely Ödön (1870–1915), latin–görög szakos tanár – 35, 36, 41, 45, 48, 50, 51, 62, 235
- Székely Ödön (NTK) – 81, 84, 86, 87, 91, 92, 94, 95, 99, 100, 102, 113, 114
- Székely Samu, tanuló – 48
- Székely Sándor, tanuló – 53, 54
- Székely Sára János, kőműves – 14
- Székely Sári – 114
- Székely Szilárd, tanuló – 58, 60, 61, 237, 239
- Székelyhidy József, honvédszázados – 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 62, 63
- Szél László, tanuló – 170
- Szemere Miklós, tanuló – 52
- Szemes Károly, tanuló – 185, 189
- Szenes Mihály, tanuló – 56
- Szentannay Ferenc, tanuló – 189, 199
- Szentiványi Árpád, dr. – 75, 77, 78, 80
- Széplaky (UEC) – 136
- Szergely József, tanuló – 47
- Szigeti Benedek Gyula (1841–1908), tornatanár, vívómester – 29, 30, 31, 32, 42, 43, 44, 235
- Szigeti Béla, bankigazgató – 75, 76, 78, 79, 82, 96, 198, 235, 251, 255
- Szilágyi (Nagyenyed válogatott) – 153, 199
- Szilágyi Béla, tanuló – 50, 51, 237
- Szilágyi Dezső, tanuló – 43, 56, 58, 215
- Szilágyi Farkas, lelkipásztor – 255
- Szilágyi Gyula (1855–1898), igazgató – 24, 39
- Szilágyi Gyula, kereskedő – 138
- Szilágyi I. – 213, 215
- Szilágyi II. – 213
- Szilágyi J. (NTK) – 199
- Szilágyi Károly, tanuló – 43
- Szilágyi M. – 215
- Szilágyi Miklós, tanuló – 58
- Szilágyi T. – 213
- Szilágyi Zoltán, dr. – 33
- Szoboszlai Miklós, tanuló – 228
- Szolta István (NTK) – 100, 108, 109, 119, 129, 130, 143, 144, 151, 152, 199
- Szőcs Ernő – 139
- Szőcs József (NTK) – 127, 140
- Szőcs Károly – 125, 126, 127, 136, 151
- Szőcs Mihály, tanuló – 57, 69
- Szőcs S. (NTK) – 122
- Szőke (FENE) – 66
- Szöllősy István, fényképész – 139, 141
- Szőts (NTK) – 100, 108
- Szurd Benjámin – 127
- Szücs Aladár, tanuló – 68
- Szücs Béla – 80, 81, 90, 99, 100, 108, 109, 246
- Szücs Elemér, főerdőmérnök – 197, 212
- Szücs József – 115
- Szücs Sándor, katonatiszt – 81, 100, 246
- Szűcs (NTK) – 100

T

- Takács Albert (IKE) – 211, 213, 215, 228
- Takács János, tanuló – 64
- Tamás (România) – 123
- Tamás (NTK) – 100, 112
- Tamás Dénes, tanuló – 171
- Tamás Sándor – 213, 214
- Tarisznya – 66
- Tárnok Lajos, lakatos – 80
- Tatár Zoltán – 215
- Técsy Zoltán – 215
- Teindel Arnold – 77
- Telegdi Árpád, ifj. – 35
- Teleki (Előre) – 200
- Teleki Leonie *vide* Pogány Károlyné
- Teleky Béla (IKE) – 202
- Tellár József, kertész (1904–1989) – 212
- Temu Ottó (KAC) – 96, 117
- Thamó Gábor, tanuló – 71
- Thuróczi Gyula, tanuló – 23
- Tittizer Vilmos, tanuló – 156, 239
- Tokos András – 117
- Toldi János – 119, 129, 130, 199, 213, 215
- Toldy (ASSU) – 142
- Tollas Árpád, tanuló – 45, 46, 48, 49, 239, 241
- Tolnai László, tanuló – 58
- Toma (ASA) – 142
- Tomai Ida (1904–?) – 81
- Tomai Judit (1923–?) – 112

Tomai Károly (1908–?) – 80, 81, 82, 83, 86, 87, 89, 92, 242, 244
 Tomai Pál (1836–1910), id., szűcs, úszómester – 14, 20, 32
 Tomai Pál (1872–1935), ifj., szűcs, úszómester – 14, 20, 32, 37, 255
 Tompa (NTK) – 118, 127, 243
 Tompa Kálmán, tanuló – 186, 241
 Topán György – 128, 185
 Toronyi Gyula – 34
 Tóth (TMSC) – 119
 Tóth Ferenc, vívómester – 30
 Tóth Károly, tanuló – 228
 Tóth László – 114
 Tóth Miklós (IKE) – 211
 Tóthfalusi József – 20
 Tőkés (NTK) – 127, 243
 Tőkés Gyula, tanuló – 51
 Tőkés Sándor, tanuló – 118, 171, 185, 186, 241, 241
 Tőkés S. – 214, 215
 Török (NTK) – 136
 Török Árpád, tanuló – 49, 51, 53
 Török Bertalan, publicista, Alsó-
 fehér vármegye főjegyzője – 255
 Török Ferenc (1894–1963) – 56, 59, 61, 63, 78, 95, 96, 197, 212, 237, 239, 256
 Török Ferenc, ifj. (1923–?) – 212, 213
 Török Miklós, tanuló – 60, 63, 70, 237
 Török Pál, tanuló – 153
 Trif (6. Vadászászlóalj) – 90
 Tróznér Lajos, tanuló – 64
 Turóczy Ilona, tanuló – 156
 Turzai János – 102
 Tutsek (TSC) – 81

T

Taran (KAC) – 127

U

Ugrai János, internátusi fel-
 ügyelő – 226
 Unghi Mihály, Hangya-tisztvi-
 selő – 65, 66, 96, 114, 115, 139, 140
 Ungváry Ildikó – 122
 Uray László, dr., ügyvéd – 35, 37, 50, 51, 77, 78, 79, 80, 237
 Ursza Tibor – 128, 185

V

Vadas József, tanuló – 47, 239
 Vadász Kálmán – 83, 241
 Vaday László – 80
 Vajna Antal (1804–1876), tanár – 10, 12, 253
 Vajna István, tanácsos – 14
 Vajna István (KAC) – 76, 77, 255
 Vajna Károly (1851–1931), tanácsos, a budapesti országos gyűjtő-fogház igazgatója – 14, 16
 Vancea Victor, dr. – 95
 Varga (NTK) – 100, 109, 119, 142
 Varga (Katonai Előképző) – 134
 Varga I. (NTK) – 129, 144, 199
 Varga II. (NTK) – 129, 131, 199
 Varga József – 16
 Varga Kálmán, tanuló – 71
 Varga Miklós – 214
 Varga Péter, tanuló – 63
 Váró Béla, tanuló – 52
 Váró Ferenc (1851–1924), tanár – 28, 32, 33, 254
 Váró Pál, tanuló – 54
 Varró G., tanuló – 228
 Varró István, tanuló – 13
 Varró László, dr., polgármester – 19, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 254
 Vásárhelyi István, tanuló – 54
 Vásárhelyi János, tanuló – 154
 Vásárhelyi János (1888–1960), református püspök – 217

Vass Ferenc, borbély – 78, 80, 88
 Vass Gy. (KAC) – 127
 Văcariu Tiberiu – 4, 9, 254, 255
 Végh Tibor, tanuló – 35, 56, 58, 61, 237
 Veres, tiszthelyettes – 34
 Veress Ferenc (1832–1916), fényképész – 254
 Veress István (1878–1954), tanító – 161, 168, 170, 171, 173, 176, 182, 183, 187, 188, 189, 217, 227, 259
 Verkóczy István, tanuló – 56
 Vermes Lajos (1860–1945), sportoló – 30, 31, 254
 Vermeser György – 16
 Vilara, Romeo – 253
 Virgil, Ioan – 253
 Visky Béla, tanuló – 52, 53, 54
 Vita Zsigmond (1906–1998), tanár, könyvtáros – 182, 259, 260, 261
 Vitályos János, tanuló – 53
 Vizi Béla, tanuló – 42
 Vlad (ASA) – 119, 134, 142
 Vojnár Kálmán – 35
 Vörös József, tanuló – 43

W

Wéber Gy. – 215
 Wéghmann Erik – 65
 Weinrich János (1915–?) – 90, 101, 102, 136, 147, 246
 Weress (TSC) – 81
 Wild (FENE) – 66, 67
 Willersdorfer Károly – 139, 140, 150, 151, 197, 234, 250
 Winkler Albert (1854–1914), dr., városi főorvos – 14, 18, 19, 28, 29, 33
 Winkler Albertné Jancsó Gizella – 19, 254
 Winkler Gyula (1888–1957) – 42
 Winkler István, kereskedő – 115, 125, 139, 140, 150, 197

Winkler János (1852–1921), id.,
kereskedő – 254

Winkler János (1928–2012)
– 215

Z

Zabolai Sándor – 104

Zabolay (NTK) – 92

Zágoni János, tanuló – 23

Zajos Kálmán, tanuló – 56, 57,
58

Zalányi György, tanuló – 53, 54,
56

Zalányi István (1892–1953),
tanár – 159, 183, 184, 236,
259, 260

Zalányiné Barna Margit, tanárnő
– 155

Zalányi Sándor, tanuló – 228,
240

Zarándy – 81

Zathureczky Károly, tanuló – 42,
43, 255

Zayzon János (1866–?), tanár –
59, 62, 258, 259

Zelenyák Gy. – 215

Zeyk Dániel (1851–1930), főis-
pán, országgyűlési képviselő – 14, 16, 18, 19, 27,
28, 29, 30, 32, 33, 34, 38,
231, 234, 247, 250, 254

Zeyk Gábor (1848–1910), or-
szággyűlési képviselő – 29

Zeyk Kálmán (1853–1930), bir-
tokos – 16, 18, 19, 28

Zilahi Ilona, varrónő – 212

Zilahy Ferenc – 215

Zólyomi (Uranus) – 149

Zöld Gábor, tanuló – 170, 175,
185

Zöldi (NTK) – 117, 243

Zuber Ferenc (1874–1937) – 30,
31, 253

Zyzda – 25, 231, 247

Zs

Zsemberi (EKE) – 123

Zsiga (NTK) – 199

XIV. REZUMAT

Volumul intitulat *A testgyakorlás története Nagyenyeden / Istoria sportului din Aiud – Bakó Árpád* reprezintă singura sinteză majoră a activității sportive din Aiud, realizată până la această dată. Manuscrisul volumului a fost donat de Árpád Bakó Bibliotecii Documentare Bethlen Gábor din Aiud în 1986 și, în ciuda mai multor încercări, până în prezent nu a fost publicat. Edina Gordán, conducătoarea Bibliotecii Documentare Bethlen Gábor, a fost cea care a făcut demersurile necesare pentru ca acesta să fie publicat. Editorul nu a modificat textul original, însă comentariile sale se regăsesc în notele de subsol, în principal pentru a facilita identificarea anumitor toponime. Descrierile bibliografice din notele de subsol au fost, la rândul lor, clarificate de editor, iar copiile fotografiilor au fost, de asemenea, incluse în manuscris. Acesta a fost completat cu fotografii suplimentare alese de către editor, care nu s-a bazat doar pe colecția fotografică a Bibliotecii Documentare, ci a colectat și fotografii din colecții private inedite. Acest lucru a conferit cărții un caracter artistic, precum și o valoare științifică și istorică locală.

Volumul conține 227 de fotografii, multe dintre ele fiind anterior necunoscute publicului. La sfârșitul cărții, autorul a inclus tabele de sinteză pentru a facilita orientarea în istoria sportului din Aiud. Două dintre acestea, un tabel cronologic cu cele mai importante date despre educația fizică din Aiud și o listă a asociațiilor de educație fizică din Aiud, au fost traduse în limba română de József Gábor Nagy, astfel încât datele mai importante din volum să fie ușor de accesat.

Cartea, concentrată în 12 capitole, tratează subiectul major al volumului din două perspective: viața sportivă a Colegiului Bethlen din Aiud și viața sportivă a orașului. Acestea sunt discutate în capitole separate și împărțite pe epoci. În cazul colegiului, sunt tratate în capitole distincte evenimentele de la Colegiul Național și de la Institutul Pedagogic.

Prima atestare a vieții sportive din Aiud datează din 1847, când colegiul a înființat un bazin de înot la Cseremalom (azi str. Iazului). Viața sportivă a colegiului a fost întreruptă de Revoluția din 1848 și a fost reluată abia în 1865. Exercițiile fizice la colegiu s-au concentrat pe înot, tir sportiv, scrimă și gimnastică. Primul examen de gimnastică la colegiu a avut loc în 1873, fiind, apoi, organizat anual. În fiecare an, elevii care au obținut rezultate excepționale au fost recompensați în cadrul diferitelor probe ale concursului de gimnastică. Elevii colegiului au participat, de asemenea, la mai multe concursuri naționale de gimnastică, unde au obținut numeroase rezultate favorabile. Timp de douăzeci și cinci de ani, gimnastica a fost predată sub îndrumarea profesională a lui György Schmidt, însă în următorii cinci ani, absența unui specialist în domeniu a dus la scăderea calității predării gimnasticii. De asemenea, pe lângă activitatea desfășurată în cadrul instituției, există și înregistrări ale excursiilor școlare din anul școlar 1893, care erau atunci organizate de mai multe ori pe an. În același an, în grădina Colegiului Bethlen s-a amenajat o zonă de sport și concursuri. Sala de gimnastică de iarnă a Colegiului Bethlen a fost construită cu meșteri locali,

după planurile lui Király și Zyzda din Turda în 1896. Din 1900, cercul de gimnastică al Colegiului Național Bethlen a început să practice fotbalul, iar din anul școlar 1903, a început să lucreze în colegiu János Székely, profesor de gimnastică, care a participat activ la organizarea vieții sportive în colegiu și în oraș. În 1908 a fost finalizată porțiunea terenului de sport din grădina colegiului (în prezent terenul de sport). Cu ocazia aniversării a 300 de ani de la înființarea Colegiului Bethlen, a avut loc un concurs de gimnastică între colegiile surori reformate din Transilvania. În 1922 s-a înființat o trupă de cercetași, care a funcționat pentru scurt timp. În 1931, trupa de cercetași a fost reînființată sub conducerea lui Károly Rapp, funcționând până în 1937. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, nu au putut fi organizate excursii, iar în anul școlar 1943/44, învățământul a fost suspendat.

Începutul vieții sportive în Aiud datează din 1875, an care a fost marcat de înot și patinaj pe gheață. Mai multe asociații s-au străduit să organizeze sportul în oraș, astfel că viața sportivă era una deosebit de activă și variată. Patinaj, înot, tir sportiv, tenis, fotbal, atletism, gimnastică, polo pe apă, bowling, tenis de masă, schi și drumeții, toate se regăseau între preocupările sportive ale aiudenilor. Clubul de patinaj (Korcsolyázó Egylet) a fost înființat în 1882 sub președinția lui Daniel Zeyk și, în același an, a fost deschis ștrandul orașului, la construcția căruia a contribuit Colegiul Bethlen. Orașul a acordat colegiului un împrumut de 6% din valoarea totală, adică 2.000 de forinți, pentru a începe construcția, pe care orașul a fost de acord să-l plătească prin semnarea unui contract cu colegiul pe o perioadă de 10 ani și permițând tinerilor din colegiu să înoate gratuit, de două ori pe săptămână, pentru 200 de forinți pe an. În 1892, a fost înființată filiala din Comitatul Alba de Jos al Societății Carpatine Ardelene (EKE), sub președinția vicișpanului János Csató. Au fost organizate mai multe excursii, în special în comitatul Alba. Un an mai târziu, a fost inaugurat adăpostul Csató din Detunata. Asociația de Exerciții Fizice Aiud (Nagyenyedi Testgyakorló Egyesület) a fost fondată la inițiativa și sub președinția lui István Lázár în 1897. Asociația de patinaj Aiud și Asociația de Exerciții Fizice Aiud s-au unit sub președinția ispanului Daniel Zeyk, noua asociație numindu-se Asociația de Gimnastică Aiud. Din acel moment, viața sportivă a orașului a luat avânt. Până în 1899, toate asociațiile sportive ale orașului s-au unit sub numele de Asociația Sportivă Aiud. În 1912 s-a înființat un nou club sportiv, Clubul de Atletism Aiud (NAC). După doi ani s-a înființat Asociația de Fotbal din Aiud (FENE); primul președinte a fost János Székely, profesor de gimnastică al colegiului național. În timpul Primului Război Mondial, viața sportivă a intrat în declin. Asociația de Fotbal din Aiud (FENE) a preluat numele de Cercul de Exerciții Fizice Aiud (NTK) în 1919. Cercul de Exerciții Fizice Aiud (NTK) a fost împărțit în mai multe secțiuni: atletism, gimnastică, fotbal, înot, polo pe apă, tenis, patinaj, ciclism, drumeții, bowling și tenis de masă. Alături de Cercul de Exerciții Fizice Aiud (NTK), a mai fost activă o altă asociație sportivă în oraș, Asociația Sportivă Axente Sever (ASA). În 1923, NTK a organizat prima competiție de atletism, la care au participat cinci cluburi străine. În timpul verii, în 1931, un nou ștrand municipal a fost construit lângă băile de aburi; ceremonia de deschidere a avut loc pe 9 august. NTK și-a sărbătorit cea de-a 20-a aniversare în 1934, iar cinci ani mai târziu, asociația și-a sărbătorit din nou aniversarea cu o serie de evenimente de amploare. Terenul de sport (acum stadionul), care este proprietatea colegiului, a fost închiriat de Cercul de Exerciții Fizice Aiud. De-a lungul anilor, terenul de sport a avut parte de o serie de modernizări. Au fost construite o tribună, o cantină, mai multe loje, piste de bowling acoperite, un teren largit și un teren de zgură. Această perioadă de prosperitate a fost întreruptă de cel de-al Doilea Război Mondial.

Volumul cuprinde informații despre viața sportivă din Aiud până în 1945. Pentru realizarea manuscrisului, autorul a folosit surse contemporane, presa locală și publicații din buletinele colegiilor. După 1900, au fost disponibile tot mai multe informații și imagini pentru carte. Árpád Bakó a participat activ la viața sportivă din Aiud și a devenit, astfel, un cronicar al evenimentelor. El a rămas subiectiv pe tot parcursul descrierii acestora.

Autorul volumului, Árpád Bakó, s-a născut în Aiud în 1914. A studiat la Colegiul Bethlen Gábor, iar mai târziu a studiat la Colegiul de Educație Fizică și Sport din București. După ce s-a întors acasă, a fost profesor de gimnastică la colegiu timp de 15 ani. În anii 1930, a obținut rezultate deosebite în competițiile de atletism. A fost campion al României la juniori la săritura în înălțime și aruncarea greutății (1932, 1933), apoi campion universitar la săritura în înălțime și cu prăjina (1933, 1934), campion al României la săritura în înălțime (1934–1936) și a participat ca membru al echipei naționale la două ediții ale Jocurilor Balcanice de atletism de la Atena (1934, 1936). S-a implicat activ în activitățile Asociației de Exerciții Fizice Aiud. După cel de-al Doilea Război Mondial, a reorganizat viața sportivă din Aiud și a fost co-fondator al Asociației Sportive Aiud, care a funcționat ca filiala Aiud a Organizației Sportului Popular. A reconstruit terenul de sport (actualul stadion Metalul), care fusese avariat în timpul războiului. Începând din anul 1950, a predat la Brașov, unde a și murit în 1990.